

ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ

นายดุสิต วันวัย

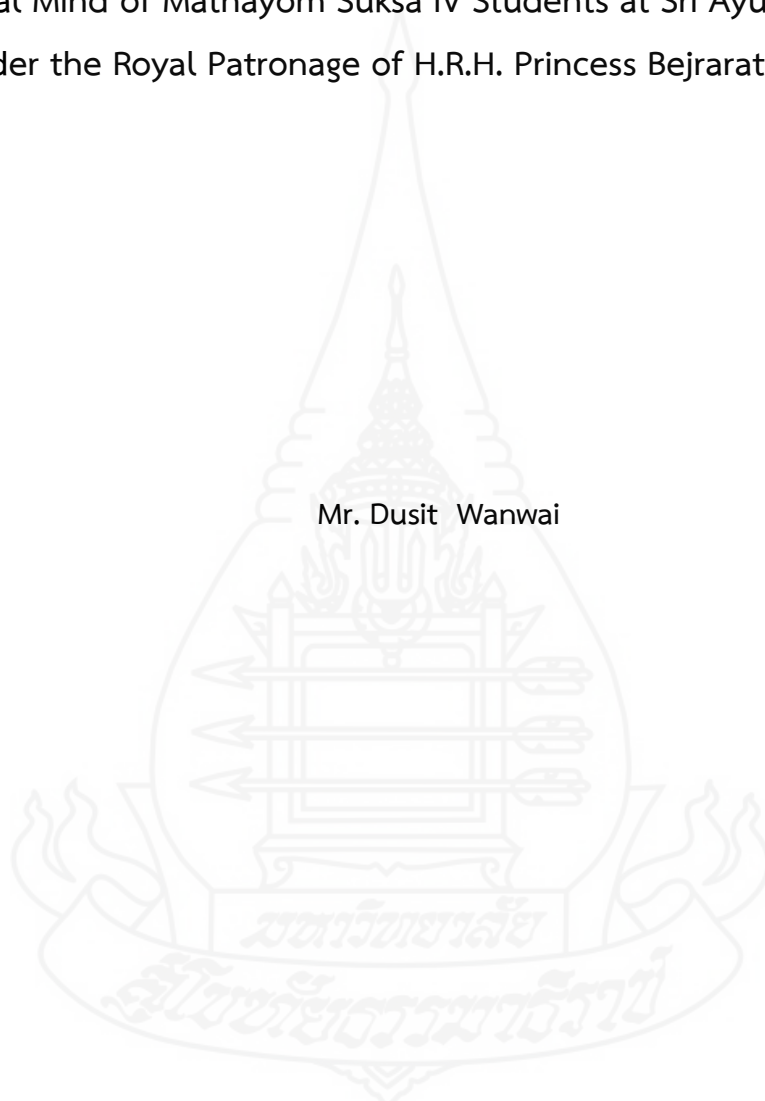

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2562

The Effects of Using a Guidance Activities Package to Enhance
Ethical Mind of Mathayom Suksa IV Students at Sri Ayudhya School
under the Royal Patronage of H.R.H. Princess Bejraratanarajsuda

Mr. Dusit Wanwai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Educational in Guidance and Psychological Counseling

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2019

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ

ชื่อและนามสกุล นายดุสิต วันวัย

แขนงวิชา การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

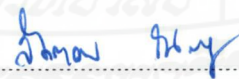
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ พันตำรวจโทหญิง ดร.สุขอรุณ วงษ์ทิม
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวรรณ ณ ระนอง

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2562

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนชิตรา จารุเพ็ง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ พันตำรวจโทหญิง ดร.สุขอรุณ วงษ์ทิม)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวรรณ ณ ระนอง)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา จันทร์คง)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ
ผู้วิจัย นายดุสิต วันวัย **รหัสนักศึกษา** 2602800449 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ พันตำรวจโทหญิง
ดร.สุซอรุณ วงษ์ทิม (2) รองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวรรณ ณ ระนอง **ปีการศึกษา** 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบจิตจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อน
และหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และ (2) เปรียบเทียบจิตจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้
ชุดกิจกรรมแนะแนว และของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 40 คน ของโรงเรียนศรีอยุธยา ในพระ-
อุปถัมภ์ฯ ในปีการศึกษา 2562 ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม แล้วสุ่มอย่างง่าย เพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แบบวัดจิตจริยธรรมที่มีค่าความเที่ยงเท่ากับ
.91 และ (2) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว นักเรียนกลุ่มทดลองมีจิตจริยธรรม
สูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (2) นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้
ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม มีจิตจริยธรรมสูงกว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรม
แนะแนวปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนว จิตจริยธรรม มัธยมศึกษา

Thesis title: The Effects of Using a Guidance Activities Package to Enhance Ethical Mind of Mathayom Suksa IV Students at Sri Ayudhya School under the Royal Patronage of H.R.H. Princess Bejraratanarajsuda

Researcher: Mr. Dusit Wanwai; **ID:** 2602800449;

Degree: Master of Education (Guidance and Psychological Counseling);

Thesis advisors: (1) Dr. Sukaroon Wongtim, Police Lieutenant Colonel Associate Professor; (2) Dr. Laddawan Na Ranong, Associate Professor; **Academic year:** 2018

Abstract

The objectives of this research were (1) to compare the levels of ethical mind of the experimental group students before and after using a guidance activities package; and (2) to compare the level of ethical mind of the experimental group students who used the guidance activities package with that of the control group students who undertook normal guidance activities.

The research sample consisted of 40 Mathayom Suksa III students of Sri Ayudhya School under the Royal Patronage of H.R.H. Princess Bejraratanarajsuda, obtained by cluster random sampling. Then, they were randomly assigned into an experimental group and a control group, each of which consisting of 20 students. The employed research instruments were (1) a scale to assess ethical mind, with reliability coefficient of .91, and (2) a guidance activities package to enhance ethical mind. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

The research results showed that (1) after using the guidance activities package, the post-experiment ethical mind level of the experimental group students was significantly higher than their pre-experiment counterpart level at the .05 level of statistical significance; and (2) the post-experiment ethical mind level of the experimental group students who used the guidance activities package to enhance ethical mind was significantly higher than the post-experiment counterpart level of the control group students who undertook normal guidance activities at the .05 level of statistical significance.

Keywords: Guidance activities package, Ethical mind, Mathayom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ พันตำรวจโทหญิง ดร. สุพรรณ วงษ์ทิม และรองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวรรณ รัตนอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขปัญหาต่างๆ รวมทั้งให้กำลังใจจนทำให้งานวิจัยเสร็จสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยจึงขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง ที่กรุณาเป็นประธานกรรมการสอบ และได้ให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ได้แก่ อาจารย์จันทร์ทิมา ขุนบำรุง อาจารย์จินดา มาลัยหอม อาจารย์โกสุเมวดี จิตเกษม อาจารย์เกวลิณ แววสง่า และอาจารย์ญาติกา เอกวัฒน์พันธ์ ที่ได้ให้ความกรุณาให้ความช่วยเหลือในการตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์แขนงวิชาการแนะแนวและการศึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ ให้คำแนะนำ อบรมสั่งสอนด้วยความเมตตาศิษย์และให้กำลังใจศิษย์เสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านผู้อำนวยการ ไซยา กัญญาพันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ และคณะครูโรงเรียนโรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ ที่ให้ความอนุเคราะห์ สนับสนุนให้คำแนะนำ และให้กำลังใจ จนผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลได้อย่างเรียบร้อย

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการ คณิงนถ จันทวงษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยและนางสาวนภัทร พันธุ์คง ที่ให้ความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการทดลองใช้เครื่องมือ

คุณค่าและประโยชน์จากการการวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่ คุณบิดา มารดา คณาจารย์ กัลยาณมิตร ที่ได้ชี้แนะแนวทางที่ดีให้ผู้วิจัยเสมอมา

ดุสิต วันวัย

สิงหาคม 2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตจริยธรรม	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว	60
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรม	67
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	75
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	75
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	75
รูปแบบการวิจัย	80
การเก็บรวบรวมข้อมูล	81
การวิเคราะห์ข้อมูล	81
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	82
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
วัตถุประสงค์การวิจัย	83
การเสนอผลการวิจัย	83
สัญลักษณ์ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	83
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	84

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	86
สรุปการวิจัย	86
อภิปรายผล	88
ข้อเสนอแนะ	89
บรรณานุกรม	91
ภาคผนวก	102
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือ	103
ข คุณภาพของแบบวัดจิตจริยธรรม ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (Index of item Objective Congruence: IOC) และคุณภาพของชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม	105
ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบวัดพฤติกรรมจิตจริยธรรม และชุดกิจกรรมเสริมสร้างจิตจริยธรรม	109
ประวัติผู้วิจัย	224

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 4.1	ตารางเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของจิตจริยธรรมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม	84
ตารางที่ 4.2	ตารางเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของจิตจริยธรรมของกลุ่มทดลองก่อนและหลัง การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม	85
ตารางที่ 4.3	ตารางเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของจิตจริยธรรมระหว่าง กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม	85

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการสร้างแบบวัดจิตจริยธรรม	78
ภาพที่ 3.2 ขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม	80

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมไทยปัจจุบัน เกิดการเปลี่ยนแปลงไปมากไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงสังคมที่อยู่รอบตัวเรา จากกระแสของเทคโนโลยีแห่งโลกาภิวัตน์ที่ถาโถมเข้ามา สร้างความสะดวกสบายให้กับมนุษย์มากยิ่งขึ้น และการล้นหลั่งของวัฒนธรรมตะวันตกซึ่งเป็นความเจริญทางด้านวัตถุ จึงทำให้การดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อสังคมวิวัฒนาการมาจนมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีแหล่งทุนมาก ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ต่อมนุษย์มิได้เสมอภาคกันอีกต่อไป ผู้ที่มีรายได้น้อยจะได้รับผลกระทบกระท่อนต่อชีวิตอย่างหนัก ถ้าไม่มีกติกาสังคมเพียงพอ (ประเวศ วะสี, 2560, น. 109) ทำให้บุคคลในสังคมต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อความอยู่รอดของตนเอง พฤติกรรมของคนในสังคมจึงเป็นไปในทางแข่งขันกันมาก จึงทำให้มนุษย์ละเลยหลักคุณธรรม จริยธรรมของสังคมไป และมนุษย์จะมีพฤติกรรมที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ปัญหาจึงเกิดขึ้นตามมาหลายอย่าง

คุณธรรมจริยธรรม จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่ใช้สำหรับการควบคุมแบบแผนพฤติกรรมของบุคคลในสังคม ให้มีการดำรงชีวิต โดยใช้ความรู้และทักษะ อย่างถูกต้องตามธรรมเนียมคลองธรรม บุคคลจึงจำเป็นต้องฝึกการพิจารณาและฝึกการคัดเลือกข้อมูลที่แสดงออกถึงลักษณะของการขาดคุณธรรมจริยธรรม และสามารถนำเสนอการพิจารณาผลเสียของการขาดคุณธรรมจริยธรรมให้ได้ เพื่อให้เกิดความตระหนักที่จะพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของตนเองให้เกิดขึ้น ส่งผลต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้คนในสังคมโดยรวมต่อไป (สุทธิพร บุญส่ง, 2552, น.21)

ประวิณ ญ นคร (2555) กล่าวถึงคำว่า “จริยธรรม” มาจากคำว่า “จริย” และ “ธรรม” “จริย” แปลว่า “ความประพฤติ” “ธรรม” มีความหมายหลายอย่าง ในที่นี้ขอแปลว่า “สภาพที่ทรงไว้โดยชอบ” เมื่อรวม 2 คำ เป็น “จริยธรรม” จะหมายถึง “สภาพที่ทรงไว้ซึ่งความประพฤติโดยชอบ ” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “ETHICS” จริยธรรมในแต่ละสังคมจะถูกกำหนดขึ้นโดยสมาชิกในสังคมเพื่อให้เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน (นีออน พิณประดิษฐ์, 2555, น. 6) โคลเบิร์ก (Kohlberg, 1972, p. 212) กล่าวถึงจริยธรรมว่า จริยธรรมเป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เป็นกฎเกณฑ์และมาตรฐานของการประพฤติปฏิบัติในสังคมซึ่งบุคคลพัฒนาขึ้นจนกระทั่งมีพฤติกรรมเป็นของตนเอง โดยสังคมจะเป็นตัวตัดสินผลของการกระทำนั้นว่าเป็นการกระทำ ที่ถูกหรือผิดจริยธรรม ท่านพุทธทาสภิกขุ (2550, น. 9) อ้างถึงคุณธรรมในระบบการศึกษาไทยว่า

เป็นระเบียบปฏิบัติที่มุ่งปฏิบัติเพื่อให้เกิดความผาสุกในสังคม เป็นสิ่งที่มนุษย์ทำขึ้น แต่สร้างขึ้นตามเหตุผลของมนุษย์เองหรือความต้องการของมนุษย์

สำหรับ จิตจริยธรรม นั้นเป็นคุณลักษณะสำคัญเชิงนามธรรมของบทบาทในหน้าที่การงาน และบทบาทของการเป็นพลเมือง รวมทั้งการถือปฏิบัติอย่างเสมอต้นเสมอปลาย ถือเป็นการดีนรนเพื่อให้เกิดผลงานที่ดีและเป็นพลเมืองที่ดี (Howard Gardner, 2551, p. 204) จิตจริยธรรม หมายถึง การปฏิบัติตามกรอบข้อกำหนด ที่สมาชิกในสังคมนั้นๆ กำหนดขึ้นโดยไม่รู้สีกฎบังคับ เป็นการกระทำพฤติกรรมนั้นออกมาอย่างดี ไม่ขาดตกบกพร่อง กระทำด้วยความสุขภายในจิตใจ มีความยินดีและให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามกรอบนั้นๆ โดยไม่รู้สีกว่าเป็นภาระหรือก่อให้เกิดความลำบากกายและใจ และหวังให้สังคมที่ตนอยู่นั้นมีความสุขจากการปฏิบัติของตนด้วย (สชิล พรวิษณุ, 2559, น. 12)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับปัจจุบันได้มีหลักการสำคัญข้อหนึ่งคือ ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทยพัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดีรับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคนทุกช่วงวัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ รวมถึงการสร้างคนให้ใช้ประโยชน์และอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูล อนุรักษ์ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2560)และตามนโยบายคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ระบุถึงค่านิยมหลัก 12 ประการ ได้แก่ 1) มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม 3) กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ 4) ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม 5) รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม 6) มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ ห่วงดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน 7) เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง 8) มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ 9) มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพรหมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช 10) รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพรหมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี 11) มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา และ 12) คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเองสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจท์ (Piaget, 1960) ที่เป็นผู้ริเริ่มศึกษาพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก และมีความคิดว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้น ขึ้นอยู่กับความฉลาดในการที่จะรับรู้กฎเกณฑ์ และลักษณะต่างๆ ทางสังคม ดังนั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจึงขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลนั้นๆ (สุทธิพร บุญส่ง, 2552, น. 24) และทฤษฎีพัฒนาการของลักษณะที่ส่งเสริมจริยธรรม จิตลักษณะเชิงจริยธรรมบาง

ชนิด โดยเฉพาะการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมนั้น จะเกิดและพัฒนาไปตามปกติได้ ต้องอาศัยพัฒนาการทางด้านอื่นๆ ในจิตใจของบุคคลด้วย โคลเบอร์ก (Kohlberg, 1976) ได้กล่าวว่า จิตลักษณะเหล่านั้น คือสติปัญญาการรู้และการคิด อารมณ์-สังคม และบุคลิกภาพ และความสามารถในการหยั่งรู้บทบาทของผู้อื่น จิตลักษณะทั้งหมดที่กล่าวนี้เป็นลักษณะที่บุคคลอาจพัฒนาได้จากขั้นต่ำสุดไปยังขั้นสูง (ดวงเดือน พันธุนาวิน, 2524, น. 7) จริยธรรมสามารถพัฒนาได้โดยการจัดสภาพการพัฒนาจริยธรรมให้เหมาะสมกับช่วงวัยอันจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการจัดระบบความคิด การควบคุมกำกับพฤติกรรมของตนเองให้เป็นผู้มีจริยธรรม การรู้จักวางตนเอง ตลอดจนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและพัฒนาคุณลักษณะการเป็นผู้มีจริยธรรมที่คงทนถาวรซึ่งเป็นคุณลักษณะของการเป็นคนที่มีบุคลิกและเป็นที่รักที่การศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องการ (ปิ่นพร ศรีปลั่ง, 2558, น. 7)

แนวทางการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสม มีคุณธรรม จริยธรรม ในทางหนึ่งต้องอาศัยผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ผู้ที่มีหน้าที่มุ่งส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้กับเยาวชน หรือนักเรียนให้พร้อมที่จะเติบโตไปเป็นบุคลากรหลักในการพัฒนาประเทศชาติอย่างมีศักยภาพ มีคุณภาพที่ดีที่เหมาะสม อยู่ในสังคมด้วยความสุข ดังนั้นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องช่วยกันทุกฝ่าย ทั้งฝ่ายบริหาร ฝ่ายนโยบาย ฝ่ายจัดทำหลักสูตรการศึกษา ส่งต่อมายังฝ่ายปฏิบัติ คือบุคลากรครู บุคลากรทางการศึกษา ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา ที่ต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริม หรือพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมอยู่ด้วย

กิจกรรมแนะแนวซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในหลักสูตร มีประโยชน์ในการช่วยเหลือ ตลอดจนพัฒนานักเรียนให้รู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักคิดและตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง รู้จักตั้งเป้าหมายชีวิต สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำและประกาศให้ใช้แผนพัฒนางานแนะแนว เพื่อพัฒนางานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บุคคลรู้จักแสวงหาข้อมูล และใช้ปัญญาในการเลือกตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างรอบคอบ (กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, 2545, น. 2-5) อีกทั้งกิจกรรมแนะแนวยังสามารถส่งเสริม และพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้กับผู้เรียนได้ หากครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญ จัดรูปแบบกิจกรรมให้มีความเหมาะสม

จากตัวอย่างผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมแนะแนวที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่อง “การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3” ผลการวิจัยพบว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนด้านความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสามัคคี ด้านความเสียสละ ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความกตัญญูกตเวทิต์ให้มากขึ้นได้ ทำให้นักเรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากกรวมกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้และสามารถควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องเป็นกิจนิสัยสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มี

คุณธรรมและจริยธรรมที่สังคมคาดหวังและต้องการได้ (สุมณฑา สวนผลรัตน์, 2550) และงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวด้านคุณธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหัวถนนวิทยา” ผลสรุปจากการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ด้าน คุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน หัวถนนวิทยา พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมแนะแนว มีคะแนนประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงกว่าก่อนเรียน อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงว่านักเรียนที่เรียนด้วยชุด กิจกรรมแนะแนว มีคุณธรรม จริยธรรม สูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจาก กิจกรรมการเรียนในชุดกิจกรรมแนะแนวด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีขั้นตอนการจัดกิจกรรม การเรียนที่ชัดเจน ใช้กระบวนการกลุ่ม และใช้สื่อที่หลากหลาย มุ่ง พัฒนาให้ผู้เรียนเกิดทักษะความรู้ ทักษะกระบวนการ เจตคติ และ เป็นการสะสมประสบการณ์คุณธรรมไว้เป็นความรู้ ความสามารถ เพื่อนำออกไปใช้แก้ปัญหา สร้างสรรค์ประโยชน์ในชีวิตจริง สามารถ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (เพ็ญศรีจินดาศักดิ์, 2557)

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ส่วนใหญ่นักเรียนยังคงต้องได้รับการเสริมสร้างให้มีจริยธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม มีทักษะความรู้และความสามารถปรับตัวเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงรอบตัวที่รวดเร็ว บนพื้นฐานของการมีสถาบันทางสังคมที่เข้มแข็งทั้งสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันชุมชน และภาคเอกชนที่ร่วมกันพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีคุณภาพสูง อีกทั้งยังเป็นทุนทางสังคมสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง, 2559, น. 65)

จากการศึกษาค้นคว้าวรรณกรรม และงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่างานวิจัยด้านการเสริมสร้างจิตจริยธรรมยังมีน้อย ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งฝึกฝนให้ผู้เรียนมีความรู้ และมีจิตจริยธรรมควบคู่กันไปด้วย จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนมีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด จึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดจิตจริยธรรมเหมาะสม

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบจิตจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

2.2 เพื่อเปรียบเทียบจิตจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติ

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย เป็นวิจัยเชิงกึ่งทดลองแบบมีกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง โดยกลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการแนะแนวแบบปกติ

3.2 ประชากรในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 500 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 ห้อง 40 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม แล้วสุ่มอย่างง่ายเพื่อเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คนเท่ากัน

3.3 ขอบข่ายเนื้อหาสาระในการวิจัย คือ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม 5องค์ประกอบ ได้แก่ ขยันหมั่นเพียรซื่อสัตย์มีวินัย มีน้ำใจ และใฝ่เรียนรู้

3.4 ระยะเวลาในการวิจัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

3.5 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตัวแปรต้น ได้แก่ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม และตัวแปรตาม ได้แก่ จิตจริยธรรม

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 จิตจริยธรรม หมายถึง คุณลักษณะที่ประพุดิ ปฏิบัติ ตามกรอบ ข้อกำหนด อันดีงาม เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ปฏิบัติด้วยความสุภาพ สบายใจ ด้วยความยินดี ตามกรอบหรือข้อกำหนดนั้น โดยไม่ถูกบังคับ ไม่รู้สึกว่าเป็นภาระหรือก่อให้เกิดความลำบากกายและใจสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสงบสุข ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ โดยนิยามความหมายดังนี้

4.1.1 ขยันหมั่นเพียร หมายถึง พฤติกรรมความพยายาม ที่แสดงออกถึงความมุ่งมั่นในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างสม่ำเสมอ อย่างตั้งใจและกระตือรือร้น มีความอดุสาหะ ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก กล้าเผชิญอุปสรรคและแก้ไขปัญหา รักที่จะทำหน้าที่ของตน ลงมือทำงานโดยที่ไม่ต้องมีผู้ใดบังคับ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

4.1.2 ซื่อสัตย์ หมายถึง พฤติกรรมและการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม ตรงไปตรงมา รู้บทบาทหน้าที่และทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด ทั้งในด้านพฤติกรรมทางกาย วาจา และมีจิตใจที่มีความจริงใจ ไม่คิดคด ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ทั้งต่อตนเอง และผู้อื่นในสังคม รักษาความสัตย์สุจริต ไม่มีความรู้สึกลำเอียงหรืออคติ ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง ละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด

4.1.3 มีวินัย หมายถึง พฤติกรรมความสามารถในการควบคุมตนเองให้มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ยึดมั่นในข้อตกลง

กฎเกณฑ์ กฎหมาย มารยาท และระเบียบปฏิบัติ ที่มีต่อตนเอง ครอบครัว เพื่อน โรงเรียน หรือสังคม ตามบทบาทและความรับผิดชอบของตน ด้วยความเต็มใจรู้ว่าสิ่งใดดีควรทำสิ่งใดไม่ดีไม่ควรทำโดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่มีต่อตนเองและผู้อื่นๆ

4.1.4 มีน้ำใจ หมายถึง พฤติกรรมคุณลักษณะทางจิตใจที่ดีของบุคคลที่แสดงออกต่อผู้อื่นและสังคมได้อย่างเหมาะสม ในด้านการเอื้ออาทร เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ช่วยเหลือ แบ่งปันเมื่อผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน แสดงออกถึงการเป็นผู้ให้ ช่วยเหลือบุคคลอื่นหรือสังคมด้วยความกระตือรือร้น อาสาทำงานให้กับผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาของตน แบ่งปันหรือเสียสละเงินทอง สิ่งของความรู้ หรือให้คำปรึกษาแก้ปัญหาเพื่อสร้างความสุขให้กับผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทนตามกำลังความสามารถของตน

4.1.5 ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความสนใจในการแสวงหาความรู้จากสิ่งรอบตัวอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง มีความกระตือรือร้นตั้งใจมุ่งมั่นในการเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยการแสวงหาความรู้การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน บันทึกความรู้ วิเคราะห์ความรู้ต่างๆ รวมไปถึงการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่นและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4.2 ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง ชุดของเครื่องมือที่เป็นสื่อการแนะแนว ซึ่งมีลักษณะที่เป็นสื่อประสม ซึ่งประกอบไปด้วย รูปภาพ เทปเสียง และเกมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเสริมสร้างจิตจริยธรรม ในชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมนั้นผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคต่างๆ ซึ่งได้แก่ การอภิปรายกลุ่ม กรณีตัวอย่าง การทำงานกลุ่ม สถานการณ์จำลอง และบทบาทสมมติชุดกิจกรรมแนะแนวแต่ละชุดนั้น ประกอบไปด้วย คำชี้แจงในการใช้คู่มือครู คู่มือนักเรียน สื่อการสอนและแบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน

4.3 นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีการพัฒนาจิตจริยธรรมสูงขึ้น

5.2 สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมสำหรับครูผู้สอนรายวิชาแนะแนว

5.3 สามารถเป็นแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมแนะแนวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา-ในพระอุปถัมภ์ฯ ในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตจริยธรรม
 - 1.1 ความเป็นมาของจิตจริยธรรม
 - 1.2 ความหมายของจิตจริยธรรม
 - 1.3 ความสำคัญของจิตจริยธรรม
 - 1.4 องค์ประกอบที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาจิตจริยธรรม
 - 1.4.1 ความขยันหมั่นเพียร
 - 1.4.2 ความซื่อสัตย์
 - 1.4.3 ความมีวินัย
 - 1.4.4 ความมีน้ำใจ
 - 1.4.5 ความใฝ่เรียนรู้
 - 1.5 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจิตจริยธรรม
 - 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตจริยธรรม
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว
 - 2.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว
 - 2.2 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว
 - 2.3 หลักการจัดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.4 ขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนว
 - 2.5 ลักษณะของกิจกรรมแนะแนว
 - 2.6 กระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรม
 - 3.1 ความหมายของชุดกิจกรรม
 - 3.2 ประเภท และองค์ประกอบของชุดกิจกรรม

- 3.3 หลักการ ทฤษฎี และจิตวิทยาที่นำมาสร้างชุดกิจกรรม
- 3.4 ขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรม
- 3.5 ประโยชน์ของชุดกิจกรรม
- 3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรม

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตจริยธรรม

1.1 ความเป็นมาของจิตจริยธรรม

จากการเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน กระแสโลกาภิวัตน์ เกิดขึ้น เต็มไปอย่างแพร่หลาย คนในสังคมต้องมีการปรับตัว เพื่อพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลง ทั้งในเรื่องคุณลักษณะ และพฤติกรรมที่เป็นส่วนสำคัญในการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ดร. ฮาวเวิร์ด การ์ดเนอร์ เสนอแนวคิดที่ว่า "บุคคลจะสามารถเอาตัวรอดและประสบความสำเร็จทั้งในด้านการงานและการดำเนินชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ได้จะต้องมีจิต 5 ลักษณะในตัวบุคคลนั้น"

การ์ดเนอร์ (Gardner, 2006, p. 11) อธิบายถึงความสำคัญต่ออนาคต และด้วยจิตเหล่านี้ จะช่วยให้สามารถรับมือได้ทั้งสิ่งที่คาดหวังและสิ่งที่ไม่คาดคิด แต่ถ้าปราศจากจิตทั้ง 5 ประการนี้ บุคคลจะตกอยู่ในอำนาจของพลังที่ตนเองไม่เข้าใจและไม่สามารถควบคุมอะไรได้ ซึ่งจิต 5 ลักษณะ ประกอบด้วย

1. จิตชำนาญการ (disciplined mind) เป็นความเชี่ยวชาญในการคิดเกี่ยวกับวิทยาการสาขาใดสาขาหนึ่งเป็นอย่างน้อย ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของความรู้คิดที่แยกออกไปตามลักษณะเฉพาะของสาขาวิชาหรืองานฝีมือ หรืออาชีพหนึ่งๆ ทั้งนี้มีงานวิจัยหลายชิ้นยืนยันว่า การจะเชี่ยวชาญในทางใดทางหนึ่งได้นั้นจะต้องใช้เวลากว่า 10 ปีจิตชำนาญการจึงหมายถึงรวมถึง การทำงานอย่างสม่ำเสมอวันแล้ววันเล่า เพื่อพัฒนาทักษะและความเข้าใจ นั่นคือ ความมีวินัยอย่างสูง หากบุคคลปราศจากความเชี่ยวชาญในทางใดทางหนึ่งแล้ว ก็เสมือนว่าถูกกำหนดให้อยู่ในการควบคุมของคนอื่น

2. จิตสังเคราะห์ (synthesizing mind) เป็นการรับข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่ง นำมาทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลโดยปราศจากอคติ และผสมผสานให้กลายเป็นข้อมูลใหม่ที่มีความหมายต่อทั้งตัวผู้สังเคราะห์ และผู้คนอื่นๆ นอกจากนี้จะมีคุณค่ามาตั้งแต่อดีตแล้วความสามารถในการสังเคราะห์นับได้ว่าจะยิ่งมีความสำคัญมากขึ้นด้วยแนวโน้มที่เราจะต้องเผชิญกับข้อมูลที่เพิ่มพูนทวีคูณขึ้นอยู่ทุกวัน

3. จิตสร้างสรรค์ (creating mind) ต่างจากความชำนาญการและการสร้างสรรค์ โดยเป็นการผลิตความคิดใหม่ๆ พร้อมทั้งตั้งคำถามที่แตกต่างไปจากเดิม และการกำเนิดเป็นวิธีการคิดที่สดใหม่ ซึ่งก็อาจจะกลายเป็นคำตอบที่คาดไม่ถึง แต่อย่างไรก็ตามในที่สุดแล้ว สิ่งสร้างสรรค์เหล่านี้จะต้องได้รับการยอมรับจากผู้รอบรู้ ด้วยเหตุที่การสร้างสรรค์คือสิ่งอยู่นอกเหนือกฎเกณฑ์ที่มีอยู่ จิตสร้างสรรค์จึงต้องล้ำหน้ากว่าคอมพิวเตอร์หรือหุ่นยนต์ที่ซับซ้อนที่สุดอย่างน้อยหนึ่งก้าวด้วยซ้ำไป

4. จิตเคารพ (respectful mind) ทุกคนคงยอมรับว่าไม่มีใครสามารถอยู่อย่างโดดเดี่ยวเพียงลำพังเป็นเวลานานๆ ได้ ทุกคนย่อมต้องมีผู้คนและสังคมรอบข้าง จิตเคารพ จึงเป็นการยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่ม ถือเป็นความพยายามที่จะเข้าใจ "ผู้อื่น" และหาวิธีที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในโลกที่ทุกคนเชื่อมโยงถึงกันได้นั้น การไม่ยอมรับฟังและขาดความเคารพซึ่งกันและกัน ย่อมไม่ใช่ทางเลือกที่ดีของการอยู่ร่วมกัน

5. จิตจริยธรรม (ethical mind) เป็นอีกขั้นหนึ่งที่นับได้ว่าเป็นนามธรรมมากกว่าจิตเคารพ โดยที่จิตจริยธรรมถือเป็นการไตร่ตรองถึงธรรมชาติของงาน รวมทั้งความต้องการและความปรารถนาของสังคมที่เราดำรงอยู่ ที่สำคัญก็คือเป็นแนวความคิดที่ว่า คนจะตอบสนองต่อจุดประสงค์ที่เหนือไปกว่าประโยชน์ส่วนตนได้อย่างไร และประชาชนจะทำงานโดยปราศจากความเห็นแก่ตัวเพื่อพัฒนาส่วนรวมได้อย่างไร จิตจริยธรรมปฏิบัติการโดยอาศัยการคิดวิเคราะห์เหล่านี้เป็นพื้นฐาน

การ์ดเนอร์ (Gardner, 2006, p. 19) ยังได้กล่าวถึงภาพกว้างของการศึกษาว่า การปลูกฝังจิตใจ ส่วนใหญ่เราจะนึกถึงการศึกษาก็จะมักเป็นวิธีที่เหมาะสม แต่ในที่สุดสถาบันการศึกษาและผู้สอนต่างก็ต้องทบทวนภาระในการพัฒนาและฝึกฝนจิตใจของเด็กๆ แต่สำหรับวิธีที่ศึกษานั้นก็คือ เราต้องขยายความคิดออกไปให้ไกลกว่าการนึกถึงเพียงแค่สถาบันศึกษามาตรฐาน (ทั้งในปัจจุบันและอนาคต) ด้วยความเป็นจริงที่ว่าผู้ปกครอง เพื่อนๆ ของเด็กและสื่อต่างๆ ก็มีบทบาทสำคัญเทียบเท่ากับครูและโรงเรียนในระบบ ดังจะเห็นได้จากการเพิ่มขึ้นของ "โฮมสคูล" หรือการพึ่งพาผู้รู้และครูพิเศษ ยิ่งไปกว่านั้น เราต้องยอมรับว่าการศึกษามีอยู่ตลอดช่วงชีวิตของเรา หรือแม้กระทั่งคนทำงานทุกคนก็ย่อมจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับการคัดสรรคนทั้งที่มีทั้งความรู้ ทักษะและจิตใจที่เหมาะสมกับงานนั้นๆ ซึ่งในความหมายก็คือ เราค้นหาคนที่มีจิตชำนาญการ จิตสังเคราะห์ จิตสร้างสรรค์ จิตเคารพ และจิตจริยธรรมนั่นเอง แต่ไม่ว่าจะเป็นผู้จัดการ ผู้นำ ผู้อำนวยการ คณบดี อธิการบดี หรือตัวเราเอง ทุกคนล้วนต้องพัฒนาจิต 5 ประการของตนรวมทั้งคนที่อยู่ในความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง

จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น บุคคลจะประสบความสำเร็จในชีวิตการเรียน การงานอย่างมีความสุขได้ จำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในจิตใจ ซึ่งจิต 5 ลักษณะ ตามแนวคิดของ ดร. ฮาวเวิร์ด การ์ดเนอร์ เป็นแนวคิดที่จะสามารถพัฒนาบุคคลให้มีคุณลักษณะดังกล่าว ทำให้ปรับตัว รับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมปัจจุบันได้โดยจิตจริยธรรม เป็นอีกขั้นหนึ่งที่นับได้ว่าเป็นนามธรรม และยังไม่ค่อยมีผู้ศึกษามากนัก ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ

1.2 ความหมายของจิตจริยธรรม

โคลเบอร์ก (Kohlberg, 1976) กล่าวถึง จริยธรรมว่าเป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เป็นกฎเกณฑ์หรือมาตรฐานของความประพฤติปฏิบัติในสังคม ซึ่งบุคคลจะพัฒนาขึ้น จนกระทั่งพฤติกรรมเป็น

ของตนเอง ผลของการกระทำพฤติกรรมอันนี้จะเป็นเครื่องตัดสินว่าการกระทำนั้นผิดหรือถูกโดยสังคมเป็นผู้ตัดสิน

ประภาศรี สีหอำไพ (2543) ได้อธิบายความหมายของคำว่า จริยธรรม หมายถึง หลักความประพฤติที่อบรมกิริยาและปลูกฝังลักษณะให้อยู่ในครรลองของคุณธรรมหรือศีลธรรม คุณค่าทางจริยธรรมชี้ให้เห็นถึงความเจริญงอกงามในการดำรงชีวิตอย่างมีระเบียบแบบแผนตามวัฒนธรรมของบุคคลที่มีลักษณะทางจิตใจที่ดีงาม อยู่ในสภาพที่โน้มนำให้บุคคลมุ่งกระทำความดี ละเว้นความชั่ว มีแนวความประพฤติอยู่ในเรื่องความดี ความถูกต้องในการปฏิบัติตนเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างสงบราบรื่น และเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น มีคุณธรรมและมโนธรรมที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดี โดยมีจิตสำนึกที่จะใช้สิทธิและหน้าที่ของตนตามค่านิยมที่พึงประสงค์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546, น. 291) ได้ให้ความหมายของคำว่า จริย หมายถึง ความประพฤติ หรือกิริยาที่ควรประพฤติ คำว่า ธรรม หมายถึง ข้อความ ข้อปฏิบัติ หรือคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า เมื่อรวมกันแล้ว จริยธรรม หมายถึง ทำที่เป็นข้อควรประพฤติ ปฏิบัติ หรือศีลธรรม กฎของศีลธรรม

ทิตินา แคมมณี (2542, น. 2) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรม เป็นการแสดงออกทางการประพฤติปฏิบัติ ซึ่งสะท้อนให้เห็นคุณธรรมภายในอย่างเป็นรูปธรรม

ไพฑูรย์ สีนรรัตน์ (2542) ได้ให้ความหมายว่าจริยธรรม (Ethics) หมายถึง คุณความดีที่ควรประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นคนดีเพื่อประโยชน์ของตนเองและส่วนรวม

จากความหมาย จริยธรรมข้างต้น สรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง ข้อประพฤติ ข้อปฏิบัติที่ดีงาม ซึ่งจะแสดงออกมาเป็นรูปธรรม แสดงต่อตนเอง แสดงต่อผู้อื่น และแสดงต่อสังคม จากการใช้สำนึกที่ดีงามในจิตใจ เป็นความดีซึ่งจะทำประโยชน์ให้กับสังคม และประเทศชาติ หากบุคคลมีจริยธรรมอยู่ในจิตใจ

การ์ดเนอร์ (Gardner, 2006, p. 158) กล่าวว่า จิตจริยธรรม เป็นคุณลักษณะสำคัญเชิงนามธรรมของบทบาทหน้าที่การทำงานและบทบาทของการเป็นพลเมือง รวมทั้งการถือปฏิบัติอย่างเสมอต้นเสมอปลาย ถือเป็นการเร่งด่วนเพื่อให้เกิดผลที่ดีและเป็นพลเมืองที่ดี

แอมโบสดีและครอส (Ambrose & Cross, 2009) ให้ความหมายของบุคคลที่มีจิตแห่งจริยธรรม ว่าจะต้องเป็นผู้สามารถใช้จิตแห่งจริยธรรม ในบทบาทที่เป็นสมาชิกของชุมชนประเทศและพลเมืองโลก ตลอดจนสามารถพิจารณาถึงผลกระทบจากการทำงาน และการปฏิบัติตนในสังคมที่มีความแตกต่างกัน

สมิท (Smith, 2009, p. 414) ให้ความหมายของจิตแห่งจริยธรรมว่า เป็นทักษะภายในตนเอง ในการยอมรับความรู้สึกของผู้อื่น

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2551, น. 19) ใช้คำว่าจิตแห่งคุณธรรม หมายถึง การรักษาคุณงามความดี โดยยังคงไว้ซึ่งความสมดุลระหว่างการรักษาบทบาทหน้าที่ที่ตนได้รับกับ

การเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมและของประเทศชาติ ตลอดจนการคำนึงถึงความถูกต้องและผลประโยชน์ของส่วนรวม แม้จะขัดแย้งกับผลประโยชน์และความต้องการส่วนตน

สชิล พรวิษณุ (2559, น. 12) ให้ความหมายของจิตจริยธรรมว่า การปฏิบัติตามกรอบข้อกำหนดที่สมาชิกในสังคมนั้นๆ กำหนดขึ้นโดยไม่รู้สึกรู้ว่าถูกบังคับเป็นการกระทำพฤติกรรมนั้นออกมาอย่างดีไม่ขาดตกบกพร่องกระทำด้วยความสุขภายในจิตใจมีความยินดีและให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามกรอบนั้นๆ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นภาระหรือก่อให้เกิดความลำบากกายและใจและหวังให้สังคมที่ตนอยู่นั้นมีความสงบสุขจากการปฏิบัติของตนด้วย

จากความหมาย จิตจริยธรรมข้างต้น สรุปได้ว่า จิตจริยธรรม หมายถึง คุณลักษณะที่ประพฤติ ปฏิบัติ ตามกรอบ ข้อกำหนด อันดีงาม เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ปฏิบัติด้วยความสุขกาย สบายใจ ด้วยความยินดี ตามกรอบหรือข้อกำหนดนั้น โดยไม่ถูกบังคับ ไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นภาระหรือก่อให้เกิดความลำบากกายและใจสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสงบสุข

1.3 ความสำคัญของจิตจริยธรรม

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2551, น. 24) อธิบายความสำคัญของจิตแห่งจริยธรรม ว่ามีความสอดคล้องกับหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ประเมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่เน้น "ความรู้คู่คุณธรรม" ซึ่งคุณธรรม จริยธรรม หรือจิตสาธารณะนี้จะก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ทุกฝ่ายในที่สุด

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2551, น. 28) อธิบายว่า จิตแห่งจริยธรรมถือว่าเป็นหน้าที่ทางศีลธรรมทุกคนย่อมกำหนดหน้าที่ทางศีลธรรมไว้สำหรับบุคคล อย่างน้อยเมื่ออยู่ในบางสถานะหรือบางสถานการณ์ หน้าที่ทางศีลธรรมแตกต่างจากหน้าที่ทางกฎหมาย เพราะไม่มีการตราเป็นข้อบังคับหรือลายลักษณ์อักษร แต่ถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ ผู้ที่ละเมิดหรือละเลย แม้จะไม่ถูกลงโทษตามกฎหมาย แต่ก็ถูกตำหนิตีติเตียนจากสังคม

กานต์รวี บุญญานุสสิทธ์ (2554, น. 49) ได้สรุปว่าจิตแห่งจริยธรรม เน้นความรู้คู่คุณธรรมตลอดเป็นจิตสาธารณะที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่ายและมีความเกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิดชอบชั่วดี ตามการตีความของแต่ละบุคคล ระบบความยุติธรรมของบ้านเมือง ของศาสนาและของประเทศและธรรมเนียมปฏิบัติซึ่งเป็นที่ยอมรับในสังคมหรือชุมชนอีกทั้งยังเป็นหน้าที่ทางศีลธรรมที่ทุกคนในสังคมจะต้องยึดถือปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

การ์ดเนอร์ (Gardner, 2006, p. 205) อธิบายความสำคัญของจิตจริยธรรมไว้ว่า จิตจริยธรรมมีความสำคัญต่อการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของพลเมืองที่ดีของสังคม เพราะหากบุคคลมีจิตจริยธรรม มีความเข้าใจและปฏิบัติดีต่อผู้อื่น ก็จะใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุข ซึ่งจิตจริยธรรมมีความสำคัญต่อบุคคลแต่ละช่วงวัย ดังนี้

1. จิตจริยธรรมส่งผลดีต่อวัยเรียน กล่าวคือ การฝึกฝนให้นักเรียนมีจิตจริยธรรมด้วยการประพฤติดีและรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ ไม่ล่าเอียง หรือเกียจงานหน้าที่ของตนให้ผู้อื่น จะทำให้นักเรียนเรียนรู้การใช้ชีวิตอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม เพื่ออยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. จิตจริยธรรมส่งผลดีต่อวัยทำงาน กล่าวคือการทำงานด้วยใจที่มีจริยธรรมจะส่งผลให้ประพฤติปฏิบัติกับผู้อื่นด้วยการกระทำและวาทะที่สุภาพเหมาะสม ทำให้ได้รับการยอมรับ และไว้วางใจจากเพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน และคนในองค์กร รวมทั้งคุณธรรมจริยธรรมที่บุคคลในองค์กรปฏิบัติ ส่งเสริมให้องค์กรได้รับชื่อเสียงจากความดีของบุคคลนั้น

จากความสำคัญของจิตจริยธรรมข้างต้น สรุปได้ว่า จิตจริยธรรมมีความสำคัญกับทุกฝ่ายในการปฏิบัติตนอยู่ในสังคม ตามบทบาทหน้าที่ที่ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลดีต่อการเรียน ส่งผลดีต่อการทำงาน ในองค์กรต่างๆ เป็นการส่งเสริมตนเอง ส่งเสริมผู้อื่น ส่งเสริมองค์กรให้มีการพัฒนาคุณลักษณะที่เหมาะสม ในการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

1.4 องค์ประกอบที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาจิตจริยธรรม

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (2551 อ้างถึงใน Kitchener, 2000) ได้กล่าวถึงหลักคุณธรรมจริยธรรม 5 ประกอบด้วย

1. การเคารพในเสรีภาพ (Respect autonomy) บุคคลที่มีสิทธิในการตัดสินใจในการดำรงชีวิตหรือทำการใดๆ อย่างเสรีตามความคิดและการเลือกกระทำของแต่ละบุคคล ดังนั้นผู้อื่นจึงไม่ควรไปรบกวนความสุขหรือสวัสดิภาพส่วนตัวของคนอื่น

2. ไม่สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น (Do not harm) บุคคลต้องระมัดระวังการทำร้ายผู้อื่น ไม่ว่าจะป็นด้านร่างกายหรือจิตใจ

3. รู้จักสร้างประโยชน์ให้ผู้อื่น (Benefit other) บุคคลต้องพยายามที่จะทำประโยชน์ให้กับผู้อื่น

4. มีความยุติธรรม (Be just) บุคคลต้องมีความเสมอภาคในการปฏิบัติต่อผู้อื่นโดยเท่าเทียมกัน ทุกคน และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เดียวกัน

5. ความซื่อสัตย์ (Be faithful) บุคคลต้องการรักษาความสัตย์สุจริต เคารพผู้อื่น รวมทั้งการบอกกล่าวแต่ข้อเท็จจริง

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 7) อธิบายถึง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ

รัฐบาลไทย (2557) ได้กล่าวว่า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้กำหนดค่านิยม 12 ประการเพื่อสรรค์สร้างชาติไทยให้เข้มแข็ง ดังนี้

1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทนง มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
4. ใฝ่หาความรู้ มั่นใจศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม
5. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม
6. มีศีลทำ รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เพื่อแม่และแบ่งปัน
7. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
8. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่
9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ธรรม รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี

11. มีความเข้มแข็งทางร่างกายและจิตใจเว้นวรรคไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายและเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา

12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

สชิล พรวิชญ์ (2559, น. 36 - 43) ได้สัมภาษณ์ผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและเกี่ยวข้องกับด้านจิตจริยธรรม และผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวถึงมากที่สุด ได้แก่ 1) ขยันหมั่นเพียร 2) ประหยัด 3) ซื่อสัตย์ 4) มีวินัย 5) มีน้ำใจ 6) ใฝ่เรียนรู้ และได้วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของจิตจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น ทำให้ได้องค์ประกอบจำนวน 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) ขยันหมั่นเพียร 2) ซื่อสัตย์ 3) มีวินัย 4) มีน้ำใจ และ 5) ใฝ่เรียนรู้

จากการศึกษาข้างต้น พบว่าองค์ประกอบของจิตจริยธรรมมีหลายองค์ประกอบ ซึ่งผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบจิตจริยธรรมตามแนวคิดของ สชิล พรวิชญ์ (2559) ซึ่งแบ่งองค์ประกอบของจิตจริยธรรม เป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ขยันหมั่นเพียร 2) ซื่อสัตย์ 3) มีวินัย 4) มีน้ำใจ และ 5) ใฝ่เรียนรู้ ผู้วิจัยจึงศึกษาเอกสารเพิ่มเติม ในองค์ประกอบดังกล่าว ต่อไป

1.4.1 ความขยันหมั่นเพียร

1) ความหมายของความขยันหมั่นเพียร

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546, น. 166) ได้ให้คำนิยามว่า ขยัน หมายถึง การทำงานอย่างแข็งขัน ไม่ปล่อยปละละเลย หรือประพฤติเป็นปกติสม่ำเสมอ

กูด (Good, 1973, p. 132) กล่าวว่า ความขยันหมั่นเพียร หมายถึง ความมุ่งมั่นในการใช้ความพยายามเพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบผลสำเร็จ

เจียรชัย เอี่ยมวรเมธ (2545, น. 123) ให้ความหมายคำว่า ขยัน หมั่นเพียร บากบั่น คือ ขยันหมั่นเพียรทำงาน หรือขยันเล่าเรียนและหมั่นฝึกฝนตนเอง

เจียรชัย เอี่ยมวรเมธ (2545, น. 781) ให้ความหมายคำว่า เพียร คือความเพียร ความกล้าแข็ง พากเพียร มุมานะ บากบั่น เป็นความพากเพียรในการทำงาน ความพากเพียรในการศึกษาหาความรู้

เวบสเตอร์ (Webster, 1973, p. 281) ให้ความหมายของความขยันหมั่นเพียรว่า หมายถึง ความพยายามอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ได้ผลสำเร็จในงานที่ทำด้วยความระมัดระวัง เอาใจใส่และอุตสาหะ

ประกาศรี สีหอำไพ (2543, น. 61) ได้ให้ความหมายของความขยันหมั่นเพียร คือ การใช้ปัญญาด้วยความพอใจในการทำงาน มีความเพียร ความเอาใจใส่ มีใจจดจ่อต่องานที่ทำ และไตร่ตรองพิจารณาด้วยความอดทนขยัน พยายามปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความมานะบากบั่นให้ทำงานผิตน้อยที่สุด ค้นคว้าศึกษาหาความรู้ไม่ละเลยต่อธุระในการงาน ควบคุมตนเองให้ใช้เวลาว่างตามกำหนด ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ชัชลิณี จุงพิวัฒน์ (2547, น. 14) ได้ให้ความหมายความขยันหมั่นเพียรในการเรียนว่า หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกด้วยความตั้งใจ เอาใจใส่ต่อการเรียนอย่างสม่ำเสมอ ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จทันเวลาหรือก่อนเวลาที่กำหนด มีความกระตือรือร้นในการเรียนเพื่อให้ได้รับผลสำเร็จ

นุชนาท เนติพัฒน์ (2550, น. 12) ให้ความหมายของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนว่า การแสดงออกของนักเรียนที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความบากบั่น ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากและพยายามทำงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนอย่างสม่ำเสมอ ได้แก่ การตั้งใจมุ่งมั่นศึกษาเล่าเรียน ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียน มีความกระตือรือร้นต่อการเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จและไม่ทิ้งการเรียนเมื่อประสบอุปสรรคก็หาทางแก้ไข

สุวรรณี คำบุญชู (2552, น. 5) ให้ความหมายความขยันว่า ความเพียรในการทำงาน (วิริยะ) หมายถึง การกระทำที่แสดงถึงความอุตสาหะที่จะประกอบหน้าที่ หรือภารกิจที่ตนได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติเพื่อให้ภารกิจสำเร็จจูล่วงไปด้วยดีตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ หรือให้สำเร็จจูล่วงตามที่ได้ตั้งจิตปรารถนา ได้แก่ความอดทนเข้มแข็ง มีมานะบากบั่นต่อการทำงาน

สขิล พรวิษณุ (2559, น.5) ได้ให้ความหมายของความขยันหมั่นเพียรว่า คุณลักษณะทางจริยธรรมที่แสดงออกถึงความมุ่งมั่นตั้งใจอย่างจริงจังและต่อเนืองที่จะประกอบกิจการหน้าที่ของตน ได้แก่ มีความมานะ อุตสาหะ ไม่ย่อถอย กล้าเผชิญอุปสรรคและแก้ไขปัญหาเพื่อให้งานสำเร็จจูล่วง

ด้วยดี รักที่จะทำหน้าที่ของตน ลงมือทำงานโดยที่ไม่ต้องมีผู้ใดบังคับ และฝึกฝนตนเองในทักษะและความสามารถที่จะทำให้งานในหน้าที่ของตนประสบความสำเร็จ

จากความหมายของความขยันหมั่นเพียรข้างต้น สรุปได้ว่า ความขยันหมั่นเพียร หมายถึง พฤติกรรมความพยายาม ที่แสดงออกถึงความมุ่งมั่นในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างสม่ำเสมออย่างตั้งใจและกระตือรือร้น มีความอดุสาหะ ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก กล้าเผชิญอุปสรรคและแก้ไขปัญหา รักที่จะทำหน้าที่ของตน ลงมือทำงานโดยที่ไม่ต้องมีผู้ใดบังคับ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

2) ลักษณะของความขยันหมั่นเพียร

กองวิจัยการศึกษา (2542, น. 9, 65 - 66) ได้วิเคราะห์ความหมายของคำว่า ขยัน มีลักษณะเด่น 2 ประการ คือ

1. ตั้งใจ กระตือรือร้น ที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด อย่างมุ่งมั่น อาสาทำหรือทำทันที
2. การกระทำดังกล่าวนี้มีความมั่นคงที่สม่ำเสมออย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ นิยามของคำว่าขยัน มีความเป็นไปได้สูงที่จะมีความคาบเกี่ยวกับคำว่า ความมุ่งมั่น ความเอาใจจริงใจ และความรับผิดชอบ นอกจากนั้นยังได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาของความขยันไว้ 3 ส่วนย่อย ดังต่อไปนี้

2.1 ความตั้งใจ มุ่งมั่น กระตือรือร้น ต่อเนื่อง ในการศึกษาโรงเรียน

2.2 ความตั้งใจ มุ่งมั่น กระตือรือร้น ต่อเนื่อง ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่

ส่วนตน

2.3 ความตั้งใจ มุ่งมั่น กระตือรือร้น ต่อเนื่อง ในการอาสาช่วยงานเพื่อ

สังคมส่วนรวม

กมล ภูประเสริฐ (2544, น. 3) ได้กำหนดลักษณะพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร ดังนี้

1. การปฏิบัติหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ ทำหน้าที่ให้เรียบร้อย ไม่คั่งค้าง
2. การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง อดทนและตั้งใจ
3. การช่วยเหลืองานผู้อื่นด้วยความเต็มใจ
4. การใช้เวลาวางทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์
5. ความสนใจ กระตือรือร้นในสิ่งต่างๆ และกิจกรรมที่ตนมีส่วนร่วม

นุชนาท นิติพัฒน์ (2550, น. 15) กล่าวถึงลักษณะของความขยันหมั่นเพียรไว้ว่า เป็นพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงถึงความรับผิดชอบและมุ่งมั่นในการศึกษาเล่าเรียนให้สำเร็จโดยเร็วที่สุด มีความอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

จากลักษณะของความขยันหมั่นเพียรข้างต้น สรุปได้ว่า ลักษณะของความขยันหมั่นเพียร เป็นความมุ่งมั่น กระตือรือร้น มานะบากบั่น มีความรับผิดชอบ ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก

ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเข้มแข็ง ตามกำหนดเวลา ช่วยเหลือบุคคลที่ใกล้ชิดอย่างเต็มที่ พร้อมทั้งจะหาความรู้ใหม่ๆ ในการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น ทั้งของตนและสังคม

3) ประเภทของความขยันหมั่นเพียร

พระมหาพิชิต เซษฐ์รัมย์ (2549, น. 12 -13 อ้างถึงในหน่วยศึกษานิเทศก์ กระทรวงศึกษาธิการ, 2529) ได้กำหนดขอบข่ายของความขยันหมั่นเพียรไว้ 3 ประเภทคือ

1. ความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียน หมายถึง การที่นักเรียนมีความรักความตั้งใจมุ่งมั่นศึกษาเล่าเรียน ไม่ทอดถอยแม้บางครั้งบทเรียนนั้นยาก หรือมีอุปสรรคต่างๆ บางอย่างก็มานะทำงานกระทั่งสำเร็จ เมื่อมีเวลาว่างก็ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาโรงเรียนของตน โดยอ่านหนังสือค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่างๆ เพิ่มเติม ทบทวนบทเรียนที่เรียนไปทุกวันและเตรียมตัวศึกษาบทเรียนมาล่วงหน้าทุกครั้ง เมื่อมีปัญหาหรือสงสัยด้านการเรียน ก็พยายามศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีการที่ถูกต้อง เพื่อคลี่คลายปัญหาของตนอยู่เสมอ

2. ความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงานของตนเอง หมายถึงการที่นักเรียนมีความตั้งใจที่จะทำงานศึกษางานฝึกฝนตนเองให้มีความสามารถความชำนาญในงานที่เกี่ยวข้องกับตนเองในด้านอาหาร (เช่น พยายามฝึกปรุงอาหารรับประทานเอง) ด้านที่อยู่อาศัย (เช่น พยายามจัด ดัดแปลง ตกแต่งซ่อมแซมรักษาความสะอาดเป็นประจำ) ด้านเครื่องนุ่งห่ม (เช่น พยายามซ่อมแซม ดัดแปลงและซักรีดอยู่เสมอ) ด้านการใช้เวลาว่างศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในงานดังกล่าวอยู่เสมอ และคิดสร้างสรรค์งานอันเป็นประโยชน์ต่อตนเอง

3. ความประหยัดหมั่นเพียรในงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือชุมชน หมายถึง การที่นักเรียนมีความรักความตั้งใจร่วมทำงานสุจริต และเป็นประโยชน์ต่อสังคม มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานดังกล่าว มาร่วมงานทุกครั้งด้วยความเต็มใจและปรารถนาดี ไม่เลื่องงานหรือรังเกียจงานโดยไม่ยึดถือวัตถุ (เงิน สถานที่ ฯลฯ) หรือตัวบุคคล พยายามคิด ศึกษา และสร้างสรรค์งานที่ส่งผลประโยชน์ต่อสังคมหรือชุมชนอยู่เสมอ

دنۇفل سۇنھرتىن (2550, ن. 36) ได้กล่าวว่า ประเภทของความขยันหมั่นเพียร ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียรในการเล่าเรียนหนังสือ ความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง และความขยันหมั่นเพียรในงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม และประเทศชาติ

จากการศึกษาประเภทของความขยันหมั่นเพียรข้างต้น สรุปได้ดังนี้ ความขยันหมั่นเพียรนั้นมี 3 ประเภท ได้แก่ความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียน คือไม่ย่อท้อต่อการเรียน ไม่ว่าจะยากสักเท่าใด พยายามศึกษาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองด้านการเรียนอยู่เสมอ ความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงานของตนเอง คือมีความตั้งใจที่จะทำงานฝึกฝนตนเองให้มีความสามารถในงานที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและคอยสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นประโยชน์อยู่เสมอ และ

ความขยันหมั่นเพียรในงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือชุมชน คือมีความกระตือรือร้นที่จะทำงานร่วมกับสังคม หรือชุมชนอยู่เสมอ และด้วยความเต็มใจ

4) แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียร

สำราญ เพ็ญภักดี (2549, น. 17) ได้ศึกษาและอธิบายทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow) ว่า มาสโลว์ (Maslow) มีความเชื่อว่า แรงจูงใจเป็นสภาวะที่เป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่แรงจูงใจนั้นต้องการ แรงจูงใจมีผลต่อการเรียนรู้ มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ พฤติกรรมต่างๆ ของมนุษย์มีสาเหตุมาจากแรงจูงใจตามลำดับขั้นความต้องการ ประกอบด้วย

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) ความต้องการพื้นฐานของร่างกายในการดำเนินชีวิต เช่น อาหาร น้ำ อากาศที่อยู่อาศัย การรักษาโรค ความต้องการทางเพศ ทำให้มนุษย์แสวงหาทั้งในทางที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety and Security needs) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยทั้งทางกายและจิตใจปลอดภัยจากอันตราย โรคร้าย โจรภัย ใจให้มนุษย์หลีกเลี่ยงความเจ็บปวดและอันตราย จริยปฏิบัติที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย หรือทำงานที่มั่นคง

3. ความต้องการความรัก การยอมรับ (Love and belonging needs) ความต้องการความรัก อยากให้ตนเป็นที่รัก และได้รับการยอมรับจากกลุ่ม จากสังคม จูงใจให้สร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม คนที่รู้สึกเหงาไม่มีเพื่อน มีชีวิตที่ไม่สมบูรณ์ จะมีความต้องการในด้านนี้

4. ความต้องการได้รับการยกย่อง (Self - Esteem needs) ความปรารถนาจะให้ผู้อื่นยกย่อง ชมเชย ให้เกียรติ ยอมรับคุณค่าในตัวเรา ให้ผู้อื่นเห็นว่าตนมีความสามารถ จูงใจให้มนุษย์ทำกิจกรรมเพื่อสังคม เพียรพยายามฟันฝ่าอุปสรรค หรือมีพฤติกรรมฟุ่มเฟือย อดดีผู้ที่ได้รับการตอบสนองในขั้นนี้จะรู้สึกว่าคุณค่าตนเองมีประโยชน์ และมีคุณค่า

5. ความต้องการที่จะรู้จักตนเองอย่างแท้จริงและพัฒนาตามศักยภาพแห่งตน (Self Actualization) การค้นพบตนเองและพัฒนาตนเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ พยายามทำสิ่งต่างๆ เพื่อพิสูจน์ศักยภาพตนเอง สร้างความภูมิใจในตนเอง ทำสิ่งต่างๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของตน

จากทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow) ข้างต้น สรุปได้ว่า บุคคลนั้นมีแรงจูงใจ ซึ่งจะเป็นสภาวะเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดความต้องการ เพื่อบรรลุเป้าหมาย จุดหมาย ตามลำดับขั้นเริ่มตั้งแต่ความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ความต้องการความรักและการยอมรับ ความต้องการได้รับการยกย่อง และความต้องการที่จะรู้จักตนเองอย่างแท้จริง ดังนั้น การที่ให้การตอบสนองความต้องการเหล่านั้น จึงจำเป็นต้องมีความมานะ บากบั่น ขยันหมั่นเพียร มุ่งมั่น ตั้งใจ เอาใจจริงเอาใจ เพื่อสนองตอบความต้องการตามลำดับขั้น ตามทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow)

5) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียร

(1) งานวิจัยในประเทศ

นุชนาท เนติพัฒน์ (2550) ได้ศึกษา ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียน คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และการส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองมีค่าขนาดอิทธิพลเท่ากับ .42, .34 และ .09 ตามลำดับ ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนโดยผ่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือ เจตคติต่อการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีค่าเท่ากับ .28, .11 และ .15 ตามลำดับ และตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนโดยผ่านทางสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือ บรรยากาศการเรียนการสอน มีค่าเท่ากับ .28 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนโดยผ่านทางสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูคือการส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองมีค่าเท่ากับ .09 และตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนโดยผ่านทางสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีค่าเท่ากับ .05 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่สร้างขึ้นสามารถอธิบายความแปรปรวนของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนได้ร้อยละ 69

สุนทรียา ยอดไกรศรี (2547) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดอุดรดิตถ์ได้ดีที่สุด คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน รองลงมา คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของปีที่ผ่านมา บรรยากาศในการเรียนการสอน เขาวัวอารมณ์ด้านดี และเขาวัวอารมณ์ด้านเก่ง บรรยากาศในครอบครัว ตามลำดับ และตัวแปรทั้ง 6 ตัว สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 50.2

สุวิมล ว่องวานิช และคนอื่นๆ (2549) ได้จัดโครงการเร่งสร้างคุณลักษณะที่ดีของเด็กและเยาวชนไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนนำร่องในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2548 จำนวน 25 โรงเรียน นักเรียนที่อยู่ในโครงการมีจำนวน 10,490 คน ผู้บริหารและครูจำนวน 319 คน นักวิจัยในโครงการ 28 คน ผู้บริหารจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจำนวน 103 เขต ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 31 คน ผลการวิจัยนี้ทำให้เกิดนวัตกรรมการพัฒนาคุณลักษณะซึ่งมีรูปแบบหลากหลาย โครงการนี้สามารถทำให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของการพัฒนาตนเองในทิศทางที่ดีมีพัฒนาการในคุณลักษณะที่กำหนดทั้งกลุ่มนักเรียน ผู้บริหาร ครู และนักวิจัยในโครงการ

ชัชลิณี จุงพิวัฒน์ (2547) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2547

ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 จำนวน 316 คน พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีตัวแปร 9 ตัว ได้แก่ เพศหญิง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 บุคลิกภาพ ทักษะคิดต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว ลักษณะทางกายภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีตัวแปร 2 ตัวแปร 2 ตัวแปร คือเพศชาย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีตัวแปร 2 ตัวแปร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายได้ของบิดามารดา ตัวแปรที่ส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปหาตัวแปรที่ส่งผลน้อยที่สุดมี 4 ตัวแปร ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน บุคลิกภาพ สามารถร่วมกันทำนายความแปรปรวนของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนได้ร้อยละ 58.7

(2) งานวิจัยต่างประเทศ

เดลลา และดูเซ็ค (Della & Dusek, 1970, pp. 204 - 212) ศึกษาบทบาททางเพศกับความอดสาหัสของวัยรุ่น ผลการศึกษาพบว่า ผู้ชายมีความอดสาหัสต่ำกว่าผู้หญิงและผู้มีลักษณะทางเพศเป็นแบบเพศชายและเพศหญิงในคนเดียวกัน (Androgynous) จะมีคะแนนความอดสาหัสมากที่สุด และคะแนนความต่ำสุด ส่วนกลุ่มที่มีลักษณะทางเพศเป็นแบบเพศชาย (Masculine) และลักษณะเพศเป็นหญิง (Feminine) มีคะแนนความอดสาหัสในระดับกลาง สำหรับกลุ่มวัยรุ่นที่มีลักษณะทางเพศที่เป็นไม่ได้ จะมีคะแนนความอดสาหัสต่ำสุด

โควาซ และมาร์เซีย (Kowaz & Mazia, 1991, pp. 390 - 397) ศึกษาความอดสาหัสของเด็กนักเรียนตามขั้นพัฒนาการทางบุคลิกภาพในชั้นที่ 4 ของอิริคสัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน เกรด 4, 5 และ 6 จากโรงเรียนประถมศึกษา 3 โรงเรียน จำนวน 187 คน โดยการศึกษาความอดสาหัสใน 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral) และองค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective) ได้แก่

1. องค์ประกอบด้านพุทธิพิสัย ซึ่งรวมความชำนาญ และความรู้ (Skills and Knowledge) โดยมีวัฒนธรรมพื้นฐานเบื้องต้น ซึ่งเน้นความชำนาญ และความรู้ที่สอนในโรงเรียนเป็นสำคัญ ส่วนความชำนาญและความรู้อื่นๆ กำหนดขึ้นตามลักษณะคุณค่าทางวัฒนธรรมของแต่ละสังคม
2. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม เป็นการรู้จักใช้ความรู้และความชำนาญที่มีลักษณะ มีประสิทธิภาพ แบ่งเป็น 6 ลักษณะได้แก่

2.1 ความเข้มของความสนใจ มีความมุ่งมั่นในสิ่งที่กระทำ

- 2.2 ความพากเพียร
- 2.3 การนำความรู้ และความชำนาญไปใช้ และลงมือกระทำ
- 2.4 งานมีประสิทธิภาพ และมีเป้าหมาย
- 2.5 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
- 2.6 ใช้วิธีที่เหมาะสมเพื่อให้งานสำเร็จ

3. องค์ประกอบด้านความรู้สึก เป็นเจตคติโดยตรงและประสบการณ์ที่ได้

จากการใช้ความรู้ความชำนาญ แบ่งเป็น 6 ลักษณะคือ

- 3.1 รู้สึกมีประโยชน์ และมีความสามารถ
- 3.2 สนุกกับการปรับตัว พอใจ และภูมิใจในความพยายามและความสำเร็จ
- 3.3 ถือตนตามอย่างผู้มีความรู้ และความสามารถในด้านต่างๆ
- 3.4 อยากรู้ อยากเห็นสิ่งต่างๆ และสนใจที่จะเรียนรู้
- 3.5 มีประสบการณ์ และตระหนักในขอบเขตและกำลังของตน
- 3.6 รู้คุณค่าของการศึกษาเล่าเรียน

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนเกรด 5 มีความคะแนนความอดสาหัสสูงกว่านักเรียนเกรด 4 และนักเรียนเกรด 6 มีความคะแนนความอดสาหัสต่ำสุด

บรูม (Bloom, 1976, pp. 161-175) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า พฤติกรรมทั้งด้านความรู้ความคิดของนักเรียนและลักษณะจิตพิสัยของนักเรียน ได้แก่ ความสนใจ ความมานะตั้งใจ ความประหยัด รวมทั้งเจตคติรายวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนถึงร้อยละ 65

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า ความขยันหมั่นเพียรเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่สำคัญ ในการที่จะพัฒนาบุคคลให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม โดยเฉพาะผู้เรียนที่ต้องได้รับการพัฒนาคุณลักษณะนี้ เพื่อจะได้นำไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง เหมาะสม

1.4.2 ความซื่อสัตย์

1) ความหมายของความซื่อสัตย์

Hsieh (2004) ได้นิยามว่า ความซื่อสัตย์เป็นรากฐานของการเจริญงอกงามทางศีลธรรม โดยพื้นฐานการสื่อสารด้วยคำพูดของบุคคลจะยอมรับ และปรารถนาความถูกต้อง หรือความจริงใจจากผู้อื่น

Khalil (2004) ได้นิยามว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การให้ข้อมูลที่เป็นจริง การปฏิบัติสิ่งที่พูด และการปฏิบัติสิ่งที่ตนเชื่อว่าถูกต้องอย่างเคร่งครัด แม้จะทำให้ตนเสียผลประโยชน์

พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546) ได้ให้ความหมายว่าความซื่อสัตย์ หมายถึง ความประพฤติตรงจิตใจ ไม่คิดทรยศ ไม่คดโกง และไม่หลอกลวงโดยลักษณะของบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ คือ บุคคลที่มีการประพฤติและมีการแสดงออกทางพฤติกรรม อย่างตรงไป ตรงมา ด้วยความจริงใจ

สุดารัตน์ สีทองวัฒนา (2549) ได้ให้นิยามว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึงการประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมตรงตามความเป็นจริงอย่างตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจา ใจ ต่ตนเองและผู้อื่น

วรวรรณินี ราชสงฆ์ (2541, น. 36) ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ไว้ว่า หมายถึง การประพฤติอย่างเหมาะสมและตรงตามความเป็นจริง เช่น ตรงต่อหน้าที่ ตรงต่อคำพูด ตรงต่อกฎเกณฑ์ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

ศุภวรรณ ชลมาก (2551, น. 6) ได้ให้ความหมายว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติด้วยความจริงใจ ไม่คิดคดโกง ไม่หลอกลวง ตรงไปตรงมา ทั้งกาย วาจา และใจ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 14) ได้ให้ความหมายว่า ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกด้วยความจริงใจ ไม่คิดคดโกง ไม่หลอกลวง ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ซื่อตรงทั้งกาย วาจา และใจ

สขิล พรวิษณุ (2559, น. 5) ได้ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ว่า คุณลักษณะทางจริยธรรมอย่างหนึ่งที่แสดงออกถึงการประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมาตามหน้าที่ความรับผิดชอบของตน รับบาทหน้าที่ของตนและทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุดโดยการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง เป็นจริง รักษาความลับ สัญญา ไม่มีความรู้สึกลำเอียงหรืออคติ ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง ละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด

จากความหมายของความซื่อสัตย์ข้างต้น สรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง พฤติกรรมและการปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม ตรงไปตรงมา รับบาทหน้าที่และทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุดทั้งในด้านพฤติกรรมทางกาย วาจา และมีจิตใจที่มีความจริงใจ ไม่คิดคด ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ทั้งต่อตนเอง และผู้อื่นในสังคม รักษาความลับ สัญญา ไม่มีความรู้สึกลำเอียงหรืออคติ ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง ละอายและเกรงกลัวต่อการทำผิด

2) ลักษณะของความซื่อสัตย์

แจ่มสิริ ศรีภูไท (2551, น. 12) ลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกถึงการประพฤติปฏิบัติตรงต่อความจริง ไม่ทุจริต ประพฤติมิชอบ มีความซื่อตรง มีสัจจะและความจริงใจ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

อำรุง จันทวานิช (2550, น. 40 - 41) กล่าวว่า คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ผู้ที่มีความซื่อตรงต่อหน้าที่ ต่อวิชาชีพ ตรงต่อเวลา ไม่ใช่เล่นกอล์ฟทั้งทางตรงและทางอ้อม รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติอย่างเต็มที่ถูกต้อง

จากลักษณะของความซื่อสัตย์ สรุปได้ดังนี้ ความซื่อสัตย์จะมีลักษณะที่เป็นความจริง ไม่โกหกหลอกลวง มีความตรงไปตรงมา ในเรื่องที่ต้องการ เช่น การรักษาคำพูด การรักษาสัญญา การกระทำการใดๆ ด้วยความสุจริตและบริสุทธิ์ใจ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

3) ประเภทของความซื่อสัตย์

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545, น. 147) ได้แบ่งประเภทของความซื่อสัตย์ไว้ 4 ประเภท ดังนี้

1. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง มีลักษณะพฤติกรรม เช่น การมีความรู้สึกผิดชอบชั่วดี การมีความละเอียดเกรงกลัวต่อความผิด การไม่พูดปดสับปลับหลอกลวง การไม่คิดโลภของผู้อื่น การยอมรับผิดจากการกระทำของตนเอง เป็นต้น

2. ความซื่อสัตย์ต่อบุคคลอื่น มีลักษณะพฤติกรรม เช่น มีความจริงใจต่อผู้อื่น การไม่กล่าวเท็จต่อผู้อื่น การรักษาสัญญาที่ให้ไว้ต่อผู้อื่น การไม่เอาเปรียบผู้อื่น การไม่ถือเอาของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง โดยไม่ได้รับอนุญาต การไม่ทุจริต คือ ควรมีความประพฤติดีทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น เป็นต้น

3. ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ มีลักษณะพฤติกรรม เช่น มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ตนทำ หรือได้รับมอบหมายและทำให้ดีที่สุด มีความตรงต่อเวลา การไม่ใช้อำนาจหน้าที่ไปในทางที่หาผลประโยชน์ส่วนตน การรักษาและปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับ เป็นต้น

4. ความซื่อสัตย์ต่อชุมชนและสังคม มีลักษณะพฤติกรรม เช่น ช่วยเหลือสังคม ดูแลสมบัติส่วนรวม เสียสละเพื่อส่วนรวม การรักษาความสามัคคีในหมู่คณะ เป็นต้น

แจ่มสิริ ศรีภูไฟ (2551, น. 14) ประเภทของความซื่อสัตย์แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง เช่น การมีความรู้สึกผิดชอบชั่วดี การมีความละเอียดเกรงกลัวต่อการกระทำผิด ความซื่อสัตย์ต่อบุคคลอื่น มีลักษณะพฤติกรรม เช่น การมีความจริงใจต่อผู้อื่น การไม่กล่าวคำเท็จต่อผู้อื่น การรักษาความสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ มีลักษณะพฤติกรรม เช่น มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ตนทำ หรือได้รับมอบหมายและทำให้ดีที่สุด และความซื่อสัตย์ต่อหมู่คณะ มีลักษณะพฤติกรรม เช่น การไม่คิดประทุษร้ายต่อหมู่คณะ การรักษาความสามัคคีในหมู่คณะ

ทวี บุญยเกตุ (อ้างถึงใน ไพบุรย์ สีนลารัตน์, 2542, น. 88) ได้จำแนกความซื่อสัตย์ของบุคคลเป็น 3 ประเภท คือ

1. ความซื่อตรงต่อตนเอง ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่มีค่าสูงกว่าอะไรทั้งหมด ทั้งนี้เพราะผู้ที่มีความซื่อตรงต่อตนเองเป็นผู้มี หิริ โอตตัปปะ มีความละเอียดต่อการกระทำผิด

2. ความซื่อตรงต่อเพื่อน ซึ่งมีได้มีความหมายแต่เพียงไม่ทรยศ ไม่โกง ไม่เอาเปรียบเพื่อน แต่ต้องมีความรัก ความหวังดี ความสงสาร ความซื่อตรง และความปรารถนาดีต่อเพื่ออีกด้วย

3. ความซื่อตรงต่อหน้าที่ อันได้แก่ ความซื่อตรง เทียงธรรม ไม่เอาเปรียบ โดยแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตนเองในทางมิชอบอันจะนำความเสียหายมาให้แก่งาน หรืออาชีพที่ตนเองทำอยู่

จากประเภทของความซื่อสัตย์ข้างต้น สรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์มี 4 ประการ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ความซื่อสัตย์ต่อบุคคลอื่น ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ และความซื่อสัตย์ต่อชุมชน จะแสดงออกในพฤติกรรมที่เหมาะสมด้านความตรงไปตรงมา ไม่คดโกง รักษากฎหมาย เสียสละเพื่อส่วนรวม เป็นต้น

4) แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์

โคลเบอร์ก (Kohlberg, 1976) ได้แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กออกเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับแบ่งออกเป็น 2 ขั้นดังนี้

1. ระดับก่อนเกณฑ์ (Pre-conventional level) เป็นพัฒนาการของเด็กวัย 2 ขวบ เด็กวัยนี้จะใช้การลงโทษและรางวัลเป็นการตัดสินความถูกความผิด เป็นวัยเชื่อถือผู้ใหญ่ ความสนใจจะอยู่ที่ตนเอง ไม่เข้าใจในระเบียบแบบแผนหรือกฎเกณฑ์ทางสังคม พัฒนาการของเด็กวัยนี้มี 2 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 เป็นขั้นการใช้การลงโทษเป็นเหตุผลของการตัดสิน เป็นวัยที่มีอายุระหว่าง 2-7 ปี เป็นขั้นหลบหลีกการถูกลงโทษ เด็กจะทำตามกฎเกณฑ์ หรือคำสั่งของผู้ใหญ่ เพราะกลัวการลงโทษ ขั้นที่ 2 เป็นขั้นใช้การตอบสนองความต้องการของตนเองเป็นเหตุผลในการตัดสิน เป็นวัยที่มีอายุระหว่าง 7-10 ปี เป็นขั้นการแสวงหารางวัล ขั้นนี้เด็กจะทำดีตามคำสั่งและกฎระเบียบต่างๆเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนต้องการ จึงเป็นขั้นที่ต้องการรางวัลเป็นสิ่งตอบแทนมาตัดสินใจในการประพฤติปฏิบัติ เช่น เด็กทำดีเพราะต้องการได้รับคำชมเชย หรือได้รับรางวัลอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นการตอบแทน

2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level) เป็นพัฒนาการของเด็กวัย 10 - 16 พัฒนาการทางจริยธรรมระดับนี้จะยึดถือกฎเกณฑ์ของสังคมหรือของกลุ่ม ไม่อยากทำความผิด เพราะต้องการให้กลุ่มหรือสังคมยอมรับตน หรือต้องการให้ตนเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม และเด็กในวัยนี้ยังเป็นวัยที่ยึดบุคคลที่ตนรักเป็นต้นฉบับ และยึดระบบของกลุ่มเป็นเกณฑ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ขั้น ต่อเนื่องจาก 2 ขั้นแรก คือ ขั้นที่ 3 ขั้นการใช้การยอมรับของสังคมเป็นเหตุผลในการตัดสิน ขั้นนี้เด็กจะทำตามความเห็นชอบของกลุ่ม ทำตามกฎเกณฑ์ของสังคมหรือตามแบบฉบับของสังคมเพื่อต้องการการยอมรับของกลุ่มหรือสังคม ระยะนี้เด็กจะมีอายุระหว่าง 10-13 ปี เป็นขั้นการทำตามผู้อื่นที่เห็นชอบ ขั้นที่ 4 ขั้นใช้ระเบียบแบบแผนหรือกฎเกณฑ์ของสังคมเป็นเหตุผลในการตัดสินระยะนี้เด็กจะมีอายุระหว่าง 13 - 16 ปี เป็นขั้นทำตามหน้าที่ของสังคม เด็กจะใช้กฎเกณฑ์ระเบียบแบบแผนของทางสังคมมาเป็นเกณฑ์ในการดำเนินชีวิต และจะปฏิบัติหน้าที่ตามค่านิยมและกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคมเพื่อความเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือของสังคมนั้นเด็กวัยนี้จะทำหน้าที่เพื่อประโยชน์ของกลุ่ม

3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post-conventional Level) เป็นระยะที่เด็กมีอายุ 16 ปี ขึ้นไป ระดับนี้บุคคลจะเข้าใจค่านิยม คุณค่าทางจริยธรรม และหลักเกณฑ์ที่นำไปใช้ในสังคม จะนำความเข้าใจเหล่านี้ไปใช้ในสภาพการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมถูกต้องการพิจารณาความดีความชั่วจะพิจารณาได้อย่างลุ่มลึกและมีเหตุผลไม่ยึดหลักเกณฑ์ตายตัวและไม่ยึดตัวบุคคลหรือค่านิยมเฉพาะกลุ่ม จริยธรรมระดับนี้จึงเป็นจริยธรรมที่แยกออกจากกฎเกณฑ์และการคาดหวังจากคนอื่นแต่จะใช้ความคิดตรรกะรองซึ่งใจ เป็นแนวทางการเลือกการประพฤติปฏิบัติ แบ่งออกเป็น 2 ชั้น ต่อเนื่องจาก 4 ชั้นแรกตามลำดับ ดังนี้คือ ชั้นที่ 5 ชั้นใช้สัญญาสังคมเป็นเหตุผลในการตัดสินใจ เป็นชั้นที่เลือกการกระทำโดยมีเหตุผลนำค่านิยมของสังคม สภาพการณ์ สิทธิและหน้าที่ตลอดจนกฎเกณฑ์ที่มีเหตุผลที่คนส่วนใหญ่ยอมรับมาเป็นเหตุผลการตัดสินใจการกระทำ โดยไม่ขัดต่อสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้คนหรือหมู่และสามารถควบคุมบังคับใจตนเอง พัฒนาการทางจริยธรรมชั้นนี้จะเป็นวัยรุ่นตอนปลายอายุ 16 ปี ขึ้นไป จะยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และการกระทำจะคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน เป็นชั้นแสดงการกระทำโดยไม่ขัดต่อสิทธิของผู้อื่น ชั้นที่ 6 ชั้นการใช้หลักการจริยธรรมสากลเป็นเหตุผลในการตัดสินใจ พัฒนาการทางจริยธรรมในชั้นนี้จะพบผู้ใหญ่ที่มีความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในสังคม มีวัฒนธรรมอันดีงามและมีความเจริญทางสติปัญญา ชั้นใช้หลักการทางจริยธรรมสากลเป็นเหตุผลในการตัดสินใจเป็นขั้นสูงสุดของเหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลเป็นขั้นนำความรู้สากลที่อยู่เหนือกฎเกณฑ์คำนึงถึงความถูกต้องมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกกระทำ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อความสงบสุขของส่วนรวม บุคคลที่พัฒนาจริยธรรมถึงขั้นนี้จะมีอุดมคติเป็นคุณธรรมประจำใจ มีความละเอียดต่อการกระทำชั่ว คือมีธรรมะ ได้แก่ หิริโอตตปยะ แม้ว่าจะไม่มีใครเห็นก็ไม่ทำผิด คือไม่ทำผิดทั้งที่ลับและที่แจ้ง หรือแม้แต่มีโอกาสก็ไม่ทำผิด เป็นขั้นการยอมรับคุณค่าของมนุษย์ไม่ดูถูกเหยียดหยามของคนอื่น

จกฤษฎา จนาศรีพูล (2558, น. 17) ได้สรุปว่าจากทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg บุคคลจะมีพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่เป็นไปตามลำดับขั้นและขึ้นอยู่กับวัย พัฒนาจากขั้นแรกสุดไปจนถึงขั้นสูงสุด โดยที่ทุกคนจะต้องผ่านการพัฒนาการทางจริยธรรมจากขั้นแรกสุด ซึ่งถือได้ว่าเป็นรากฐานในการพัฒนาทางจริยธรรมของคั่นต่อไปโดยจริยธรรมหรือความเข้าใจเกี่ยวกับความผิดถูก ดีชั่ว สิ่งไหนที่ควรกระทำหรือสิ่งไหนที่ไม่ได้ไม่ควรกระทำ เกิดจากการคิด พิจารณาตามเหตุผลของแต่ละบุคคล พัฒนาการทางจริยธรรมเป็นผลจากการสังเกตและการคิดพิจารณาของบุคคล

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีข้างต้น พบว่า ความซื่อสัตย์สามารถปลูกฝังได้ตั้งแต่ในวัยเด็ก โดยสถาบันครอบครัวอาจจะมีการชื่นชมเมื่อทำความดี และลงโทษเมื่อทำความผิด ทำให้เด็กจดจำการกระทำที่ถูกต้อง และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ และพัฒนาสังคมต่อไป

5) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์

จิตติมา ธนะศักดิ์ศิริ (2548) ได้ศึกษาเรื่อง การเสริมสร้างคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กภาษาไทย ที่พิมพ์ระหว่าง

ปี 2543 - 2545 กลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนโรงเรียนโพธิ์พัฒนาเสนา จังหวัดราชบุรี จำนวน 2 ห้อง ห้องละ 35 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่ วรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ จำนวน 20 เรื่อง แบบประเมินคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ และแบบติดตามผลหลังการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนจากการทดสอบก่อนและหลังการทดลองไม่ต่างกัน 2) นักเรียนกลุ่มทดลองมีคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และ 3) นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์หลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

อารีพรรณ อะทะวงษา (2553) ศึกษาเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 6 นครเชียงราย จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตและนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่นๆ 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมคนต่างกัน 3) เปรียบเทียบพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวะสังคมต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนเทศบาล 6 นครเชียงราย จังหวัดเชียงราย จำนวน 60 คน และสุ่มเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 30 ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตมีพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่นๆ 2) นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมคนต่างกันเมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตไม่ต่างกัน 3) นักเรียนกลุ่มทดลองที่มี ผลการเรียน รายได้ ของครอบครัวต่างกัน เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตมีพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตไม่ต่างกัน

รลิตา กุดแกลง (2550) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อความซื่อสัตย์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนครักษ์ จังหวัดนครนายก โดยศึกษาการอบรมเลี้ยงดู 3 แบบ ได้แก่ อบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้อง และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีความสัมพันธ์ทางลบกับความซื่อสัตย์ และการอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องไม่มีความสัมพันธ์กับความซื่อสัตย์

นุสรรา สุรางคพาณิชย์ (2546) ศึกษาแนวโน้มพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย : ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนกระทุ่มแบน วิเศษสมุทคุณ จังหวัดสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกระทุ่มแบน วิเศษสมุทคุณ จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 200 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่ค่าเอฟ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการถดถอยสหสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีแนวโน้ม

พฤติกรรมความซื่อสัตย์ในภาพรวมระดับสูงทั้งในด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ และ ความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อแนวโน้มพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย ได้แก่ เพศ เพศหญิงมีแนวโน้มพฤติกรรมความซื่อสัตย์สูงกว่าเพศชาย ผลการเรียนรู้ นักเรียนที่มี ผลการเรียนรู้สูงกว่ามีแนวโน้มพฤติกรรมความซื่อสัตย์ในภาพรวม และรายได้คือด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ที่สูงกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำกว่า ส่วนการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวทั้ง แบบรักสนับสนุน และแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับแนวโน้มพฤติกรรมความซื่อสัตย์ทั้งใน ภาพรวม และรายได้ และค่านิยมการถือประโยชน์ส่วนรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับแนวโน้มพฤติกรรม ความซื่อสัตย์ทั้งในภาพรวม และรายได้ สำหรับปัจจัยที่มีอำนาจในการอธิบายแนวโน้มพฤติกรรมความ ซื่อสัตย์มากที่สุดได้แก่วัฒนธรรมการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวทั้งแบบรักสนับสนุน และแบบใช้เหตุผล รองลงมาคือ และผลการเรียนค่านิยมการถือประโยชน์ส่วนรวม

ผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ข้างต้น พบว่าความซื่อสัตย์ สามารถพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมของบุคคลได้ ให้เกิดพฤติกรรมเชิงบวก ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพ ของแต่ละบุคคลในด้านอื่นๆอีกทั้งทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความซื่อสัตย์แตกต่างกัน และสามารถ ทำนายแนวโน้มความซื่อสัตย์ จากปัจจัยแต่ความสัมพันธ์ในแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่างกันด้วย

1.4.3 ความมีวินัย

1) ความหมายของความมีวินัย

วินัยเป็นระเบียบแบบแผนกฎเกณฑ์ที่จำเป็นของการอยู่ร่วมกันในสังคมทำให้เกิด แนวทางการปฏิบัติตนปฏิบัติตามจรรยาบรรณาทศกิกาทาสังคมซึ่งทำให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความสงบสุขในสังคมอันนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติในที่นี้ได้มีผู้ให้ความหมายของวินัยไว้ต่างๆ ดังนี้ วิชัย สุขเกษม (2548, น. 30) กล่าวถึงว่า วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองได้ ทั้งทางด้านการแสดงออกและความรู้สึกต่างๆ โดย ตระหนักถึงคุณค่าในการปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่น ซึ่งมีได้เกิดจากการถูกบังคับจากอำนาจภายนอก

นภดล ภวนะวิเชียร (2540) ได้กล่าวไว้ว่าความมีวินัยประกอบด้วย การควบคุม การปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมกับจรรยาบรรณที่ข้อบังคับข้อตกลงกฎหมายและศีลธรรมรับประทาน อาหารให้ถูกหลักอนามัยไม่รับประทานอาหารในที่ที่ไม่ควรไม่รับประทานอาหารมูมามารักร่างกายเสื้อผ้า ที่อยู่อาศัยและเครื่องใช้ให้สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยรักษาความสะอาดสถานที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อตกลงของสถานที่นั้นๆมีกิจวัตรตามที่ตรงตามทำดีทั้งต่อหน้าและลับหลังปฏิบัติตนได้เหมาะสมแก่บุคคล โอกาสเวลาและสถานที่

นฤมล เนียมหอม (2549) ได้ให้ความหมายของวินัยไว้ว่าหมายถึงการควบคุม ตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตนในสิ่งที่ได้เรียนรู้มาว่าเป็นสิ่งที่ดีเป็นที่ยอมรับและละเว้นการปฏิบัติในสิ่งที่ไม่ดี

ไม่เป็นที่ยอมรับโดยสมัครใจไม่มีใครบังคับโดยที่การประพฤติปฏิบัตินี้เป็นสิ่งที่เป็นผลดีต่อตัวเองและไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน

กรมวิชาการ (2545) ได้ให้ความหมายของวินัยไว้ว่าคือคุณลักษณะของจิตใจ และพฤติกรรมที่ช่วยให้บุคคลสามารถควบคุมตนเองและปฏิบัติตามระเบียบกฎกติกาของสังคมเพื่อประโยชน์สุขของตนเองและของส่วนรวมพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงควมมีวินัยประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้คือ สนใจใฝ่รู้ควบคุมตนเองรับผิดชอบมีเหตุผลขั้นตรงต่อเวลาเชื่อมั่นในตนเองอดทนเป็นผู้นำความร่วมมือการรับฟังเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นการเคารพสิทธิผู้อื่นการช่วยเหลือพึ่งพาตนเองการทำตามข้อตกลงความเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่นและการมีวินัยในการเรียนรู้

กมลจันทร์ ชื่นฤทธิ (2550, น. 12) ได้กล่าวว่า วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์หรือพฤติกรรมของตนเอง เด็กสามารถประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นไปในลักษณะที่สังคมยอมรับและเกิดความสำนึกว่าเป็นค่านิยมที่ดีในด้านต่างๆ ได้แก่ ความรับผิดชอบ การรู้จักเวลา ความเชื่อมั่นในตนเอง ความซื่อสัตย์และความเป็นผู้นำ

เฉลิมวุฒิ ชื่นตา (2553, น. 11) สรุปรว่า วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถในการใช้ความคิด ความรู้สึที่ที่เกิดจากการเรียนรู้ ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างมีเหตุผล และสามารถควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตน ตามที่ตนเห็นว่ามีความดีทั้งต่อตนเองและผู้อื่นให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังด้วยความสมัครใจของตนเอง

สขิล พรวิษณุ (2559, น. 5) ได้ให้ความหมายของควมมีวินัยว่า คุณลักษณะทางจริยธรรมอย่างคุณลักษณะทางจริยธรรมที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ กฎหมาย มารยาท และระเบียบปฏิบัติ ที่มีต่อตนเอง ครอบครัว เพื่อน โรงเรียน หรือสังคม ตามบทบาทและความรับผิดชอบของตน ด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวั่นไหวต่อสิ่งยั่วยุภายนอกหรือความต้องการอื่นใดที่จะส่งผลให้ตนขาดความยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ กฎหมาย มารยาท หรือระเบียบปฏิบัตินั้นๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ควมมีวินัย หมายถึง พฤติกรรมความสามารถในการควบคุมตนเองให้มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีตามเป้าหมายที่วางไว้ยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ กฎหมาย มารยาท และระเบียบปฏิบัติ ที่มีต่อตนเอง ครอบครัว เพื่อน โรงเรียน หรือสังคม ตามบทบาทและความรับผิดชอบของตน ด้วยความเต็มใจรู้ว่าสิ่งใดดีควรทำสิ่งใดไม่ดีไม่ควรทำโดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่มีต่อตนเองและผู้อื่นๆ

2) ลักษณะของควมมีวินัย

มาร์แชล (2001 อ้างถึงใน นฤมล เนียมหอม, 2549) ได้ให้ความหมายไว้ว่าวินัย หมายถึงการมีสติรู้ตัวต่อความคิดและอารมณ์ที่เกิดขึ้นในใจโดยเลือกที่จะตอบสนองต่อความคิดและอารมณ์

แมกกินสันและคนอื่นๆ (1993, pp. 468 – 470 อ้างถึงในนวัตน์วงศ์โสภณ, 2544) อธิบายความหมายของ “Discipline” มาจากคำว่า “Disciple” ซึ่งแปลว่า “Follower” สาวกหรือผู้ปฏิบัติตาม “วินัย” จะมีความหมาย 3 ลักษณะดังนี้

1. ลักษณะที่เป็น “การควบคุมตนเอง” (Self - Control) วินัยในแง่นี้มุ่งที่การพัฒนาตนเองเพื่อปรับตัวให้สอดคล้องกับความจำเป็นความต้องการเรียกว่า “วินัยในตนเอง” (Self – Discipline)

2. ลักษณะที่เป็น “เงื่อนไขที่ทำให้มีพฤติกรรมอันเป็นระเบียบ” (Condition for Orderly Behavior) การมอง Discipline ในแง่นี้จะมุ่งไปที่การควบคุมคนในองค์กรให้มีความเป็นระเบียบในพฤติกรรมโดยใช้วิธีการสร้างเงื่อนไขชักนำต่างๆ เช่น การสร้างขวัญและความสามัคคีเป็นต้น

3. ลักษณะที่เป็น “กระบวนการทางนิติกรรม” (Judicial due Process) เป็นการมองวินัยในแง่ที่มีการออกกฎหรือระเบียบกำหนดอันพึงปฏิบัติ และห้ามมิให้ปฏิบัติมีการกำหนดโทษของการฝ่าฝืนและการกำหนดต่างๆ เพื่อการลงโทษผู้กระทำผิด

ชาติชาย พิทักษ์ธนาคม (2544, น. 63) ได้กล่าวถึงวินัย 2 ลักษณะคือวินัยสังคม หมายถึง การมีความรู้ว่าจะสถานการณ์นั้นบุคคลในฐานะหนึ่งตำแหน่งหนึ่งควรปฏิบัติอย่างไร และวินัยแห่งตน หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการที่จะให้รางวัลเมื่อตนเองทำความดี และลงโทษเมื่อตนเองทำความชั่ว หมายถึงรวมถึงความสามารถในการควบคุมตนเองหรือความสามารถที่จะยับยั้งเป็นตัวของตัวเอง

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าวินัยมี 2 ลักษณะ คือ วินัยทางสังคม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎ ระเบียบ ข้อตกลงของสังคมนั้นๆ มีการกำหนดโทษของการฝ่าฝืนและการกำหนดต่างๆ เพื่อการลงโทษผู้กระทำผิด เพื่อให้เกิดความสงบสุขภายในสังคมและวินัยแห่งตนหมายถึง การควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตนอยู่ภายใต้กฎระเบียบของสังคม ให้รางวัลเมื่อตนเองทำความดีและลงโทษเมื่อตนเองทำความชั่ว

3) ประเภทของควมมีวินัย

ทวีเดช อร่ามเรือง (2540, น. 17) ได้กล่าวถึงประเภทของวินัยได้สอดคล้องกันว่าหากจะแบ่งประเภทโดยเอาผู้ประพฤตินั้นเป็นสำคัญแล้วแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่คือ

1. วินัยในตนเองคือกระบวนการควบคุมตนเองประพฤตินั้นสิ่งทีตนคิดว่าดีซึ่งเกิดจากความรู้การเรียนรู้แบบอย่างที่ดีและการฝึกตนเองวินัยประเภทนี้ เป็นวินัยที่เราสร้างขึ้นมาเองและตนเองเป็นคนปฏิบัติตามข้อบังคับนั้น เช่น วินัยในการนอน การตื่น การดูแลสุขภาพ การออกกำลังกาย การทำงาน การพักผ่อน การตรงต่อเวลา การบังคับตนให้เป็นคนประหยัด การไม่สูบบุหรี่ การไม่ดื่มสุรา ตัดผมสั้น และการแต่งกายให้ถูกต้องและเหมาะสม

2. วินัยทางสังคมหรือหมู่คณะคือการใช้ระเบียบข้อบังคับเป็นเครื่องมือในการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม เพื่อให้สมาชิกในสังคมปฏิบัติตามหรือคุมความประพฤติของ

สังคมนั้นๆ เช่น วินัยในการศึกษาวินัยทหารวินัยตำรวจวินัยสงฆ์วินัยข้าราชการพลเรือนวินัยครู เป็นต้น
วินัยของแต่ละหมู่คณะย่อมแตกต่างกันไปตามจุดมุ่งหมายของหมู่คณะนั้นๆ และวินัยของหมู่คณะหรือของ
สังคมนี้อาจต้องคำนึงถึงการอยู่ร่วมกันอย่างประชาธิปไตย

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2542, น. 27 - 39) ได้กล่าวว่วินัยของเด็กมี 5 ประเภท
คือ

1. วินัยในความประพฤติทั่วไปเช่น
 - 1.1 เก็บข้าวของเป็นที่เป็นทาง
 - 1.2 ตรงต่อเวลา
 - 1.3 ปฏิบัติตามกฎระเบียบและคำสั่ง
 - 1.4 รู้จักกาลเทศะรู้ว่าอะไรควรอะไรไม่ควร
 - 1.5 ประพฤติตนเหมาะสมกับวัย
 2. วินัยในกิจวัตรประจำวันเช่น
 - 2.1 มีระเบียบในตนเองเช่นรักษาร่างกายได้สะอาดสะอาดแต่งตัวเรียบร้อย
เก็บข้าวของของตนเองได้เป็นที่ทำกิจวัตรของตามกำหนดเวลา
 - 2.2 ดูแลช่วยเหลือตนเองได้ตามวัย
 3. วินัยในการเรียนเช่นรับผิดชอบในการเรียนหรือกิจกรรมอื่นๆ อย่าง
เหมาะสมทำการบ้านหรือทบทวนบทเรียนเองได้โดยไม่ต้องสั่ง
 4. วินัยในการทำงานเช่น
 - 4.1 มีความรับผิดชอบเมื่อได้รับมอบหมายให้ทำสิ่งใดก็ทำงานสำเร็จและทำ
อย่างเต็มความสามารถ
 - 4.2 รักษาคำพูดหรือคำสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น
 5. วินัยในการควบคุมตนเอง เช่น ควบคุมอารมณ์ได้ดีตามสมควรไม่โมโห
ฉุนเฉียวเมื่อถูกขัดใจ ไม่โกรธจนควบคุมตนเองไม่ได้ อดทนต่อความยากลำบากได้ตามวัย
- พรทิพย์ รัตนธา (2548, น. 13) ได้แบ่งวินัยเป็น 2 ประเภทคือ
1. วินัยในตนเอง เป็นจิตสำนึกภายในของตนเองเองทำให้สามารถควบคุม
จิตใจและพฤติกรรมของตนเองได้
 2. วินัยทางสังคม เป็นวินัยที่เกิดจากการควบคุมของอำนาจจากภายนอกส่งผล
ต่อการควบคุมจิตใจและพฤติกรรมของบุคคลเช่นการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับกฎหมาย เป็นต้น
- เฉลิมวุฒิ ชื่นตา (2553, น. 10) สรุปว่า วินัยมีอยู่ 2 ประเภท คือวินัยในตนเอง
และวินัยภายนอก หรือวินัยในหมู่คณะ วินัยในตนเองจะเป็นกระบวนการควบคุมตนเองให้ประพฤติสิ่งที่ดี

วินัยภายนอก หรือวินัยในหมู่คณะ จะเป็นการใช้ระเบียบข้อบังคับกฎเกณฑ์เพื่อรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยหรือความสงบสุขในสังคม

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าวินัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. วินัยในตนเอง คือ กระบวนการหรือวิธีการที่ปฏิบัติเพื่อให้สามารถควบคุมพฤติกรรมตนเองได้ โดยตนเองเป็นผู้แนะนำตนเองให้ประพฤติในทางที่ดีเกิดจากจิตใจรู้สึกผิดชอบชั่วดีของแต่ละคน

2. วินัยส่วนรวม คือ วินัยที่ควบคุมอำนาจจากภายนอกเป็นข้อตกลงที่คนในสังคมต้องปฏิบัติตามเพื่อบังคับให้บุคคลทุกคนในสังคมปฏิบัติตามเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย

4) แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัย

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเกิดควมมีวินัยในตนเองมีหลายทฤษฎีที่เห็นได้ชัดได้แก่ทฤษฎีพัฒนาการเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก

โคลเบอร์ก (Kohlberg, 1976) ได้อธิบายทฤษฎีก่อนข้างละเอียดเพราะการวิจัยได้ดำเนินการโดยมีพื้นฐานตามแนวทฤษฎีของโคลเบอร์กเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเขาได้แบ่งระดับจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับและในแต่ละระดับมีขั้นตอนย่อยๆอีก 2 ขั้นรวมเป็นพัฒนาการ 6 ขั้นดังนี้

ระดับที่ 1 คือก่อนกฎเกณฑ์หรือระดับเริ่มมีจริยธรรม (Preconventional Level) หมายถึงการตัดสินใจกระทำสิ่งที่จะเป็นประโยชน์แก่ตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้อื่นเป็นระดับที่มีในเด็กส่วนมากที่อายุต่ำกว่า 9 ปีและวัยรุ่นบางคนหรือวัยรุ่นวัยผู้ใหญ่ส่วนมากที่ประกอบอาชญากรรมระดับนี้เป็นระดับที่รางวัลและการลงโทษเป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญ

ขั้นที่ 1 ใช้หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษเป็นการตัดสินใจกระทำตามที่ถูกลงโทษและการดูต่ำของผู้ใหญ่ เช่น การตัดสินใจว่าเด็กคนนี้ไม่ดีเพราะโดนแม่ดุและตีบ่อยๆ ฉะนั้นการกระทำที่ถูกต้องจึงหมายถึงการเชื่อฟังผู้มีอำนาจเหนือกว่าเหตุผลในการกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดขึ้นอยู่กับกลัวการไม่ให้ถูกลงโทษเป็นเรื่องสำคัญ

ขั้นที่ 2 ใช้หลักการแสวงหารางวัลคือความพอใจของตนเองเป็นหลักเป็นการตัดสินใจกระทำตามใจตัวเอง มักเป็นไปในรูปที่ต้องการรางวัลจากผู้อื่นการที่ทุกคนทำในสิ่งที่เขาต้องการเป็นสิ่งที่ถูกต้องแม้การกระทำนั้นจะขัดกับผู้อื่นก็ตาม นับเป็นเหตุผลส่วนตัวโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องของสังคมชอบการแลกเปลี่ยนที่เท่าเทียมกัน แสดงออกในลักษณะตาต่อตาหรือหมูป่าไปมาเขาทำมาฉันท้องทำไปเขาให้ฉันทันก็ให้เขา เป็นต้น

ระดับที่ 2 ระดับตามกฎเกณฑ์หรือระดับทำตามสังคมและประเพณีนิยม (Conventional Level) หมายถึง การกระทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มย่อยๆ ของคนหรือทำตามกฎหมายและศาสนานุคคลที่มีจริยธรรมในระดับที่ 2 นี้ยังต้องการควบคุมจากภายนอกแต่ก็มีความสามารถในการเอาใจใส่เข้ามาใส่ใจเราและความสามารถที่จะแสดงบทบาททางสังคมได้

ขั้นที่ 3 ใช้หลักการไฝ่หาการยอมรับและความพอใจมีความสำนึก
ในความเป็นเด็กดี (Good boy) กระทำสิ่งที่คนอื่นเห็นว่าดีโดยดูจากตัวอย่างเฉพาะในหมู่คณะของตนซึ่ง
อาจไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไปก็ได้

ขั้นที่ 4 ใช้หลักการกระทำตามหน้าที่เป็นการตัดสินใจกระทำตาม
ระเบียบของสังคมและเพื่อคงไว้ซึ่งคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ ผู้มีอำนาจจะมีอิทธิพลต่อจริยธรรมความรู้สึกนึกคิด
เกิดขึ้นถ้าถูกลงโทษหรือไม่ได้รับการยอมรับจากผู้มีอำนาจทางกฎหมาย ความถูกต้องขึ้นอยู่กับสังคมหรือ
สถาบันรับบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งของสังคม

ระดับที่ 3 ระดับเหนือกฎเกณฑ์หรือระดับทำตามจริยธรรมของตัวเอง
(Postconventional Level) หมายถึงการตัดสินใจขัดแย้งต่างๆ ด้วยการนำมาคิดหรือตรึกตรองซึ่งใจโดย
ตนเองแล้วตัดสินใจตามแต่ว่าจะเห็นความสำคัญของสิ่งใดมากกว่ากัน วัยผู้ใหญ่เพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มี
จริยธรรมในระดับนี้และมักจะเป็นอายุ 20 ปีขึ้นไป

ขั้นที่ 5 ใช้หลักการเคารพของตนเองหรือการกระทำตามสัญญา
เป็นการตัดสินใจกระทำตามกฎเกณฑ์ และสัญญาเป็นจริยธรรมที่ผูกพันกับกฎหมายและหลัก
ประชาธิปไตย แรงจูงใจที่สำคัญคือประโยชน์สุขของสังคม ไม่ทำตนให้ขัดต่อสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้อื่น
ความคิดเกี่ยวกับความถูกต้องของมนุษยชาติเริ่มมีขึ้น

ขั้นที่ 6 ใช้หลักอุดมคติสากลเป็นการตัดสินใจกระทำตาม
ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของตนเป็นจริยธรรมที่มีหลักมโนธรรมของตนเอง แรงจูงใจที่ก่อให้เกิดความรู้สึก
ถูกต้องขึ้นอยู่กับตัวเอง ความคิดเกี่ยวกับความถูกต้องนั้นยึดหลักประชาธิปไตยและเคารพในคุณค่าของ
ความสำคัญของชีวิตมนุษย์ทุกๆ คน

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2527, 29 – 32 อ้างถึงใน กรมวิชาการ, 2542) ได้
อธิบายถึงทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองโดยยึดแนวทฤษฎีที่สำคัญ 2 ทฤษฎีคือทฤษฎีของเมาเรอร์ (Mowrer)
ซึ่งว่าด้วยการกำเนิดของการควบคุมตนเองหรือความมีวินัยในตนเองและทฤษฎีของเพคและฮาวิกเฮอส์
(Peck and Havighurst) ซึ่งว่าด้วยพัฒนาการของแรงจูงใจทางจริยธรรมหรือความมีวินัยในตนเองโดยยึด
การควบคุมของอีโก้และซูเปอร์อีโก้เป็นหลักซึ่งมีหลักการสำคัญดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีของเมาเรอร์ (Mowrer) การเกิดวินัยแห่งตนในบุคคลแต่ละคนนั้น
นักทฤษฎีจิตวิทยาเชื่อว่ามีพื้นฐานมาตั้งแต่ระยะแรกเกิดจนกระทั่งเติบโตขึ้นมาจุดเริ่มต้นคือความสัมพันธ์
ระหว่างทารกกับมารดาหรือผู้เลี้ยงดูอันจะเป็นทางนำไปสู่ความสามารถในการให้รางวัลตนเอง (การให้แรง
เสริมตน) หรือความสามารถควบคุมตนเองเมื่อโตขึ้น เมาเรอร์ได้อธิบายว่าทารกและเด็กเรียนรู้จากผู้ที่เลี้ยงดู
ตนโดยที่การเรียนรู้นี้จะเกิดในสภาพอันเหมาะสมเท่านั้น การเรียนรู้ของทารกและเด็กนี้จะเกิดขึ้นหลาย
ขั้นตอนต่อไปนี้ จุดเริ่มต้นอยู่ที่การที่ทารกได้รับการบำบัดความต้องการ เช่น หิวก็ได้ดื่มม ร้อนก็ได้อาบน้ำ
ยุงกัดก็มีผู้มาปัดให้ เมื่อทารกได้รับการบำบัดความต้องการก็รู้สึกสบายพอใจและมีความสุขความรู้สึกนี้ของ

ทารกจะรุนแรงมากและติดตรึงอยู่ในสำนึกของทารกในจนเติบโตขึ้น ขึ้นต่อมาก็คือในขณะที่ทารกได้รับการบำบัดความต้องการจรรู้สึกพอใจและมีความสุขขึ้น สิ่งที่เกิดควบคู่กับเหตุการณ์นี้อยู่เสมอทุกครั้งคือการปรากฏตัวของมารดาหรือผู้เลี้ยงดูในขณะที่มาปรนนิบัติเด็ก เมื่อการบำบัดความต้องการกับมารดามาควบคู่กันเสมอในการรับรู้ของเด็ก ขึ้นต่อมาก็คือความสุขความพอใจของเด็กที่เกิดการได้รับการบำบัดความต้องการต่างๆ จะถ่ายทอดมายังมารดา ทำให้การปรากฏตัวของมารดาก่อให้เกิดความสุขความพอใจแก่เด็กได้ เมารอร์เชื่อว่าความรักและพอใจมารดานั้นจะต้องเกิดด้วยการเรียนรู้เช่นนี้ โดยที่ความสุขความพอใจที่ได้รับการบำบัดต้องมาก่อนถ้าไม่เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ในเด็ก เช่น เมื่อหิวไม่ได้กินหรือเมื่อกินไม่หิวเด็กจะไม่เกิดความพอใจ เด็กก็จะมีรากฐานในการที่จะเรียนรู้ที่จะรักและพอใจมารดาของตน เมื่อการเรียนรู้ขั้นแรกเกิดขึ้นแล้วก็จะเป็กรากฐานของการเรียนรู้ขั้นที่สองต่อไป กล่าวคือมารดาอย่ามมาควบคู่กับคำอบรมสั่งสอนเด็กหรือมารดาพูดหรือกระทำต่างๆ อยู่เสมอในภายหลังการเลียนแบบมารดาทางคำพูดการกระทำหรือการทำตามที่มารดาสั่งสอนทำให้เด็กเกิดความสุขความพอใจได้เอง ความสุขความพอใจที่เกิดขึ้นนี้มีลักษณะเป็นการให้รางวัลและชมเชยตนเอง โดยบุคคลไม่ต้องหวังผลจากภายนอกแต่อาจสังเกตได้ว่าเด็กจะเลียนแบบผู้เลี้ยงดูคนที่ดีและไม่ดีได้เท่าๆ กันตรงบ่าที่ลักษณะนั้นเป็นลักษณะของผู้ที่ตนรักตนพอใจตัวอย่างในทางที่ไม่ดี เช่น ถ้าเด็กเห็นมารดาสูบบุหรี่เสมอเมื่อเด็กสูบบุหรี่บ้างก็จะรู้สึกมีความสุขความพอใจเพราะเป็นลักษณะของผู้ที่ตนรักตนพอใจมาก่อนความสามารถในการให้รางวัลตนเองนี้เมารอร์ (Mowrer) เชื่อว่าเป็นลักษณะที่แสดงถึงการบรรลุวุฒิภาวะทางจิตของบุคคลนั้น โดยจะปรากฏขึ้นในเด็กปกติที่อายุประมาณ 8-10 ขวบและพัฒนาต่อไปจนสมบูรณ์เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่นั้นผู้ที่บรรลุวุฒิภาวะทางจิตอย่างสมบูรณ์จึงเป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะควบคุมตนให้ปฏิบัติอย่างมีเหตุมีผลในสถานการณ์ต่างๆ เช่น ในการตอบโต้เมื่อเกิดความกลัวในการมีความรัก และในการมีอารมณ์ขันผู้ที่ขาดวินัยแห่งตนเพราะไม่ได้ผ่านการเรียนรู้ตามที่กล่าวมาแล้ว จะกลายเป็นบุคคลที่ขาดความยับยั้งชั่งใจในการกระทำและกลายเป็นผู้ทำผิดกฎเกณฑ์ของบ้านเมืองอยู่เสมอ ในรายที่รุนแรงอาจกลายเป็นอาชญากรหรือรังหมดโอกาสที่จะแก้ไขการเกิดวินัยแห่งตนนี้เป็นเพียงจุดเริ่มต้นในบุคคล ซึ่งต้องอาศัยการฝึกอบรมเพิ่มเติมอีกมากลักษณะวินัยแห่งตนจึงจะพัฒนามาเป็นลักษณะที่เด่นชัดและรุนแรงจนกลายเป็นสาเหตุของพฤติกรรมของบุคคลได้

2. ทฤษฎีของเพคและแฮวิกเฮิสต์ (Peck and Havighurst) เป็นทฤษฎีที่แสดงว่ามนุษย์เราอาจพัฒนาไปจนมีลักษณะทางจิตที่แตกต่างกันเป็นหลายประเภท และในบางประเภทเท่านั้นที่มีลักษณะวินัยแห่งตนหรือการควบคุม โดยอีโก้จะเด่นชัดในบุคคลการที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมทางจริยธรรมต่างๆ นั้นความต้องการกระทำเป็นสาเหตุสำคัญของพฤติกรรมเพคและแฮวิกเฮิสต์เห็นความสำคัญและเชื่อว่าการควบคุมของอีโก้ (Ego-Control) และการควบคุมของซูเปอร์อีโก้รวมทั้งช่วยให้เกิดความต้องการแสดงพฤติกรรมเพื่อผู้อื่นอย่างสมเหตุสมผล นักทฤษฎีทั้งสองเห็นว่าพลังควบคุมของอีโก้และซูเปอร์อีโก้ในบุคคลจะมีมากหรือน้อยก็ได้ และบุคคลแต่ละคนจะมีพลังควบคุมของอีโก้และซูเปอร์อีโก้ในส่วนผสมที่ไม่เท่ากันซึ่งอาจแบ่งบุคคลตามลักษณะทั้งสองนี้รวมกันออกเป็น 5 ประเภทคือ

2.1 พวกปราศจากจริยธรรม (Amoral Person) หมายถึงบุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโก้และซูเปอร์อีโก้ที่น้อยมาก เป็นผู้ที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและเห็นแก่ตัวฝ่ายเดียว โดยไม่เรียนรู้ที่จะให้แก่ผู้อื่น เป็นผู้ที่ไม่สามารถควบคุมตนได้และกระทำการต่างๆ โดยไม่ไตร่ตรองบุคคลประเภทนี้ถูกควบคุมโดยความเห็นแก่ตัวของตนเอง

2.2 พวกเอาแต่ได้ (Expedient Person) หมายถึงบุคคลที่มีพลังควบคุมอีโก้มีพลังควบคุมซูเปอร์อีโก้มีมากขึ้น แต่ก็ยังจัดอยู่ในประเภทปานกลางค่อนข้างน้อยบุคคลประเภทนี้ยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและกระทำทุกอย่างเพื่อความพอใจและผลได้ของตนเอง เป็นคนที่ไม่จริงจังยอมอยู่ใต้การควบคุมของผู้มีอำนาจถ้าจะทำให้เขาได้รับผลที่ต้องการได้ ลักษณะนี้จะปรากฏตั้งแต่วัยเด็กตอนต้นและในบางคนบางประเภทจะติดตัวไปจนตลอดชีวิต คนประเภทนี้อาจมีมากในสังคมไทยแต่ยังไม่มีผลวิจัยยืนยัน

2.3 พวกชอบคล้อยตาม (Conforming Person) หมายถึงบุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโก้มีน้อยเหมือนคน 2 ประเภทแรกแต่ก็มีพลังควบคุมของซูเปอร์อีโก้มากกว่า คืออยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก คนพวกนี้จะยึดพวกพ้องเป็นหลักและคล้อยตามผู้อื่นโดยไม่ต้องไตร่ตรองบุคคลประเภทนี้อยู่ภายใต้การควบคุมของสังคมและกลุ่ม

2.4 พวกตั้งใจจริงแต่ขาดเหตุผล (Irrational – Conscientious Person) หมายถึงบุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโก้ในระดับปานกลาง แต่ก็มีพลังควบคุมของซูเปอร์อีโก้มากเป็นผู้ที่ยอมรับกฎเกณฑ์และค่านิยมทางสังคมเข้าไป เป็นลักษณะของตนเองทำตามกฎเกณฑ์และกฎหมายอย่างยึดมั่นและมีศรัทธา เป็นผู้ที่ถูกควบคุมโดยค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคมแต่บุคคลประเภทนี้ยังเป็นผู้มีการทำตามกฎอย่างเคร่งครัดโดยเห็นว่ากฎเกณฑ์เป็นของศักดิ์สิทธิ์ แม้จะก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้อื่นก็ไม่สนใจไม่เอาใจใส่ บุคคลประเภทนี้จะเป็นหลักของชุมชนเพราะมีความมั่นคงในความเชื่อและการกระทำ คนอื่นเห็นได้ง่ายแต่การขาดความยืดหยุ่นอย่างมีเหตุผล คนประเภทนี้จึงยังเป็นคนประเภทที่ไม่สมบูรณ์ทางจริยธรรม

2.5 พวกเห็นแก่ผู้อื่นอย่างมีเหตุผล (Rational – Altruistic Person) คือบุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโก้มากและในขณะเดียวกันก็มีพลังควบคุมของซูเปอร์อีโก้มากด้วย ซึ่งทำให้เกิดความสมดุลระหว่างการทำตามกฎเกณฑ์ของสังคมและความสมเหตุสมผล โดยยึดการเห็นแก่ผู้อื่นทั่วไปเป็นหลัก บุคคลประเภทนี้มีความสามารถควบคุมตนอย่างมีเหตุผลมิได้ตกอยู่ใต้อิทธิพลของกลุ่มในสังคมหรืออยู่ใต้อิทธิพลของกฎเกณฑ์อย่างปราศจากเหตุผล แต่เป็นผู้ที่ตระหนักถึงผลของการกระทำของตนเองที่มีต่อผู้อื่น ก่อนจะทำอะไรต้องพิจารณาอย่างมีเหตุผลเพื่อผู้อื่นพร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับสังคม มีความรับผิดชอบและให้ความเคารพเพื่อนมนุษย์ โดยทั่วไปมีความต้องการที่จะเสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม บุคคลประเภทนี้มีไม่มากในแต่ละสังคมแต่นักทฤษฎีทั้งสองเชื่อว่าเป็นบุคลิกภาพที่พัฒนาถึงขีดสูงสุดของมนุษย์ อย่างไรก็ตามทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของเพคและแฮวิกเฮิสต์นี้ สานต่อพัฒนาการ

ของวินัยแห่งตนจากทฤษฎีของแมเรอร์ซึ่งได้หยุดลง และอาจสังเกตว่าทฤษฎีทั้งสองนี้สอดคล้องกันเป็นอย่างดีโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับพัฒนาการของวินัยแห่งตนซึ่งจะยังไม่ปรากฏชัดเจนจนกว่าเด็กจะอายุ 8 - 10 ปี ในวัยเด็กโต (7 - 12 ปี) เด็กจะมีบุคลิกภาพที่จัดเข้าได้หลายประเภทตามทฤษฎีของเพคและแฮวิกเฮิสต์แต่จะมีบุคลิกภาพประเภทหนึ่งที่แสดงมากในแต่ละบุคคลเมื่อเติบโตเป็นวัยรุ่นและผู้ใหญ่แล้ว บุคลิกภาพประเภทที่เกิดบ่อนั้นจะยิ่งเกิดบ่อยิ่งขึ้นโดยบุคลิกภาพประเภทอื่นจะเกิดน้อยลงในบุคคลนั้น ซึ่งหมายความว่าความสามารถควบคุมตนของบุคคลมีปริมาณคงที่มากขึ้น เมื่อบุคคลอายุมากขึ้นขณะนั้นการให้จริยศึกษาเพื่อเสริมสร้างให้บุคคลเป็นผู้ที่เห็นแก่ผู้อื่นอย่างมีเหตุมีผล จึงต้องเริ่มในวัยเด็กให้เด็กมีพลังควบคุมของอีโก้ให้มากที่สุด ส่วนในวัยรุ่นและผู้ใหญ่ตอนต้น จริยศึกษาจะช่วยให้ความแปรปรวนในลักษณะของบุคคลมาหยุดอย่างถาวรที่ลักษณะที่สมบูรณ์ที่สุดแทนที่จะหยุดอยู่ที่ประเภทของบุคลิกภาพเชิงจริยธรรมที่ต่ำกว่า

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปว่าการวางรากฐานการมีวินัยในตนเองต้องเริ่มที่วัยเด็ก การอบรมเลี้ยงดูมีผลต่อการมีวินัยในตนเองของเด็ก ผู้ใหญ่สามารถสร้างวินัยให้กับเด็กได้คือการทำตัวอย่างที่ดีให้แก่เด็กประพฤติปฏิบัติตน คอยชี้แนะตักเตือน รวมทั้งให้เหตุผลข้อดีข้อเสียของการประพฤติปฏิบัติในเรื่องต่างๆ ได้ นอกจากนี้แล้วการจัดกิจกรรมในโรงเรียนการสอนของครูก็มีส่วนส่งเสริมการมีวินัยให้กับนักเรียนเช่นกัน ส่วนการจัดว่าใครมีวุฒิภาวะจิตใจมากน้อยเพียงใดอาจเริ่มได้ในวัยรุ่นตอนปลายหรือวัยผู้ใหญ่ตอนต้น

5) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัย

(1) งานวิจัยในประเทศ

ธิติมา จักรเพชร (2544, น. 55 - 57) ได้ทำการศึกษาผลของชุดการแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีวินัยในตนเองต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 และสมัครใจเข้าร่วมเรื่องความมีวินัยในตนเองและผลประโยชน์สังคมเรื่องความมีวินัยในตนเองผลจากการศึกษาวิจัยพบว่านักเรียนมีวินัยในตนเองสูงขึ้นหลังจากใช้ชุดแนะแนวและได้รับข้อเสนออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดแนะแนวกับนักเรียนที่ได้รับการใช้ข้อเสนอความมีวินัยในตนเองสูงขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิชัย สุขเกษม (2548) ได้ทำการศึกษาวิจัย การประเมินโครงการพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนบ้านบ่อแสง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 ผลการศึกษวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการประเมินโครงการพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนบ้านบ่อแสง พบว่าด้านสภาวะแวดล้อมโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ด้านปัจจัยโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ด้านกระบวนการโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก และด้านผลผลิตเกี่ยวกับ

ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนทั้ง 3 ด้าน คือ ความมีเหตุผล ความรับผิดชอบ และความสามารถในการควบคุมตนเอง โดยรวมมีคุณภาพในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับคุณภาพของการประเมินโครงการ ด้านผลผลิตทั้ง 3 ด้าน คือ ความมีเหตุผล ความรับผิดชอบ และความสามารถในการควบคุมตนเอง ระหว่างก่อนการดำเนินโครงการและหลังการดำเนินโครงการ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลการประเมินหลังการดำเนินโครงการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและสูงกว่าก่อนการดำเนินโครงการทุกด้าน

ชนสิทธิ์ สิทธิสุนทร และวรรณัฐ กลิ่นจันทร์ (2551, น. 49) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาและการขับเคลื่อนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน การจัดกิจกรรมอบรมคุณธรรมบูรณาการระหว่างวัด บ้าน โรงเรียน ครอบครัว และชุมชน พัฒนาความรับผิดชอบ ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนบ้าน คร้อห้วยชัน (แยม มงคลสิทธิ์) อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า

1. กิจกรรมอบรมคุณธรรมบูรณาการระหว่างวัด โรงเรียน ครอบครัว และชุมชน พัฒนาความรับผิดชอบนักเรียน โรงเรียนบ้านคร้อห้วยชัน (แยม มงคลสิทธิ์) อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ มีระดับการปฏิบัติเพิ่มสูงขึ้นในระดับมาก

2. กิจกรรมอบรมคุณธรรมโดยการเน้นการบูรณาการระหว่างวัด โรงเรียน ครอบครัว และชุมชน พัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนบ้านคร้อห้วยชัน (แยม มงคลสิทธิ์) อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ มีระดับการปฏิบัติเพิ่มสูงขึ้นในระดับมาก

(2) งานวิจัยต่างประเทศ

Ayllon and Roberts (1974, pp. 71 - 76) ได้ศึกษาถึงวิธีลดปัญหาระเบียบวินัยในชั้นเรียนและให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่สนใจการเรียนมากขึ้น โดยการเสริมแรงพฤติกรรมที่มีอยู่ในระเบียบวินัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเป็นนักเรียนเกรด 5 ที่มีพฤติกรรมความไม่มีระเบียบวินัยในชั้นเรียน ก่อความวุ่นวายในขณะที่ครูให้อ่านหนังสือ พบว่าการเสริมแรงด้วยระเบียบวินัยสามารถช่วยลดพฤติกรรมก่อความวุ่นวายในชั้นเรียนและเพิ่มพฤติกรรมในการอ่านด้วย

Chiu (1975, pp. 69 - 72) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมของนักเรียนครูซึ่งกำลังศึกษาอยู่ปีสุดท้ายของมหาวิทยาลัยอินเดียนาในด้านปัญหาระเบียบวินัยของนักเรียน พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการพูดจากร้าวร้าวประมาณร้อยละ 85 ของปัญหาทั้งหมดและปัญหาทั้งหมดเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งหมดเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนประมาณร้อยละ 85 อีกร้อยละ 15 เกิดในที่อื่น เช่น สนามห้องสมุดหอประชุมและโรงพลศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่า ปัญหาทางวินัยก็มักเกิดกับเด็กผู้ชายมากกว่าเด็กผู้หญิงโดยเกิดกับเด็กผู้ชายร้อยละ 56 เด็กผู้หญิงร้อยละ 8 อีกร้อยละ 36 เกิดกับกลุ่มรวมทั้งผู้หญิงและผู้ชาย

Littrell (1981, pp. 4568 - A) แห่งมหาวิทยาลัยมิสซูรีโคลัมเบียได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับควบคุมพฤติกรรมและวินัยของนักเรียน ว่าห้องเรียนที่ครูใช้วิธีการควบคุมนักเรียนอย่างเคร่งครัดจะไม่มีผลอย่างแท้จริงต่อการมีวินัยของนักเรียน นักเรียนจะชอบครูที่ให้การช่วยเหลือนักเรียนมากกว่าครูที่ควบคุมนักเรียนให้อยู่ในวินัยอย่างเคร่งครัด ในการรักษาวินัยของนักเรียนจะไม่มีผลแตกต่างกันระหว่างครูที่ช่วยเหลือนักเรียนและครูที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี และในเรื่องการดูแลความประพฤติของนักเรียนปรากฏว่าครูที่ละเลยกับครูที่มีความเคร่งครัดอย่างมากจะไม่มีผลต่อการรักษาวินัยของนักเรียน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมด้านวินัยถือเป็นคุณธรรมพื้นฐานที่มีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรจะได้รับส่งเสริมให้เกิดกับนักเรียนเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาตนเองต่อไปในอนาคต และการอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ในสังคมได้อย่างมีความสุข การมีวินัยเป็นสิ่งสำคัญเพราะจะช่วยให้บุคคลดำรงตนอยู่ในความถูกต้องและพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดที่ตนมี บุคคลที่มีวินัยในตนเองจะรู้ด้วยตนเองว่าสิ่งใดควรทำและสิ่งใดไม่ควรทำ ทำให้สามารถควบคุมตนเองได้ดีโดยไม่ต้องมีผู้อื่นหรือกฎเกณฑ์มาคอยควบคุม ซึ่งในการส่งเสริมวินัยให้กับนักเรียนนั้นควรจะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ เป็นส่วนประกอบในการที่จะหาวิธีการที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน และวิธีการนั้นควรจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความรักความเข้าใจและเป็นไปในลักษณะของการเกิดแรงจูงใจในการอยากทำมากกว่าที่จะเป็นการบังคับให้ทำตามคำสั่ง

1.4.4 ความมีน้ำใจ

1) ความหมายของความมีน้ำใจ

ความมีน้ำใจเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่พึงมีในตัวบุคคลและเป็นคุณธรรมที่สำคัญประการหนึ่งสำหรับคนไทยซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายของความมีน้ำใจไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้ให้ความหมายของความมีน้ำใจว่าหมายถึงการให้และอาสาช่วยเหลือผู้อื่นเป็นการรู้จักแบ่งปันเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ผู้อื่นเห็นอกเห็นใจและเห็นคุณค่าของเพื่อนมนุษย์ด้วยกันและผู้ที่เดือดร้อนการเอื้ออาทรเอาใจใส่ช่วยเหลือสังคมด้วยร่างกายและสติปัญญาลงมือปฏิบัติการเพื่อบรรเทาปัญหาและสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดขึ้น

กองพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน กรมการศึกษาออกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ (2544, น. 55) กล่าวว่า ความมีน้ำใจเป็นคุณลักษณะทางจิตและพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรู้สึกที่ดีที่บุคคลพึงแสดงออก เพื่อผู้อื่นและสังคม ซึ่งส่งผลให้บุคคลอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขโดยการช่วยเหลือ ปลอดภัย ให้กำลังใจแสดงความเอื้ออาทร ซินชม ยินดี ในความดีงามของตนและผู้อื่น รวมทั้งไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2546 (2546, น. 580) ได้ให้ความหมายว่า “น้ำใจ” คือใจแท้ๆ ใจจริงความจริงใจเช่นเห็นน้ำใจนัยใจคอเช่นน้ำใจพอน้ำใจแม่ความเอื้อเฟื้อ

มยุรี เสมใจดี (2546, น. 10) กล่าวว่า “ความมีน้ำใจ” หมายถึงคุณลักษณะทางจิตใจของบุคคลที่แสดงต่อผู้อื่นอันแสดงให้เห็นว่าบุคคลผู้นั้นมีความเมตตากรุณา มีความเห็นอกเห็นใจและมีความปรารถนาดีที่จะช่วยเหลือผู้อื่นอย่างจริงใจโดยไม่หวังผลตอบแทน

สชิล พรวิษณุ (2559, น. 5 - 6) ได้ให้ความหมายของความมีน้ำใจว่า คุณลักษณะทางจริยธรรมที่แสดงออกถึงการเป็นผู้ให้ ช่วยเหลือบุคคลอื่นหรือสังคมด้วยความกระตือรือร้น มีเมตตากรุณา ได้แก่ เข้าใจและเห็นใจผู้อื่นที่มีความเดือดร้อน ช่วยเหลือผู้ปกครอง สมาชิกในครอบครัว ครู เพื่อน หรือบุคคลอื่น อาสา ทำงานให้กับผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาของตน แบ่งปัน หรือเสียสละเงินทอง สิ่งของ หรือความรู้ ช่วยเหลือให้คำปรึกษาหรือแก้ปัญหาเพื่อสร้างความสุขให้กับผู้อื่น และเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์หรือแก้ไขปัญหาให้กับสังคมส่วนรวมด้วยความเต็มใจ และกระตือรือร้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าความมีน้ำใจ หมายถึง พฤติกรรมคุณลักษณะทางจิตใจที่ดีของบุคคลที่แสดงออกต่อผู้อื่นและสังคมได้อย่างเหมาะสมในด้านการเอื้ออาทร เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ช่วยเหลือ แบ่งปันเมื่อผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน แสดงออกถึงการเป็นผู้ให้ ช่วยเหลือบุคคลอื่นหรือสังคมด้วยความกระตือรือร้น อาสา ทำงานให้กับผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาของตน แบ่งปันหรือเสียสละเงินทอง สิ่งของ ความรู้ หรือให้คำปรึกษาแก้ปัญหาเพื่อสร้างความสุขให้กับผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน ตามกำลังความสามารถของตน

2) ลักษณะของความมีน้ำใจ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้พัฒนาตัวชี้วัดพฤติกรรมด้านคุณธรรมความมีน้ำใจที่เกี่ยวข้องกับการทำงานมีดังนี้ คือ รู้จักการให้และเสียสละมีจิตใจที่ดีเอาใจเขามาใส่ใจเรา แสดงความยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น ปรารถนาดีต้องการให้ผู้อื่นมีความสุข เข้าใจผู้อื่น มีจิตเอื้ออาทรช่วยเหลือผู้ที่ด้อยโอกาสกว่าอย่างเต็มใจ ไม่นิ่งเฉยเมื่อผู้อื่นขอความช่วยเหลือ อาสาช่วยเหลืองานส่วนรวม

เอ็ดเวิร์ด (1959, 56 อ้างถึงใน เอษณีย์ ฉัตรวิทยานนท์, 2537) ได้กำหนดถึงคุณลักษณะของความมีน้ำใจไว้ดังนี้

1. ความต้องการช่วยเพื่อนเวลาเขาเดือดร้อน
2. ชอบช่วยเหลือคนที่ด้อยกว่า
3. ชอบปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความมีน้ำใจและรู้สึกเห็นใจ
4. มักยกโทษแก่เพื่อน
5. ชอบทำอะไรเล็กๆ น้อยๆ ให้แก่คนอื่น
6. ชอบเห็นใจเวลาคนอื่นได้รับอันตรายหรือเจ็บป่วย
7. แสดงความรักใคร่ต่อคนอื่น

8. ชอบให้คนอื่นเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง

กนก จันทร์ขจร (2533, น. 278) ได้กำหนดถึงคุณลักษณะของคนที่น้ำใจไว้

ดังนี้

1. มีมนุษยสัมพันธ์
 2. รู้จักกาลเทศะและโอกาส
 3. ไม่เห็นแก่ประโยชน์
 4. ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม
 5. รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา
 6. ไม่นิ่งดูดาย
 7. รู้จักให้อุปการะและปฏิบัติต่อผู้อื่นตามแต่โอกาสและไม่หวังผลตอบแทน
- จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าความมีน้ำใจมีลักษณะดังนี้ เป็นผู้ที่มีความ

ความเข้าใจ เห็นใจ รู้จักการให้และเสียสละมีจิตใจที่ดีเอาใจเขามาใส่ใจเราแสดงความยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น มีความปรารถนาดีต้องการให้ผู้อื่นมีความสุขเข้าใจผู้อื่นมีจิตใจเอื้ออาทรช่วยเหลือผู้ที่ด้อยโอกาสกว่าอย่างเต็มใจไม่นิ่งเฉยเมื่อผู้อื่นขอความช่วยเหลืออาสาช่วยเหลืองานส่วนรวม

3) ประเภทของความมีน้ำใจ

คอกซ์ และไฮล์เบริน (1983, 59 อ้างถึงในเอษณีย์ ฉัตรวิทยานนท์, 2537) ได้กำหนดถึงความมีน้ำใจว่าประกอบด้วย 24 คุณลักษณะดังนี้

1. ความรู้สึกรักใคร่ไม่ทอดทิ้งกัน
2. ความรู้สึกสำนึกบุญคุณคน
3. เกรงใจ
4. ร่วมมือ
5. วางใจได้
6. ให้อภัยไม่ผูกพยาบาท
7. มีความเป็นมิตร
8. ใจกว้าง
9. สุภาพอ่อนโยน
10. ใจดี
11. ชอบช่วยเหลือผู้อื่น
12. กรุณา
13. เข้าสังคม
14. ชอบความสงบสุข

15. มีความรู้สึกรำลึกถึง
16. สัจจคติ
17. จิตใจอ่อนโยน
18. เห็นอกเห็นใจผู้อื่น
19. รอบคอบ
20. อุดม
21. ไว้วางใจได้
22. เข้าใจผู้อื่น
23. ไม่เห็นแก่ตัว
24. อ่อน

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540, น. 15) ได้กำหนด
พฤติกรรมบ่งชี้ความมีน้ำใจดังนี้

1. การช่วยเหลือ
2. การปลอบโยนหรือให้กำลังใจ
3. การแสดงความเอื้ออาทร
4. การชื่นชมยินดีในความดีงามของผู้อื่น
5. การไม่เบียดเบียนตนและผู้อื่น

จากที่กล่าวมาข้างต้น การมีน้ำใจ มีองค์ประกอบจากความเห็นอกเห็นใจ เมื่อ
เห็นบุคคลอื่นเดือดร้อน ก็พร้อมที่จะหยิบยื่นความช่วยเหลือตามกำลังความสามารถของตนอย่างเต็มใจ โดย
ไม่หวังสิ่งตอบแทน

4) แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจ

ป.มหาพันธ์ (2534, น. 12 - 13) ได้ให้แนวคิดที่น้ำใจเป็นของมีค่าเพราะเป็น
เครื่องหล่อเลี้ยง “พีชไมตรี” ให้งอกงาม น้ำใจจึงมีประโยชน์สำหรับผู้อื่น มิใช่มีประโยชน์สำหรับผู้ที่มีการที่
จะดูว่าคนใดมีน้ำใจหรือไม่ ให้ดูที่นิสัยใจคอเพราะน้ำใจย่อมแสดงนิสัยใจคอที่แท้จริง คนที่นึกถึงผู้อื่นก่อน
เสมอเมื่อมีความสุขก็นึกถึงผู้อื่นก่อนว่าคนเหล่านั้นจะเป็นสุขเหมือนตนหรือไม่ ทำอย่างไรจึงจะปันความสุข
ไปให้ผู้อื่นบ้าง เมื่อมีทุกข์ก็คิดว่าทำอย่างไรผู้อื่นจึงจะไม่ต้องได้รับทุกข์เหมือนตน คนที่รู้จักนึกถึงผู้อื่น
เรียกว่ามีน้ำใจแต่ตรงกันข้ามคนที่มุ่งคิดเฉพาะตนเองเป็นที่ตั้งไม่รู้จักคิดถึงผู้อื่นบ้างเลย เรียกว่าไม่มีน้ำใจ
คนที่ไม่มีน้ำใจคือคนใจดำเมื่อได้รับทุกข์หรือตกอับได้รับความลำบาก ย่อมหาคนช่วยเหลือได้ยากคนเราจะ
อยู่คนเดียวในโลกนี้ไม่ได้ ยิ่งทุกวันนี้ด้วยแล้วสังคมมีบทบาทสำคัญต่อชีวิตไม่น้อยฉะนั้นที่หาที่เราแสดงต่อ
สังคมจึงเป็นสิ่งสำคัญเช่นกัน อย่างไรก็ตามการเป็นคนมีน้ำใจดูเหมือนจะเป็นคาถาที่ช่วยให้คนเอาตัวรอดได้

เพราะถ้าตนมีน้ำใจต่อใครผู้อื่นก็ย่อมมีน้ำใจต่อตนแต่ถ้าตนไม่มีน้ำใจผู้อื่นก็ย่อมไม่มีน้ำใจให้ตนเช่นกันการแลกเปลี่ยนน้ำใจต่อกันเช่นนี้เป็นการกระชับไมตรีให้แนบแน่นเป็นการสร้างเสริมสังคมให้มั่นคง

วุฒิสวัสดิ์ สวัสดิวัฒน์ (2534, น. 38) ได้ให้แนวคิดที่ว่า “คุณธรรมประการหนึ่ง ที่ผู้บริหารนักธุรกิจทั้งมนุษย์ทุกคนจะต้องระลึกถึงเสมอคือความมีน้ำใจ ผู้ที่มีน้ำใจจะก่อให้เกิดความเบิกบานและอบอุ่นใจแก่ผู้รับ ผู้มีน้ำใจนั้นแม้บางครั้งจะมีภาระมากมีเวลาน้อยแต่ก็ยังเจียดเวลาที่จะรับฟังปัญหาของผู้อื่นและเต็มใจที่จะให้ความอนุเคราะห์ความช่วยเหลือเท่าที่ตนจะให้ได้ รวมทั้งการให้ข้อคิดด้วยความปรารถนาดี ผู้มีน้ำใจอยากช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความตั้งใจมีความสุขกับการเป็นผู้ให้และผู้ที่ทำให้บุคคลอื่นมีความสุข ผู้มีน้ำใจทำให้โลกนี้น่าอยู่เพราะเป็นผู้ให้ความรักความเมตตาความกรุณาและไม่ตรีจิตจากหัวใจ ดังนั้นไม่ว่าเราจะอยู่ในฐานะใดประกอบอาชีพใดจะเป็นนักธุรกิจหรือไม่ก็ตาม พื้นฐานความเป็นมนุษย์คือน้ำใจ จะต้องเป็นหลักการสำคัญในการดำรงชีวิตและการประกอบกิจการงานการสอนตนเองและฝึกฝนตนเองให้มีน้ำใจจึงเป็นสิ่งดีงามน่ารักน่านิยมน เพราะผู้ที่มีน้ำใจย่อมไม่ขาดแคลนไม่อับจนตรงกันข้ามเป็นผู้ที่จะพบหนทางของความสุขความเจริญทุกๆด้าน

ถกลทิพย์ แก้วพรหม (2545) ได้ให้แนวคิดว่าการอยู่ร่วมกันในสังคมจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมึน้ำใจไมตรีที่ดีต่อกันจึงจะอยู่กันได้อย่างสันติสุข ความมีน้ำใจเป็นเรื่องที่ทุกคนทำได้โดยไม่ต้องใช้เงินทองมากมายเพียงแต่แสดงความเมตตากรุณาต่อเพื่อนมนุษย์โดยการช่วยเหลือเล็กๆ น้อยๆ ก็เป็นการแสดงน้ำใจได้ เช่น การพาเด็กหรือผู้สูงอายุข้ามถนน หรือการสละที่นั่งบนรถโดยสารให้หญิงมีครรภ์ เป็นต้น ทั้งนี้ว่าเป็นการแสดงน้ำใจการแสดงความมีน้ำใจจึงไม่ใช่วัดกันด้วยเงิน บางคนมีเงินมากอาจเลี้ยงน้ำใจก็ได้ บางคนเป็นเศรษฐีแต่ตระหนี่ถี่เหนียวไม่ยอมสละเงินโดยที่ไม่รับประโยชน์ตอบแทนความมีน้ำใจนั้นตรงกันข้าม ความเห็นแก่ตัวขณะที่คนเห็นแก่ตัวมักจะคิดแต่ประโยชน์ส่วนตัวมาก่อนและความมีน้ำใจยังตรงกันข้ามกับความอิจฉาริษยา คนที่อิจฉาริษยาคนอื่นย่อมปรารถนาที่จะเห็นความวิบัติของผู้ที่ได้ดีกว่าแต่คนมีน้ำใจนั้นเมื่อเห็นคนอื่นได้ดีกว่าจะมีมุทิตาแสดงความยินดีด้วยอย่างจริงใจ ผู้มีน้ำใจจะนึกถึงผู้อื่นและจะพยายามช่วยผู้อื่นที่ด้อยโอกาสกว่า ผู้มีน้ำใจจึงเป็นที่รักและต้องการของคนทั่วไปและเป็นคนมีคุณค่าต่อสังคมจะเป็นผู้ที่มีประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต

จากข้อความข้างต้นจะพบว่า ความมีน้ำใจเป็นคุณธรรมพื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิตและช่วยให้บุคคลอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และยังเป็นคุณลักษณะเด่นของคนไทยอีกด้วยความมีน้ำใจมีพื้นฐานมาจากการรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น รับผิดชอบต่อตนเองและเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นรู้สึกเห็นอกเห็นใจอันจะนำมาซึ่งช่วยเหลือเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น รู้จักแบ่งปันและให้ตลอดจนเสียสละโดยไม่หวังผลตอบแทนเหล่านี้ เป็นสิ่งที่พัฒนาตามลำดับความมีน้ำใจอาจเป็นการแสดงความรักและห่วงใยต่อสังคมทำสิ่งต่างๆ เพื่อช่วยผู้อื่นและสังคมให้มีความสุข

5) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจ

(1) งานวิจัยในประเทศ

สุกัญญา ภูริยะพันธ์ (2540, น. 62 - 64) ได้เปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มและรายบุคคล ตามทฤษฎีเผชิญความจริงที่มีต่อความมีน้ำใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีอยุธยา กรุงเทพมหานคร ซึ่งวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความมีน้ำใจโดยใช้เครื่องมือในการวัดความมีน้ำใจเป็นแบบสอบถามความมีน้ำใจ (สอบถามนักเรียน) ประเภทสถาการณ์ 3 ตัวเลือกมีน้ำหนักร้อยละ 0-2 คะแนนโดยมีคุณลักษณะย่อย 3 ลักษณะคือการให้ความช่วยเหลือเพื่อน การไม่เห็นแก่ตัว และเห็นอกเห็นใจเพื่อน

ถวิลวัลย์ อัมรินทร์ (2543, น. 32 - 33) ได้ศึกษาความมีน้ำใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมหิตลวิธานุสรณ์ จังหวัดนครปฐม ซึ่งวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความมีน้ำใจโดยใช้เครื่องมือในการวัดความมีน้ำใจเป็นแบบสอบถามความมีน้ำใจ (สอบถามนักเรียน) ประเภทสถาการณ์ 3 ตัวเลือกมีน้ำหนักร้อยละ 0 - 2 คะแนนโดยมีคุณลักษณะย่อย 3 ลักษณะคือการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น การไม่เห็นแก่ตัว และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

มยุรี เสมใจดี (2546, น. 58) ได้ศึกษาผลของกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาการแสดงความมีน้ำใจต่อเพื่อน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 คน การดำเนินการทดลองโดยใช้โปรแกรมกลุ่มสัมพันธ์ประกอบด้วยเทคนิคต่างๆ คือ เกม การแสดงบทบาทสมมติ และการใช้สถานการณ์จำลอง ผลวิจัยพบว่านักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มสัมพันธ์มีความมีน้ำใจต่อเพื่อนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาความมีน้ำใจต่อเพื่อนรายด้านพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกลุ่มสัมพันธ์ มีความมีน้ำใจด้านการแบ่งปัน ด้านการให้ความช่วยเหลือ ด้านการแสดงความเห็นใจ อยู่ในระดับมาก และเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จรรยา เลิศกิตติพงษ์วิทยา (2546) ได้ศึกษาพฤติกรรมเชิงคุณธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดภาคเหนือ โดยเป็นการสำรวจพฤติกรรมเชิงคุณธรรมของนักเรียนในด้านความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความสามัคคี ความมีน้ำใจ และกตัญญู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีระดับพฤติกรรมเชิงคุณธรรมอยู่ในระดับปานกลาง และนักเรียนชายและหญิงมีพฤติกรรมเชิงคุณธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(2) งานวิจัยต่างประเทศ

Emily J. Borda (2007) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ปรัชญาแนวคิดในการฝึกฝนความมีน้ำใจในการเรียนการสอนของ Hans-Georg Gadamer และได้นำเอามาปรับใช้ในการเรียนการสอนรายวิชาวิทยาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเวสเทิร์นวอชิงตัน รัฐบิลลิงแฮม สหรัฐอเมริกา พบว่าแนวคิด

ทฤษฎีนี้สามารถนำมาใช้ในการช่วยแก้ปัญหาในเรื่องความมีน้ำใจของนักเรียนในชั้นเรียนวิทยาศาสตร์ได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีน้ำใจที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมด้านการมีน้ำใจ หรือความมีน้ำใจ เป็นคุณธรรมที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิต ผู้มีน้ำใจทำให้โลกนี้น่าอยู่ เพราะเป็นผู้ให้ความรักความเมตตาความกรุณาและไม่ตรีจิตจากหัวใจ ดังนั้นไม่ว่าเราจะอยู่ในฐานะใดประกอบอาชีพใดจะเป็นนักธุรกิจหรือไม่ก็ตาม พื้นฐานความเป็นมนุษย์คือน้ำใจจะต้องเป็นหลักการสำคัญในการดำรงชีวิต และการประกอบกิจการงานการสอนตนเองและฝึกฝนตนเองให้มีน้ำใจจึงเป็นสิ่งดีงามน่ารักน่านิยมน เพราะการที่บุคคลอาศัยอยู่ร่วมกัน จะต้องมีการพึ่งพาอาศัยกัน แบ่งปันกัน เห็นอกเห็นใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน จึงจะทำให้บุคคลอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำการมีน้ำใจมาเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพราะเยาวชนวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า หากมีความมีน้ำใจเป็นคุณธรรมแล้ว ย่อมทำให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขต่อไป

1.4.5 ความใฝ่เรียนรู้

1) ความหมายของความใฝ่เรียนรู้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ได้ให้ความหมายของความใฝ่เรียนรู้ว่าหมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

ครองทรัพย์ อุตนาม (2553) ให้ความหมายของความใฝ่รู้ใฝ่เรียนว่าหมายถึง คุณลักษณะทางด้านจิตใจของผู้เรียนที่แสดงถึงการเห็นคุณค่าของสิ่งต่างๆ ความอยากรู้อยากเห็นความตั้งใจกล้าคิดริเริ่มความเพียรพยายามการใช้เหตุผล และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเช่นเดียวกับ พงษ์เทพ บลิ้มใจ (2555) ได้ให้ความหมายของความใฝ่รู้ใฝ่เรียนว่าหมายถึง การที่นักเรียนมีความกระตือรือร้นตั้งใจมุ่งมั่นในการเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการแสวงหาความรู้ การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน การจดบันทึกสรุปความรู้ประสบการณ์ และสามารถถ่ายทอดเผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าให้แก่ผู้อื่นได้

บุญชิต มณีโชติ (2540, น. 24) ให้นิยามความใฝ่เรียนรู้หมายถึงการที่บุคคลมีแรงจูงใจความปรารถนา ความอยากรู้อยากเห็น ความกระตือรือร้น ความสนใจ และความพอใจที่จะแสวงหาข้อมูลความรู้ต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการหรือกระหายใคร่รู้ที่เกิดขึ้นพฤติกรรมที่แสดงถึงความใฝ่เรียนรู้ เช่น การสนใจแสวงหาความรู้ การคิดสืบค้น การสอบถามผู้รู้ การสืบเสาะหาความรู้

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540, น. 13) ให้ความหมายของความใฝ่เรียนรู้ว่าเป็นคุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงถึงความกระตือรือร้น สนใจ ใฝ่คิดค้น เสาะแสวงหาความรู้ด้านต่างๆ ความสามารถในการจำแนกเปรียบเทียบและวิเคราะห์เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เป็น

ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ทั้งยังเป็นสิ่งที่บุคคลควรแสวงหาเพื่ออำนวยความสะดวกให้ชีวิตมีความเป็นอยู่ที่สะดวกปลอดภัยและมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

นรินทร์ ตั้งธีระบัณฑิตกุล และคณะ (2543, น. 3) ให้ความหมายของความใฝ่เรียนรู้อันเป็นความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รักการประดิษฐ์ค้นคว้ารู้เท่าทันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสามารถปรับตัวให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลง

ยุพิน โภจนธา และคณะ (2544, น. 11) ให้ความหมายของความใฝ่เรียนรู้อันเป็นคุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงถึงความกระตือรือร้น สนใจเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ๆ มาเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียน และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

กิตติมา จัตุภัทรกุลม (2556) ได้ให้ความหมายไว้เช่นกันว่าใฝ่รู้ใฝ่เรียนหมายถึงคุณลักษณะทางจิตใจที่แสดงถึงความปรารถนาความอยากรู้อยากเห็น ความกระตือรือร้นความสนใจ ความพอใจที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทั้งความรู้ด้านการเรียนและสภาพแวดล้อมรอบตัวมีความรู้เท่าทันวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองและในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

วันเพ็ญ โพธิ์พูน (2556) ได้ให้ความหมายของใฝ่รู้หมายถึงลักษณะของความปรารถนากระตือรือร้นสนใจอยากรู้อยากเห็นเพื่อแสวงหาความรู้ที่ต้องการ ซึ่งเป็นลักษณะพื้นฐานในการนำไปสู่ใฝ่รู้ใฝ่เรียนและใฝ่เรียนรู้อันเป็นการแสดงออกถึงความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอและนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ โดยคล้ายกับใฝ่เรียนรู้อันใฝ่เรียนรู้อีกเป็นการแสดงออกถึงความตั้งใจเพียรพยายามแสวงหาความรู้จากภายในและภายนอกตรวจสอบความรู้ได้ เพื่อให้ตนเองมีความรู้กว้างขวาง

สชิล พรวิษณุ (2559, น. 6) ได้ให้ความหมายของความใฝ่เรียนรู้อันคุณลักษณะทางจริยธรรมที่แสดงออกถึงความสนใจในการแสวงหาความรู้จากสิ่งรอบตัวอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง ได้แก่ การหาความรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อเทคโนโลยีต่างๆ ด้วยความสนใจและตั้งใจเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ต่างๆ อย่างกระตือรือร้น บันทึกรู้ วิเคราะห์ความรู้ต่างๆ รวมไปถึงการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่นและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าความใฝ่เรียนรู้อันหมายถึง พฤติกรรมคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความสนใจในการแสวงหาความรู้จากสิ่งรอบตัวอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง มีความกระตือรือร้นตั้งใจมุ่งมั่นในการเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการแสวงหาความรู้การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน บันทึกรู้ วิเคราะห์ความรู้ต่างๆ รวมไปถึงการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่นและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2) ลักษณะของความใฝ่เรียนรู้

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540, น. 15) ได้สรุปพฤติกรรมบ่งชี้ของ
คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ดังนี้

1. ความชอบและความชื่นชมและเห็นคุณค่าของสิ่งต่างๆ
2. ความใฝ่ฝันและจินตนาการ
3. การแสวงหาแนวทางใหม่ๆ
4. ความกระตือรือร้นความอยากรู้อยากเห็น
5. ความตั้งใจการเอาใจใส่ทำให้ดีกว่าเดิมอยู่เสมอ
6. ความกล้าหาญริเริ่มและการตัดสินใจ
7. ความเพียรพยายามมุ่งมั่นบากบั่นมีความสงบมีสมาธิในการทำสิ่งต่างๆ โดย

ไม่ย่อท้อ

ใฝ่เรียนรู้ดังนี้

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542, น. 37) เสนอลักษณะของผู้ที่มีความ

1. มีนิสัยรักการอ่าน
2. มีความกระตือรือร้น
3. กล้าแสดงความคิดเห็น
4. ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
5. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

สถาบันแนะแนว Burgman (2001, 5 อ้างถึงใน พรพรรณ อุทัยวี, 2544) ให้
แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียนที่มีความใฝ่เรียนรู้ว่า เป็นผู้ที่มีความสามารถในการเข้าถึง
แหล่งข้อมูลข่าวสารที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันกับโลกปัจจุบัน มีทักษะในกระบวนการ
คิดค้นคว้าและวิจัยมีความสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งยังให้
บริการได้อย่างทั่วถึงในทุกสถานการณ์ที่ไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลาและโอกาส มีวิธีการและเทคโนโลยีที่จะ
ร่วมมือกันเรียนรู้เพื่อให้เข้าใจและคุณค่าเกี่ยวกับองค์ความรู้และมีการเรียนรู้การประเมินผลด้วยตนเองคือ
การพัฒนากระบวนการอย่างต่อเนื่องซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้เกี่ยวกับตนเองในการเรียนรู้

อารี พันธมณี (2543, น. 19) สรุปลักษณะของผู้ที่มีความใฝ่เรียนรู้ว่าเป็น
บุคคลที่มีลักษณะรักเรียนชอบการศึกษาอยู่เสมอ ตื่นตัวกับสิ่งแปลกใหม่รอบตัวหรือจากระบบการเรียน
อยากรู้อยากเห็นสนใจติดตามและแสวงหาความรู้ มีความรับผิดชอบต่อชีวิตตนเองและการทำงานติดตาม
ข่าวสารอ่านหนังสือดูโทรทัศน์เรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ อย่างต่อเนื่องมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาตลอดชีวิต
เพื่อปรับตนเองให้ทันสมัย ทันยุค ทันเหตุการณ์ ทันโลก ทันต่อการเปลี่ยนแปลงสามารถอยู่ในสังคมแห่งการ
เรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

สุภาพร มากแจ้ง (2544, น. 9) พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงกล่าวว่า ความฉลาดรู้หรือใฝ่เรียนรู้หมายถึงรู้แล้วสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริงๆ โดยไม่เป็นพิษเป็นโทษการศึกษา เพื่อความฉลาดรู้ต้องยึดหลักอย่างน้อย 2 ประการประการแรกเมื่อจะศึกษาสิ่งใดเรื่องใดให้รู้จริงควรจะได้ศึกษาให้ตลอดครบถ้วน ทุกแง่ทุกมุม ไม่ใช่เรียนรู้แต่เพียงบางส่วนบางตอนหรือเพ่งเล็งเฉพาะแต่เพียงบางแง่บางมุม อีกประการหนึ่งซึ่งจะต้องปฏิบัติประกอบกันไปเสมอคือต้องพิจารณาศึกษาเรื่องนั้นๆ ด้วยความคิดจิตใจที่ตั้งมั่นเป็นปกติเที่ยงตรงและเป็นกลางซึ่งคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ตามแนวพระราชจริยวัตรและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชสรุปได้ดังนี้

1. มีความอยากรู้
2. มีความตั้งใจจริงมุ่งมั่นที่จะรู้
3. มีความรักเรียน
4. มีเหตุผล
5. ความคิดริเริ่ม
6. การฝึกฝนค้นคว้า
7. รักการอ่าน
8. ความขยันหมั่นเพียร

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553, น. 20) ได้สรุปพฤติกรรมบ่งชี้ของคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ตั้งใจเรียน
2. เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้
3. สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ
4. ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือเอกสารสิ่งพิมพ์สื่อเทคโนโลยีต่างๆ

แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนและเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม

5. บันทึกความรู้วิเคราะห์ตรวจสอบจากสิ่งที่เรียนรู้สรุปเป็นองค์ความรู้
6. แลกเปลี่ยนความรู้ด้วยวิธีการต่างๆและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

Brubacher, John W. and others (1994, pp. 39 – 42 อ้างถึงใน ปีลันญา วงศ์บุญ, 2550) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ที่สำคัญมีลักษณะดังนี้

1. ต้องมีเหตุผล
2. มีความอยากรู้อยากเห็น
3. มีแรงจูงใจ
4. ชอบศึกษาหาความรู้

5. ขอบความท้าทาย

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปความหมายคุณลักษณะของผู้มีความใฝ่เรียนรู้หมายถึง เป็นคนชอบสังเกตมีความกระตือรือร้น ความอยากรู้อยากเห็น ความเพียรพยายาม และการใช้วิธีการต่างๆ ที่เหมาะสมในการแสวงหาความรู้ การเรียน การทำกิจกรรมฝึกฝนค้นคว้า การทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือสิ่งที่สนใจอย่างสม่ำเสมอ เพื่อทำให้ตนเองมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นหรือพัฒนาขึ้นทำให้มีความคิดกว้างไกลคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าตัดสินใจ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคมและประเทศชาติ

3) ประเภทของความใฝ่เรียนรู้

บุญชิต มณีโชติ (2540) แบ่งประเภทของการใฝ่เรียนรู้โดยใช้เกณฑ์ 3 แบบในการจำแนกลักษณะใฝ่เรียนรู้เกณฑ์ 3 แบบ คือ 1) เป้าหมายของการกระทำ 2) ความต้องการของบุคคล และ 3) วิธีการค้นหาความรู้ รายละเอียดของการจำแนกแต่ละเกณฑ์มีดังต่อไปนี้

1. สำหรับคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้เมื่อจำแนกตามเป้าหมายของการกระทำ สามารถแบ่งได้ 4 ด้านคือ

1.1 ใฝ่เรียนรู้ด้านครอบครัว หมายถึง การกระทำต่างๆ ที่จะนำมาสู่ความสุขหรือความพึงพอใจของคนภายในครอบครัว ซึ่งจะทำให้เกิดเป็นครอบครัวที่สมบูรณ์ มีความอบอุ่น มีความรักความสามัคคีกลมเกลียวกันโดยการกระทำต่างๆ เช่น การหาความรู้วิธีการปฏิบัติต่างๆ หรือแม้กระทั่งการพูดคุยกับครอบครัวที่ประสบความสำเร็จดังกล่าวมาแล้ว

1.2 ใฝ่เรียนรู้ด้านสังคม เป็นการมุ่งแสวงหาไขว่คว้าให้ได้มาซึ่งสัมพันธภาพกับบุคคลต่างๆ ในสังคม ค้นหาวิธีการและกระทำตามแนวทางที่ตนคิดว่าจะสมหวังดังเป้าหมายได้ ผู้ที่ใฝ่เรียนรู้ด้านสังคมจะต้องการให้ผู้อื่นยอมรับเคารพรักนับถือเห็นคุณค่าของตนเอง พฤติกรรมที่แสดงออกมักเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ การเข้าสังคม ค้นหาหาแนวทางที่จะทำให้บรรลุตามความปรารถนา

1.3 ใฝ่เรียนรู้ด้านวิชาการ เป็นลักษณะของการใฝ่เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองกำลังศึกษาหรือสิ่งที่ตนเองกำลังสนใจมีการแสวงหาความรู้ในทุกๆ ด้านเพื่อให้เกิดความรู้ที่จะนำไปสู่การพัฒนาความรู้ที่ตนเองมีอยู่โดยพฤติกรรมที่สามารถบ่งชี้ได้ เช่น การอ่านหนังสือ การสอบถามจากผู้รู้หรือการกระทำอื่นๆ ที่นำมาซึ่งความรู้ได้

1.4 ใฝ่เรียนรู้ด้านอาชีพ เป็นความสนใจความต้องการที่จะพัฒนาอาชีพของตนให้ก้าวหน้าโดดเด่น มีความเพียรพยายามโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคเพื่อให้ได้มาซึ่งเป้าหมายที่ตั้งไว้มีความสุขมีความพอใจกับอาชีพที่ทำ พฤติกรรมที่ใฝ่เรียนรู้ด้านอาชีพแสดงออกในลักษณะมีระดับความต้องการระดับสูง พยายามปฏิบัติสิ่งต่างๆ ของตนให้ดีเสมอ มีความหวังที่จะให้อาชีพที่ตนทำหรือตำแหน่งหน้าที่การงานของตนมั่นคงก้าวหน้าเป็นที่ยอมรับ มีความตั้งใจในการทำงานและมุ่งศึกษาวิธีการและปฏิบัติตามแนวทางที่ค้นพบเพื่อไปสู่เป้าหมาย

2. สำหรับคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้เมื่อจำแนกตามแรงจูงใจหรือความต้องการของบุคคลแบ่งได้เป็น 3 ด้านคือ

2.1 ใฝ่เรียนรู้ด้านผลสัมฤทธิ์ หมายถึง การที่บุคคลมีความต้องการประสบความสำเร็จด้านผลสัมฤทธิ์ มุ่งปรารถนาที่จะทำให้ผลการเรียนดีขึ้นด้วยฝีมือของตนเองและแสวงหาแนวทางวิธีการที่จะพัฒนาปรับปรุงผลการเรียนให้ดียิ่งๆ ขึ้น โดยมีพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การตั้งใจเรียนสนใจอยากเรียนตลอดเวลา การนำผลของความรู้ที่ได้มาพัฒนาปรับปรุงการเรียนให้ดียิ่งขึ้น

2.2 ใฝ่เรียนรู้ด้านอำนาจ หมายถึง การที่บุคคลมีความต้องการมีอำนาจเหนือบุคคลอื่น แสวงหาวิธีที่จะได้มาซึ่งอำนาจและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ชอบแสดงออกถึงการมีอำนาจ ชอบเป็นผู้นำกลุ่มศึกษาหาความรู้โดยการสังเกตจากบุคคลที่เป็นแบบอย่างของผู้มีอำนาจในทางชอบธรรม เป็นต้น

2.3 ใฝ่เรียนรู้ด้านความสัมพันธ์ เป็นการสนใจและปรารถนาที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นพยายามหาแนวทางวิธีการต่างๆ เพื่อมาพัฒนาปรับปรุงให้ตนเป็นที่ยอมรับของกลุ่มของสังคม เป็นที่ต้องการของสังคม เป็นที่รู้จักและต้องการรู้จักผู้อื่นด้วยพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่แสดงออก ได้แก่ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากเอกสาร หนังสือ สิ่งพิมพ์เกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์หรือการสร้างสัมพันธ์ภาพการสังเกตจากตัวแบบการฝึกฝนพัฒนาตนเองตามแบบที่รับรู้ เป็นต้น

3. สำหรับคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้เมื่อจำแนกตามลักษณะวิธีการค้นหาความรู้มี 3 ประเภทดังนี้

3.1 ใฝ่เรียนรู้โดยการเข้าชั้นเรียนตามหลักสูตรที่กำลังศึกษา มีการแสดงออกดังนี้

3.1.1 สนใจกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3.1.2 สนใจและต้องการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

3.1.3 เตรียมตัวค้นคว้าล่วงหน้าก่อนเข้าชั้นเรียน

3.1.4 ตั้งใจสนใจ และอยากที่จะเรียนตลอดเวลา

3.1.5 หากสงสัยไม่แน่ใจขัดแย้งจะแสวงหาแนวทางแก้ไขอาจทำโดยสนทนากับผู้รู้สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซักถาม

3.1.6 พยายามนำความรู้ที่ได้จากการเรียนมาพัฒนาปรับปรุงการเรียนให้ดีขึ้น

3.2 ใฝ่เรียนรู้โดยการศึกษาด้วยตนเอง เนื่องจากบุคคลแต่ละคนมีโอกาสและความต้องการหรือความมุ่งหวังที่ต่างกัน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองก็เป็นทางเลือกหนึ่งของผู้ใฝ่รู้

ใฝ่เรียนจะกระทำให้ได้มาซึ่งความต้องการของตนเอง วิธีการค้นคว้าหาความรู้มักทำโดยการสนทนากับผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์ การสังเกตการเลียนแบบจากสิ่งที่ได้พบเห็นตรงกับความมุ่งหวังของตน นอกจากนี้อาจต้อง ศึกษาจากตำราเอกสาร สิ่งตีพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่างๆ เข้าร่วมฟังการบรรยายตามโอกาสที่ตนเองสนใจหรือ อาจศึกษาทางไปรษณีย์

3.3 ใฝ่เรียนรู้โดยการเข้ารับการศึกษาต่อเนื่องการอบรมสัมมนาการประชุม รูปแบบต่างๆ การศึกษาดูงาน บุคคลที่ใฝ่เรียนรู้ประเภทนี้จะสนใจและอยากศึกษาในระดับที่สูงขึ้นหรือเข้าร่วมโครงการต่างๆ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาปรับปรุงตน บุคคลเหล่านี้จึงมักมีโอกาสและมีความกระตือรือร้นพัฒนาตนเองด้วยวิธีการค้นคว้าหาความรู้แบบนี้สูงกว่าวิธีอื่น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ประเภทของความใฝ่เรียนรู้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ใฝ่เรียนรู้ภายนอกกับใฝ่เรียนรู้ภายใน โดยใฝ่เรียนรู้ภายนอก หมายถึง การแสวงหาความรู้จากธรรมชาติ การแสวงหาความรู้จากมนุษย์อื่น ส่วนใฝ่เรียนรู้ภายใน หมายถึง การแสวงหาความรู้จากตนเอง รู้จักตนเอง รู้กำลังสติปัญญาตนเอง รู้จักใช้ความรู้ของตนให้เกิดประโยชน์โดยมุ่งที่จะผสมและเชื่อมโยงความรู้ของตนให้เข้ากับธรรมชาติให้เข้ากับความรู้ของผู้อื่นอย่างเป็นธรรมชาติ

4) แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความใฝ่เรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้เป็นแนวทางการคิดที่ใช้ในการอธิบายลักษณะของการเกิด การเรียนรู้หรือการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมได้ ส่วนหลักการสอนคือ แนวคิดที่เป็นหลักของการปฏิบัติทางการสอนที่มีความสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ต่างๆ (ทิตินา แคมมณี, 2554) ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวม ทฤษฎีการเรียนรู้และการประยุกต์สู่การสอนที่ส่งเสริมใฝ่เรียนรู้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดด์

ทฤษฎีการเรียนรู้

ธอร์นไดด์เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองซึ่งมีหลายรูปแบบ บุคคลจะมีการลองผิดลองถูกปรับเปลี่ยนไปเรื่อยๆ จนกว่าจะพบรูปแบบการตอบสนองเพื่อสามารถให้ผลที่พึงพอใจมากที่สุด เมื่อเกิดการเรียนรู้แล้วบุคคลจะใช้รูปแบบการตอบสนองที่เหมาะสมเพียงแบบเดียวและจะพยายามใช้รูปแบบนั้นเชื่อมโยงกับสิ่งเร้าในการเรียนรู้ต่อไปเรื่อยๆ

กฎการเรียนรู้ของธอร์นไดด์ สรุปได้ดังนี้

1) กฎแห่งความพร้อมการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ

2) กฎแห่งการฝึกหัดการฝึกหัดหรือการกระทำบ่อยๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวรถ้าไม่ได้กระทำซ้ำจะทำให้การเรียนรู้นั้นไม่คงทนถาวรและในที่สุดอาจลืมได้

3) กฎแห่งการใช้การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ความมั่นคงของการเรียนรู้จะเกิดขึ้นหากได้นำไปใช้บ่อยๆ หากไม่ได้นำไปใช้อาจลืมได้

4) กฎแห่งผลที่พึงพอใจเมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากจะเรียนรู้ต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจจะไม่อยากเรียนรู้ ดังนั้นการได้รับผลที่พึงพอใจจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้

หลักการจัดการเรียนการสอน

1) การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนแบบลองผิดลองถูกจะช่วยผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ในวิธีการแก้ปัญหาจดจำการเรียนรู้ได้ดีและเกิดความภาคภูมิใจในการกระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง

2) การสำรวจความพร้อมหรือการสร้างความพร้อมของผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องกระทำ ก่อนการเรียนการสอนบทเรียนเช่นการสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้ อยากเรียนการเชื่อมโยงความรู้เดิมมาสู่ความรู้ใหม่ การสำรวจความรู้ใหม่การสำรวจความรู้พื้นฐานเพื่อดูว่าผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนบทเรียนต่อไปหรือไม่

3) หากต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะในเรื่องใดจะต้องช่วยให้เขาเกิดความเข้าใจในเรื่องนั้นอย่างแท้จริงแล้วฝึกฝนโดยการกระทำสิ่งนั้นบ่อยๆ แต่ควรระวังอย่าให้ถึงกับซ้ำซากจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย

4) เมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แล้วควรให้ผู้เรียน ฝึกนำการเรียนรู้ไปใช้บ่อยๆ

5) การให้ผู้เรียนได้รับผลที่ตนพึงพอใจจะช่วยให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ การศึกษาว่าสิ่งใดเป็นสิ่งเร้าหรือรางวัลที่ผู้เรียนพึงพอใจจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

2. ทฤษฎีการวางเงื่อนไขของสกินเนอร์

ทฤษฎีการเรียนรู้

1) การกระทำใดๆ ถ้าได้รับการเสริมแรงจะมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีก ส่วนการกระทำที่ไม่มีการเสริมแรงแนวโน้มที่ความถี่ของการกระทำนั้นจะลดลงและหายไปนิที่สุด

2) การเสริมแรงที่แปลเปลี่ยนทำให้การตอบสนองคงทนกว่าการเสริมแรงที่ตายตัว

3) การลงโทษทำให้การเรียนรู้ได้เร็วและลืมเร็ว

4) การให้แรงเสริมหรือรางวัลจะสามารถช่วยปรับหรือปลุกฝังนิสัยที่ต้องการได้

หลักการจัดการเรียนการสอน

1) ในการสอนการให้การเสริมแรงหลังการตอบสนองที่เหมาะสมของเด็กจะช่วยเพิ่มอัตราการตอบสนองที่เหมาะสม

2) การเว้นระยะการเสริมแรงอย่างไม่เป็นระบบหรือเปลี่ยนรูปแบบการเสริมแรงจะช่วยให้การตอบสนองของผู้เรียนคงทนถาวรเช่นถ้าครูชมว่า “ดี” ทุกครั้งที่นักเรียนตอบถูกอย่างสม่ำเสมอ นักเรียนจะเห็นความสำคัญของการเสริมแรงที่น้อยลง ครูควรเปลี่ยนเป็นแรงเสริมแบบอื่นบ้าง เช่น ยิ้มพยักหน้าหรือบางครั้งอาจไม่ให้แรงเสริม

3) การลงโทษที่รุนแรงเกินไปมีผลเสียมากผู้เรียนอาจไม่ได้เรียนรู้หรือจำสิ่งที่เรียนได้เลยควรใช้วิธีการงดการเสริมแรงเมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

4) หากต้องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือปลูกฝังนิสัยให้แก่ผู้เรียนควรมีการแยกพฤติกรรมที่ต้องการให้ชัดเจนและมีการเสริมแรงให้แก่ผู้เรียน เมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ก็ควรให้การเสริมแรงที่เหมาะสมทันที

3. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์

บรูเนอร์เชื่อว่ามนุษย์จะเลือกที่จะรับรู้สิ่งที่ตนเองสนใจและเกิดการเรียนรู้จากการค้นพบด้วยตนเองแนวคิดที่สำคัญของบรูเนอร์ (ทิตนา แคมมณี, 2552) มีดังนี้

ทฤษฎีการเรียนรู้

1) การจัดโครงสร้างของความรู้ให้มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กซึ่งจะมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก

2) การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับระดับความพร้อมของผู้เรียนและสอดคล้องกับพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) การคิดแบบหยั่งรู้เป็นการคิดหาเหตุผลอย่างอิสระที่สามารถช่วยพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้

4) แรงจูงใจภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้

5) ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์แบ่งได้เป็น 3 ชั้นใหญ่ๆ คือ

5.1) ชั้นเรียนรู้จากการกระทำคือชั้นเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสต่างๆการลงมือปฏิบัติการเรียนรู้เกิดจากการกระทำ

5.2) ชั้นเรียนรู้จากความคิดเป็นชั้นที่เด็กสามารถสร้างมโนภาพในใจได้และสามารถเรียนรู้จากภาพแทนของจริงได้

5.3) ชั้นการเรียนรู้สัญลักษณ์และนามธรรม

6) การเรียนรู้ที่เกิดจากการที่คนเราสามารถสร้างความคิดรวบยอดหรือสามารถจัดประเภทของสิ่งต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

7) การเรียนรู้ที่ได้ผลดีที่สุดคือการให้ผู้เรียนได้ค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

หลักการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์ ต้องเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความหมายกับนักเรียน ต้องจัดเนื้อหาความคิดรวบยอดและวิธีสอนให้เหมาะสมกับขั้นพัฒนาการของนักเรียน ในการเรียนการสอนควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดอย่างอิสระ จัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้พบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนก็เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่ง

4. ทฤษฎีการเรียนรู้ของโรเจอร์

ทฤษฎีการเรียนรู้

มนุษย์จะพัฒนาตนเองได้ดีหากอยู่ในสภาพการณ์ที่ผ่อนคลายและเป็นอิสระ การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้และเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยครูใช้วิธีการสอนแบบชี้แนะและทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน และการเรียนรู้จะเน้นกระบวนการเป็นสำคัญ (ทฤษฎาแชมมณี, 2552) มีดังนี้

หลักการจัดการเรียนการสอน

- 1) การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนต้องให้ความอบอุ่นปลอดภัยไม่น่าหวาดกลัวน่าไว้วางใจจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี
- 2) นักเรียนแต่ละคนมีศักยภาพและแรงจูงใจที่จะพัฒนาตนเองอยู่แล้วครูควรสอนแบบชี้แนะ โดยให้นักเรียนเป็นผู้นำทางในการเรียนรู้ของตนและคอยช่วยเหลือผู้เรียนให้บรรลุตามการเรียนรู้ต่างๆ
- 3) ในการจัดการเรียนการสอนควรเน้นการเรียนรู้กระบวนการเป็นสำคัญ

5. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของโนลส์ (Knowles)

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้

- 1) ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้มากหากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- 2) การเรียนรู้ของมนุษย์เป็นกระบวนการภายในอยู่ในความควบคุมของผู้เรียนแต่ละคนผู้เรียนจะนำประสบการณ์ความรู้ทักษะและค่านิยมต่างๆมาสู่การเรียนรู้ของตน
- 3) มนุษย์จะเรียนรู้ได้ดีหากมีอิสระที่จะเรียนในสิ่งที่ตนเองต้องการและด้วยวิธีการที่ตนพอใจ
- 4) มนุษย์ทุกคนมีลักษณะเฉพาะตนความเป็นเอกลักษณ์บุคคลเป็นสิ่งที่มีความค่า มนุษย์ควรได้รับการส่งเสริมในการพัฒนาความเป็นเอกลักษณ์บุคคลของตน
- 5) มนุษย์เป็นผู้ที่มีความสามารถและเสรีภาพที่จะตัดสินใจและเลือกกระทำการต่างๆตามที่ตนพอใจและรับผิดชอบในผลของการกระทำนั้น

หลักการจัดการเรียนการสอน

- 1) การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้รับผิดชอบร่วมกันในกระบวนการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีได้
- 2) ในกระบวนการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมาประสบการณ์ความรู้จักชะเจตคติและค่านิยมต่างๆของตนเข้ามาใช้ในการทำความเข้าใจสิ่งใหม่ประสบการณ์ใหม่
- 3) ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แกผู้เรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกสิ่งที่เรียน และวิธีเรียนด้วยตนเอง
- 4) ในกระบวนการเรียนการสอนครูควรเข้าใจและส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคลควรเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณสมบัติเฉพาะตนไม่ควรปิดกั้นเพียงเพราะเขาไม่เหมือนคนอื่น
- 5) ในกระบวนการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนตัดสินใจด้วยตนเองลงมือกระทำและยอมรับจากการกระทำนั้น (ทิตานา แชมมณี, 2552)

6. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของโคมส์ (Combs)

ทฤษฎีการเรียนรู้

ความรู้สึกของผู้เรียนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้มากเพราะความรู้สึกและเจตคติของผู้เรียนมีอิทธิพลต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน (ทิตานา แชมมณี, 2552)

หลักการจัดการเรียนการสอน

การคำนึงถึงความรู้สึกของผู้เรียนการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี

จากแนวคิดดังกล่าวทำให้การส่งเสริมใจใฝ่เรียนรู้ต้องให้นักเรียนเกิดความตระหนักรู้เห็นคุณค่าในตนเอง เกิดความเข้าใจในตนเอง ช่วยให้นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีโดยครูต้องมีความเชื่อมั่นในศักยภาพที่นักเรียนจะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ในการเรียนการสอนควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดอย่างอิสระ จัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้พบการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี นักเรียนแต่ละคนมีศักยภาพและแรงจูงใจที่จะพัฒนาตนเองอยู่แล้วครูควรสอนแบบชี้แนะโดยให้นักเรียนเป็นผู้นำทางในการเรียนรู้ของตนและคอยช่วยเหลือผู้เรียนให้บรรลุตามการเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งการเรียนรู้ที่ได้ผลดีที่สุดคือการให้ผู้เรียนได้ค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

5) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความใฝ่เรียนรู้

(1) งานวิจัยในประเทศ

ปีลันญา วงศ์บุญ (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2549 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจำนวน 420 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งมีลักษณะเป็นสถานการณ์ 3 ตัวเลือกจำนวน 75 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.95 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่ในระดับสูงโดยมีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านกล้าคิดริเริ่มสูงที่สุดรองลงมา ได้แก่ ความอยากรู้ อยากเห็น ความมีเหตุผล ความเพียรพยายาม ความตั้งใจอย่างมีสติและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตามลำดับเปรียบเทียบคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์พบว่ามีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เปรียบเทียบคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้อันหนึ่งของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3) โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ พบว่านักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นต่างกันมีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับชั้นที่มีผลต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ พบว่าตัวแปรเพศกับระดับชั้นไม่ส่งผลให้เกิดผลของปฏิสัมพันธ์ต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ทศพร อ้นสงคราม (2545, น. 47) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรปัจจัย ได้แก่ เป้าหมายในอนาคตเทคนิคและวิธีสอนของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จำรูญ เทียนธรรม (2546, น. 74 – 75) ศึกษาความสัมพันธ์บางประการกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความเชื่ออำนาจภายในตน ความคาดหวังของนักเรียนต่ออนาคต และการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอนของครูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมลักษณ์ ชาวเจริญ (2548, น. 62 – 65) ศึกษาแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ความเชื่อในความสามารถของตนเองในการเรียนด้านความหวังในความสามารถของตนเอง ความเชื่อในความสามารถของตนเองในการเรียนด้านความคาดหวังในผลลัพธ์สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง และพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ความเชื่อในความสามารถของตนเองในการเรียนด้านความคาดหวังในผลลัพธ์

ครองทรัพย์ อุตนาม (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนครเขต 1” ความใฝ่รู้ใฝ่เรียนเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลเกิดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถศึกษาค้นคว้าหาคำตอบได้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบ มีวินัยมีความสามัคคี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นเกิดการพัฒนา

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์คิดสร้างสรรค์เกิดความรู้ใหม่ๆ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร แรงจูงใจในการเรียน การเห็นคุณค่าในตนเอง การกำหนดเป้าหมายในอนาคต ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน และการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวกับความใฝ่รู้ใฝ่เรียน 2) สร้างรูปแบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่ส่งผลต่อความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนครเขต 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 400 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดปัจจัยที่สัมพันธ์กับความใฝ่รู้ใฝ่เรียนมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .26 ถึง .64 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .936 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) ตัวแปรปัจจัยทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่าตัวแปรปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความใฝ่รู้ใฝ่เรียนสูงสุดคือแรงจูงใจในการเรียน ($r = .892$) รองลงมาได้แก่การเห็นคุณค่าในตนเอง ($r = .845$) การกำหนดเป้าหมายในอนาคต ($r = .708$) ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน ($r = .685$) และการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว ($r = .548$) เป็นตัวแปรปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความใฝ่รู้ใฝ่เรียนต่ำสุด (2) ความใฝ่รู้ใฝ่เรียนได้รับอิทธิพลจากแรงจูงใจในการเรียนมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง การกำหนดเป้าหมายในอนาคต ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน และการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวโดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 1.370, 1.172, .686, .512 และ .108 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรที่ส่งผลกระทบทางอ้อมต่อความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายในอนาคต ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน การเห็นคุณค่าในตนเองและการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวโดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 1.119, .807, .162 และ .110 ตามลำดับตัวแปรทั้งหมดรวมกันอธิบายความแปรปรวนของความใฝ่รู้ใฝ่เรียนได้ร้อยละ 94.50

บังอร เกิดดา (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง” การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ นิสัยรักการอ่าน การอบรมเลี้ยงดู และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน และสร้างสมการคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดพัทลุง ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นจำนวน 94 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จำนวน 30 ข้อ แบบสอบถามวัดนิสัยรักการอ่านจำนวน 30 ข้อ แบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดูจำนวน 32 ข้อ แบบสอบถามวัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจำนวน 32 ข้อ และแบบทดสอบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนจำนวน 40 ข้อ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ นิสัยรักการอ่านการอบรมเลี้ยงดูและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .76 และมีประสิทธิภาพในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 57 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นิสัยรักการอ่านการอบรมเลี้ยงดูและการ

จัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .64 นิสัยรักการอ่านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .67 การอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .68 และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .68 โดยมีตัวแปรพยากรณ์คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่ดีที่สุดคือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (X4) นิสัยรักการอ่าน (X2) การอบรมเลี้ยงดู (X3) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X1) ตามลำดับสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$Y = 35.98 + .20X4 + .21 X2 + .16 X3 + .17 X1$$

$$Z' = .24Z4 + .25Z2 + .20Z3 + .17Z1$$

(2) งานวิจัยต่างประเทศ

Gottfried and others (1994, pp. 9 – 10 อ้างถึงใน อุษณี อนุรุทธวงศ์, 2546) ศึกษากลุ่มเด็กปฐมวัยที่มีการแสดงออกถึงความสามารถทางภาษา เมื่อโตขึ้นในวัยประเด็กจะมีไอคิวสูงกว่าเด็กทั่วไป และสิ่งที่มีความสำคัญมากต่อการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของความสามารถทางสติปัญญาคือแรงจูงใจภายในที่เกิดขึ้นจากการเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ความอยากรู้อยากเห็นความสุขกับการเรียน

Tuan (2000 อ้างถึงใน วัฒนา พาผล, 2551, น. 8) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนเกรด 8 – 9 ของประเทศไต้หวัน ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ พฤติกรรมการสอนของครู อุปกรณ์วิทยาศาสตร์ การฝึกตนเอง และประสบการณ์ในห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ การฝึกตนเองและประสบการณ์ในห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรดังกล่าวส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความใฝ่เรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมความใฝ่เรียนรู้เป็นตัวผลักดันให้บุคคลกระทำการสิ่งต่างๆ ได้อย่างเต็มใจ จากการเห็นคุณค่าในตนเองอยากที่จะแสวงหาความรู้ และมองเห็นคุณค่าของสิ่งรอบตัว รู้จักใช้ความรู้ของตนให้เกิดประโยชน์ อันเป็นสิ่งสำคัญพื้นฐานในการดำเนินชีวิตและแก้ปัญหาต่างๆ การที่นักเรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองให้สำเร็จลุล่วงด้วยความตั้งใจจริงพยายามเอาชนะอุปสรรคและปัญหาต่างๆโดยไม่ย่อท้อและมุ่งมั่นใช้ความสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ความพยายามมุ่งมั่นกระทำการสิ่งต่างๆจะทำให้ประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ตามที่ตนต้องการอย่างเต็มศักยภาพของตนเอง ผู้วิจัยจึงได้สนใจ และนำความใฝ่เรียนรู้มาเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการศึกษาครั้งนี้

1.5 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจิตจริยธรรม

การ์ดเนอร์ (Gardner, 2006, pp. 131 - 134) กล่าวถึงการปลูกฝังจิตแห่งจริยธรรมว่าสามารถทำได้ทั้งสนับสนุนทั้งแนวตั้งและสนับสนุนทางแนวราบ

1. การสนับสนุนทางแนวตั้ง (Vertical Support) หมายถึงครอบครัว ได้แก่ พ่อแม่ ทั้งนี้ไม่ว่าจะรู้ตัวหรือไม่ เด็กๆ มักจะเรียนรู้และจดจำการกระทำของพ่อแม่ผู้ปกครอง พ่อแม่ปฏิบัติตนอย่างไร เวลาที่อยู่ที่บ้าน พ่อแม่พูดคุยเรื่องงานถึงเพื่อนร่วมงานอย่างไร พ่อแม่มีมุมมองต่อเพื่อนบ้านและสังคมรอบด้านอย่างไรหรือพ่อแม่ปฏิบัติตนเป็นประชาชนที่ดีในเรื่องของการใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งหรือการจ่ายภาษีให้รัฐอย่างไรบ้าง สิ่งของเด็กๆ เห็นเหล่านี้จะรายล้อมพวกเขาทั้งทัศนคติ ค่านิยมและความเชื่อในการใช้ชีวิตในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมนอกจากนี้ยังเกิดอิทธิพลจากบุคคลที่เด็กๆ ชื่นชอบ ไม่ว่าจะเป็น ดารา นักร้อง นักกีฬาหรือบุคคลที่มีชื่อเสียงในวงการต่างๆ อีกด้วย

2. การสนับสนุนทางแนวราบ (Horizontal Support) หมายถึง เพื่อน เพื่อนร่วมงาน และครอบครัว ทั้งนี้เมื่อเด็กเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น พวกเขาจะมีพฤติกรรมที่ชอบเลียนแบบ โดยส่วนใหญ่จะเลียนแบบเพื่อนและครอบครัวที่พวกเขาใกล้ชิดสนิทสนม ทั้งนี้ แม้ว่าเด็กเหล่านั้นจะเติบโตขึ้นมาด้วยการอบรมสั่งสอนที่ดีทั้งจากที่บ้านและโรงเรียน พวกเขาอาจทำสิ่งที่ผิดพลาดจากการเลียนแบบพฤติกรรมที่ผิดๆ ของผู้อื่นได้

Kohlberg (1976) ได้แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กออกเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับแบ่งออกเป็น 2 ชั้น ดังนี้

ระดับก่อนเกณฑ์ (Pre-conventional level) เป็นพัฒนาการของเด็กวัย 2 ขวบ เด็กวัยนี้ จะใช้การลงโทษและรางวัลเป็นการตัดสินความถูกความผิด เป็นวัยเชื่อถือผู้ใหญ่ ความสนใจจะอยู่ที่ตนเอง ไม่เข้าใจในระเบียบแบบแผนหรือกฎเกณฑ์ทางสังคม พัฒนาการของเด็กวัยนี้มี 2 ชั้น คือ ชั้นที่ 1 เป็นชั้นการใช้การลงโทษเป็นเหตุผลของการตัดสิน เป็นวัยที่มีอายุระหว่าง 2-7 ปี เป็นชั้นหลบหลีกการถูกลงโทษ เด็กจะทำตามกฎเกณฑ์ หรือคำสั่งของผู้ใหญ่ เพราะกลัวการลงโทษ ชั้นที่ 2 เป็นชั้นใช้การตอบสนองความต้องการของตนเองเป็นเหตุผลในการตัดสิน เป็นวัยที่มีอายุระหว่าง 7-10 ปี เป็นชั้นการแสวงหารางวัล ชั้นนี้ เด็กจะทำดีตามคำสั่งและกฎระเบียบต่างๆ เพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนต้องการ จึงเป็นชั้นที่ต้องการรางวัลเป็นสิ่งตอบแทนมาตัดสินใจในการประพฤติปฏิบัติ เช่น เด็กทำดีเพราะต้องการได้รับคำชมเชย หรือได้รับรางวัล อย่างไรก็ตามหนึ่งเป็นการตอบแทน

ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level) เป็นพัฒนาการของเด็กวัย 10 - 16 พัฒนาการทางจริยธรรมระดับนี้จะยึดถือกฎเกณฑ์ของสังคมหรือของกลุ่ม ไม่อยากทำความผิดเพราะต้องการให้กลุ่มหรือสังคมยอมรับตน หรือต้องการให้ตนเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม และเด็กในวัยนี้ยังเป็นวัยที่ยึดบุคคลที่ตนรักเป็นต้นฉบับ และยึดระบบของกลุ่มเป็นเกณฑ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ชั้น ต่อเนื่องจาก 2 ชั้นแรก คือ ชั้นที่ 3 ชั้นการใช้การยอมรับของสังคมเป็นเหตุผลในการตัดสิน ชั้นนี้เด็กจะทำตามความเห็นชอบของ

กลุ่ม ทำตามกฎเกณฑ์ของสังคมหรือตามแบบฉบับของสังคมเพื่อต้องการการยอมรับของกลุ่มหรือสังคม ระยะเวลาเด็กจะมีอายุระหว่าง 10-13 ปี เป็นขั้นการทำตามผู้อื่นที่เห็นชอบ ขั้นที่ 4 ขั้นใช้ระเบียบแบบแผนหรือกฎเกณฑ์ของสังคมเป็นเหตุผลในการตัดสินใจระยะนี้เด็กจะมีอายุระหว่าง 13 - 16 ปี เป็นขั้นทำตามหน้าที่ของสังคม เด็กจะใช้กฎเกณฑ์ระเบียบแบบแผนของทางสังคมมาเป็นเกณฑ์ในการดำเนินชีวิต และจะปฏิบัติหน้าที่ตามค่านิยมและกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคมเพื่อความเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือของสังคมนั้น เด็กวัยนี้จะทำหน้าที่เพื่อประโยชน์ของกลุ่ม

ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post-conventional Level) เป็นระยะที่เด็กมีอายุ 16 ปี ขึ้นไป ระดับนี้บุคคลจะเข้าใจค่านิยม คุณค่าทางจริยธรรม และหลักเกณฑ์ที่นำไปใช้ในสังคม จะนำความเข้าใจเหล่านี้ไปใช้ในสภาพการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมถูกต้องการพิจารณาความดีความชั่วจะพิจารณาได้อย่าง ลุ่มลึกและมีเหตุผลไม่ยึดหลักเกณฑ์ตายตัวและไม่ยึดตัวบุคคลหรือค่านิยมเฉพาะกลุ่มจริยธรรม ระดับนี้จึง เป็นจริยธรรมที่แยกออกจากกฎเกณฑ์และการคาดหวังจากคนอื่นแต่จะใช้ความคิดตีตรองซึ้งใจ เป็น แนวทางการเลือกการประพฤติปฏิบัติ แบ่งออกเป็น 2 ขั้น ต่อเนื่องจาก 4 ขั้นแรก ตามลำดับ ดังนี้คือ ขั้นที่ 5 ขั้นใช้สัญญาสังคมเป็นเหตุผลในการตัดสินใจ เป็นขั้นที่เลือกการกระทำโดยมีเหตุผลนำค่านิยมของสังคม สภาพการณ์ สิทธิและหน้าที่ตลอดจนกฎเกณฑ์ที่มีเหตุผลที่คนส่วนใหญ่ยอมรับมาเป็นเหตุผลการตัดสินใจ การกระทำ โดยไม่ขัดต่อสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้คนหรือหมู่คนและสามารถควบคุมบังคับใจตนเอง พัฒนาการ ทางจริยธรรมขั้นนี้จะป็นวัยรุ่นตอนปลายอายุ 16 ปี ขึ้นไป จะยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และการ การกระทำจะคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน เป็นขั้นแสดงการกระทำ โดยไม่ขัดต่อสิทธิของผู้อื่น ขั้นที่ 6 ขั้นการใช้หลักการจริยธรรมสากลเป็นเหตุผลในการตัดสินใจพัฒนาการทาง จริยธรรมในขั้นนี้จะพบผู้ใหญ่ที่มีความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในสังคมมีวัฒนธรรมอันดีงามและ มีความเจริญทางสติปัญญา ขั้นใช้หลักการทางจริยธรรมสากลเป็นเหตุผลในการตัดสินใจนี้เป็นขั้นสูงสุดของ เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคล เป็นขั้นนำความรู้สากลที่อยู่เหนือกฎเกณฑ์คำนึงถึงความถูกต้องมาเป็น เกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกกระทำ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อความสงบสุขของส่วนรวม บุคคลที่พัฒนาจริยธรรม ถึงขั้นนี้จะมีอุดมคติเป็นคุณธรรมประจำใจ มีความละเอียดต่อการกระทำชั่ว คือ มีธรรมะ ได้แก่ หิริโอตตัปปะ แม้ว่าจะไม่มีใครเห็นก็ไม่ทำผิด คือไม่ทำผิดทั้งที่ลับและที่แจ้ง หรือแม้แต่มีโอกาสก็ไม่ทำผิด เป็นขั้นการ ยอมรับคุณค่าของมนุษย์ไม่ดูถูกเหยียดหยามของคนอื่น

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตจริยธรรม

กานต์รวี บุญญานุสิทธิ์ (2554) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ ส่งเสริมจิตแห่งความเคารพและจิตจริยธรรมตามแนวคิดการเรียนการสอนโดยการบริการสังคมสำหรับ นักศึกษาปริญญาตรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและศึกษาประสิทธิภาพผลรูปแบบการเรียนการสอนที่ ส่งเสริมจิตแห่งความเคารพและจิตแห่งจริยธรรมตามแนวความคิดการเรียนการสอนโดยการบริการสังคม ผลการวิจัยสรุปว่า หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นคือ พัฒนาให้ผู้เรียนได้ใช้ปัญญา

คิดไตร่ตรอง ฝึกปฏิบัติงาน และแสดงความคิดเห็นที่เกิดประโยชน์ร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดปัญญาและมีจิตสาธารณะ โดยขึ้นการสอนประกอบด้วย 1) ปัญหาชวนคิด 2) คิดอย่างไตร่ตรอง 3) กระจ่างค่านิยม 4) จิตอาสา 5) สนุทริยสนทนา ซึ่งผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น พบว่าผู้เรียนที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจิตแห่งความเคารพ และจิตแห่งจริยธรรม สูงกว่าผู้เรียนที่เรียนรู้ด้วยวิธีปกติ มีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีความสุขในวิชาศิลปะแห่งการพัฒนาคุณภาพชีวิตเฉลี่ยในระดับมักรวมถึงมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผการัตน์ ไยทอง (2559) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อเสริมสร้างจิตห้าลักษณะของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพของการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อเสริมสร้างจิตห้าลักษณะของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 และเพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อเสริมสร้างจิตห้าลักษณะของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) สภาพการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อเสริมสร้างจิตห้าลักษณะของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ครูจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีจิตวิทยาการและจิตเคารพบ่อยครั้ง ครูจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีจิตจริยธรรมและจิตสร้างสรรค์เป็นบางครั้ง และครูจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีจิตสังเคราะห์น้อยครั้ง 2) แนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อเสริมสร้างจิตห้าลักษณะของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีดังนี้ (1) ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงและออกแบบการจัด การเรียนรู้แบบย้อนกลับโดยศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนก่อนเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ครูสามารถวางแผนการจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม สื่อ รวมถึงวัดและประเมินผลได้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของนักเรียน (2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน เทคนิคการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ วิธีสอนโดยการบรรยาย การสาธิต การอภิปราย การใช้โครงงานเป็นฐาน การใช้เกม การแสดงบทบาทสมมติ เทคนิคการจัดกลุ่ม การยกตัวอย่าง การใช้คำถาม นอกจากนี้ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก แนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ แนวคิดการเรียนการสอนแบบตกลึก แนวคิดการสะท้อนคิด แนวคิดการคิดไตร่ตรอง แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ แนวคิดการพัฒนาความเคารพสิทธิมนุษยชน กิจกรรมจิตปัญญาศึกษา กิจกรรมสนุทริยสนทนา กระบวนการกระจ่างค่านิยมและกิจกรรมจิตอาสา ซึ่งทำให้นักเรียนได้พัฒนาครบทุกจิตลักษณะ ทั้งด้านสติปัญญาและคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการทำงาน และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี (3) ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ภาษาไทย ครูใช้สื่อการเรียนรู้โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อประกอบการเรียนการสอนให้นักเรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น เช่น หนังสือเรียน แบบฝึกหัด พาวเวอร์พอยท์ วิดิทัศน์ โปรเจคเตอร์ (4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาไทย ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน

และหลังเรียน โดยใช้วิธีการถามตอบ การสังเกต การทดสอบ การตรวจผลงานจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบ
โครงการเป็นฐาน และการสัมภาษณ์ทัศนคติค่านิยมเพื่อวัดและประเมินผลคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

สพิล พรวิษณุ (2559) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความมีจิตจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่นใน
กรุงเทพมหานครมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหา วิเคราะห์ และสังเคราะห์องค์ประกอบของจิตจริยธรรมของ
นักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร และเพื่อศึกษาความมีจิตจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร
ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของจิตจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่นประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ มี
วินัย มีน้ำใจ ซื่อสัตย์ ใฝ่เรียนรู้ และขยันหมั่นเพียร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .42 - .67 สามารถ
อธิบาย ความแปรปรวนสะสมได้ร้อยละ 42.742) นักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครมีจิตจริยธรรมโดย
รวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมีน้ำใจอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้าน
ซื่อสัตย์ ด้านใฝ่เรียนรู้ ด้านขยันหมั่นเพียรอยู่ในระดับมาก และด้านมีวินัยอยู่ในระดับปานกลาง

สุमितตา สว่างทุกข์ (2553) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการคิดตามแนวคิด
จิตทั้ง 5 ของการ์ดเนอร์สำหรับนักศึกษาพยาบาล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ลักษณะการคิดตาม
แนวคิดจิตห้าลักษณะสำหรับนักเรียนพยาบาล เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจลักษณะ
การคิดตามแนวคิดจิตห้าลักษณะ 2) เสนอรูปแบบการพัฒนาศักยภาพการคิดตามแนวคิดจิตห้าลักษณะ
และ 3) ตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาศักยภาพการคิดตามแนวคิดจิตห้าลักษณะ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา
พยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกึ่งการุณย์ จำนวน 30 คน งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงการทดลอง โดย
ใช้รูปแบบและการติดตามประสิทธิภาพของรูปแบบด้วยแบบวัดศักยภาพทางการคิดจิตห้าลักษณะ วัดซ้ำ
หลังจากที่ทำการทดลอง 1 เดือน และ 3 เดือน ที่ตีที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบน-
มาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมี 1 ตัวแปรปรวน และติดตามประสิทธิภาพของรูปแบบใช้สถิติการ
วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ ผลของการวิจัยสรุปว่า นักศึกษาพยาบาลมีศักยภาพการคิดตามแนวคิด
ห้าลักษณะเว้นวรรคหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง นักศึกษาพยาบาลมีลักษณะการคิดตามแนวคิด
จิตทั้ง 5 ลักษณะแตกต่างกัน โดยจิตแห่งวิชาการ จิตแห่งการสังเคราะห์ และจิตแห่งการเคารพ แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนจิตแห่งการสร้างสรรค์และจิตแห่งคุณธรรมไม่แตกต่างกัน

จรัญ ศรีบัวนา (2551, น. 302) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัย
ที่มีอิทธิพลต่อคุณธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร ได้กำหนดตัวแปรจริยธรรมไว้
8 องค์ประกอบ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความมีระเบียบวินัย ความ
อดทน ความกตัญญูกตเวที ความประหยัด และความเสียสละ

Galen (2014) ได้วิจัยเรื่อง การวัดและประเมินผลระดับจิตห้าลักษณะของนักเรียน
มัธยมศึกษาเฉพาะบางตัวแปร ซึ่งจิตห้าลักษณะของการ์ดเนอร์ศึกษาเรื่องจิตชำนาญการ จิตสังเคราะห์
จิตสร้างสรรค์ จิตเคารพและจิตจริยธรรม วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้คือ วัดระดับของจิตห้าลักษณะของ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตห้าลักษณะ ได้แก่ ตัวแปร

เพศ อาชีพที่ต้องการจะเป็น วิชาที่ชอบและวิชาที่ไม่ชอบ โดยงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงบรรยายที่เสนอผลการสำรวจ จะสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 528 คน ผลของการวิจัยครั้งนี้พบว่า ระดับของผลการวัดจิตห้าลักษณะ ได้แก่ จิตชำนาญการ (52.7) จิตสังเคราะห์ (46.5) จิตสร้างสรรค์ (46.6) จิตเคารพ (53.0) และจิตจริยธรรม (46.6) จากการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนมีจิตเคารพอยู่ในระดับสูงที่สุด รองลงมาเป็นจิตชำนาญการ จิตจริยธรรมและจิตสร้างสรรค์อยู่ในระดับเท่ากัน และจิตสังเคราะห์ตามลำดับ และเมื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรเพศ อาชีพที่ต้องการจะเป็น วิชาที่ชอบและวิชาที่ไม่ชอบ พบว่าเมื่อคำนึงถึงเพศและอาชีพที่ต้องการจะเป็น นักเรียนมีความคิดแตกต่างกันมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว

2.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว

กูด (Good, 1973, p. 270) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวไว้ว่า การแนะแนว คือ กระบวนการช่วยเหลือให้บุคคลสามารถเข้าใจตนเองและโลกเกี่ยวกับตนเองได้ดี สามารถแสวงหาความรู้เพื่อจะนำไปสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางการศึกษา การพัฒนาอาชีพและการมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม

มิลเลอร์ (Miller, 1976, p. 13) ได้ให้คำจำกัดความของการแนะแนวว่า เป็นกระบวนการช่วยให้บุคคลรู้จักตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บุคคลสามารถตัดสินใจและวางแผนอนาคตได้อย่างเหมาะสม

ประหยัด ทองมาก (2533, น. 353) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนวหมายถึงการดำเนินงานหรือการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการแนะแนวให้แก่แก่นักเรียนในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สภาพแวดล้อม สามารถพัฒนาตนเองและปรับตัวเข้ากับสังคม และสถานการณ์ต่างๆ ได้

กรมวิชาการ (2544, น. 24) ได้ระบุความหมายของกิจกรรมแนะแนวว่า กิจกรรมแนะแนวมุ่งส่งเสริม พัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ฟังตนเอง มีทักษะในการเลือกแนวทางการศึกษา การงานและอาชีพ ชีวิตและสังคม มีสุขภาพจิตที่ดี วัฒนธรรมมีจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2545, น. 81) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ผู้ให้บริการแนะแนวจัดให้แก่ผู้รับบริการในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียน โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับงานบริการแนะแนวด้านต่างๆ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพส่วนตัวและสังคม เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กวัยรุ่น หรือผู้ใหญ่รู้จักและเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น ได้ค้นพบความสามารถ ความถนัดความสนใจและความต้องการของ

ตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ได้เรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ การปรับตัวทางด้านการเรียน ส่วนตัวและสังคม ตลอดทั้งการวางแผนอนาคต ด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545, น. 11) ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนวว่าเป็นมวลประสบการณ์ที่จัดให้หรือสนับสนุนให้ผู้รับบริการแต่ละคน แต่ละกลุ่มได้ปฏิบัติหรือได้มีส่วนร่วม เพื่อให้ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายในการพัฒนา สร้างเสริม ป้องกันปัญหาและแก้ปัญหาทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

ไพศาล อันประเสริฐ (2551, น. 2) กล่าวว่า กิจกรรมที่ครูทำให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองและผู้อื่นได้อย่างถูกต้องมีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา รู้วิธีการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารทั้งในด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมวันวรรคโดยใช้กระบวนการสอนแบบบูรณาการ โดยนำเอาเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาต่างๆ มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมหรือการใช้กระบวนการกลุ่ม ซึ่งการสอนในลักษณะนี้ครูมีบทบาทเป็นผู้เอื้ออำนวย (Facilitator) มีหน้าที่เป็นผู้จัดเตรียมประสบการณ์ในการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งให้แก่ผู้เรียน และให้ผู้เรียนเป็นผู้แสดงกิจกรรมจนเกิดประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้เรื่องนั้นๆ วันวรรคด้วยตนเอง ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จากหลักการดังกล่าวอาจเรียกการสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยกระบวนการกลุ่มว่า การสอนกิจกรรมและแนวแบบ "จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน" (Structured Experience)

จากความหมายของกิจกรรมแนะแนวข้างต้น สรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนว เป็นกระบวนการช่วยเหลือผู้เรียนที่มุ่งเน้นในการป้องกัน แก้ไข ส่งเสริมพัฒนา ผ่านการจัดบริการ ที่ครอบคลุมขอบข่ายด้านการเรียน ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม ให้กับกลุ่มบริการ วัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ เพื่อให้เกิดการเข้าใจตนเอง ในการแก้ไข ปรับปรุงตนเอง และส่งเสริมศักยภาพของตนเองเพื่อใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

2.2 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว

กรมวิชาการ (2544, น. 24) ได้ระบุวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมแนะแนว ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความถนัด ความสามารถ ความสนใจของตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้จากข้อมูล ข่าวสาร แหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว สังคม เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนเลือกแนวทางการศึกษา อาชีพได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพของตน
3. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะมีความคิดสร้างสรรค์ในงานอาชีพและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

5. เพื่อให้ผู้เรียนมีค่านิยมที่ดีงามในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างวินัย คุณธรรมและ จริยธรรมแก่ผู้เรียน

6. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ กัลยดา ถนอมถิ่น (2553, น. 43) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวว่า หลักการ จัดกิจกรรมแนะแนวควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจและธรรมชาติ ของผู้เรียน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจ และครูทุกคนมีส่วนร่วมในการ จัดกิจกรรมโดยครูแนะแนวทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงและผู้ประสานงาน

จากการศึกษาวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว สรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนวมี วัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจตนเอง เห็นคุณค่าของตนเอง ค้นพบความถนัด ความสนใจของตนเอง จากการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ผ่านกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาตนเองในด้านการศึกษา เข้าใจด้าน อาชีพ และปรับตัวบุคลิกภาพของตนเองให้เข้ากับสังคม อีกทั้งเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ ความคิด สร้างสรรค์ มีคุณธรรม จริยธรรมเว้นวรรคและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.3 หลักการจัดกิจกรรมแนะแนว

กรมวิชาการ (2545, น. 24 - 25) ได้อธิบายถึงหลักการจัดกิจกรรมแนะแนว ดังนี้

1. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจและธรรมชาติของ ผู้เรียน

2. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ที่ต้องสนองตอบจุดหมายของ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

3. จัดกิจกรรมเพื่อผู้เรียนทุกคนโดยครอบคลุมด้านการศึกษา การงานและอาชีพ ชีวิต และสังคม

4. จัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจ

5. จัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด ด้วยการปฏิบัติจนเกิด ทักษะหรือการเรียนรู้

6. ให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยครูแนะแนวทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงและ ประสานงาน

สมร ทองดี และปราณี รามสุต (2545, น. 29 - 41) ได้กล่าวถึงหลักการพัฒนากิจกรรม แนะแนวให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เพื่อช่วยให้การพัฒนากิจกรรมแนะแนวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและ บรรลุเป้าหมายของการจัดกิจกรรมนั้นๆ ควรยึดหลักการพัฒนากิจกรรมแนะแนวซึ่งสรุปได้ 4 ประเด็นดังนี้

1. ลักษณะของสิ่งที่ต้องการพัฒนา ประกอบด้วย เป้าหมาย ปรัชญาการแนะแนว นโยบาย ขอบข่ายและวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง

2. ลักษณะของผู้รับบริการ การพัฒนากิจกรรมแนะแนว จะต้องให้สอดคล้องกับพัฒนาการบุคคลแต่ละวัย ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย

3. ลักษณะของกิจกรรมการพัฒนากิจกรรมแนะแนว แบ่งเป็นลักษณะที่สำคัญ คือ กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล และจัดเป็นกลุ่ม ซึ่งผู้พัฒนากิจกรรมจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับผู้รับบริการและปัจจัยอื่นๆ ด้วย

4. ประโยชน์ที่จะนำไปใช้ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยมุ่งเน้นให้ผู้รับบริการสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง

จากหลักการของการจัดกิจกรรมแนะแนว สามารถสรุป ดังนี้ หลักการจัดกิจกรรมแนะแนวต้องจัดให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ และธรรมชาติของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน และต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์หลักสูตรของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และวิสัยทัศน์ของโรงเรียนให้ครอบคลุมทั้งทางด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และมีทักษะให้มากที่สุด

2.4 ขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนว

กรมวิชาการ (2544, น. 25) ได้ระบุเกี่ยวกับขอบข่ายในการจัดกิจกรรมแนะแนว ไว้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มศักยภาพ มีเทคนิควิธีการและทักษะการเรียนรู้ มีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและสามารถวางแผนการเรียน การศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

2. การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านการทำงานและอาชีพ มุ่งให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้โลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีและทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในอาชีพ มีการเตรียมตัวสู่อาชีพ ตลอดจนมีการพัฒนางานอาชีพตามที่ตนเองถนัดและสนใจ

3. การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านชีวิตและสังคม มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดี มีคุณภาพ มีทักษะในการดำเนินชีวิตและสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

กรมวิชาการ (2544, น. 83 - 84) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมแนะแนวสถานศึกษาต้อง จัดทั้งบริการและกิจกรรมให้ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา อาชีพ และสังคม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม โดยมีการดำเนินการดังนี้

1. จัดบริการครบ 5 งาน คือ

1.1 งานศึกษารวบรวมข้อมูล

1.2 งานสารสนเทศ

1.3 งานให้คำปรึกษา

1.4 งานกิจกรรมส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือผู้เรียน

1.5 งานติดตามประเมินผล

2. จัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน โดยใช้กระบวนการทางจิตวิทยาและการแนะแนว จากขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนว สามารถสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมแนะแนวต้องคำนึงถึงขอบข่าย ทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม ผ่านการดำเนินการจัดบริการให้ครบ 5 บริการ ได้แก่ บริการศึกษารวบรวมข้อมูลรายบุคคล บริการสารสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามประเมินผล เพื่อให้การดำเนินงานกิจกรรมแนะแนวครอบคลุมขอบข่ายที่กำหนดได้อย่างเหมาะสม ตามความต้องการของผู้เรียน

2.5 ลักษณะของกิจกรรมแนะแนว

กรมวิชาการ (2545, น. 25 - 26) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะสำคัญดังนี้

1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นพบความถนัด ความสามารถและสนใจของผู้เรียน
2. สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษา การงานอาชีพ ชีวิตและสังคม เพื่อใช้ในการวางแผนการเรียน การศึกษาต่อ การเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง
3. เสริมสร้างทักษะต่างๆ ให้ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข
4. เสริมสร้างค่านิยมที่ดี วินัย คุณธรรม และจริยธรรม
5. เพิ่มพูนประสบการณ์เพื่อเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะในวิชาการต่างๆ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีนิสัยรักการทำงานและสามารถเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตนเอง
6. จัดกลุ่มผู้เรียนเพื่อทำกิจกรรมหรือเป็นผู้ริเริ่ม เป็นที่ปรึกษา โดยอยู่บนพื้นฐานความต้องการของผู้เรียน เพื่อทำกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ และแก้ปัญหาผู้เรียนได้
7. จัดกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา ส่งเสริม พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน
8. เป็นกิจกรรมที่ไม่เน้นเนื้อหาวิชาการ แต่เน้นการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และบูรณาการให้สอดคล้องกับชีวิตจริง
9. วัดและประเมินผลในแต่ละกิจกรรม โดยมีการประเมินผลจากเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การผ่านจุดประสงค์ของกิจกรรมที่แสดงถึงการพัฒนาของผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ในการผ่านช่วงชั้น
10. สรุปการประเมินผลผ่านพัฒนาการของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดและนำเสนอผู้เกี่ยวข้อง

จากลักษณะของกิจกรรมแนะแนว สรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นพบตนเอง เป็นกิจกรรมที่คอยสนับสนุน ส่งเสริม ปกป้อง แก้ปัญหาให้กับผู้เรียน เพื่อเสริมสร้าง

คุณลักษณะที่ดี เหมาะสมกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเต็มศักยภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

2.6 กระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนว

กรมวิชาการ (2545, น. 26) กล่าวว่า กระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนวควรมีดังนี้

1. สำรวจสภาพปัญหา ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางและแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว

2. ศึกษาวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียนที่ได้จากการสำรวจ เพื่อทราบปัญหา ความต้องการและความสนใจ นำไปกำหนดสาระและรายละเอียดของกิจกรรมแนะแนว

3. กำหนดสัดส่วนสาระของกิจกรรมในแต่ละด้าน ครอบคลุมด้านการศึกษา การงานและอาชีพ ชีวิตและสังคม ให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสม โดยยึดสภาพปัญหา ความต้องการและความสนใจ ตลอดจนธรรมชาติของผู้เรียนเป็นหลัก

4. กำหนดแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว เมื่อกำหนดสัดส่วนสาระของกิจกรรมในแต่ละด้านแล้วว่าแต่ละภาคเรียนจะต้องจัดกิจกรรมแนะแนวในสาระด้านใด จำนวนกี่ชั่วโมงต่อมาจะต้องกำหนดรายละเอียดของแต่ละด้านไว้ให้ชัดเจนว่าควรมีเรื่องอะไรบ้าง เพื่อจะได้จัดทำรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมย่อยต่อไป

5. จัดทำรายละเอียดของแต่ละกิจกรรม เริ่มตั้งแต่กำหนดชื่อกิจกรรม จุดประสงค์ เวลา เนื้อหา สาระสำคัญ วิธีดำเนินการ สื่อ/อุปกรณ์ และการประเมินผล

6. ปฏิบัติตามแผน วัดประเมินผล สรุปรายงาน

จากขั้นตอนการจัดกิจกรรมแนะแนว สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมแนะแนว ต้องเริ่มจากสำรวจปัญหาความต้องการของผู้เรียน เพื่อกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว จากนั้นต้องศึกษาวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย แผนพัฒนาต่างๆ ในการพัฒนาผู้เรียน และเพื่อนำมากำหนดสัดส่วนการจัดกิจกรรม กำหนดการจัดทำแผนกิจกรรม รายละเอียดของกิจกรรมย่อยต่างๆ ให้เหมาะสมกับผู้เรียน จึงสรุปและประเมินผล

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว

ภาวินี บุญธิดา (2553) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมแนะแนวด้วยเทคนิคการคิดแก้ปัญหาอนาคต ตามแนวคิดของทอร์แรนซ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า คะแนนความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอร์แรนซ์ ในด้านความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดริเริ่ม สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุรจิต วรรณรักษ์ (2540, น. 71) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชบุรี-

บุรณะ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวมีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

จิตวิไล ประไมย์ (2548, น. 89 - 100) ได้ศึกษาผลของการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนสวนบัว เขตพญาไท กรุงเทพฯ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่องการคิดสร้างสรรค์และกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานที่สร้างขึ้นมีจำนวน 16 ชุด ชุดการสอนแต่ละชุดมีค่าประสิทธิภาพ E1/E2 อยู่ระหว่าง 69.75 - 97.18 ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีการรู้คิดเรื่องการคิดสร้างสรรค์และกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังเห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีการรู้คิด เรื่องการคิดสร้างสรรค์และกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก

ดารัตน์ ยินดีพบ (2548, น. 73 - 75) ได้ศึกษาผลของการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ประกอบด้วยชุดการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 มีประสิทธิภาพ 76.55, 77.74 และ 79.31 ตามลำดับ ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคุณธรรมทุกด้านเพิ่มขึ้น ซึ่งได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจและความสามัคคี

เยาวรักษ์ ปวงคำคง (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนชาวเขาที่อยู่ในหอพัก โรงเรียนบริพัตรศึกษาเป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียว ทำการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่า หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มขึ้น

ดรุณ อ่วมเจริญ (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดดอตรดุง (ราษฎร์ศรัทธาทาน) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 จังหวัดราชบุรี ที่ได้รับการจัดกิจกรรมแนะแนวด้วยเทคนิคการคิดแก้ปัญหาอนาคต ผลการศึกษาพบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมแนะแนวด้วยเทคนิคการคิดแก้ปัญหาอนาคต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมแนะแนวด้วยเทคนิคการคิดแก้ปัญหาอนาคต โดยภาพรวมพบว่านักเรียนเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักเรียนเห็นด้วยมากในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับแรก รองลงมา คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้และด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้เป็นลำดับสุดท้าย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว พบว่ากิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างให้นักเรียนค้นพบตัวเอง เข้าใจตนเอง เป็นกิจกรรมที่คอยสนับสนุน ส่งเสริม และป้องกัน อีกทั้งยังช่วยแก้ปัญหาให้กับผู้เรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญในระบบการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง จะทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ประสบความสำเร็จในอาชีพ และเข้าใจตนเอง มีความสุขในการดำเนินชีวิตในสังคมต่อไป

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรม

3.1 ความหมายของชุดกิจกรรม

เพ็ญประภา แสนลี (2542, น. 10) ได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมว่าหมายถึงสื่อการสอนที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารครูผู้สอนกับนักเรียนโดยที่ครูอาจเป็นผู้ใช้ในการสอนหรือนักเรียนเป็นผู้ใช้ศึกษาด้วยตนเองมีครูเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำและในแต่ละชุดการสอนชุดการเรียนหรือชุดการเรียนการสอนจะประกอบด้วยสื่ออุปกรณ์และกิจกรรมการเรียนการสอนในการสร้างนั้นผู้สร้างได้มีการนำหลักการทางจิตวิทยามาใช้ประกอบในการสร้างเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับผลสำเร็จ

ศิริลักษณ์ ละเอียดอ่อน (2552, น. 8) ชุดกิจกรรมหมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ ให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา วัตถุประสงค์และกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเพิ่มพฤติกรรมการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งจัดทำในลักษณะของสื่อประสมประกอบด้วย คู่มือครู และชุดกิจกรรม โดยใช้เทคนิควิธีการต่างๆ เช่น เกม การอภิปราย กรณีศึกษาตัวอย่าง การแสดงบทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง ตลอดจนการสื่ออุปกรณ์ที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาหรือกิจกรรม

จวีร์พรรณ พลูศรี (2546) ได้ให้ความหมายว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวคือเครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวหลายๆ กิจกรรม ที่นำมาประกอบด้วย คู่มือผู้ให้บริการซึ่งมีคำชี้แจงการเตรียมการของผู้ให้บริการ แผนการจัดกิจกรรมต่างๆ คู่มือผู้รับบริการซึ่งมีใบงานใบความรู้ และแบบทดสอบก่อนและหลังการรวมกิจกรรม และสื่อหรืออุปกรณ์ประกอบ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2545, น. 80) กล่าวว่าชุดกิจกรรมแนะแนวเป็นเครื่องมือที่เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยใช้สื่อประสม เช่น รูปภาพ วีดิทัศน์ แออบันท์ทีกเสียง เอกสารที่บันทึก รายละเอียดของกิจกรรมต่างๆ ทั้งเกม กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน โดยจัดไว้เป็นชุดหรือกล่อง หรือซอง และภายในกล่องหรือซองจะบรรจุคู่มือครู คู่มือนักเรียน และสื่อประกอบการจัดกิจกรรมแต่ละเรื่อง

จากการศึกษาความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรม หมายถึง ชุดของเครื่องมือที่เป็นสื่อการแนะแนว ซึ่งมีลักษณะที่เป็นสื่อประสม ซึ่งประกอบไปด้วย รูปภาพ เทปเสียง และเกมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเสริมสร้างจิตจริยธรรม ในชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมนั้นผู้วิจัยได้ใช้เทคนิค

ต่างๆ ซึ่งได้แก่ การอภิปรายกลุ่ม กรณีตัวอย่าง การทำงานกลุ่ม สถานการณ์จำลอง และบทบาทสมมติชุดกิจกรรมแนวแต่ละชุดนั้น ประกอบไปด้วย คำชี้แจงในการใช้ คู่มือครู คู่มือนักเรียน สื่อการสอนและแบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน

3.2 ประเภท และองค์ประกอบของชุดกิจกรรม

3.2.1 ประเภทของชุดกิจกรรม

ประภาศิริ ปราโมทย์ (2561, น. 24) สรุปได้ว่าประเภทของชุดกิจกรรมหรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับครูผู้สอนในการจัดการศึกษาในระบบนั้นสามารถจัดทำได้ 4 รูปแบบคือ

1. ชุดกิจกรรมสำหรับครูผู้สอนเป็นชุดการเรียนการสอนที่ครูใช้ประกอบการสอน ประกอบด้วยคู่มือครูสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายมีการจัดกิจกรรมและสื่อการสอนประกอบการบรรยายของครูผู้สอนชุดการเรียนการสอนจะมีเนื้อหาสาระวิชาเพียงหน่วยเดียวและใช้กับนักเรียนทั้งชั้นโดยจะแบ่งบรรยายเป็นหัวข้อและมีการกำหนดกิจกรรมตามลำดับขั้นตอน

2. ชุดกิจกรรมสำหรับกิจกรรมกลุ่มเป็นชุดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ศึกษาความรู้ร่วมกันโดยปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆที่ครูกำหนดไว้ในชุดกิจกรรม

3. ชุดกิจกรรมรายบุคคลเป็นชุดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ศึกษาความรู้ด้วยตนเองโดยนักเรียนจะเรียนรู้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในชุดกิจกรรมซึ่งสามารถศึกษาได้ทั้งในและนอกห้องเรียนและเมื่อศึกษาจบจนครบทุกขั้นตอนแล้วนักเรียนจึงจะสามารถประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองได้

4. ชุดกิจกรรมแบบผสมเป็นชุดกิจกรรมที่มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายซึ่งบางขั้นตอนครูผู้สอนอาจใช้วิธีการบรรยายประกอบสื่อบางขั้นตอนอาจใช้เกมบางขั้นตอนอาจให้นักเรียนศึกษาความรู้ด้วยตนเองจากชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมแบบกลุ่มเป็นต้น

จากการศึกษาประเภทของชุดกิจกรรม สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมแบ่งได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) ชุดกิจกรรมสำหรับครู เพื่อใช้ในการบรรยายให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเวลาเดียวกัน มุ่งในการขยายเนื้อหาสาระให้ชัดเจนยิ่งขึ้น 2) ชุดกิจกรรมสำหรับกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยใช้สื่อการสอนหรือสื่อประสมในชุดกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ชุดกิจกรรม 3) ชุดกิจกรรมรายบุคคล มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถประเมินตนเองหลังเรียนรู้ชุดกิจกรรม และสามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเองตามความเหมาะสม และ 4) ชุดกิจกรรมแบบผสม มุ่งเน้นในการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการจัดกิจกรรม

3.2.2 องค์ประกอบของชุดกิจกรรม

คาร์ดา เรลลี (Carda relli, 1973, p. 150) ได้กำหนดโครงสร้างของชุดการเรียนว่าต้องประกอบด้วย

1. หัวข้อ (Topic)
2. หัวข้อย่อย (Sub Topic)
3. จุดมุ่งหมายหรือเหตุผล (Rational)
4. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม (Behavioral Objective)
5. การสอบก่อนเรียน (Pre - Test)
6. กิจกรรมและการประเมินตนเอง (Activities and Self-Evaluation)
7. การทดสอบย่อย (Quiz หรือ Formative Test)

ปราณี เดชบุญ (2546, น. 20 - 21) ให้ข้อสรุปว่า “ชุดกิจกรรมแนว” ควรต้องมีรายละเอียด 2 อย่าง คือ

1. คู่มือครู ซึ่งประกอบด้วย คำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีการใช้ เครื่องมือวัด เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การใช้แบบทดสอบ

2. โปรแกรมกิจกรรม หัวเรื่อง ซึ่งประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ อุปกรณ์ และการประเมิน

วลัยลักษณ์ ภักดีผล (2533, น. 9) ได้กล่าวถึง “ชุดกิจกรรมแนว” ควรมีรายละเอียด ดังนี้

1. คู่มือครู ซึ่งประกอบด้วย คำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีการใช้เครื่องมือ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การใช้แบบทดสอบ

2. โปรแกรมกิจกรรม หัวข้อเรื่อง ซึ่งประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ อุปกรณ์และการประเมิน

จากการศึกษาองค์ประกอบของชุดกิจกรรม สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของชุดกิจกรรม ได้แก่คู่มือครู ซึ่งประกอบด้วย 1) คำชี้แจงทั่วไป 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีการใช้ และ 4) เครื่องมือวัด เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การใช้แบบทดสอบและโปรแกรมกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อเรื่อง ซึ่งประกอบด้วย 1) ชื่อกิจกรรม 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีดำเนินการ และ 4) อุปกรณ์และการประเมิน

3.3 หลักการ ทฤษฎี และจิตวิทยาที่นำมาสร้างชุดกิจกรรม

ลัคเนอร์ และเนตเลอร์ (1997, p. 4 อ้างถึงใน สมร ทองดี และปราณี รามสูต, 2545) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของกิจกรรมว่าประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ERGA หรือวงจรการเรียนรู้ คือ “แลกเปลี่ยนประสบการณ์ สะท้อนกลับการเรียนรู้ สรุปสาระสู่ชีวิต คิดแนะนำไปปฏิบัติ”

ลาวรรณ โสมแพน (2550, น. 13) กล่าวถึงแนวคิดทางจิตวิทยาที่นำมาใช้ในชุดกิจกรรมไว้ว่า

1. การให้แนวทางคำอธิบายที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจว่าเมื่อเรียนเรื่องนั้นๆ แล้วต้องมีความสามารถอย่างไร ต้องทำอะไร
2. แนวทางตามหลักจิตวิทยาเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนแต่ละกลุ่มมีความต้องการ ความถนัด ความสนใจ ความสามารถแตกต่างกัน ควรให้อิสระในการเรียนรู้ตามความแตกต่างดังกล่าว
3. แนวคิดเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง เป็นผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง โดยใช้สื่อผสมที่ตรงตามเนื้อหา ใช้แหล่งเรียนรู้และสื่อที่หลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
4. แนวคิดที่จะจัดระบบการผลิตสื่อการสอน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปลี่ยนจากการใช้สื่อช่วยสอนมาเป็นสื่อให้ผู้เรียนใช้ในการเรียนรู้
5. แนวคิดที่จะสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้เรียน เปลี่ยนไปจากครูเป็นผู้นำกิจกรรม เป็นผู้เรียนดำเนินกิจกรรมและสร้างปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม
6. ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและตัดสินใจเอง ผู้เรียนได้ร่วมทำงานเป็น คณะกระบวนการเรียนรู้ นำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนกระทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน
7. ผู้เรียนกระทำกิจกรรมด้วยตนเอง มีการให้ข้อมูลย้อนกลับ แจ้งผลการเรียนหรือข้อบกพร่องให้ทราบ ทราบผลการตัดสินใจหรือการทำงานของตนเองว่าผิดหรือถูกได้ทันที เมื่อมีการเสริมแรงทางบวกควบคู่ไปด้วยกัน

จากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี และจิตวิทยาที่นำมาสร้างชุดกิจกรรม สรุปได้ว่าชุดกิจกรรมนั้นคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งทางด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ ความต้องการ ความสนใจ และสังคม อีกทั้งมีความแตกต่างทางด้านการเรียนรู้ ชุดกิจกรรมจึงนำสื่อประสมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อความแตกต่างเหล่านี้ ซึ่งจะช่วยให้ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

3.4 ขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรม

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552, น. 69) ได้ให้หลักการในการออกแบบการสร้างชุดกิจกรรม ดังนี้

1. ออกแบบชุดกิจกรรม
 - 1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดกิจกรรม โดยละเอียดทั้งทฤษฎี แนวคิด หลักการสำคัญในการสร้างชุดกิจกรรม
 - 1.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดไว้ เช่น มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ เวลาเรียน ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

1.3 ออกแบบชุดกิจกรรม

2. เขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้มีองค์ประกอบครบถ้วน โดยทั่วไปจะมีองค์ประกอบ คือ มาตรฐานการเรียนรู้ สาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดประเมินผล และอาจมีภาคผนวกท้ายแผน ที่แสดงให้เห็นถึง สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ในกิจกรรม ใบงาน ใบความรู้ เครื่องมือวัดประเมินผล เป็นต้น

3. สร้างชุดกิจกรรม โดยการผลิตสื่อ และเครื่องมือต่างๆ ของแต่ละชุดกิจกรรม ตามตารางออกแบบชุดกิจกรรม และแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด

4. เขียนคู่มือการใช้ชุดกิจกรรม โดยคู่มืออาจมีองค์ประกอบ คือ คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมสำหรับครู คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมสำหรับนักเรียน รายการอุปกรณ์ในชุดกิจกรรม แผนการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือวัดประเมินผลการเรียนรู้จากชุดกิจกรรม

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2542, น. 97 - 99) ได้เสนอขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมไว้ 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์อาจกำหนดเป็นหมวดวิชา หรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการตามที่เหมาะสม

2. กำหนดหน่วยการสอน แบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยการสอนโดยประมาณ เนื้อหาวิชาที่จะให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้หนึ่งสัปดาห์หรือหนึ่งครั้ง

3. กำหนดหัวเรื่อง ผู้สอนจะต้องถามตนเองว่าในการสอนแต่ละหน่วยควรให้ประสบการณ์ออกมาเป็น 4-6 หัวเรื่อง

4. กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการ จะต้องให้สอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง โดยสรุปแนวคิด สาระ และหลักเกณฑ์สำคัญไว้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาที่สอนให้สอดคล้องกัน

5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง เป็นจุดประสงค์ทั่วไปก่อนแล้ว เปลี่ยนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไขและเกณฑ์พฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่จะเป็นแนวทางในการเลือกและการผลิตสื่อ กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่นักเรียนปฏิบัติ เช่น อ่านบัตร คำสั่ง ตอบคำถาม เขียนภาพ ทำการทดลองทางคณิตศาสตร์ เล่นเกม ฯลฯ

7. กำหนดแบบประเมินผล ต้องออกแบบประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้การสอนแบบอิงเกณฑ์ (การวัดผลที่ยึดเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์โดยไม่นำไปเปรียบเทียบกับคนอื่น) เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากผ่านกิจกรรมมาเรียบร้อยแล้ว นักเรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

8. เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการที่ครูใช้ถือเป็นการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวเรื่อง แล้วจัดสื่อการสอนเหล่านี้ไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพ เรียกว่า “ชุดกิจกรรม”

9. หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เกณฑ์ขึ้นล่วงหน้าโดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นการช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนบรรลุผล

10. การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้ว สามารถนำไปสอนนักเรียนได้ตามประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และระดับการศึกษาโดยกำหนดขั้นตอนการใช้ ดังนี้

10.1 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน

10.2 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

10.3 ชี้นำประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (การสอน)

10.4 ชี้นำสรุปผลการสอน เพื่อสรุปความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญ

10.5 ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไปแล้ว

จากการศึกษาขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรม สรุปได้ว่า มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1) กำหนดเนื้อหา ประสพการณ์ ในการจัดทำชุดกิจกรรม 2) กำหนดหน่วยการสอน ให้เหมาะสมกับประสพการณ์ของผู้เรียน 3) กำหนดหัวเรื่อง ในการที่จะให้ประสพการณ์กับผู้เรียนอย่างเหมาะสม 4) กำหนดความคิดรวบยอด ที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง 5) กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความคิดรวบยอด 6) กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ 7) กำหนดสื่อและผลิตสื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม 8) ประเมินผลเพื่อหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรม 9) ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องชุดกิจกรรม และ 10) นำไปใช้ และรายงานผลการใช้

3.5 ประโยชน์ของชุดกิจกรรม

บำรุงศักดิ์ บุระสิทธิ์ (2548, น. 57 - 58) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนของครู ลดบทบาทในการบอกของครู
2. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักเรียน เพราะสื่อผสมที่ได้จัดไว้ในระบบเป็นการแปรเปลี่ยนกิจกรรมและช่วยรักษาระดับความสนใจของผู้เรียนตลอดเวลา
3. เปิดโอกาสให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง ทำให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้ พิจารณาข้อมูล ฝึกความรับผิดชอบและการตัดสินใจ
4. เป็นหลักความรู้ที่ทันสมัยและคำนึงถึงหลักจิตวิทยา
5. ช่วยขจัดปัญหาขาดแคลนครู เพราะผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองได้

6. ส่งเสริมการศึกษาจนกระทั่ง เพราะสามารถนำไปใช้ได้ตลอดเวลา

ประภาศิริ ปราโมทย์ (2561, น. 33 - 34) สรุปได้ดังนี้ ชุดกิจกรรมเป็นนวัตกรรมที่สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของนักเรียนช่วยสร้างความสนใจเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นได้แสวงหาศึกษาความรู้ด้วยตนเองรวมทั้งทำให้นักเรียนมีวินัยมีความรับผิดชอบในการทำงานมากขึ้นและรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น

จากการศึกษาประโยชน์ของชุดกิจกรรม สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรม ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล รายกลุ่ม ตามความสามารถ ความสนใจ เวลา และโอกาสที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยในกรณีที่ขาดครูผู้สอน สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และที่สำคัญฝึกให้นักเรียนสร้างประสบการณ์ใหม่ๆ เน้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาที่อยู่ในชั้นเรียนธรรมดา

3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรม

วรรณิศา ปลอดโปร่ง (2555) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒปทุมวัน และพบผลที่สำคัญคือ (1) ภายหลังจากทดลองนักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนสูงขึ้นกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) ภายหลังจากทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนสูงกว่าของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) ในระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (4) ในระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลนักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนไม่แตกต่างกัน

วัชรียา แจ่มใส (2551) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมนับถือตนเองของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นผลการวิจัยพบว่านักเรียนวัยรุ่นตอนต้นที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเคารพนับถือผู้อื่นมีพฤติกรรมเคารพนับถือผู้อื่นสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเคารพผู้อื่น

ศิริเสนห์ หอมนาน (2554, น. 71) ทำการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านชะอำ (ชะอำวิทยาคาร) พบว่า นักเรียนที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีพฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นสูงกว่านักเรียนที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

บราวน์ เลย์ (Brawley, 1975, p. 4280) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการใช้ชุดกิจกรรมแบบสื่อประสม เรื่องการบอกเวลาสำหรับเด็กเรียนช้า โดยให้กลุ่มทดลองใช้ชุดกิจกรรมซึ่งประกอบด้วยอุปกรณ์และสื่อการสอน 12 ชุด ใช้เวลาสอน 15 วัน ผลการวิจัย ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันในเรื่องความสามารถ

ในการบอกเวลา ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองโดยกลุ่มทดลองมีความสามารถในเรื่องการบอกเวลา สูงกว่ากลุ่มควบคุม

ฟราเซีย (Frazier, 1975, p. 2589) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรม คือ ใช้ชุดกิจกรรม อบรมครูในโปรแกรมการอบรมครูประถมศึกษาระดับ 1 เพื่อให้ครูนำความรู้จากการอบรมไปใช้สร้าง ชุดกิจกรรมสำหรับเด็กระดับ 1 ทดลองกับครูจำนวน 66 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 26 คน กลุ่มทดลอง 40 คน ผลการศึกษาพบว่า คะแนน 2กลุ่ม มีความแตกต่างกันคือครูที่ได้รับการอบรมด้วยชุดกิจกรรม สามารถนำความรู้ไปใช้สร้างชุดกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรม พบว่าชุดกิจกรรมช่วยให้เกิดการพัฒนา หรือเสริมสร้างพฤติกรรมต่างๆ จาก การใช้สื่อประสม อุปกรณ์ เครื่องมือ คำแนะนำ คำชี้แจง ดำเนิน กิจกรรมให้นักเรียนเข้าใจในวัตถุประสงค์ที่ต้องการพัฒนา หรือเสริมสร้างให้กับผู้เรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังรายละเอียด
ต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา-
ในพระอุปถัมภ์ฯ ปีการศึกษา 2562 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 500 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ
จำนวน 40 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม แล้วสุ่มอย่างง่ายเพื่อเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ
20 คนเท่ากัน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1.1 แบบวัดจิตจริยธรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

2.1.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม จำนวน 10 กิจกรรม (ชุดกิจกรรม
มีทั้งหมด 12 กิจกรรม รวมทั้งกิจกรรมปฐมนิเทศ และกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ)

2.2 วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยและลักษณะเครื่องมือ

2.2.1 **แบบวัดจิตจริยธรรม** ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดจิตจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 4 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีรูปแบบการสร้างดังนี้

ขั้นตอนการสร้างแบบวัดจิตจริยธรรม

1) กำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้างแบบวัดจิตจริยธรรม

2) ศึกษา ค้นคว้า ทฤษฎี เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3) กำหนดนิยามปฏิบัติการ วิเคราะห์องค์ประกอบของจิตจริยธรรมตามนิยามปฏิบัติการที่ระบุไว้

4) ผู้วิจัยสร้างแบบวัดจิตจริยธรรมตามองค์ประกอบของจิตจริยธรรม จำนวน 50 ข้อ ให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ วัตถุประสงค์ของการวิจัย และให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ ปีการศึกษา 2562 โดยแบบวัดจิตจริยธรรมเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ

ข้อคำถามทางบวก ได้แก่ ข้อที่ 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 50 มีระดับคะแนน ดังนี้

มากที่สุด เท่ากับ 5 คะแนน

มาก เท่ากับ 4 คะแนน

ปานกลาง เท่ากับ 3 คะแนน

น้อย เท่ากับ 2 คะแนน

น้อยที่สุด เท่ากับ 1 คะแนน

ข้อคำถามทางลบ ได้แก่ ข้อที่ 4, 7, 14, 39, 46, 49, มีระดับคะแนน ดังนี้

น้อยที่สุด เท่ากับ 5 คะแนน

น้อย เท่ากับ 4 คะแนน

ปานกลาง เท่ากับ 3 คะแนน

มาก เท่ากับ 2 คะแนน

มากที่สุด เท่ากับ 1 คะแนน

การแปลความหมาย

ตรวจสอบคะแนนแบบวัดจิตจริยธรรมรายข้อแล้ว มีเกณฑ์แปลความหมายจาก

ค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง มีจิตจริยธรรมมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีจิตจริยธรรมมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีจิตจริยธรรมปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีจิตจริยธรรมน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีจิตจริยธรรมน้อยที่สุด

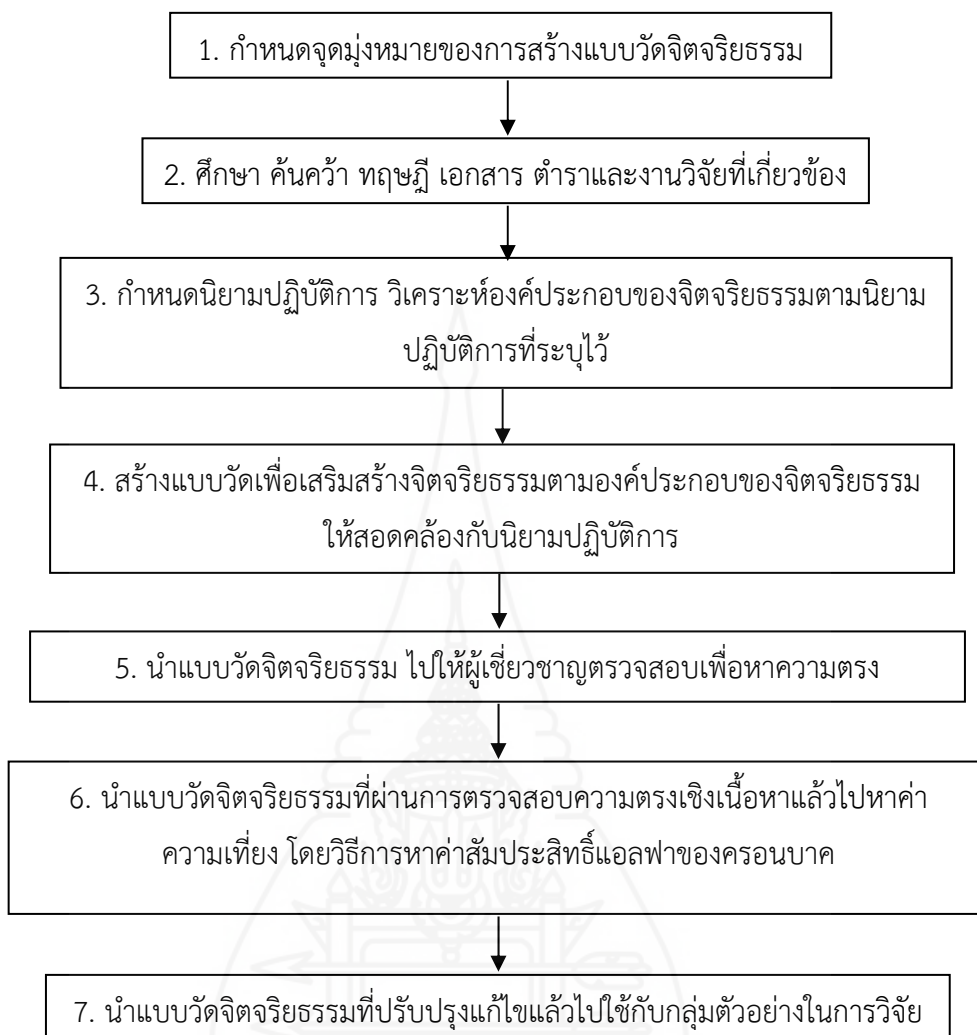
(บุญชม ศรีสะอาด, 2543, น. 100)

5) ผู้วิจัยนำแบบวัดไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ (Index of item Objective Congruence, IOC) โดยนำแบบวัดจิตจริยธรรม ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณาข้อความในแบบวัดจิตจริยธรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ว่าสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์และนิยามปฏิบัติการของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้หรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีดัชนีความสอดคล้อง 0.6-1.00

6) ผู้วิจัยนำแบบวัดจิตจริยธรรมที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงประจักษ์แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน จากนั้นหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบวัดจิตจริยธรรมโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha's Cronbach Coefficient) ได้ข้อคำถามจำนวน 50 ข้อ และมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .91

7) ผู้วิจัยนำแบบวัดจิตจริยธรรมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเพื่อการศึกษาที่เข้าใจมากขึ้นผู้วิจัยได้นำเสนอขั้นตอนการสร้างแบบวัดจิตจริยธรรมเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการสร้างแบบวัดจิตจริยธรรม

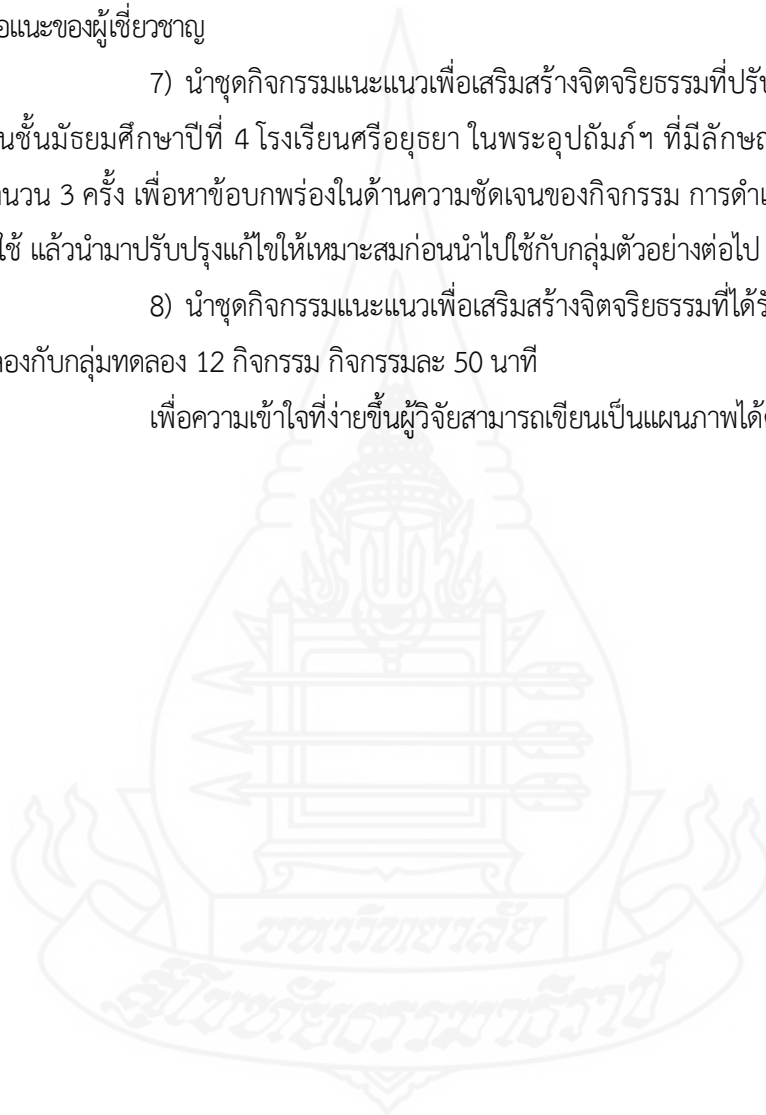
2.2.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

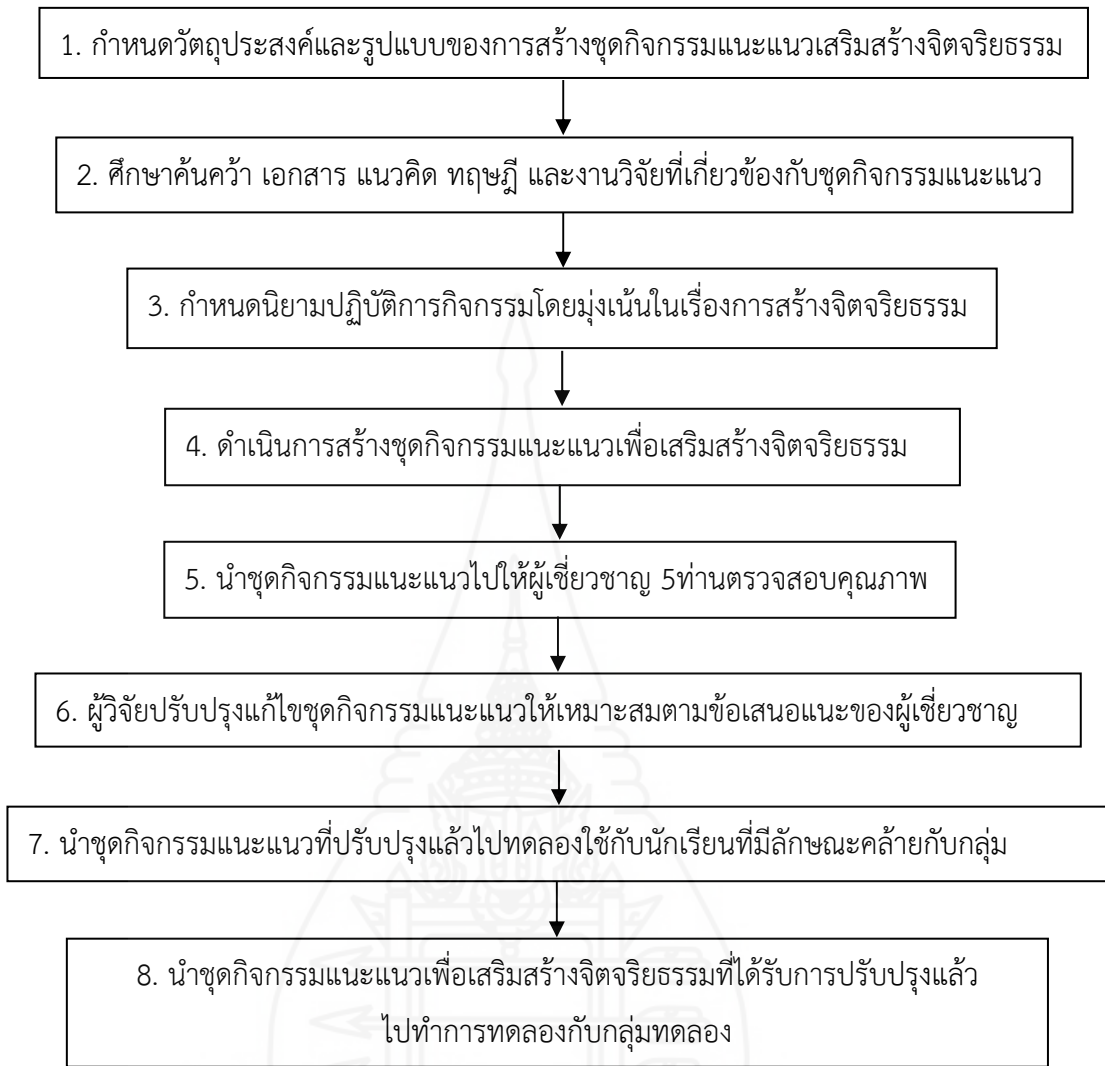
ผู้วิจัยได้สร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 12 กิจกรรมซึ่งมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

ขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

- 1) กำหนดวัตถุประสงค์และรูปแบบของการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเสริมสร้างจิตจริยธรรม
- 2) ศึกษา ค้นคว้า เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว
- 3) กำหนดนิยามปฏิบัติการกิจกรรมโดยมุ่งเน้นในเรื่องการสร้างจิตจริยธรรม

- 4) ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม โดยการดำเนินการกิจกรรมมี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการ ขั้นอภิปราย ขั้นสรุปและนำไปใช้
- 5) นำชุดกิจกรรมแนะแนวไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านตรวจสอบคุณภาพโดยตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และความสอดคล้อง พบว่ามีคุณภาพ
- 6) ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
- 7) นำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 ครั้ง เพื่อหาข้อบกพร่องในด้านความชัดเจนของกิจกรรม การดำเนินกิจกรรม อุปกรณ์ และเวลาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป
- 8) นำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปทำการทดลองกับกลุ่มทดลอง 12 กิจกรรม กิจกรรมละ 50 นาที เพื่อความเข้าใจที่ง่ายขึ้นผู้วิจัยสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 3.2 ขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

3. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงกึ่งทดลอง โดยใช้การทดลองแบบ Two group pretest – posttest design ซึ่งมีรูปแบบการทดลอง ดังนี้

E – Group

O_{1E}

X

O_{2E}

C – Group

O_{1C}

O_{2C}

ความหมายของสัญลักษณ์

O1E, O1C แทน การทดสอบก่อนได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

X แทน การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

O2E, O2C แทน การทดสอบหลังได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิจัยครั้งนี้มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Pretest - Posttest Control Group Design) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขั้นก่อนการทดลอง ผู้วิจัยปฏิบัติดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย โดยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียน ศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ เพื่อขอความอนุญาติในการจัดกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุม ในการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยพบประพุดคุยเพื่อนนัดหมายเวลา และสถานที่กับนักเรียนที่ทำการทดลอง ผู้วิจัยนำแบบวัดจิตจริยธรรมไปให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบวัดจิตจริยธรรม บันทึกผลคะแนนที่ได้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง

4.2 ขั้นตอนการทดลอง

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมจำนวน 12 กิจกรรม ดำเนินกิจกรรมโดยมุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญในการเรียนรู้ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม เป็นเวลา 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที กับกลุ่มทดลอง ส่วนกลุ่มควบคุมผู้วิจัยจัดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยทำการทดสอบภายหลังการทดลองในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบวัดซึ่งเป็นแบบวัดชุดเดียวกันกับที่ทำการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) แล้วจึงตรวจและบันทึกคะแนนหลังการทดลอง (Posttest) นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดจิตจริยธรรมก่อนและหลังการทดลองของทั้งสองกลุ่มไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบด้วยวิธีการทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การเปรียบเทียบจิตจริยธรรมของนักเรียน ก่อนและหลังที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม โดยใช้การทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (Dependent t-test)

5.2 การเปรียบเทียบจิตจรรยาของนักเรียน กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจรรยา โดยใช้การทดสอบค่าทีแบบอิสระ (Independent t-test)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน

6.1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

6.1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.2 สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

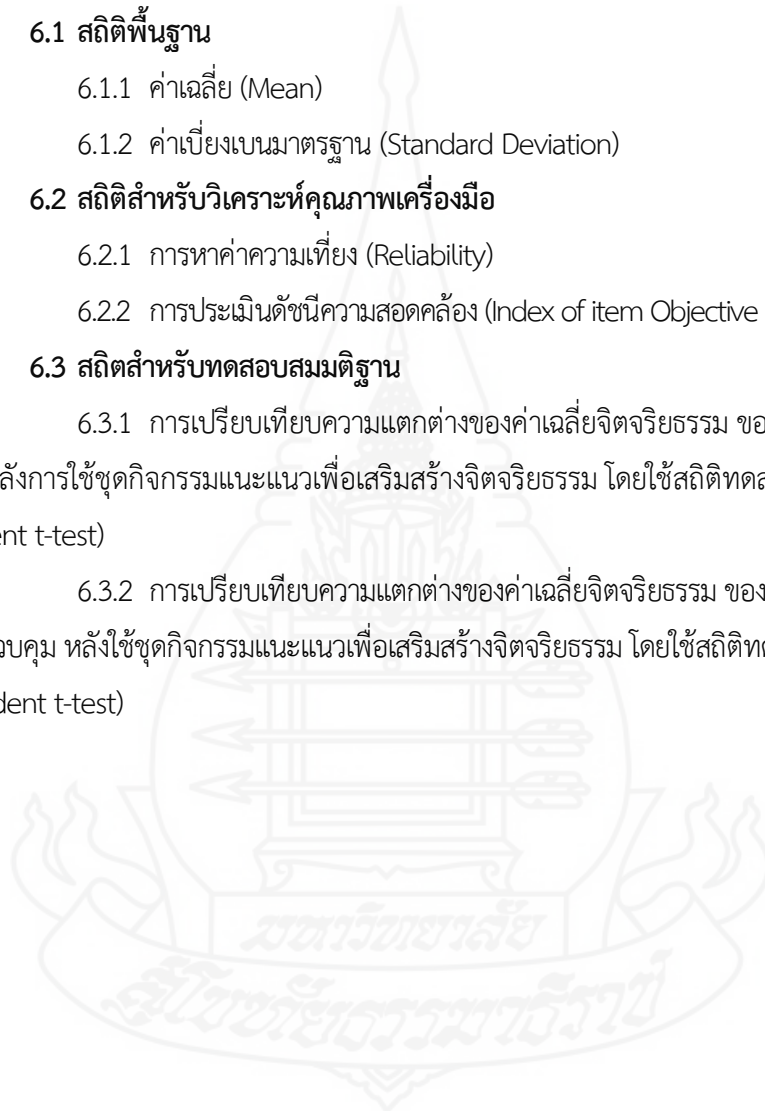
6.2.1 การหาค่าความเที่ยง (Reliability)

6.2.2 การประเมินดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence, IOC)

6.3 สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

6.3.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจิตจรรยา ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจรรยา โดยใช้สถิติทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (Dependent t-test)

6.3.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจิตจรรยา ของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม หลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจรรยา โดยใช้สถิติทดสอบค่าทีแบบอิสระ (Independent t-test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1.1 เพื่อเปรียบเทียบจิตจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรม
แนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

1.2 เพื่อเปรียบเทียบจิตจริยธรรมของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
เสริมสร้างจิตจริยธรรม และกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติ

2. การเสนอผลการวิจัย

2.1 เปรียบเทียบจิตจริยธรรมของนักเรียน กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว
เพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมอธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(S.D.) นำเสนอในตาราง 4.2

2.2 เปรียบเทียบจิตจริยธรรมของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้าง
จิตจริยธรรมและกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกตินำเสนอในตารางที่ 4.3

3. สัญลักษณ์ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
M	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
* แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.2.1 เปรียบเทียบจิตจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรม
แนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม โดยใช้สถิติทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (Dependent t-test)

3.2.2 เปรียบเทียบจิตจริยธรรมของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
เสริมสร้างจิตจริยธรรม และกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติ โดยใช้สถิติทดสอบค่าทีแบบอิสระ
(Independent t-test)

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 4.1 ตารางเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของจิตจริยธรรมของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อนการใช้ชุด
กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

กลุ่มตัวอย่าง	N	M	S.D.	df	t	p-value
กลุ่มทดลอง	20	173.85	15.75	38	-.194	.84
กลุ่มควบคุม	20	174.70	11.63			

จากตารางที่ 4.1 นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของจิตจริยธรรมเท่ากับ 173.85 ค่าเบี่ยงเบน-
มาตรฐานเท่ากับ 15.753 และนักเรียนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของจิตจริยธรรมเท่ากับ 174.70 ค่าเบี่ยงเบน-
มาตรฐานเท่ากับ 11.635 ซึ่งทั้งสองกลุ่มมีค่าเฉลี่ยของจิตจริยธรรมก่อนการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้าง
จิตจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.2 ตารางเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของจิตจริยธรรมของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรม
แนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

การทดลอง	N	M	S.D.	df	t	p-value
หลังการทดลอง	20	203.45	12.05	19	6.37*	.00
ก่อนการทดลอง	20	173.85	15.75			

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.2 นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของจิตจริยธรรมก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมเท่ากับ 173.85 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 15.75 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของจิตจริยธรรมหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมเท่ากับ 203.45 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 12.05 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมมีจิตจริยธรรมสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.3 ตารางเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของจิตจริยธรรมระหว่าง กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

กลุ่มตัวอย่าง	N	M	S.D.	df	t	p-value
หลังการทดลอง	20	203.45	12.05	38	4.82*	.00
ก่อนการทดลอง	20	178.60	19.61			

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.3 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมมีจิตจริยธรรมสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ” ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบจิตจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบจิตจริยธรรมของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม และกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติ

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงกึ่งทดลองแบบสองกลุ่ม ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Two group pretest - posttest design) มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1.2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยาในพระอุปถัมภ์ฯ ปีการศึกษา 2562 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 500 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ จำนวน 40 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม แล้วสุ่มอย่างง่ายเพื่อเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คนเท่ากัน

1.2.3 ตัวแปรในการวิจัย

- 1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม
- 2) ตัวแปรตาม ได้แก่ จิตจริยธรรม

1.2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

- 1) แบบวัดจิตจริยธรรม
- 2) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

1.2.5 การเก็บรวบรวมเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการในการเก็บและรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1) ขั้นก่อนการทดลอง

ขั้นที่ 1 ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย โดยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการจัดกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุม ในการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยพบประพุดคุยเพื่อนนัดหมายเวลา และสถานที่กับนักเรียนที่ทำการทดลอง ผู้วิจัยนำแบบวัดจิตจริยธรรมไปให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบวัดจิตจริยธรรม บันทึกผลคะแนนที่ได้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง

2) ขั้นดำเนินการทดลอง

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมจำนวน 12 กิจกรรม ดำเนินกิจกรรมโดยมุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญในการเรียนรู้ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม เป็นเวลา 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที กับกลุ่มทดลอง ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการใช้กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยทำการทดสอบภายหลังการทดลองในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบวัดซึ่งเป็นแบบวัดชุดเดียวกันกับที่ทำการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) แล้วจึงตรวจและบันทึกคะแนนหลังการทดลอง (Posttest) นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดจิตจริยธรรมก่อนและหลังการทดลองของทั้งสองกลุ่มไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบด้วยวิธีการทางสถิติ

1.2.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

- 1) วิเคราะห์เปรียบเทียบความมีจิตจริยธรรมของนักเรียน ก่อนและหลังที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม ด้วยสถิติทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (Dependent t-test)
- 2) วิเคราะห์เปรียบเทียบความมีจิตจริยธรรมของนักเรียน กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม หลังที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม ด้วยสถิติทดสอบค่าทีแบบอิสระ (Independent t- test)

1.3 ผลการวิจัย

จากการศึกษาผลการวิจัย ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.3.1 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมมีจิตจริยธรรมสูงกว่าก่อนที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3.2 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมมีจิตจริยธรรมสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ” สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

2.1 หลังการทดลองพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมมีจิตจริยธรรมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมมีลักษณะเป็นสื่อประสม ประกอบไปด้วย รูปภาพ คลิปวิดีโอทัศน์ เกม และได้ใช้เทคนิคต่างๆ ได้แก่ การอภิปรายกลุ่ม กรณีตัวอย่าง การทำงานกลุ่ม สถานการณ์จำลอง และบทบาทสมมติ ทำให้นักเรียนเกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนานในการร่วมกิจกรรม โดยสอดแทรกสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นการเสริมสร้างจิตจริยธรรม และมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียน ประพฤติปฏิบัติตามกรอบ ข้อที่กำหนด โดยไม่รู้สึกรู้ว่าถูกบังคับ กระทำด้วยความสุขกายสบายใจ มีความยินดีและให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามกรอบนั้นๆ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นภาระหรือก่อให้เกิดความลำบากกายและใจ จึงทำให้เกิดประสบการณ์เรียนรู้จิตจริยธรรมใน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความมีน้ำใจ และความใฝ่เรียนรู้ ผลการศึกษาครั้งนี้มีความสอดคล้องกับ งานวิจัยของธิดิมา จักรเพชร (2544, น. 55-57) ที่ได้ศึกษาผลของชุดการแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสบแสน กรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนมีวินัยในตนเองสูงขึ้นหลังจากใช้ชุดแนะแนว และได้รับข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ สุมนทนา สานผลรัตน์ (2550, น. 66) ที่ได้ศึกษา การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 พบว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสามัคคี ด้านความเสียสละ ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความกตัญญูกตเวทิตี เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

2.2 หลังการทดลองพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม มีจิตจริยธรรมสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม ซึ่งเป็นชุดกิจกรรม

ที่มีลักษณะเป็นสื่อประสม ประกอบไปด้วย รูปภาพ คลิปวีดิทัศน์ และเกม ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเสริมสร้างจิตจริยธรรม ในชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมนั้นผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคต่างๆ ซึ่งได้แก่ การอภิปรายกลุ่ม กรณีตัวอย่าง การทำงานกลุ่ม สถานการณ์จำลอง และบทบาทสมมติ ทำให้นักเรียนเกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนานในการร่วมกิจกรรม โดยสอดแทรกสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นการเสริมสร้างจิตจริยธรรม ฝึกให้นักเรียนคิดอย่างมีเหตุผลด้วยตนเองตามสถานการณ์ที่เผชิญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริลักษณ์ ละเอียดอ่อน (2552, น. 8) กล่าวว่าชุดกิจกรรมเป็นเครื่องมือซึ่งจัดทำในลักษณะของสื่อประสมประกอบด้วย คู่มือครู และชุดกิจกรรม โดยใช้เทคนิควิธีการต่างๆ เช่น เกม การอภิปราย กรณีศึกษา ตัวอย่าง การแสดงบทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง ตลอดจนการสื่ออุปกรณ์ที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาหรือกิจกรรม ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเพิ่มพฤติกรรมการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ระเบียบ ดอนศรีษา (2553) ที่ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยสรุปว่า นักเรียนที่ได้เข้ากิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะมีคะแนน จิตสาธารณะสูงกว่านักเรียน ที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชิสา สุรีย์แสง (2553, น. 81) ที่ได้ศึกษา การใช้กิจกรรมพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมจะมีโอกาสได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากในกิจกรรมพัฒนาความมีวินัยในตนเองนั้นจะช่วยขัดเกลาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้ลดน้อยลงหรือหมดไป และในขณะเดียวกันก็จะมี การเพิ่มคุณลักษณะที่พึงประสงค์เข้ามา และจากการได้มีประสบการณ์ตรงกับกิจกรรมจึงทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีความมีวินัยในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ครู อาจารย์ หรือผู้ที่ทำหน้าที่แนะแนว สามารถนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม ไปใช้เพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมให้กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

3.1.2 ก่อนจะนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมไปใช้ ผู้ดำเนินกิจกรรมแนะแนวควรศึกษาขั้นตอนต่างๆ จากคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมอย่างละเอียด ทั้งวัตถุประสงค์ และขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมราบรื่นและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

3.1.3 ครู อาจารย์ หรือผู้ที่ทำหน้าที่แนะนำควรดำเนินกิจกรรมอย่างสนุกสนาน มีชีวิตชีวา เปิดโอกาสให้ทุกคนได้ร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง และควรให้การเสริมแรง สามารถยืดหยุ่นเกี่ยวกับเวลาอย่างเหมาะสม

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับใช้ชุดกิจกรรมแนะนำเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมกับนักเรียนหรือบุคคลระดับอื่นๆ เช่น ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น ระดับอาชีวศึกษา เป็นต้น เพื่อเป็นการปลูกฝังความมีจิตจริยธรรม

3.2.2 ควรมีการศึกษาจิตจริยธรรมในองค์ประกอบอื่นๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจาก 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความมีน้ำใจ และความใฝ่เรียนรู้ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษา

3.2.3 ควรมีการจัดกิจกรรมแนะนำเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมในรูปแบบอื่นที่ต่างจากการใช้ชุดกิจกรรม เช่น สื่อมัลติมีเดีย บทเรียนสำเร็จรูป คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction: CAI) เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2544). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทิพย์ พับลิช เคชั่น.
- กมลจันทร์ ชื่นฤทธิ์. (2550). *การพัฒนาการมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมประกอบเพลงคุณธรรมตามพระราชดำรัส*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม้ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2544). *คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม*. กรุงเทพฯ: กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *คู่มือการจัดกระบวนการเรียนรู้ หน้าที่พลเมือง ศีลธรรม ระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- กรมวิชาการ. (2544). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2545). *คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนผู้ปกครองและการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กองวิจัยการศึกษา. (2542). *การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาการศักยภาพของเด็กไทยด้านความขยันอดทน และอดออม*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กัลยดา ถนอมถัน. (2553). *การศึกษาและพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อส่งเสริมการควบคุมตนเองด้านการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม้ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- กานต์รวี บุญญานุสิทธิ์. (2554). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมจิตแห่งความเคารพและจิตแห่งจริยธรรม ตามแนวคิดการเรียนการสอนโดยการบริการสังคมสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต ไม้ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- กิตติมา จัตุภัทรกุลม. (2556). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านการคิดวิเคราะห์และคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ KWL-Plus และแบบ BBL*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม้ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2540). *คู่มือครูเพื่อพัฒนาความสนใจใฝ่รู้และสร้างสรรค์ระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: การศาสนา.

- ครองทรัพย์ อุตนาม. (2553). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนครเขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- จรรยา เลิศกิติพงษ์วิทยา. (2546). ศึกษาพฤติกรรมเชิงคุณธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดภาคเหนือ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- จตุณญา จินาศรีพูล. (2558). การเสริมสร้างความซื่อสัตย์โดยการเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- จำรูญ เทียมธรรม. (2546). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. (ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- จิตติมา ธนะศักดิ์ศิริ. (2548). การเสริมสร้างคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กภาษาไทย ที่พิมพ์ระหว่างปี 2543-2545. (ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- จิตวีไล ประไมย์. (2548). การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนสวนบัว เขตพญาไท กรุงเทพฯ. (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- จรีพรรณ พลูศรี. (2546). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีภูเก็ต. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- แจ่มสิริ ศรีภูไฟ. (2551). การพัฒนาแบบวัดความซื่อสัตย์และแบบวัดความประหยัดสำหรับนักเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3-4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- เฉลิมวุฒิ ชื่นตา. (2553). การพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนบ้านจะคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน และวราณัฐ กลั่นจันทร์. (2551). การพัฒนาและขับเคลื่อนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, ชัยภูมิ.

- ซัชลิณี จุงพิวัฒน์. (2547). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2553). *สอนประวัติศาสตร์ให้เด็กมีความสุข สนุกคิด*. นนทบุรี: สหมิตรพริ้นติ้งแอนพับลิชชิง.
- ชาติชาย พิทักษ์ธนาคม. (2544). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คนุพล สุนทรรัตน์. (2550). *การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิม. (2520). *จริยธรรมของเยาวชนไทย*. รายงานการวิจัยฉบับที่ 21 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. (2538). *ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมการวิจัยและพัฒนาบุคคล*. กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการสถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์.
- ดาร์ตัน ยินดีพบ. (2548). *การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2*. (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ถกลทิพย์ แก้วพรหม. (2545). *ความมีน้ำใจ*. สืบค้นจาก <http://www.ku.ac.th>.
- ถวิลวัลย์ อัมรินทร์. (2543). *การศึกษาความมีน้ำใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์จังหวัดนครปฐม*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ
- ทศพร อ้นสงคราม. (2545). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ทิสนา แคมมณี. (2542). *การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์.
- _____. (2552). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธิตีมา จักรเพชร. (2544). *ผลของชุดการแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบกรุงเทพมหานคร*. (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

- เอียรชัย เอี่ยมวรเมธ. (2545). *พจนานุกรมไทย ฉบับใหม่*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อักษรพิทยา.
- นภดล ภาชนะวิเชียร. (2540). *การศึกษาค่านิยมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ได้รับการส่งเสริมด้วยกระบวนการที่พัฒนาตามแนวคิดของไอเซ็นและแรทส์*. (วิทยานิพนธ์-ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- นฤมล เนียมหอม. (2549). *การพัฒนากระบวนการส่งเสริมพฤติกรรมของครูในการสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดการสะท้อนความคิดและการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายใน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- นวรรตน์ วงศ์โสภาก. (2544). *การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวทางการบริการจัดการในชั้นเรียนแบบร่วมมือกันสร้างวินัย: การศึกษานักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสันติธรรมวิทยาคมจังหวัดยโสธร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- นิรันดร์ ตั้งธีระบัณฑิตกุล และคณะ. (2547). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะการเรียนรู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตการศึกษา 8*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- นุชนาท เนติพัฒน์. (2550). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล แห่งประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- นุสรรา สุรางคพาณิชย์. (2546). *แนวโน้มพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย: ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนกระทุมแบบวิเศษสมุทรคุณ จังหวัดสมุทรสาคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- บงอร เกิดดา. (2549). *องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- บำรุงศักดิ์ บุระสิทธิ์. (2548). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2542). *นวัตกรรมการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: เอส อาร์ พรินติ้ง.
- บุญชิต มณีโชติ. (2540). *ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมกับพฤติกรรม การใฝ่รู้ของนักศึกษายาบาล*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
- ปมาหาพันธ์. (2534). *คู่มือการพัฒนาคน*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์.

- ประภาศรี สีหอำไพ. (2543). *พื้นฐานการศึกษาทางศาสนา และจริยธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาศรี ปรามโทย์. (2561). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือควบคู่กับเกมเพื่อส่งเสริมผลการเรียนรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ประหยัด ทองมาก. (2533). *กิจกรรมแนะแนวในระดับมัธยมศึกษา ในเอกสารการสอนชุดวิชาหลักและระบบงานแนะแนวในสถานศึกษา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปราณี เดชบุญ. (2546). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบุญเหลือวิทยานุสรณ์จังหวัดนครราชสีมา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ปิลันญา วงศ์บุญ. (2550). *การศึกษาคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟ-อุปถัมภ์*. (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ผการัตน์ ไยทอง. (2559). *การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อเสริมสร้างจิตหาลักษณะของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2545). *กิจกรรมกลุ่ม*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- พรทิพย์ รัตนธา. (2548). *การพัฒนาการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทุ่งใหญ่วัฒนศึกษา อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 4*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- พรพรรณ อุทัยวี. (2544). *ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมใฝ่รู้ในนักศึกษาคู*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- พระมหาพิชิต เษษฐรัมย์. (2549). *คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- เพ็ญประภา แสนลี. (2542). *การพัฒนาชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์เน้นทนาการเรื่องพหุนามชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2542). *ความรู้คู่คุณธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ไพศาส อ้นประเสริฐ. (2551). เอกสารประกอบการสอนวิชา นน 317: การสอนกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียน.
กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภาวินี บุญธิมา. (2553). ศึกษาการจัดกิจกรรมแนะแนวด้วยเทคนิคการคิดแก้ปัญหาอนาคต ตามแนวคิด
ของทอร์แรนซ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4. (รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- มยุรี เสมใจดี. (2546). ผลของกลุ่มสัมพันธเพื่อพัฒนาความมั่นใจต่อเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ กรุงเทพมหานคร. (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ยุพิน โภณฑา และคณะ. (2544). การพัฒนาคุณลักษณะนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
โรงเรียนวังน้ำเขียว. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- เยาวรักษ์ ปวงคำคง. (2549). การใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนชาวเขา
ที่อยู่ในหอพัก โรงเรียนบริพัตรศึกษา. (รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- รสิตา กุดแถลง. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความซื่อสัตย์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น โรงเรียนองครักษ์ จังหวัดนครนายก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- รัฐบาลไทย. (2557). คสช. กำหนด 12 ค่านิยมหลักของคนไทยเพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง.
สืบค้นจาก <http://www.thaigov.go.th/index.php/th/news1/item/84708-id84708>.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้น.
- ลารวรรณ โสมแพน. (2550). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิด
วิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์
เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์. (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- วรรณิศา ปลอดภัย. (2555). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือก
แผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปทุมวัน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วรรณิณี ราชสงฆ์. (2541). การศึกษาผลของการใช้ชุดแนะแนวที่มีต่อความซื่อสัตย์. (วิทยานิพนธ์ปริญญา-
การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). วิทยาลัยวิชาการศึกษา, กรุงเทพฯ.

- วัลย์ลักษณ์ ภัคทีผล. (2553). ผลของการใช้การแนะแนวที่มีต่อความไม่ประมาทในการเรียนของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิจิตรวิทยา กรุงเทพมหานคร. (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- วิชรียา แจ่มใส. (2551). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเคารพนับถือผู้อื่นของ
นักเรียนวัยรุ่นตอนต้น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วัฒนา พาผล. (2551). การวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไม่รู้ใฝ่เรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- วันเพ็ญ โพธิ์พูน. (2556). การศึกษาคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญา-
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์), มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ,
กรุงเทพฯ.
- วิชัย สุขเกษม. (2548). การพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนชาวไทยภูเขาในโรงเรียนบ้านใหม่สุขสันต์
อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- วิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- วุฒิสวัสดิ์ สวัสดิวัฒน์. ม.ร.ว. (2534). สู่คุณธรรม. กรุงเทพฯ: เอเชียเพรส.
- ศิริลักษณ์ ละเอียดอ่อน. (2552). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความสามารถในการฟันฝ่าปัญหา
และอุปสรรคของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
นนทบุรี.
- ศิริเสนห์ หอมนาน. (2554). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านชะอำ (ชะอำวิทยาคาร) จังหวัด
เพชรบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัย-
ธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ศุภวรรณ ชลமாக. (2551). ผลการจัดการเรียนรู้เรื่องความซื่อสัตย์ สาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างวิธีสอนการใช้โดย กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับวิธีการ
สอนปกติ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏ-
เทพสตรี, ลพบุรี.

- ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม. (2551). *การสำรวจและสังเคราะห์ตัวบ่งชี้เชิงคุณธรรมจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม.
- สขิล พรวิษณุ. (2559). *การศึกษาความมีจิตจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร*. (ปริญญาานิพนธ์-การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สมร ทองดี และปราณี รามสูต. (2540). *สรุปผลการประชุมสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง แนวคิด หลักการกระบวนการพัฒนาจิตพิสัยในระบบการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย.
- สมร ทองดี และปราณี รามสูต. (2545). *แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว. ใน ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว. (หน่วยที่ 9). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- สมลักษณ์ ขาวเจริญ. (2548). *การศึกษาแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2551). *5 จิต...คิดเพื่ออนาคต (Ethical Mind)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2540). *คู่มือและสื่อการพัฒนาจิตพิสัยในระบบการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาเรื่องความมีน้ำใจ*. กรุงเทพฯ: การศาสนา กรมศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *คู่มือการประเมินผลภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ:การออกแบบวิธีการเก็บข้อมูล (เล่มที่ 2) มาตรฐานด้านผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ*. โปสเตอร์.
- สำราญ เพ็ญศักดิ์. (2549). *คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สุกัญญา ภูริยะพันธ์. (2540). *การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มและรายบุคคลตามทฤษฎีเผชิญความจริงที่มีต่อความมีน้ำใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีอยุธยา กรุงเทพมหานคร*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สุดาร์ตน์ สีทองวัฒนา. (2549). *คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สุนทรียา ยอดไกรศรี. (2547). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดอุดรธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.

- สุภาพร มากแจ้ง. (2544). ฉลาดรู้รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ. *วารสารลานปัญญา*, 2 (3), 7-14.
- สุมิตตา สวางทุกษ์. (2553). รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการคิดตามแนวคิดจิตทั้ง 5 ของการ์ดเนอร์สำหรับ
นักศึกษายาบาล. (ดุขนิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุรจิต วรรณรัช. (2540). ผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร.
(ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สุวรรณี คำบุญชู. (2552). การแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบวัดคุณลักษณะนิสัย
ในการทำงานของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนกลุ่มศรีครินทร์ กรุงเทพมหานคร. (ปริญญา-
นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สุวิมล ว่องวานิช และคนอื่นๆ. (2549). รายงานการวิจัยโครงการเร่งสร้างคุณลักษณะที่ดีของเด็กและ
เยาวชนไทย. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- อารี พันธมณี. (2543). จากการสอนสู่การจุดประกายความใฝ่รู้. *การศึกษาทอม*, 26(1), 19.
- อารีพรรณ อะทะวงษา. (2553). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 6 นครเชียงราย จังหวัดเชียงราย.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
นนทบุรี.
- อำรุง จันทวานิช เลขานุการสภาการศึกษา. (2549, 28 ธันวาคม). *แนะ 5 วิธีอบรมคุณธรรม*. ข่าวสด, น. 24.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2542). *สร้างวินัยให้ลูกคุณ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว.
- เอษณีย์ ฉัตรวิทยานนท์. (2537). ผลของการเข้ากลุ่มฝึกความรู้สึกลึกซึ้งที่มีต่อความมีน้ำใจของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีพญา กรุงเทพมหานคร. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- Ambrose Don & Cross Tracy. (2009). *Morality, Ethics, and Gifted Mind*. Spingre.
- Bloom, Benjamin S. (1976). *Human Characteristics and School Learning*. 2nd ed. New York:
McGeaw-Hill.
- Brawley, Oletha Daniels. (1975). *A Study to Evaluate the Effects of using Multimedia
Instructional Modules to teach Time-telling to Retarded Learners*. *Dissertation
Abstracts International*, 35(7), 4280-A.
- Cardarelli, Sally M. (1973). *Individualized Instruction Programmed and Material*. New York:
Harper & Eaglewood Cliffs.

- Chiu, L. H. (1975). The student and discipline problems. *The Journal of Educational Research*, 69(2), 69-72.
- Dell, Selva Patricia C. and Jeromo B. Dusek. (1970). Sex Role Orientation and Resolution of Eriksonian crisis During the late Adolscent Yea. *Journal of Personality and Social Phychology*, 47, 204–212.
- Emily J. Borda. (2007). *Applying Gadamer's concept of disposition to science and science education*. Retrieved from [http:// www. springerlink.com](http://www.springerlink.com).
- Frazier, Jenice Gregory. (1975). *Effect of Systematic Inservice Training model on Teaching Performance and Skill of Group of First Grade Teacher*. Dissertation Abstracts Abstracts International, 36(5), 2589-A.
- Galen, I. (2014). *Evaluating secondary school student' levels of five mind areas in terms of some variables*. Turkey: Ondokuz Mayıs University.
- Gardner, H. (2006). *Five Mind for the Future*. Boston, MA: Harvard Business School Press.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York: McGraw - Hill.
- _____. (1973). *Module on O – A*. Florida: Florida Department of Education.
- Hsieh, D. M. (2004). False excuses : Honesty, wrongdoing, and moral growth. *The Journal of Value Inquiry*, 38(2), 171-185.
- Khalil, E. L. (2004). What is Altruism?. *Journal of Economic Psychology*, 25(1), 97-123.
- Kohlberg, Lawrence. (1976). *Moral Stages and Moralization : The Cognitive Development Approach in Moral Development and Behavior: Theory*, New York: Holt Rinchart.
- Kowaz, Andrea M. and James E. Marcia. (1991). Development and Validition of A Measure of Eriksonian Industry. *Journal of Personality and Social Phychology*, 47, 204–212.
- Miller Carroll H. (1976). *Foundation of Guidance*. New York: Harper and Row.
- Webster. (1973). *English Language Institute of America In The New Grolier Webster International*. 3rd ed. New York: Webster.

ภาคผนวก

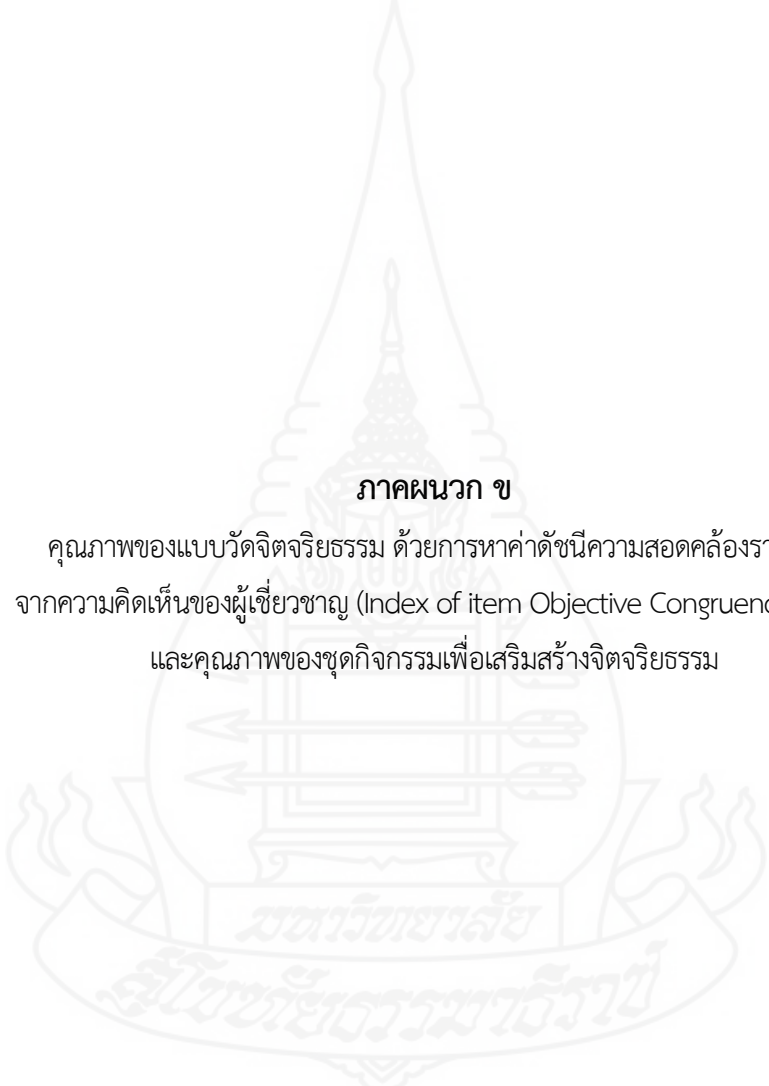
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือ

ภาคผนวก ข

คุณภาพของแบบวัดจิตจริยธรรม ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ
จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (Index of item Objective Congruence: IOC)
และคุณภาพของชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

ผลการพิจารณาคุณภาพของแบบวัดจิตจริยธรรม ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ
จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (Index of item Objective Congruence: IOC)

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ผลการประเมิน
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	ฉันไม่ละเลยหรือทอดทิ้งภารกิจงานของฉัน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2	ฉันตั้งใจทำงานให้เสร็จตามเวลาที่ครูกำหนด	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
3	ฉันอ่านหนังสือเมื่อมีเวลาว่าง	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
4	ฉันไม่มีความตื่นตัวในการทำงาน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5	ฉันใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
6	ฉันทบทวนตำราเรียนก่อนนอน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
7	ฉันไม่เข้าร่วมทำกิจกรรมที่พัฒนา ความสามารถของตนเอง	0	1	0	1	1	0.60	ใช้ได้
8	ฉันฝึกปฏิบัติหรือทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
9	ฉันทำงานบ้านโดยไม่มีใครบอกให้ทำ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
10	ฉันปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
11	ฉันรักษาคำมั่นสัญญาที่เคยให้ไว้กับผู้อื่น	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
12	ฉันยอมรับผิดเมื่อฉันทำผิด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
13	ฉันเป็นคนพูดความจริงและไม่โกหกผู้อื่น	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
14	ฉันทำงานไม่สำเร็จในสิ่งที่ฉันรับปากไว้	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
15	ฉันไม่เคยลอกการบ้านเพื่อน	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
16	ฉันไม่นำของของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
17	ฉันไม่ทุจริตในการสอบ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
18	ฉันแสดงความยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น ด้วยความจริงใจ	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
19	ฉันไม่สอพลอผู้อื่นเพื่อประโยชน์ของตนเอง	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
20	ฉันไม่ช่วยเหลือคนที่กระทำความผิด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
21	ฉันเข้านอนและตื่นนอนในเวลาที่เหมาะสม	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
22	ฉันเก็บข้าวของในห้องนอนหรือโต๊ะทำงานเป็น ระเบียบเรียบร้อย	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
23	ฉันออมเงินที่เหลือใช้ในทุกๆ วัน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
24	ฉันส่งการบ้านตรงเวลา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
25	ฉันต่อแถวซื้อของ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ผลการประเมิน
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
26	ฉันข้ามถนนโดยใช้ทางม้าลายหรือสะพานลอย	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
27	ฉันแต่งกายสุภาพและถูกต้องตามกฎของโรงเรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
28	ฉันทำเวรความสะอาดห้องเรียนตามตารางเวร	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
29	ฉันเข้าเรียนในแต่ละวิชาตรงเวลา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
30	ฉันขึ้น ลงรถประจำทางตามจุดรับส่ง	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
31	ฉันบริจาคทรัพย์สินของตนเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
32	ฉันให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
33	ฉันรับอาสาช่วยเหลือครูในเวลาว่าง	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
34	ฉันช่วยผู้อื่นทำงาน	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
35	ฉันสละที่นั่งบนรถเมลิให้ผู้อื่น	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
36	ฉันเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
37	ฉันช่วยอธิบายการบ้านให้เพื่อนฟังเมื่อเขาไม่เข้าใจ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
38	ฉันแบ่งขนมให้เพื่อนรับประทาน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
39	ฉันไม่สนใจเจรจาเมื่อเพื่อนทะเลาะกัน	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
40	ฉันแนะนำวิธีการแก้ปัญหาให้เพื่อนเมื่อเพื่อนไม่สบายใจ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
41	ฉันค้นหาคำหรือข้อความในสิ่งที่ฉันไม่เข้าใจ	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
42	ฉันมักค้นคว้าความรู้ใหม่ใหม่จากอินเทอร์เน็ต	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
43	ฉันชอบอ่านหนังสือใหม่ๆ	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
44	ฉันแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุม	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
45	ฉันอ่านหนังสือและขอบคิควิเคราะห์จากสิ่งที่อ่าน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
46	ฉันไม่ค่อยติดตามเรื่องราวของเทคโนโลยีใหม่ๆ	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
47	ฉันแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนในเรื่องต่างๆ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
48	ฉันเข้าร่วมกิจกรรมวิชาการในโรงเรียนและนอกโรงเรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
49	ฉันไม่ชอบไปที่ศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ต่างๆ กับทางโรงเรียน	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
50	ฉันยกมือถามเมื่อไม่เข้าใจในสิ่งที่ครูสอน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ตารางแสดงการหาคุณภาพของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

ที่	เรื่อง	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ		
		ความถูกต้อง	ความเหมาะสม	ความสอดคล้อง
1	ปฐมนิเทศ(รู้จักกัน ฉันทและเธอ)	√	√	√
2	ความขยันหมั่นเพียร (ขยันเกิด เกิดประโยชน์)	√	√	√
3	ความขยันหมั่นเพียร (ทุ่มเทมุ่งมั่น ฉันททำได้)	√	√	√
4	ความซื่อสัตย์ (สัญญาต้องเป็นสัญญา)	√	√	√
5	ความซื่อสัตย์ (ซื่อสัตย์ในตนเอง)	√	√	√
6	ความมีวินัย (วินัยดี ตนเองดี สังคมดี)	√	√	√
7	ความมีวินัย (วินัย ในเวลา)	√	√	√
8	ความมีน้ำใจ (สถานการณ์สร้างวีระบุรุษ)	√	√	√
9	ความมีน้ำใจ (กำลังใจคือสิ่งสำคัญ)	√	√	√
10	ความใฝ่เรียนรู้ (หนังสือดีมีความรู้)	√	√	√
11	ความใฝ่เรียนรู้ (แหล่งเรียนรู้ อยู่รอบตัว)	√	√	√
12	ปัจฉิมนิเทศ (ประเมินผลตนเอง)	√	√	√

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบวัดพฤติกรรมจิตจริยธรรม

และชุดกิจกรรมเสริมสร้างจิตจริยธรรม

แบบวัดพฤติกรรมจิตจริยธรรม

คำชี้แจง แบบวัดพฤติกรรมจิตจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

นักเรียนมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของตนเองในระดับใด ให้ทำเครื่องหมาย (✓)

ในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของตนเอง

ข้อ ที่	พฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1	ฉันไม่ละเอียดหรือทอดทิ้งภารกิจการงานของฉัน					
2	ฉันตั้งใจทำงานให้เสร็จตามเวลาที่ครูกำหนด					
3	ฉันอ่านหนังสือเมื่อมีเวลาว่าง					
4	ฉันไม่มีความตื่นตัวในการทำงาน					
5	ฉันใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์					
6	ฉันทบทวนตำราเรียนก่อนนอน					
7	ฉันไม่เข้าร่วมทำกิจกรรมที่พัฒนาความสามารถของตนเอง					
8	ฉันฝึกปฏิบัติหรือทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน					
9	ฉันทำงานบ้านโดยไม่มีใครบอกให้ทำ					
10	ฉันปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น					
11	ฉันรักษาคำมั่นสัญญาที่เคยให้ไว้กับผู้อื่น					
12	ฉันยอมรับผิดเมื่อฉันทำผิด					
13	ฉันเป็นคนพูดความจริงและไม่โกหกผู้อื่น					
14	ฉันทำงานไม่สำเร็จในสิ่งที่ฉันรับปากไว้					
15	ฉันไม่เคยลอกการบ้านเพื่อน					
16	ฉันไม่นำของของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง					
17	ฉันไม่ทุจริตในการสอบ					
18	ฉันแสดงความยินดีในความสำเร็จของผู้อื่นด้วยความจริงใจ					
19	ฉันไม่สอพลอผู้อื่นเพื่อประโยชน์ของตนเอง					
20	ฉันไม่ช่วยเหลือคนที่กระทำความผิด					
21	ฉันเข้านอนและตื่นนอนในเวลาที่เหมาะสม					
22	ฉันเก็บข้าวของในห้องนอนหรือโต๊ะทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อย					
23	ฉันออมเงินที่เหลือใช้ในทุกวัน					
24	ฉันส่งการบ้านตรงเวลา					

ข้อ ที่	พฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
25	ฉันต่อแถวซื้อของ					
26	ฉันข้ามถนนโดยใช้ทางม้าลายหรือสะพานลอย					
27	ฉันแต่งกายสุภาพและถูกต้องตามกฎของโรงเรียน					
28	ฉันทำเวรความสะอาดห้องเรียนตามตารางเวร					
29	ฉันเข้าเรียนในแต่ละวิชาตรงเวลา					
30	ฉันขึ้น ลงรถประจำทางตามจุดรับส่ง					
31	ฉันบริจาคทรัพย์สินของตนเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น					
32	ฉันให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน					
33	ฉันรับอาสาช่วยเหลือครูในเวลาว่าง					
34	ฉันช่วยผู้อื่นทำงาน					
35	ฉันสละที่นั่งบนรถเมลิให้ผู้อื่น					
36	ฉันเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น					
37	ฉันช่วยอธิบายการบ้านให้เพื่อนฟังเมื่อเขาไม่เข้าใจ					
38	ฉันแบ่งขนมให้เพื่อนรับประทาน					
39	ฉันไม่สนใจเจรจาเมื่อเพื่อนทะเลาะกัน					
40	ฉันแนะนำวิธีการแก้ปัญหาให้เพื่อนเมื่อเพื่อนไม่สบายใจ					
41	ฉันค้นหาคำหรือข้อความในสิ่งที่ฉันไม่เข้าใจ					
42	ฉันมักค้นคว้าความรู้ใหม่ใหม่จากอินเทอร์เน็ต					
43	ฉันชอบอ่านหนังสือใหม่ๆ					
44	ฉันแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุม					
45	ฉันอ่านหนังสือและชอบคิดวิเคราะห์จากสิ่งที่อ่าน					
46	ฉันไม่ค่อยติดตามเรื่องราวของเทคโนโลยีใหม่ๆ					
47	ฉันแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนในเรื่องต่างๆ					
48	ฉันเข้าร่วมกิจกรรมวิชาการในโรงเรียนและนอกโรงเรียน					

ข้อ ที่	พฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
49	ฉันไม่ชอบไปที่ศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ต่างๆ กับทางโรงเรียน					
50	ฉันยกมือถามเมื่อไม่เข้าใจในสิ่งที่ครูสอน					

ครั้งที่ 1

ชื่อเรื่อง	ปฐมนิเทศ
ชื่อกิจกรรม	รู้จักกัน ฉับและเธอ
เวลา	50 นาที
จุดมุ่งหมาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อสร้างมิตรภาพและบรรยากาศที่ดีในการเริ่มต้นทำกิจกรรม 2. เพื่อให้นักเรียนทราบแนวทางปฏิบัติ และรายละเอียดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย วิธีการ วัน เวลา สถานที่ ระยะเวลา ในการร่วมกิจกรรม
แนวคิด	<p>จิตจริยธรรมหมายถึง การปฏิบัติตามกรอบ ข้อกำหนด ที่สมาชิกในสังคมกำหนดให้ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าถูกบังคับ เป็นการกระทำพฤติกรรมออกมาอย่างดี ไม่ขาดตกบกพร่อง กระทำด้วยความสุขภายในจิตใจ มีความยินดีและให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามกรอบนั้นๆ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นภาระหรือก่อให้เกิดความลำบากกายและใจ และหวังให้สังคมที่ตนอยู่นั้นมีความสุขสงบสุขจากการปฏิบัติ</p>
ส่วนประกอบของชุดกิจกรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. คำชี้แจง 2. คู่มือครู 3. สื่อและอุปกรณ์การจัดกิจกรรม

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนจัดกิจกรรมครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรมแนวคู่มือครูเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.2 ครูเตรียมสื่อการจัดกิจกรรมให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือโดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรม

2. การจัดกิจกรรม

2.1 ชุดกิจกรรมแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม ปฐมนิเทศโดยใช้กิจกรรมรู้จักกัน ฉันทและเธอ

2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มโดยการใช้กิจกรรมและการอภิปราย

3. บทบาทของครู

3.1 ครูทักทายนักเรียน สร้างความคุ้นเคย และชี้แจงการจัดกิจกรรมแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

3.2 ครูให้นักเรียนร่วมกิจกรรม เพื่อสร้างความสัมพันธ์ โดยการ ให้นักเรียนยืนกันเป็นวงกลม และเวียนกันแนะนำตัว บอกชื่อจริง ชื่อเล่น แล้วนิสัยส่วนตัว หรือลักษณะส่วนตัวที่โดดเด่นที่สุดของตัวเองให้เพื่อนได้รู้จักครบทุกคน จากนั้น ให้แต่ละคนเข้าไปสัมภาษณ์เพื่อนในลักษณะนิสัย ความชอบ ความถนัด หรือความสนใจที่เหมือนกัน ให้อยู่ด้วยกันให้มากที่สุด เป็นการสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิกในห้อง ให้ได้รู้จักกันมากขึ้น

3.3 ครูอธิบายถึงวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย และรายละเอียดของการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมจิตจริยธรรมให้นักเรียนรับทราบ

3.4 ครูอธิบายถึง จิตจริยธรรม และองค์ประกอบในการดำเนินการจัดกิจกรรมว่า จิตจริยธรรม หมายถึง การปฏิบัติตามกรอบ ข้อกำหนด ที่สมาชิกในสังคมกำหนดให้ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าถูกบังคับ เป็นการกระทำพฤติกรรมออกมาอย่างดี ไม่ขาดตกบกพร่อง กระทำด้วยความสุขภายในจิตใจ มีความยินดีและให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามกรอบนั้นๆ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นภาระหรือก่อให้เกิดความลำบากกายและใจ และหวังให้สังคมที่ตนอยู่นั้นมีความสุขจากการปฏิบัติ

3.5 ครูแจกใบงานรู้จักกัน ฉันทและเธอให้นักเรียนปฏิบัติ

3.6 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องจิตจริยธรรมประกอบกิจกรรม

3.7 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปเรื่องจิตจริยธรรมและผลที่ได้จากกิจกรรมนี้

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

4.1 ใบงานรู้จักกัน ฉันและเธอ

4.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรมแนะแนวในชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่อง ปฐมนิเทศโดยใช้กิจกรรมรู้จักกันฉันและเธอใช้เวลา 50 นาทีครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. สารสำคัญ

จิตจริยธรรม เป็นการปฏิบัติตามกรอบ ข้อกำหนด ที่สมาชิกในสังคมกำหนดให้ โดยไม่รู้สึกรำคาญ บังคับ เป็นการกระทำพฤติกรรมออกมาอย่างดี ไม่ขาดตกบกพร่อง กระทำด้วยความสุขภายในจิตใจ มีความยินดีและให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามกรอบนั้นๆ โดยไม่รู้สึกรำคาญหรือก่อให้เกิดความลำบากกาย และใจ และหวังให้สังคมที่ตนอยู่นั้นมีความสุขจากการปฏิบัติ

2. จุดประสงค์

1. เพื่อสร้างมิตรภาพและบรรยากาศที่ดีในการเริ่มต้นทำกิจกรรม
2. เพื่อให้นักเรียนทราบแนวทางปฏิบัติ และรายละเอียดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย วิธีการ วันเวลา สถานที่ ระยะเวลา ในการร่วมกิจกรรม

3. เนื้อหา

การสร้างความสัมพันธ์ และการชี้แจงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมก่อนการจัดกิจกรรมเป็นการทำให้นักเรียนมีความคุ้นเคยกับเพื่อนและครูมากขึ้น และทำให้นักเรียนได้ทราบ และเข้าใจแนวทางปฏิบัติของการจัดกิจกรรมต่างๆ อีกด้วย

4. วิธีดำเนินการ

4.1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

ครูทักทายนักเรียน สร้างความคุ้นเคย และชี้แจงการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

4.2 ชั้นกิจกรรม

4.2.1 ครูให้นักเรียนร่วมกิจกรรม เพื่อสร้างความสัมพันธ์ โดยการ ให้นักเรียนยืนกันเป็นวงกลม และเวียนกันแนะนำตัว บอกชื่อจริง ชื่อเล่น แล้วนิสัยส่วนตัว หรือลักษณะส่วนตัวที่โดดเด่นที่สุดของตัวเองให้เพื่อนได้รู้จักครบทุกคน จากนั้น ให้แต่ละคนเข้าไปสัมภาษณ์เพื่อนในลักษณะนิสัย ความชอบ ความถนัด หรือความสนใจที่เหมือนกัน ให้อยู่ด้วยกันให้มากที่สุด เป็นการสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิกในห้องให้รู้จักกันมากขึ้น

4.2.2 ครูอธิบายถึงวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย และรายละเอียดของการเข้าร่วมกิจกรรม ส่งเสริมจิตจริยธรรมให้นักเรียนรับทราบ

4.2.3 ครูอธิบายถึง จิตจริยธรรม และองค์ประกอบในการดำเนินการจัดกิจกรรม ว่า จิตจริยธรรมหมายถึง การปฏิบัติตามกรอบ ข้อกำหนด ที่สมาชิกในสังคมกำหนดให้ โดยไม่รู้สึกรู้สีกว่าถูกบังคับ เป็นการกระทำพฤติกรรมออกมาอย่างดี ไม่ขาดตกบกพร่อง กระทำด้วยความสุขภายในจิตใจ มีความยินดี และให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามกรอบนั้นๆ โดยไม่รู้สึกรู้สีกว่าเป็นภาระหรือก่อให้เกิดความลำบากกายและใจ และหวังให้สังคมที่ตนอยู่นั้นมีความสุขจากการปฏิบัติ

4.2.4 ครูแจกใบงาน รู้จักกัน ฉันและเธอ ให้นักเรียนปฏิบัติ

4.2.5 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

4.3 ชั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นและผลที่ได้จากกิจกรรมนี้

4.4 ชั้นทดสอบหลังเรียน

-

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 ใบงานรู้จักกัน ฉันและเธอ

5.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 ตรวจผลจากใบงาน

6.3 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

6.4 สังเกตจากการอภิปรายร่วมกับการซักถาม และตอบคำถาม

ใบงานประกอบการจัดกิจกรรม
กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ปฐมนิเทศ

กิจกรรม รู้จักกัน ฉันและเธอ

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

คำชี้แจงให้นักเรียนเขียนชื่อเพื่อน และบอกลักษณะนิสัยส่วนตัว ที่โดดเด่นที่สุดของเพื่อน

ที่	ชื่อ - สกุล (เพื่อน)	ชื่อเล่น	นิสัย บุคลิก ลักษณะ	นิสัย บุคลิก ลักษณะ ที่เหมือนกับตัวเรา
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				

**ใบความรู้ประกอบการจัดกิจกรรม
กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม**

เรื่อง ปฐมนิเทศ

กิจกรรม รู้จักกัน ฉันและเธอ

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

จิตจริยธรรม

หมายถึง การปฏิบัติตามกรอบ ข้อกำหนด ที่สมาชิกในสังคมกำหนดให้ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าถูกบังคับ เป็นการกระทำพฤติกรรมออกมาอย่างดี ไม่ขาดตกบกพร่อง กระทำด้วยความสุขภายในจิตใจ มีความยินดี และให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามกรอบนั้นๆ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นภาระหรือก่อให้เกิดความลำบากกายและใจ และหวังให้สังคมที่ตนอยู่นั้นมีความสุขจากการปฏิบัติ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ ขยันหมั่นเพียร ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย มีน้ำใจ ใฝ่เรียนรู้ โดยมีนิยามความหมายดังนี้

1. ขยันหมั่นเพียร หมายถึง คุณลักษณะทางจริยธรรมที่แสดงออกถึงความมุ่งมั่นตั้งใจอย่างจริงจัง และต่อเนืองที่จะประกอบกิจการหน้าที่ของตน ได้แก่ มีความมานะ อุตสาหะ ไม่ท้อถอย กล้าเผชิญอุปสรรค และแก้ไขปัญหาเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงด้วยดี รักที่จะทำหน้าที่ของตน ลงมือทำงานโดยที่ไม่ต้องมีผู้ใดบังคับ และฝึกฝนตนเองในทักษะและความสามารถที่จะทำให้งานในหน้าที่ของตนประสบความสำเร็จ

2. ซื่อสัตย์ หมายถึง คุณลักษณะทางจริยธรรมที่แสดงออกถึงการประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมาตามหน้าที่ความรับผิดชอบของตน ได้แก่ รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนและทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด โดยการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง เป็นจริง รักษาความลับสัญญา ปลอดจากความรูสึกลำเอียงหรืออคติ ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง ละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด

3. มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะทางจริยธรรมที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ กฎหมาย มารยาท และระเบียบปฏิบัติ ที่มีต่อตนเอง ครอบครัว เพื่อน โรงเรียน หรือสังคม ตามบทบาทและความรับผิดชอบของตน ด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวั่นไหวต่อสิ่งยั่วยุภายนอกหรือความต้องการอื่นใดที่จะส่งผลให้ตนขาดความยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ กฎหมาย มารยาท หรือระเบียบปฏิบัตินั้นๆ

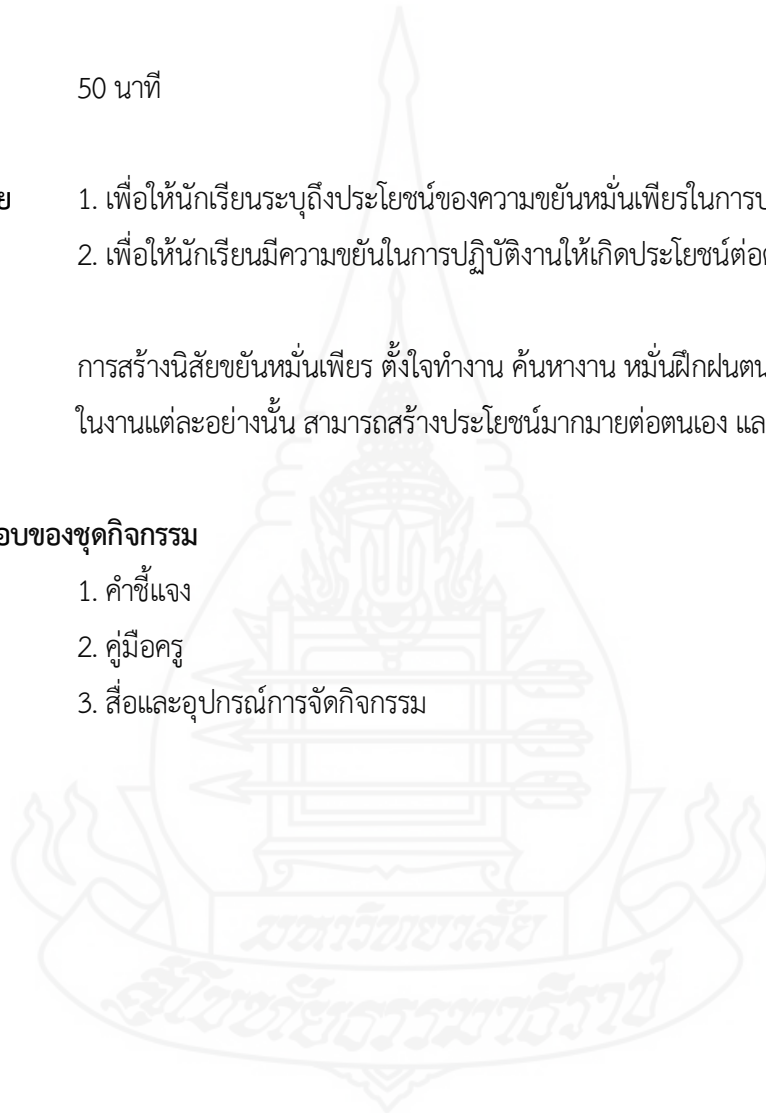
4. มีน้ำใจ หมายถึง คุณลักษณะทางจริยธรรมที่แสดงออกถึงการเป็นผู้ให้ ช่วยเหลือบุคคลอื่นหรือสังคมด้วยความกระตือรือร้น มีเมตตากรุณา ได้แก่ เข้าใจและเห็นใจผู้อื่นที่มีความเดือดร้อน ช่วยเหลือผู้ปกครอง สมาชิกในครอบครัว ครู เพื่อน หรือบุคคลอื่น อาสา ทำงานให้กับผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาของตน แบ่งปันหรือเสียสละเงินทอง สิ่งของ หรือความรู้ ช่วยเหลือให้คำปรึกษาหรือแก้ปัญหาเพื่อสร้างความสุขให้กับผู้อื่น และเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์หรือแก้ไขปัญหาให้กับสังคมส่วนรวมด้วยความเต็มใจและกระตือรือร้น

5. **ใฝ่เรียนรู้** หมายถึง คุณลักษณะทางจริยธรรมที่แสดงออกถึงความสนใจในการแสวงหาความรู้ จากสิ่งรอบตัวอย่างสม่ำเสมอเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง ได้แก่ การหาความรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อเทคโนโลยีต่างๆ ด้วยความสนใจและตั้งใจเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ต่างๆ อย่างกระตือรือร้น บันทึกรู้ วิเคราะห์ความรู้ต่างๆ รวมไปถึงการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่นและนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน

ครั้งที่ 2

ชื่อเรื่อง	ความขยันหมั่นเพียร
ชื่อกิจกรรม	ขยันเกิด เกิดประโยชน์
เวลา	50 นาที
จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้นักเรียนระบุถึงประโยชน์ของความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงาน 2. เพื่อให้นักเรียนมีความขยันในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และผู้อื่น
แนวคิด	การสร้างนิสัยขยันหมั่นเพียร ตั้งใจทำงาน ค้นหางาน หมั่นฝึกฝนตนเองให้มีความสามารถ ในงานแต่ละอย่างนั้น สามารถสร้างประโยชน์มากมายต่อตนเอง และผู้อื่นได้
ส่วนประกอบของชุดกิจกรรม	1. คำชี้แจง 2. คู่มือครู 3. สื่อและอุปกรณ์การจัดกิจกรรม

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนจัดกิจกรรมครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรมแนวคู่มือครูเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.2 ครูเตรียมสื่อการจัดกิจกรรมให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือโดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรม

2. การจัดกิจกรรม

2.1 ชุดกิจกรรมแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่องความขยันหมั่นเพียร โดยใช้กิจกรรมขยันเถิด เกิดประโยชน์

2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มโดยการใช้เกมและการอภิปราย

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการจัดกิจกรรมแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่องความขยันหมั่นเพียร โดยใช้กิจกรรมขยันเถิด เกิดประโยชน์

3.2 สนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักเรียนว่าในการดำเนินกิจวัตรประจำวันของตนเองมีเรื่องใดที่ต้องเกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรบ้าง เพื่อให้เกิดประโยชน์

3.3 ครูให้นักเรียนร่วมกิจกรรม รวมพลังคนขยัน ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยให้สมาชิกแต่ละคนเขียนความขยันของตนเองที่ได้ทำในชีวิตประจำวันมาให้มากที่สุด ในเวลา 5 นาที

3.4 ครูกล่าวถึงจริยธรรม เรื่องความขยันหมั่นเพียรของแต่ละคนในการเล่นกิจกรรม ล้วนแล้วแต่สร้างประโยชน์ให้กับตนเอง และผู้อื่น

3.5 ครูแจกใบงาน ตัวอย่างคนขยัน ให้นักเรียนปฏิบัติ

3.6 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นและผลที่ได้จากกิจกรรมนี้

3.7 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

3.8 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดหลังเรียน

4.2 ใบงานขยันเถิด เกิดประโยชน์

4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรมแนะแนวในชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่องความขยันหมั่นเพียร โดยใช้กิจกรรมขยันเถิด เกิดประโยชน์ใช้เวลา 50 นาที ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. สาระสำคัญ

ขยันหมั่นเพียร คือ คุณลักษณะแสดงออกถึงความมุ่งมั่นตั้งใจอย่างจริงจังและต่อเนื่องที่จะประกอบกิจการหน้าที่ของตน ได้แก่ มีความมานะ อุตสาหะ ไม่ท้อถอย กล้าเผชิญอุปสรรคและแก้ไขปัญหาเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงด้วยดี รักที่จะทำหน้าที่ของตน ลงมือทำงานโดยที่ไม่ต้องมีผู้ใดบังคับ และฝึกฝนตนเองในทักษะและความสามารถที่จะทำให้งานในหน้าที่ของตนประสบความสำเร็จ

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนระบุถึงประโยชน์ของความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงาน
2. เพื่อให้นักเรียนมีความขยันในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และผู้อื่น

3. เนื้อหา

การสร้างเสริมเรื่องความขยันหมั่นเพียร ต้องมุ่งเน้นให้นักเรียนมุ่งมั่นทำงานในหน้าที่ของตนเองให้ประสบความสำเร็จ แล้วความสำเร็จนั้นจะก่อประโยชน์กับตนเอง และสังคมได้

4. วิธีดำเนินการ

4.1 ขั้่นนำเข้าสู่บทเรียน

สนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักเรียนว่าในการดำเนินกิจวัตรประจำวันของตนเองมีเรื่องใดที่ต้องเกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียร

4.2 ขั้่นกิจกรรม

4.2.1 ครูให้นักเรียนร่วมกิจกรรม รวมพลังคนขยัน ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยให้สมาชิก แต่ละคนเขียนความขยันของตนเองที่ได้ทำในชีวิตประจำวันมาให้มากที่สุด ในเวลา 5 นาที

4.2.2 กติกา การนับกิจกรรมความขยันของกิจกรรมละ 1 คะแนน แล้วเอามารวมกัน ถ้ารวมกันแล้วกิจกรรมซ้ำกันให้นับเป็น 1 คะแนน กลุ่มใดมีคะแนนมากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ (นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์ ความขยันที่นักเรียนเขียนต้องเป็นสิ่งที่นักเรียนทำจริง)

4.2.3 เมื่อทำกิจกรรมเสร็จให้นักเรียนตอบคำถามจากใบงาน ตัวอย่างคนขยัน ที่เตรียมไว้

4.3 ชั้นสรุป

4.3.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นและผลที่ได้จากกิจกรรมนี้

4.3.2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

4.4 ชั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 แบบฝึกหัดหลังเรียน

5.2 ใบงานตัวอย่างคนขยัน

5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

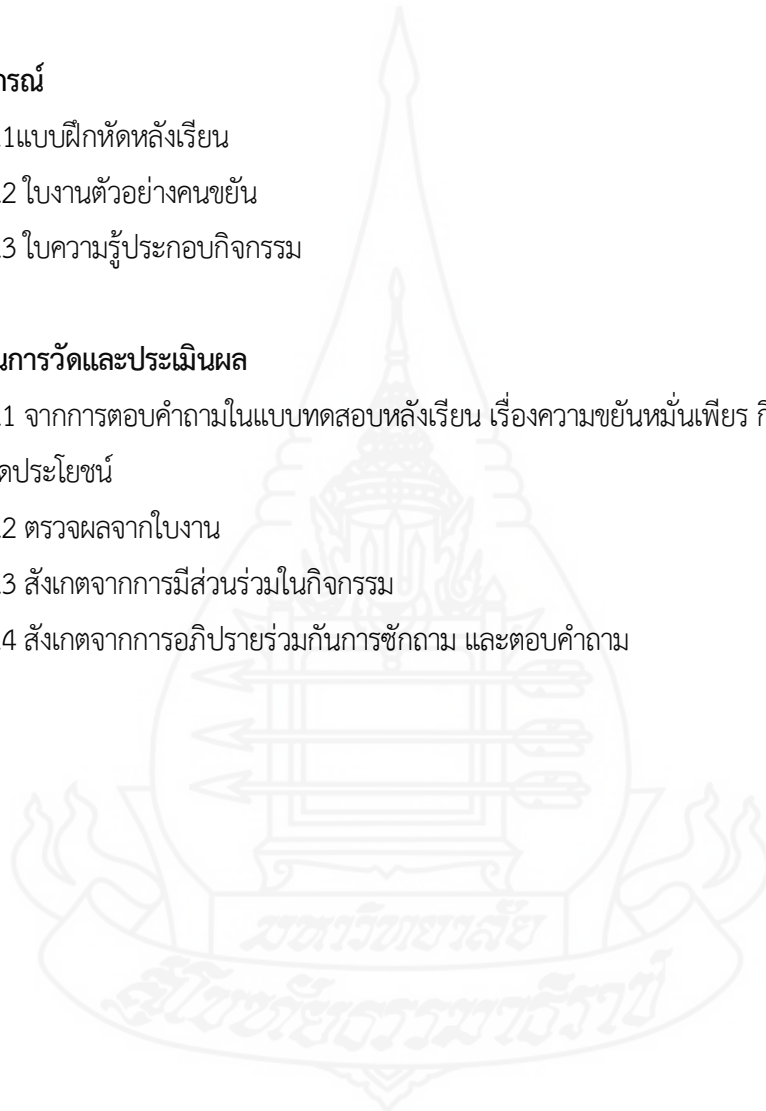
6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากการตอบคำถามในแบบทดสอบหลังเรียน เรื่องความขยันหมั่นเพียร กิจกรรม
ขยันเกิดเกิดประโยชน์

6.2 ตรวจผลจากใบงาน

6.3 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

6.4 สังเกตจากการอภิปรายร่วมกันการซักถาม และตอบคำถาม

ใบงานประกอบการจัดกิจกรรม

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความขยันหมั่นเพียร

กิจกรรม ขยันเถิด เกิดประโยชน์

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องราว ตัวอย่างคนขยัน แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

คุณตัน ภาสกรนที

คุณตัน ภาสกรนทีเริ่มต้นการทำงานด้วยเงินเดือน 700 บาทมาก่อน โดยเริ่มต้นการทำงานตั้งแต่อายุ 17 ปี หลังจากเรียนจบมศ.3 จนมามีธุรกิจแรกเป็นของตัวเองก็คือแผงขายหนังสือพิมพ์ คุณตันล้มลุกคลุกคลานทำงานหาเลี้ยงชีพ ทั้งเจ้ง ทั้งขาดทุน ฝนตกหนังสือพิมพ์เปียกน้ำ เจ้งตั้งแต่ก่อนเปิดร้าน แต่ก็ไม่ยอมแพ้ เริ่มใหม่และขยัน ซึ่งเป็นเหตุผลที่คุณตันเป็นเจ้าของธุรกิจได้เร็ว

จนมาธุรกิจไออิชิ จากตอนแรกๆ ที่คุณตันต้องจัดการเองทุกอย่างตั้งแต่ซ่อมก๊อกน้ำในห้องน้ำ ดูแลงานเบื้องหลัง ใส่ขาเส้นเช็ดโต๊ะ จนปัจจุบันมีลูกน้องช่วยทำทุกอย่าง มีการแบ่งหน้าที่ชัดเจน บริหารบริษัทใหญ่ๆ ได้ด้วยตัวเองคุณตันกล่าวว่าที่ประสบความสำเร็จมากถึงทุกวันนี้ได้ก็เพราะเป็นคนขยัน ไม่ยุ่งกับสิ่งไม่ดี คนเลื่อยอยากจะช่วยเหลือ

เจมส์ คาเมรอน (James Cameron)

ผู้กำกับหนังออสการ์ชื่อดัง ทั้ง คนเหล็ก 2, ไททานิค และ ภาพยนตร์ 3D เรื่องแรกของโลก อย่าง อวตาร (Avatar) ก็มีประวัติที่น่าเอาเป็นตัวอย่างเช่นกัน

เขาเคยหยุดเรียนตอนปี 2 ไปทำงานรับจ้างทั่วไป ทั้งขับรถบรรทุกและงานเขียน ระหว่างนั้นก็พยายามเรียนด้าน สเปนเซียล เอฟเฟค ด้วยตนเอง จากวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาในห้องสมุด หลังจากดูหนังสตาร์วอร์ จึงเลิกขับรถบรรทุก ไปหางานในวงการภาพยนตร์ทำ จากงานผู้ช่วย จนสุดท้ายก็ประสบความสำเร็จในวงการภาพยนตร์

1. จากเรื่องราวชีวิตของ คุณตัน ภาสกรนที และเจมส์ คาเมรอน (James Cameron) นักเรียนคิดว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

.....

.....

2. ความขยันหมั่นเพียรจากเรื่องราวชีวิตทั้ง 2 คน มีผลอย่างไรกับตนเอง และผู้อื่น

.....

.....

**ใบความรู้ประกอบการจัดกิจกรรม
กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม**

เรื่อง ความขยันหมั่นเพียร

กิจกรรม ขยันเถิด เกิดประโยชน์

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

ความขยันหมั่นเพียร

หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่การทำงานและการประกอบอาชีพที่สุจริตอย่างกระตือรือร้น และตั้งใจจริงให้สำเร็จด้วยความมานะอดทน

สำหรับการปลูกฝังและสร้างเสริมเรื่องความขยันหมั่นเพียรในระดับมัธยมศึกษา ต้องการมุ่งเน้นให้นักเรียนมุ่งมั่นทำงานในหน้าที่ของตนเองให้ประสบความสำเร็จ มีความอดทนไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก หรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น ใช้เวลาว่างศึกษาหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ ฝึกฝนตนเองให้มีความสามารถและความชำนาญในงานที่สุจริตเป็นประโยชน์ต่อสังคม

ความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียน

หมายถึง การที่นักเรียนมีความรัก ความตั้งใจมุ่งมั่นศึกษาเล่าเรียนไม่ท้อแท้แม้บางครั้งบทเรียนนั้นจะยาก หรือมีอุปสรรคต่างๆบางอย่างบ้างก็มานะทำงานสำเร็จ เมื่อมีเวลาว่างก็ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเล่าเรียนของตนโดยอ่านหนังสือศึกษาค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่างๆเพิ่มเติม ทบทวนบทเรียนมาล่วงหน้าทุกครั้ง เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยด้านการเรียนก็พยายามศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีการที่ถูกต้อง เพื่อคลี่คลายปัญหาของตนอยู่เสมอ

อิทธิบาท 4 คือ เครื่องให้ถึงความสำเร็จตามความประสงค์ 4 อย่าง หรือหลักความสำเร็จอย่างดีเยี่ยม อิทธิบาทมี 4 ประการ คือ

1. ฉันทะ คือ ความพอใจในการศึกษาเล่าเรียน
2. วิริยะ คือ ความเพียรประกอบการศึกษาเล่าเรียน
3. จิตตะ คือ เอาใจฝึกฝนในการศึกษาเล่าเรียนอย่างสม่ำเสมอ
4. วิมังสา คือ หมั่นตรองหาเหตุผลในการศึกษาเล่าเรียนนั้นให้พัฒนาดีขึ้น

ความขยันหมั่นเพียรในงานที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือสังคม

หมายถึง การที่นักเรียนมีความรัก ความตั้งใจทำงานสุจริตและเป็นประโยชน์ต่อสังคม มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานดังกล่าว มาทำงานทุกครั้งด้วยความเต็มใจ และปรารถนาดี ไม่เลื่องงานหรือรังเกียจงาน พยายามคิดศึกษาและสร้างสรรค์งานที่ส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมหรือชุมชนอยู่เสมอ สังคม

หรือชุมชนเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตของเราที่จะต้องมีการอยู่ร่วมกัน ดังนั้นจึงมีความสำคัญมีความจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบ ต้องมีความขยันช่วยงานของสังคมและชุมชน

แบบฝึกหัดหลังเรียน

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความขยันหมั่นเพียร

กิจกรรม ขยันเกิด เกิดประโยชน์

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

คำชี้แจงให้นักเรียนอ่านข้อความและเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

1. ความขยันหมั่นเพียรเกิดประโยชน์กับตนเองอย่างไร

.....

.....

.....

2. ความขยันหมั่นเพียรเกิดประโยชน์กับผู้อื่น หรือสังคมอย่างไร

.....

.....

.....

3. คนที่มีความขยันหมั่นเพียรจะมีลักษณะเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

4. การพัฒนาฝึกฝนความขยันหมั่นเพียร ต้องทำอย่างไรตามความคิดของนักเรียน

.....

.....

.....

5. จงยกตัวอย่างบุคคลที่มีความขยันหมั่นเพียรจนประสบความสำเร็จในชีวิต มา 1 คน

.....

.....

.....

เฉลยแบบฝึกหัดหลังเรียน

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความขยันหมั่นเพียร

กิจกรรม ขยันเถิด เกิดประโยชน์

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

1. ความขยันหมั่นเพียรเกิดประโยชน์กับตนเองอย่างไร

ทำให้ตนเองเป็นคนมีความตั้งใจมุ่งมั่นไม่ย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรค รู้จักรับผิดชอบหน้าที่ หรืองานที่ได้รับมอบหมาย และสามารถเจริญก้าวหน้าในชีวิตการทำงาน

2. ความขยันหมั่นเพียรเกิดประโยชน์กับผู้อื่น หรือสังคมอย่างไร

การที่มีความขยันหมั่นเพียรตั้งใจทำงานด้วยความสุจริต มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานด้วยความเต็มใจ และปรารถนาดีพยายามคิดศึกษาและสร้างสรรค์งานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ทำให้สังคมเกิดการพัฒนาด้านต่างๆ ผู้ที่อยู่ในสังคมก็จะได้รับประโยชน์จากผลของความขยันของเราไปด้วยไม่ทางตรงก็ทางอ้อม

3. คนที่มีความขยันหมั่นเพียรจะมีลักษณะเป็นอย่างไร

บุคคลที่ปฏิบัติภารกิจต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัวบุคคลอื่นในสังคมอย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติด้วยความแข็งขันอดทน ไม่ยอมแพ้อุปสรรคหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่ปฏิบัติภารกิจนั้นๆ คนขยันโดยปกติเป็นผู้มีความรับผิดชอบสูง หางานทำหรือมีงานทำอยู่เสมอรู้จักใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ ทำงานได้เสร็จทันเวลาที่กำหนด แบ่งเวลาในการปฏิบัติภารกิจต่างๆ และพักผ่อนหย่อนใจได้อย่างเหมาะสม

4. การพัฒนาฝึกฝนความขยันหมั่นเพียร ต้องทำอย่างไรตามความคิดของนักเรียน

ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่างๆเพิ่มเติม ทบทวนบทเรียนมาล่วงหน้าทุกครั้ง เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยด้านการเรียนก็พยายามศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีการที่ถูกต้องเพื่อคลี่คลายปัญหาของตนอยู่เสมอ

5. จงยกตัวอย่างบุคคลที่มีความขยันหมั่นเพียรจนประสบความสำเร็จในชีวิต มา 1 คน

บุคคลที่มีความขยันหมั่นเพียรตามประสบการณ์ของนักเรียนแต่ละคน

ครั้งที่ 3

ชื่อเรื่อง	ความขยันหมั่นเพียร
ชื่อกิจกรรม	ท่อมุ่มม่น ฉันททำได้
เวลา	50 นาที
จุดมุ่งหมาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรมของตนเองและผู้อื่น 2. เพื่อให้นักเรียนยอมรับผลการปฏิบัติงานของตนเองด้วยความรับผิดชอบ และพร้อมปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น
แนวคิด	กิจกรรม หรืองานที่ได้รับมอบหมาย ต้องท่อม มุ่มม่น ตั้งใจในการการปฏิบัติอย่างเต็มกำลังความสามารถ ด้วยความรับผิดชอบ และพร้อมจะปรับปรุงแก้ไขหากมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น
ส่วนประกอบของชุดกิจกรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. คำชี้แจง 2. คู่มือครู 3. สื่อและอุปกรณ์การจัดกิจกรรม

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนจัดกิจกรรมครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรมแนวคู่มือครูเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.2 ครูเตรียมสื่อการจัดกิจกรรมให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือโดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรม

2. การจัดกิจกรรม

2.1 ชุดกิจกรรมแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่องความขยันหมั่นเพียร โดยใช้กิจกรรมทุ่มเหม่งมั้น ฉันททำได้

2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มโดยการใช้เกมและการอภิปราย

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการจัดกิจกรรมแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่องความขยันหมั่นเพียร โดยใช้กิจกรรมทุ่มเหม่งมั้น ฉันททำได้

3.2 สนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักเรียนว่าในการทำงานมีช่วงไหนที่มีความขยัน และช่วงไหนที่มีความขี้เกียจบ้าง

3.3 ครูให้นักเรียนร่วมเล่นเกม ผลของความเพียร ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนฝึกท่องประโยคที่กำหนดให้ คนละ 1 ประโยค ให้ถูกต้องสมบูรณ์ เช่น “กวางขาเข้ากลางเขา คว้าขวานขว้างกวางขา” โดยให้เวลาในการฝึกฝน 5 นาที

3.4 ครูกล่าวถึงจริยธรรม เรื่องความขยันหมั่นเพียรของ ว่าต้องมีความตั้งใจ ทุ่มเทที่จะฝึกฝนจริงๆ ถึงจะสำเร็จ

3.5 ครูให้ดูตัวอย่างคลิปวิดีโอตัวอย่างคนขยันที่มีความทุ่มเททำงานจนประสบความสำเร็จ

3.6 ครูแจกใบงาน ผลของความเพียร ให้นักเรียนปฏิบัติ

3.7 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นและผลที่ได้จากกิจกรรมนี้

3.8 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

3.9 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดหลังเรียน
- 4.2 ใบงานห่มเหม่งมัน ฉันทาได้
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรมแนะแนวในชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่องความขยันหมั่นเพียร โดยใช้กิจกรรมผลของความเพียร ใช้เวลา 50 นาที ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. สารสำคัญ

การทำงาน หรือทำกิจกรรมต่างๆ หากทำด้วยความตั้งใจ ด้วยความทุ่มเท เพียรพยายามแล้ว ย่อมก่อให้เกิดผลสำเร็จออกมาได้ดี แม้ว่าจะเกิดความผิดพลาดเกิดขึ้น ก็พร้อมที่จะยอมรับ ผักผ่อน และปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรมของตนเอง และผู้อื่น
2. เพื่อให้นักเรียนยอมรับผลการปฏิบัติงานของตนเองด้วยความรับผิดชอบ และพร้อมปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

3. เนื้อหา

การปฏิบัติกิจกรรมใดๆ หากเมื่อมีความตั้งใจมุ่งมั่นด้วยความเพียรพยายามแล้วนั้น จะสามารถนำพาความสำเร็จมาสู่ตนเอง และผู้อื่น และสามารถฝึกฝนตนเองให้รับมือกับปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่ตามมา และพร้อมที่จะแก้ไขปัญหานั้นได้ตลอดเวลา

4. วิธีดำเนินการ

4.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักเรียนว่าในการดำเนินกิจวัตรประจำวันของตนเอง มีเรื่องใดที่ต้องเกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรเรื่องของการทุ่มเท มุ่งมั่น ตั้งใจปฏิบัติงาน

4.2 ขั้นกิจกรรม

4.2.1 ครูให้นักเรียนร่วมกิจกรรม ผลของความเพียร ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนฝึกท่องประโยคที่กำหนดให้คนละ 1 ประโยค เช่น “กว้างขวางเข้ากลางเขา คว้าวานขวางขวางเขา” ให้ถูกต้องสมบูรณ์ ใช้เวลาในการฝึกฝน 5 นาที

4.2.2 กติกา นักเรียนต้องวางแผนให้สมาชิกท่องประโยคที่กำหนด ตามเหมาะสมของแต่ละคน สมาชิกต้องมีความตั้งใจ มุ่งมั่น ฝึกฝนในการฝึกท่องประโยคที่ได้รับมอบหมายให้ได้

4.2.3 ครูให้ดูตัวอย่างคลิปวิดีโอตัวอย่างของคนขยันที่มีความทุ่มเททำงานจนประสบความสำเร็จ

4.2.4 ครูแจกใบงาน ผลของความเพียร ให้นักเรียนปฏิบัติ

4.2.5 ให้นักเรียนประเมินตนเองว่านักเรียนมีความตั้งใจ มุ่งมั่นจริงหรือไม่และออกมาอภิปรายถึงความสำคัญของความขยันพร้อมบอกถึงการปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้น

4.3 ชั้นสรุป

ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

4.4 ชั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 แบบฝึกหัดหลังเรียน

5.2 ใบงานทุ่มเทมุ่งมั่น ฉันททำได้

5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

5.4 คลิปวิดีโอตัวอย่างของคนขยัน

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากการตอบคำถามในแบบทดสอบหลังเรียน เรื่องความขยันหมั่นเพียร กิจกรรม ทุ่มเทมุ่งมั่น ฉันททำได้

6.2 ตรวจผลจากใบงาน

6.3 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

6.4 สังเกตจากการอภิปรายร่วมกับการซักถาม และตอบคำถาม

ใบงานประกอบการจัดกิจกรรม

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความขยันหมั่นเพียร

กิจกรรม ทุ่มเทม่งมั้น ฉันททำได้

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง หลังจากนี้นักเรียนแต่ละกลุ่มท่องประโยค ให้เขียนลงใบงานอีกครั้ง

กลุ่มที่.....

ประโยคที่ 1

ประโยคที่ 2

ประโยคที่ 3

ประโยคที่ 4

ประโยคที่ 5

**ใบความรู้ประกอบการจัดกิจกรรม
กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม**

เรื่อง ความขยันหมั่นเพียร

กิจกรรม ทุ่มเทม่งมัน ฉันททำได้

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

ความพากเพียรคือเครื่องหมายของความสำเร็จทุกประการ

บนหนทางที่จะนำพาบุคคลไปสู่ความสำเร็จนั้น มันมีมากมายอยู่หลายวิธี แต่มีสิ่งหนึ่งที่ก้าวรันทันได้
เลยเถิดว่า ที่จะนำพาบุคคลไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งสิ่งนั้นก็คือ...ความพากเพียร

ความพากเพียรในความหมายของพระไตรปิฎกนั้นคือ ความก้าวไปข้างหน้า ความดำเนินไป ความ
บากบั่น ความพยายาม ความอดุสาหะ ความหมั่น ความออกแรง ความไม่ถอยหลัง ความทรงไว้ ความไม่ย่อ
หย่อน ความไม่ทอดทิ้งฉันทะ ความไม่ทอดทิ้งธุระ ความประคอง ธุระไว้วิริยะ วิริยินทรีย์วิริยพละ
สัมมาวายามะ ที่เป็นไปทางจิตตอรรถถาสัพพาสวสังวรสูตร

ความเพียรเป็นสภาวะที่แก่กล้า มีความประคับประคองจิตเป็นลักษณะ มีการอุปถัมภ์จิตเป็นกิจ
(หน้าที่) มีความไม่ท้อแท้แห่งจิตเป็นเครื่องปรากฏดังนั้นความพากเพียรนับเป็นสิ่งที่รับประกันได้ว่าจะนำไป
คุณไปสู่ความสำเร็จแม้แต่พรสวรรค์หรือความอัจฉริยะก็ไม่อาจสู้ความพากเพียรได้ และบุคคลที่ประสบ
ความสำเร็จส่วนใหญ่ มักจะมีคุณสมบัตินี้ด้วยกันก็คือ ความพากเพียรอยู่ในหัวใจ อยู่ในจิตวิญญาณ อยู่
เสมอ ดังตัวอย่างเช่น

ไมเคิล จอร์แดน นักบาสเกตบอลที่มีความสามารถคนหนึ่ง เคยกล่าวไว้ว่าทุกคนมีพรสวรรค์ แต่
ความสามารถต้องอาศัยความพากเพียร

ขงจื้อ เคยกล่าวไว้เมื่อสองพันกว่าปีมาแล้วว่า ชัยชนะที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของเราไม่ใช่อยู่ ที่การไม่เคย
ล้ม แต่อยู่ที่การลุกขึ้นทุกครั้งที่เราล้ม

โรมัส เอติสัน ผู้ที่ล้มเหลวในการทดลองมากกว่าคนอื่น ๆ เคยกล่าวไว้ว่า เมื่อผมตัดสินใจเต็มร้อย
ว่าผลลัพธ์ นั้นควรค่าต่อการไขว่คว้า ผมจะมุ่งไปหามันและทำการทดลองครั้งแล้วครั้งเล่าจนกว่าจะประสบ
ความสำเร็จ

เซอร์ ไอแซค นิวตัน กว่าจะค้นพบกฎของแรงโน้มถ่วงของโลก เขาต้องอดทนพากเพียรทำงาน เขา
ไม่เคย นอนก่อนตีสองเลย ในการทำงานของเขาเพื่อที่จะค้นพบกฎที่ยิ่งใหญ่ เพื่อมอบให้แก่มนุษยชาติ

สรุปก็คือหากท่านเป็นอีกผู้หนึ่งที่ต้องการประสบความสำเร็จ ท่านก็ควรหมั่นฝึกฝนตนเอง ให้มี
ความขยันขันแข็ง ความวิริยะอดุสาหะ เพราะสิ่งเหล่านี้ เป็นกุญแจสำคัญที่จะนำพาท่าน ไปสู่ความสำเร็จ
เพราะบุคคลที่ยิ่งใหญ่ บุคคลคนที่สำคัญของโลก ล้วนประสบความสำเร็จ มาจากความพากเพียรหรือความ
ตั้งใจที่จะเกาะติดอยู่กับเป้าหมายอย่างเด็ดเดี่ยวด้วยกันทั้งนั้น

แบบฝึกหัดหลังเรียน

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความขยันหมั่นเพียร

กิจกรรม ทุ่มเทม่งมั้น ฉันททำได้

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจงให้นักเรียนอ่านข้อความและเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

1. จากประสบการณ์ของนักเรียน นักเรียนเคยมุ่งมั่นในการทำสิ่งใดแล้วประสบผลสำเร็จแล้วบ้าง อย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. หากการทุ่มเท ตั้งใจในการปฏิบัติงาน แล้วมีข้อผิดพลาด นักเรียนจะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรเมื่อครูสั่งให้ทำงาน

.....

.....

.....

.....

4. ผลของการทุ่มเท ทำงานอย่างตั้งใจ แล้วงานเสร็จทันเวลา คืออะไร

.....

.....

.....

.....

เฉลยแบบฝึกหัดหลังเรียน

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความขยันหมั่นเพียร

กิจกรรม ทุ่มเหม่งมั้น ฉันททำได้

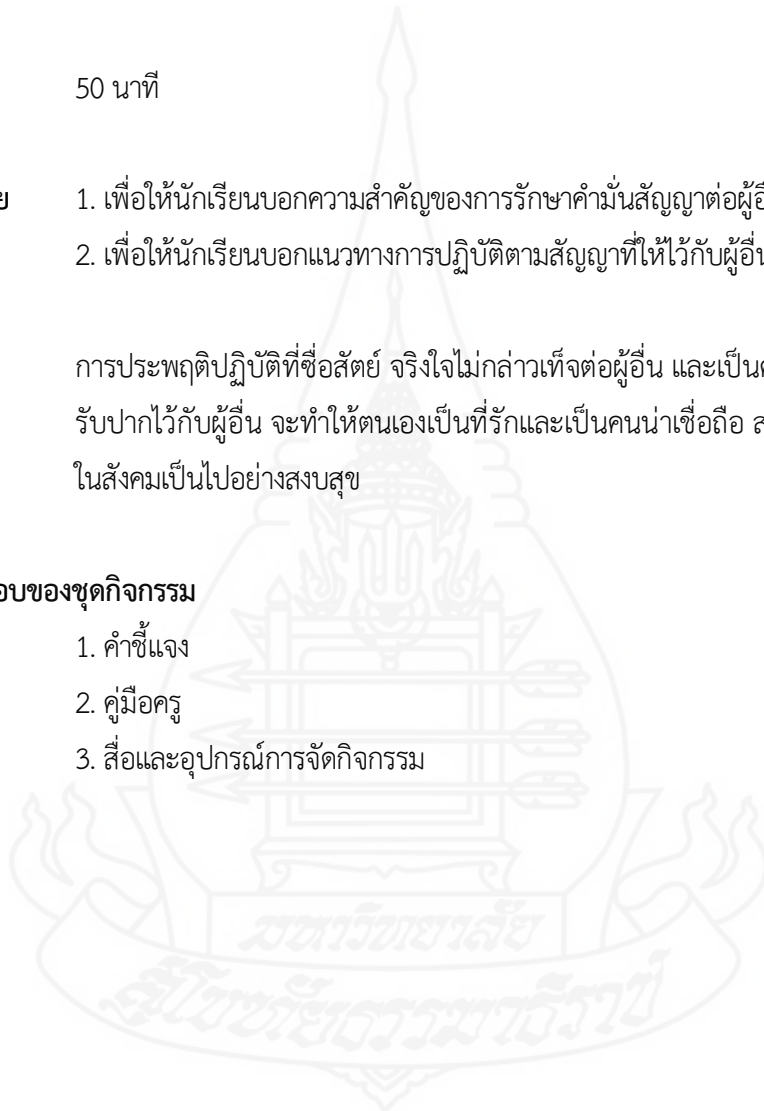
กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

1. จากประสบการณ์ของนักเรียน นักเรียนเคยมุ่งมั่นในการทำสิ่งใดแล้วประสบผลสำเร็จแล้วบ้าง อย่างไร
ประสบการณ์ความสำเร็จจากความมุ่งมั่น ตั้งใจ ของนักเรียนเอง
2. หากการทุ่มเท ตั้งใจในการปฏิบัติงาน แล้วมีข้อผิดพลาด นักเรียนจะอย่างไร
นักเรียนต้องยอมรับความผิดพลาดที่เกิดขึ้น และหาสาเหตุของความผิดพลาดนั้น เพื่อจะได้หาแนวทางการแก้ไข ปรับปรุง ให้การปฏิบัติงานดำเนินต่อไปจนประสบผลสำเร็จในที่สุด
3. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรเมื่อครูสั่งให้ทำงาน
ยินดี และเต็มใจที่จะได้ทำงาน เพื่อที่จะฝึกฝนฝีมือในการทำงาน พร้อมรับมือกับปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น และมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จในวันข้างหน้า
4. ผลของการทุ่มเท ทำงานอย่างตั้งใจ แล้วงานเสร็จทันเวลา คืออะไร
งานสำเร็จตรงตามเป้าหมาย มีกำลังกำลังใจในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ต่อไปในวันข้างหน้า ฝึกฝนตนเองให้ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก สู้ท่ายแล้วจะเกิดมีความภาคภูมิใจในตนเองจากผลงานที่สำเร็จ และยังสร้างประโยชน์ต่อผู้อื่นอีกด้วย

ครั้งที่ 4

ชื่อเรื่อง	ความซื่อสัตย์
ชื่อกิจกรรม	สัญญาต้องเป็นสัญญา
เวลา	50 นาที
จุดมุ่งหมาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกความสำคัญของการรักษาคำมั่นสัญญาต่อผู้อื่น 2. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกแนวทางการปฏิบัติตามสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น
แนวคิด	การประพฤติปฏิบัติที่ซื่อสัตย์ จริ่งใจไม่กล่าวเท็จต่อผู้อื่น และเป็นคนที่รักษาคำพูดที่เคยรับปากไว้กับผู้อื่น จะทำให้ตนเองเป็นที่รักและเป็นคนน่าเชื่อถือ ส่งผลให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปอย่างสงบสุข
ส่วนประกอบของชุดกิจกรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. คำชี้แจง 2. คู่มือครู 3. สื่อและอุปกรณ์การจัดกิจกรรม

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนจัดกิจกรรมครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรมแนวคู่มือครูเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.2 ครูเตรียมสื่อการจัดกิจกรรมให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือโดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรม

2. การจัดกิจกรรม

2.1 ชุดกิจกรรมแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์โดยใช้กิจกรรมสัญญาต้องเป็นสัญญา

2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มโดยการใช้เกมและการอภิปราย

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการจัดกิจกรรมแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์ โดยใช้กิจกรรมสัญญาต้องเป็นสัญญา

3.2 สนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักเรียนว่าในการดำเนินกิจกรรมประจำวันของตนเองมีเรื่องใดที่ต้องเกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์เรื่องของการรักษาคำพูดบ้าง

3.3 ครูให้นักเรียนร่วมกิจกรรม สัญญาต้องเป็นสัญญา ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยให้แต่ละกลุ่มระบายสีในภาพที่ครูเตรียมไว้ให้ ซึ่งในภาพจะต้องระบายสีหลากหลายสีแตกต่างกันไป และแต่ละกลุ่มจะได้สีไม่เท่ากันและไม่ครบทุกสี กลุ่มใดได้สีไม่ครบ จะต้องมาทำสัญญายืมสีที่ครู โดยครูจะให้ยืมสีได้ที่ละสีละ 1 นาที กลุ่มใดยืมสีแล้วไม่คืนตามสัญญาจะไม่ให้ยืมสีอีก

3.4 ครูกล่าวถึงจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์ว่าจะต้องทำตามข้อตกลง สัญญา หรือคำพูดที่รับปากไว้

3.5 ครูแจกใบงาน ภาพระบายสี ให้นักเรียนปฏิบัติ

3.6 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นและผลที่ได้จากกิจกรรมนี้

3.7 ครูให้นักเรียนดูคลิปตัวอย่างคนที่มีความซื่อสัตย์ในคำพูด คำสัญญาของตัวเอง

3.8 ให้แต่ละกลุ่มออกมาอภิปรายในความสำคัญของคำสัญญา และแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสม

3.9 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

3.10 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดหลังเรียน
- 4.2 ใบงานภาพพระบายสี
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรมแนะแนวในชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์โดยใช้กิจกรรมสัญญาต้องเป็นสัญญา ใช้เวลา 50 นาที ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. สาระสำคัญ

ความซื่อสัตย์คือ การประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมาตามหน้าที่ความรับผิดชอบของตน รู้บทบาทหน้าที่ของตนและทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุดโดยการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง เป็นจริง รักษาความลับสัญญา

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนบอกความสำคัญของการรักษาความลับสัญญาต่อผู้อื่น
2. เพื่อให้นักเรียนบอกแนวทางการปฏิบัติตามสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

3. เนื้อหา

การรักษาคำพูด หรือรักษาความลับสัญญาที่เคยให้ไว้กับผู้อื่นเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งจะทำให้เป็นคนที่น่าเชื่อถือ น่าเคารพ ส่งผลให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปอย่างสงบสุข

4. วิธีดำเนินการ

4.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักเรียนว่าในการดำเนินกิจวัตรประจำวันของตนเอง มีเรื่องใดที่ต้องเกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ ในเรื่องของคำพูด ความลับสัญญา

4.2 ขั้นกิจกรรม

4.2.1 ครูให้นักเรียนร่วมกิจกรรม สัญญาต้องเป็นสัญญา ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยให้แต่ละกลุ่มระบายสีในภาพที่ครูเตรียมไว้ให้ ซึ่งในภาพจะต้องระบายสีหลากหลายสีแตกต่างกันไป และแต่ละกลุ่มจะได้สีไม่เท่ากันและไม่ครบทุกสี กลุ่มใดได้สีไม่ครบ จะต้องมาทำสัญญายืมสีที่ครู โดยครูจะให้ยืมสีได้ที่ละสี สีละ 1 นาที กลุ่มใดยืมสีแล้วไม่คืนตามสัญญา จะไม่ให้ยืมสีอีก

4.2.2 กติกา การยืมสี ยืมได้ที่ละสี กลุ่มใดระบายสีได้สมบูรณ์แล้วเสร็จก่อน เป็นฝ่ายชนะ

4.3 ขั้นสรุป

4.3.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นและผลที่ได้จากกิจกรรมนี้

4.3.2 ครูให้นักเรียนดูคลิปตัวอย่างคนที่มีความซื่อสัตย์ในคำพูด คำสัญญาของตัวเอง

4.3.3 ให้แต่ละกลุ่มออกมาอภิปรายในความสำคัญของคำสัญญา และแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง เหมาะสม

4.3.4 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

4.4 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 แบบฝึกหัดหลังเรียน

5.2 ใบงานภาพพระบายสี

5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

5.4 คลิปตัวอย่างคนที่มีความซื่อสัตย์ในคำพูด คำสัญญาของตัวเอง

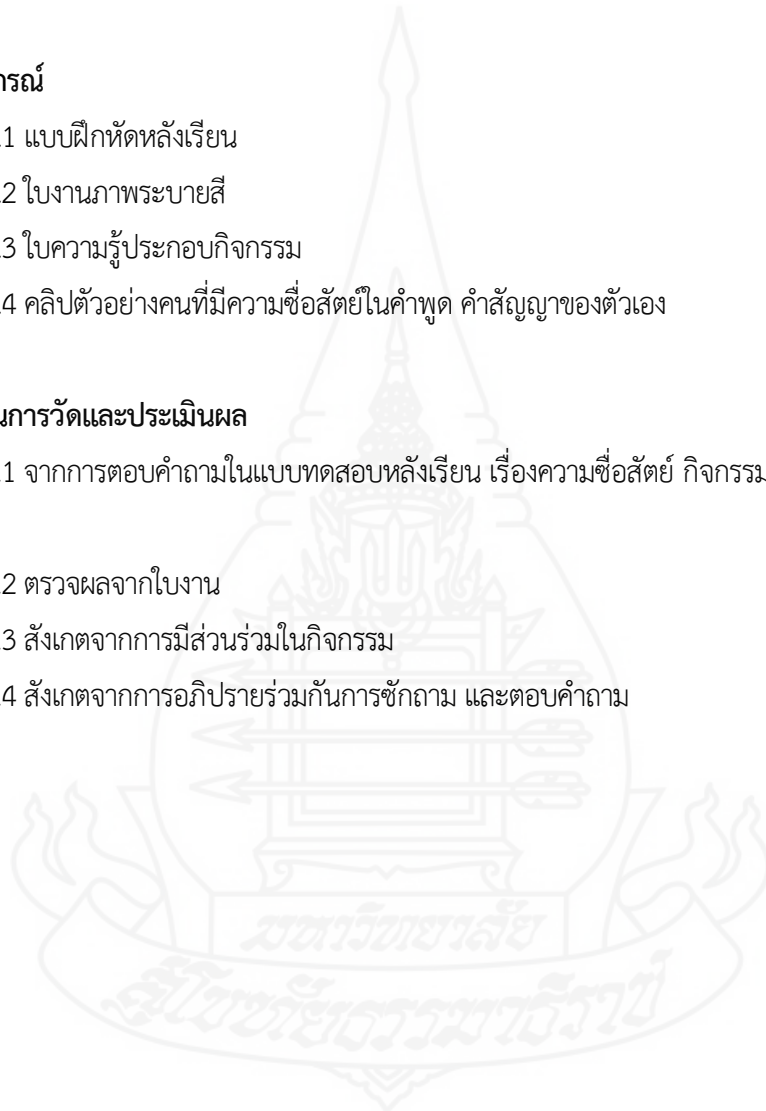
6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากการตอบคำถามในแบบทดสอบหลังเรียน เรื่องความซื่อสัตย์ กิจกรรม สัญญาต้องเป็นสัญญา

6.2 ตรวจผลจากใบงาน

6.3 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

6.4 สังเกตจากการอภิปรายร่วมกับการซักถาม และตอบคำถาม

ใบงานประกอบการจัดกิจกรรม

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

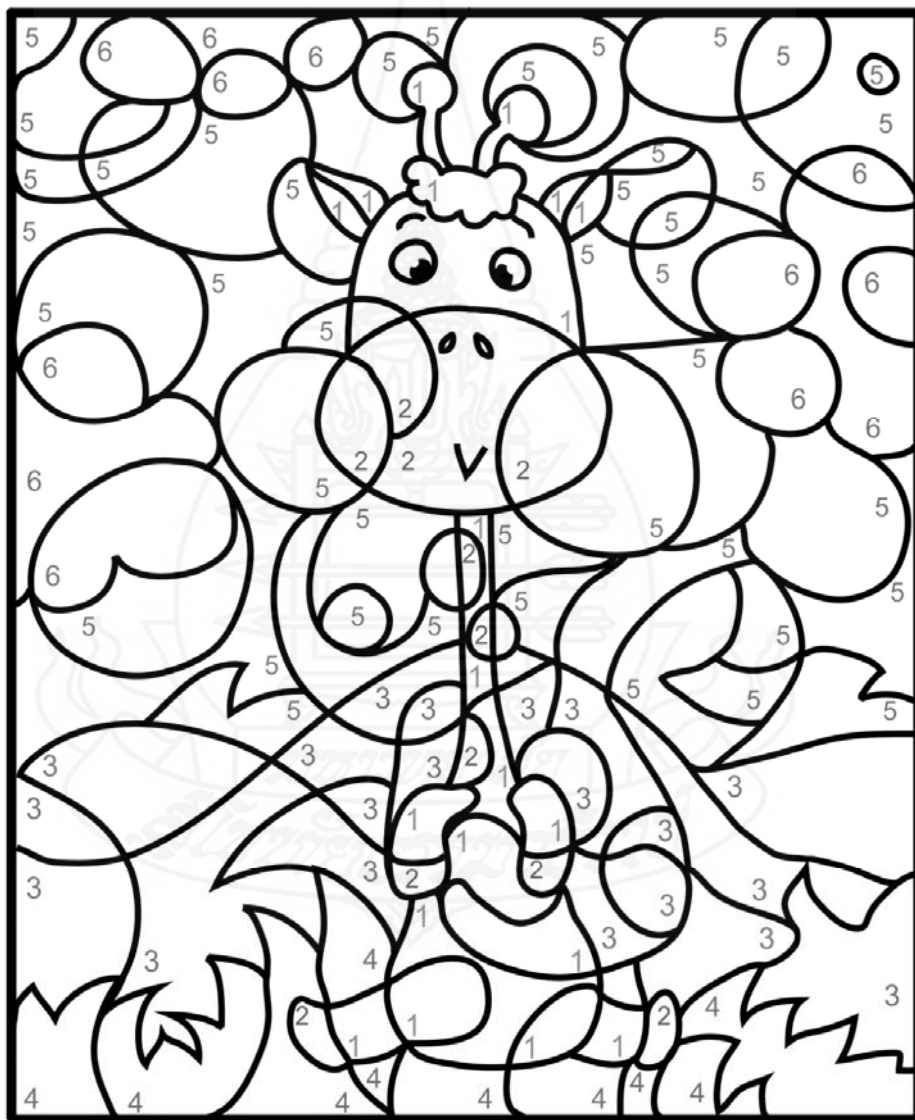
เรื่อง ความซื่อสัตย์

กิจกรรม สัญญาต้องเป็นสัญญา

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

คำชี้แจงให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันระบายสีตามที่กำหนดไว้ให้สมบูรณ์

Dessin imprimé sur www.mondedespetits.fr - Usage personnel uniquement - Reproduction interdite

ใบความรู้ประกอบการจัดกิจกรรม กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความซื่อสัตย์

กิจกรรม สัญญาต้องเป็นสัญญา

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

ความสำคัญของการรักษาคำพูด

คำมั่นสัญญาเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้คนเราประสบความสำเร็จ การไม่รักษาคำพูดอาจทำให้เสียมิตรที่กลายเป็นศัตรู โนโบนเลียม โบนาปาร์ต เคยกล่าวไว้ว่า “หนทางที่ดีที่สุดที่จะรักษาคำพูด ก็คือ อย่าพูดให้สัญญากับใคร” ก็เป็นเรื่องจริงนะค่ะ แต่สำหรับตัวเองแล้วไม่ค่อยเห็นด้วยกับคำกล่าวนี้ เพราะจะเหมือนกับคนที่คนบางคนไม่เคยทำอะไรผิด เพราะไม่เคยทำอะไรเลยหรือเปล่า

เห็นด้วยกับที่ผู้เขียนบอกว่า การรักษาสัญญา หรือคำพูดเป็นนิสัยที่ควรฝึกฝนให้ติดตัว เพราะเป็นลักษณะที่บ่งบอกถึงความสำเร็จที่มั่นคงในชีวิตได้ หากเราต้องติดต่อกับใครแล้วอยากให้เราเชื่อใจ ไว้ใจ อยากทำงาน ทำธุรกิจร่วมลงทุนทำอะไรกับเรา เราต้องรักษาสัญญา รักษาคำพูด

ความบาดหมาง ความขัดแย้งบางอย่างเกิดขึ้นไม่ว่าจะในครอบครัว หรือที่ทำงานอาจมีที่มาจาก เรื่องของการไม่รักษาคำพูดก็ได้ เช่น สามีรับปากอาสาว่าจะหาซื้อของมาให้ภรรยา ทำให้ภรรยาคาดหวัง ณ ขณะนั้นและเต็มไปด้วยความปลื้มปิติ ที่สามีรับอาสาจะซื้อของที่เธอกำลังอยากได้มาให้ แต่แล้วผ่านไปนับ เดือน ภรรยาก็ยังไม่ได้รับของจากสามีเลย ซ้ำเมื่อทวงถามก็ได้รับคำตอบว่ายังไม่ว่าง ทำให้ภรรยาเกิดอาการน้อยอก น้อยใจ ที่สามีไม่รักษาคำพูดและดูเหมือนว่าจะไม่ได้ให้ความสำคัญกับเธอเลย ไม่เว้นแม้แต่ พ่อแม่ที่รับปากลูกว่าจะให้โน่น ใหนี่ ถ้าลูกเรียนเก่ง สอบได้ที่หนึ่ง หรือเมื่อลูกทำตามที่พ่อแม่ต้องการ แต่พอถึงเวลากลับเมินเฉยไม่พูดถึง เมื่อเกิดขึ้นบ่อยๆ จะทำให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นคนที่ไม่ไว้ใจใคร หรืออาจ เป็นคนที่ไม่น่าไว้ใจ เชื่อใจ เพราะคิดว่าการพูดปดเป็นเรื่องปกติที่เคยเห็นพ่อแม่ทำกับตน

หลักการง่ายๆ ของการรักษาคำพูด ก็คือ

- คิดไตร่ตรองก่อนว่าสามารถทำได้จึงรับปากหรือให้สัญญา ต้องรอบคอบ และไม่รับปากไปด้วย

ความเกรงใจ

- คำนึงถึงจิตใจของคนที่เราพูดด้วย ต้องรักษามิตรภาพ ด้วยการรักษาสัญญา
- ให้คุณค่าในการระวังรักษาคำพูด คิดก่อนพูด วางแผนก่อนทำ ต้องมั่นใจว่าทำได้
- พยายามรักษาคำพูดอย่างสุดความสามารถ พูดจริง ทำจริง โดยเฉพาะคนที่เป็นผู้นำ
- หากเรารักษาคำพูดไม่ได้ ต้องยอมรับผิด และกล้ารับความจริง ไม่ควรปกป้องตัวเอง หรือหาข้อ

แก้ตัวให้พ้นผิดอย่างน้ำขุ่นๆ

แบบฝึกหัดหลังเรียน

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความซื่อสัตย์

กิจกรรม สัญญาต้องเป็นสัญญา

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

คำชี้แจงให้นักเรียนอ่านข้อความและเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

1. นักเรียนคิดว่าความซื่อสัตย์ในคำพูด หรือการรักษาสัญญากับผู้อื่นนั้นสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. เกิดผลเสียอย่างไรเมื่อเราไม่รักษาคำมั่นสัญญาที่เคยให้ไว้กับผู้อื่น

.....

.....

.....

.....

3. ลักษณะของคนที่ไม่ซื่อสัตย์ในคำพูดของตนเองจะเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. นักเรียนจะอย่างไรเมื่อรับปาก หรือสัญญากับผู้อื่นแล้วนักเรียนทำไม่ได้

.....

.....

.....

.....

5. นักเรียนเห็นเวลาคนอื่นไม่รักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับเรา เรารู้สึกอย่างไร

.....

.....

.....

.....

เฉลยแบบฝึกหัดหลังเรียน

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความซื่อสัตย์

กิจกรรม สัญญาต้องเป็นสัญญา

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

1. นักเรียนคิดว่าความซื่อสัตย์ในคำพูด หรือการรักษาสัญญากับผู้อื่นนั้นสำคัญอย่างไร

คำมั่นสัญญาเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้คนเราประสบความสำเร็จ ถือเป็นเรื่องละเอียดอ่อนต่อการสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นกับผู้อื่น การที่เราเป็นคนรักษาคำพูด รักษาสัญญา จะทำให้เราเป็นคนน่าเคารพ น่านับถือ และเป็นคนที่น่าเชื่อถือในเรื่องอื่นๆ อีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเรียนรู้ การทำงานต่างๆ เราต้องอาศัยการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในชีวิตประจำวัน

2. เกิดผลเสียอย่างไรเมื่อเราไม่รักษาคำมั่นสัญญาที่เคยให้ไว้กับผู้อื่น

ผลเสียของการที่เราไม่รักษาคำพูด หรือรักษาสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น คือผลเสียต่อตัวเองซึ่งจะทำให้เราเป็นคนที่ไม่น่าเชื่อถือ ผู้อื่นจะไม่เคารพในตัวเรามาก และผลเสียที่เกิดจากการทำงานแต่ละอย่างจะไม่เกิดผลสำเร็จเพราะผู้อื่นไม่ให้ความร่วมมือเนื่องจากเราไม่เป็นที่น่าเชื่อถือไว้ใจอีก

3. ลักษณะของคนที่ไม่ซื่อสัตย์ในคำพูดของตนเองจะเป็นอย่างไร

คนไม่รักษาสัญญา คือคนไม่มีเกียรติไม่มีความน่าเคารพ ไม่มีความน่านับถือ จะไม่มีมิตรแท้ เป็นคนที่เปลี่ยนแปลงกลับกลอกกลับไปกลับมา เชื่อถือไม่ได้

4. นักเรียนจะอย่างไรเมื่อรับปาก หรือสัญญากับผู้อื่นแล้วนักเรียนทำไม่ได้

นักเรียนต้องยอมรับความจริง และพูดความจริงโดยตรงไปตรงมา บอกถึงสาเหตุที่ทำให้สิ่งที่นักเรียนรับปาก หรือสัญญากับผู้อื่นไว้ ทำไม่ถึงทำไม่ได้ เกิดปัญหาอุปสรรคอย่างไร และต้องพร้อมที่จะดำเนินการแก้ไขให้เร็วที่สุด

5. นักเรียนเห็นเวลาคนอื่นไม่รักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับเรา เรารู้สึกอย่างไร

รู้สึกผิดหวัง และเกิดความไม่ไว้ใจ เชื่อใจ นับถือผู้อื่นอีก (ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ความรู้สึกของนักเรียน)

ครั้งที่ 5

ชื่อเรื่อง	ความซื่อสัตย์
ชื่อกิจกรรม	ซื่อสัตย์ในตนเอง
เวลา	50 นาที
จุดมุ่งหมาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความซื่อสัตย์ต่อระเบียบกติกากฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถประเมินตนเองได้ในเรื่องความรู้สึกผิดชอบชั่วดี การมีความละเอียดเกรงกลัวต่อความผิด
แนวคิด	ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง คือ การมีความรู้สึกผิดชอบชั่วดี การมีความละเอียดเกรงกลัวต่อความผิด การไม่พูดปดสับปลับหลอกลวง การไม่คิดโลภในของผู้อื่น การยอมรับผิดจากการกระทำของตนเองเพื่อการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างถูกต้อง เหมาะสม
ส่วนประกอบของชุดกิจกรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. คำชี้แจง 2. คู่มือครู 3. สื่อและอุปกรณ์การจัดกิจกรรม

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนจัดกิจกรรมครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรมแนวนโยบายคู่มือครูเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.2 ครูเตรียมสื่อการจัดกิจกรรมให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือโดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรม

2. การจัดกิจกรรม

2.1 ชุดกิจกรรมแนวนโยบายเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์โดยใช้กิจกรรมซื่อสัตย์ในตนเอง

2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มโดยการใช้เกมและการอภิปราย

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการจัดกิจกรรมแนวนโยบายเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์ โดยใช้กิจกรรมซื่อสัตย์ในตนเอง

3.2 สนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักเรียนว่าในการดำเนินกิจวัตรประจำวันของตนเองมีเรื่องใดที่ต้องเกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์เรื่องของการซื่อสัตย์ในตนเอง

3.3 ครูให้นักเรียนร่วมกิจกรรม ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง เกมเดาใจ ให้นักเรียนจับคู่ ทายใจในสิ่งของ 2 อย่าง ว่าคู่ของตนเองเลือกสิ่งใด ถ้าทายถูกเข้ารอบต่อไป ถ้าทายผิดให้คนที่ถูกทายเข้ารอบ (คนที่ถูกทายต้องบอกความจริง) คนที่เข้ารอบให้จับคู่ใหม่ ทายใจในลักษณะนี้จนกว่าจะเหลือผู้ชนะคนเดียว

3.4 ครูมีคลิปวิดีโอตัวอย่างบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ในตนเอง และผู้อื่น ที่เป็นข่าวสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศ

3.5 ครูกล่าวถึงจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์ว่าคนที่ถูกทายจะต้องมีความละเอียดต่อตนเอง ซื่อสัตย์ต่อตนเอง ในสิ่งของที่ตนเองเลือก

3.6 ครูแจกใบงาน ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ให้นักเรียนปฏิบัติ

3.7 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นและผลที่ได้จากกิจกรรมนี้

3.8 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

3.9 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดหลังเรียน
- 4.2 ใบงานความซื่อสัตย์ต่อตนเอง
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรมแนะแนวในชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์โดยใช้กิจกรรมความซื่อสัตย์ต่อตนเองใช้เวลา 50 นาที ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. สาระสำคัญ

ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง คือ การมีความรู้สึกผิดชอบชั่วดี การมีความละเอียดเกรงกลัวต่อความผิด การไม่พูดปดสับปลับหลอกลวง การไม่คิดโลกในของผู้อื่น การยอมรับผิดจากการกระทำของตนเองเพื่อการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างถูกต้อง เหมาะสม

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความซื่อสัตย์ต่อระเบียบกติกากฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถประเมินตนเองได้ในเรื่องความรู้สึกผิดชอบชั่วดี การมีความละเอียดเกรงกลัวต่อความผิด

3. เนื้อหา

การซื่อสัตย์ต่อตนเองเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการมีความละเอียดเกรงกลัวต่อความผิด ไมโกหก หลอกลวงจะทำให้เราเป็นคนที่มีคนรัก และเชื่อถือ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

4. วิธีดำเนินการ

4.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักเรียนว่าในการดำเนินกิจวัตรประจำวันของตนเอง มีเรื่องใดที่ต้องเกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ เรื่องของการซื่อสัตย์ในตนเอง

4.2 ขั้นกิจกรรม

4.2.1 ครูให้นักเรียนร่วมกิจกรรม ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง เกมเดาใจ ให้นักเรียนจับคู่ ทายใจในสิ่งของ 2 อย่าง ว่าคู่ของตนเองเลือกสิ่งใด ถ้าทายถูกเข้ารอบต่อไป ถ้าทายผิดให้คนที่ถูกทายเข้ารอบ คนที่เข้ารอบให้จับคู่ใหม่ ทายใจในลักษณะนี้จนกว่าจะเหลือผู้ชนะคนเดียว

4.2.2 กติกา คนที่ถูกทายต้องบอกความจริง ถือว่าเป็นความซื่อสัตย์ในตนเอง

4.2.3 ครูมีคลิปวิดีโอตัวอย่างบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ในตนเอง และผู้อื่น ที่เป็นข่าวสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศ

4.3 ชั้นสรุป

4.3.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นและผลที่ได้จากกิจกรรมนี้

4.3.2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

4.4 ชั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 แบบฝึกหัดหลังเรียน

5.2 ใบงานความซื่อสัตย์ต่อตนเอง เกมเดาใจ

5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

5.4 คลิปวิดีโอตัวอย่างบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ในตนเอง และผู้อื่น

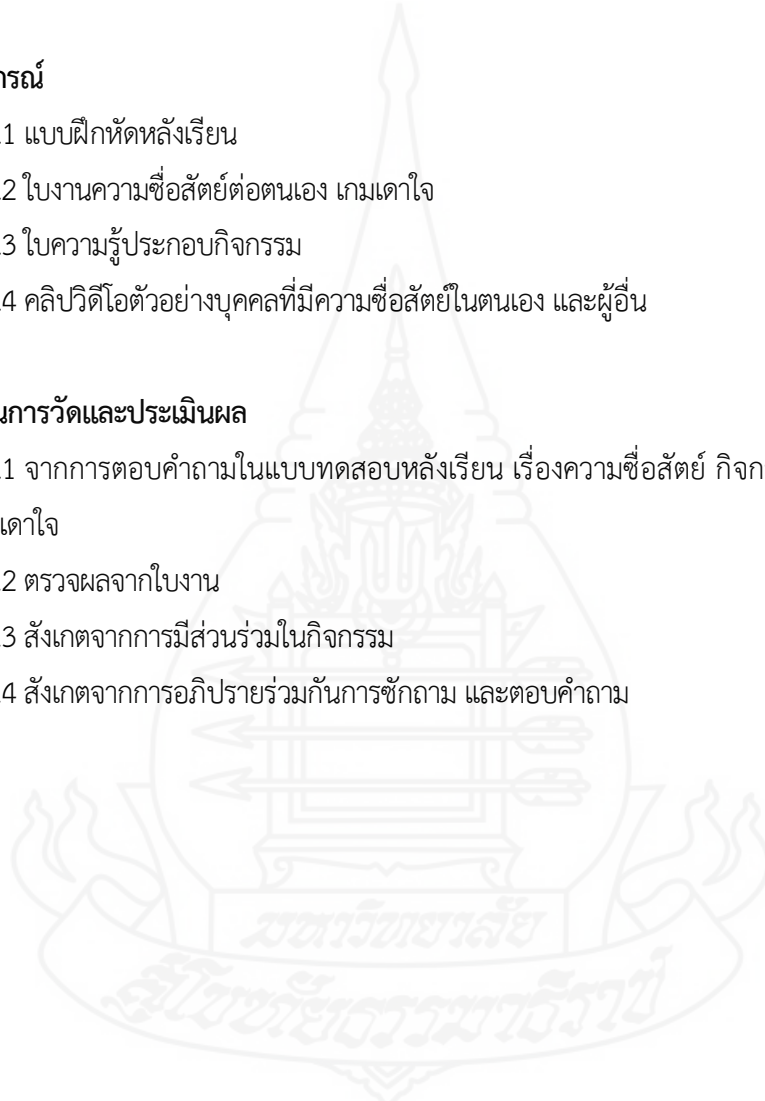
6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากการตอบคำถามในแบบทดสอบหลังเรียน เรื่องความซื่อสัตย์ กิจกรรม ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง เกมเดาใจ

6.2 ตรวจผลจากใบงาน

6.3 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

6.4 สังเกตจากการอภิปรายร่วมกับการซักถาม และตอบคำถาม

ใบงานประกอบการจัดกิจกรรม
กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความซื่อสัตย์

กิจกรรม ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

คำชี้แจงให้นักเรียนอ่านข้อความและเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

1. ในขณะที่นักเรียนเป็นผู้ถูกทนายในสิ่งของที่ตนเองเลือก หรือเป็นผู้ทนายใจในสิ่งของที่เพื่อนเลือก นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนทำผิดกติกา หรือบอกสิ่งของที่ตนเองเลือกกับเพื่อนผิดบ้างหรือไม่

.....

.....

.....

.....

3. หากทำผิดแล้ว ถ้ามีหรือไม่มีคนจับได้รู้สึกอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. นักเรียนสมควรเป็นผู้ชนะหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

**ใบความรู้ประกอบการจัดกิจกรรม
กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม**

เรื่อง ความซื่อสัตย์

กิจกรรม ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง

ซื่อสัตย์ต่อตนเอง หมายถึง มีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีมีความละเอียดเกรงกลัวต่อการกระทำผิดไม่สับปลับหลอกลวงไม่โลภในของของผู้อื่นไม่คล้อยตามพวกที่ลากหรือจูงไปในทางเสื่อมเสียมั่นคงต่อการทำดีของตนไม่คดโกงความตั้งใจทำจริงประพฤติตรงตามพูดและคิดในกรณีของนักเรียนจะเห็นความซื่อสัตย์ต่อตนเองคือเรียนจริงมาโรงเรียนตรงเวลาทำการบ้านก็ไม่ลอกคนอื่นเวลาสอบก็ตั้งใจสอบไม่ทุจริตในห้องสอบ

เป็นการรู้จักยับยั้งชั่งใจในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง รู้จักควบคุมอารมณ์และจิตใจของตนเองผู้ที่จะมีความซื่อสัตย์สุจริตได้ ต้องมีคุณธรรมประจำ ภาย วาจา ใจ คือ

- มีสัจจะ หมายถึง การคิด การพูด การทำแต่ความจริง
- มีความเป็นธรรม หมายถึง มีใจเป็นกลาง
- ไม่มีอคติ หมายถึง ไม่มีความลำเอียงเข้าข้างใดข้างหนึ่ง

“ความซื่อสัตย์” เป็นคุณธรรมที่จำเป็นต่อทุกสังคม ไม่ว่าจะเป็ความซื่อสัตย์ในระดับไหนก็ตามจะต้องมีการปลูกฝังหรือสอนเยาวชนรุ่นหลังให้ประพฤติปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะ หากคนในสังคมขาดคุณธรรมข้อนี้เมื่อใด สังคมก็จะวุ่นวาย ไม่สงบ คนจะเอาไรต์เอาเปรียบกัน และเห็นแก่ตัวมากขึ้น จนก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆตามมาอีกมากมาย

ยกตัวอย่างเช่น

การซื่อสัตย์ต่อตนเอง การที่เพื่อนระบายความผิดพลาดในชีวิตหรือเรื่องส่วนตัวให้เราฟังและขอว่าอย่าบอกให้ใครฟัง เราจึงทำตามสิ่งที่เพื่อนขอไว้โดยการไม่พูดให้ผู้อื่นฟัง

การไม่ซื่อสัตย์ต่อตนเองเราตั้งใจว่าจะไม่กินของหวาน ของมันเพื่อลดน้ำหนัก แต่เราก็กิน แม้คนอื่นไม่ทราบ แต่เรารู้ตัวเราดี ผลเสีย คือ เราก็กินอ้วน และเป็นโรคอื่นตามมา หรือตั้งใจจะอ่านหนังสือแล้วก็ไม่อ่าน เพราะมัวไปเที่ยวเล่น ดูหนัง หรือเล่นอินเทอร์เน็ต ผลเสียคือ เราอาจจะสอบตก ซึ่งหากเราขาดความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และผิดผ่อนไปเรื่อยๆ ในระยะยาวเราอาจจะกลายเป็นคนขาดระเบียบ ขาดความตั้งใจ กลายเป็นคนทำอะไรไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต

แบบฝึกหัดหลังเรียน

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความซื่อสัตย์

กิจกรรม ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความและเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

1. ความซื่อสัตย์ในตนเองหมายถึงอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. ลักษณะของความซื่อสัตย์ในตนเองเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ให้นักเรียนเปรียบเทียบผลจากการซื่อสัตย์ และไม่ซื่อสัตย์ต่อตนเอง

.....

.....

.....

.....

.....

4. นักเรียนจะมีวิธีฝึกฝนตนเองให้เป็นคนซื่อสัตย์ในตนเองได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยแบบฝึกหัดหลังเรียน

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความซื่อสัตย์

กิจกรรม ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

1. ความซื่อสัตย์ในตนเองหมายถึงอะไร

การมีความรู้สึกผิดชอบชั่วดี การมีความละเอียดเกรงกลัวต่อความผิด การไม่พูดปดสับปลับ หลอกลวง การไม่คิดโลภในของผู้อื่น การยอมรับผิดจากการกระทำของตนเองไม่คัดล้อยตามพวกที่ลากหรือจูงไปในทางเสื่อมเสียมั่นคงต่อการทำดีของตนเองไม่คดโกงความตั้งใจทำจริงประพฤติตรงตามพูดและคิดในกรณีของนักเรียนจะเห็นความซื่อสัตย์ต่อตนเองคือเรียนจริงมาโรงเรียนตรงเวลาทำการบ้านก็ไม่ลอกคนอื่นเวลาสอบก็ตั้งใจสอบไม่ทุจริตในห้องสอบ

2. ลักษณะของความซื่อสัตย์ในตนเองเป็นอย่างไร

1. ตรงต่อเวลานัดหมายแล้วมาตามนัดและตรงเวลา มาโรงเรียนตรงเวลาไม่มาสาย
2. ไม่พูดปดพูดความจริงเสมอ
3. ไม่หน้าไหว้หลังหลอกต่อหน้าทำอย่างหนึ่งและลับหลังทำอีกอย่างหนึ่ง
4. ยอมรับผิดเมื่อทำผิด ไม่ใส่ร้ายความผิดให้กับผู้อื่น
5. จ่ายเงินทุกครั้งเมื่อซื้อสิ่งของ ขึ้นรถประจำทางหรือโดยสารยานพาหนะอื่นๆหรือใช้บริการอื่นๆ

ที่ต้องเสียเงินค่าบริการ

6. ไม่หยิบฉวยสิ่งของของผู้อื่นมาเป็นของตนจะใช้สิ่งของผู้อื่นต้องขออนุญาตก่อน
7. ไม่ลอกการบ้านเพื่อน ไม่แอบอ้างผลงานเพื่อนเป็นผลงานตัวเอง ไม่ลอกคำตอบเพื่อน

3. ให้นักเรียนเปรียบเทียบผลจากการซื่อสัตย์ และไม่ซื่อสัตย์ต่อตนเอง

ผลของความซื่อสัตย์ต่อตนเอง จะเป็นคนที่น่ารัก น่าเคารพ และมีความจริงใจต่อผู้อื่นทำให้การทำงาน และการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

ผลของความไม่ซื่อสัตย์ต่อตนเอง ทำให้ตนเองมีความละเอียดในสิ่งที่ไม่ซื่อสัตย์ การใช้ชีวิตของตนเองร่วมกับผู้อื่นไม่มีความสุข

4. นักเรียนจะมีวิธีฝึกฝนตนเองให้เป็นคนซื่อสัตย์ในตนเองได้อย่างไร

การฝึกตนเองต้องฝึกพูดความจริงไม่พูดปดคนที่พูดปดได้ก็หมายความว่า ต่อไปย่อมเป็นคนคดโกงได้ เมื่อพูดความจริงได้ ทำอะไรก็ทำตรงไปตรงมาได้ ทำจนเป็นนิสัยแล้ว เมื่อนึกอยากจะทำโกงก็ไม่กล้าโกงด้วยที่เกิดความละเอียดใจ และละเอียดต่อบาป

ครั้งที่ 6

ชื่อเรื่อง	ความมีวินัย
ชื่อกิจกรรม	วินัยดี ตนเองดี สังคมดี
เวลา	50 นาที
จุดมุ่งหมาย	<ol style="list-style-type: none">1. เพื่อให้นักเรียนระบุความสำคัญของข้อตกลง กฎเกณฑ์ กฎหมาย มารยาท และระเบียบปฏิบัติ ในสังคมได้2. เพื่อให้นักเรียนบอกวิธีการสร้างนิสัยการมีวินัยในตนเอง และสังคมได้
แนวคิด	การยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ กฎหมาย มารยาท และระเบียบปฏิบัติ ที่มีต่อตนเอง ครอบครัว เพื่อน โรงเรียน หรือสังคม ตามบทบาทและความรับผิดชอบของตน ด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวั่นไหวต่อสิ่งยั่วยุภายนอก ทำให้ตนเองอยู่ร่วมกับสังคมอย่างสงบสุข
ส่วนประกอบของชุดกิจกรรม	<ol style="list-style-type: none">1. คำชี้แจง2. คู่มือครู3. สื่อและอุปกรณ์การจัดกิจกรรม

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนจัดกิจกรรมครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรมแนวคู่มือครูเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.2 ครูเตรียมสื่อการจัดกิจกรรมให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือโดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรม

2. การจัดกิจกรรม

2.1 ชุดกิจกรรมแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่องความขยันหมั่นเพียร โดยใช้กิจกรรมวินัยดี ตนเองดี สังคมดี

2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มโดยการใช้เกมและการอภิปราย

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการจัดกิจกรรมแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่องความขยันหมั่นเพียร โดยใช้กิจกรรมวินัยดี ตนเองดี สังคมดี

3.2 สนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักเรียนว่าในการดำเนินกิจวัตรประจำวันของตนเองมีเรื่องใดที่ต้องเกี่ยวข้องกับควมมีวินัย

3.3 ครูให้นักเรียนร่วมกิจกรรมเล่นเกม เกี่ยวกับคนดีมีวินัย โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม4 กลุ่ม ช่วยกันเขียนกฎ ระเบียบของโรงเรียน และสังคม บนกระดานตามเวลาที่กำหนด กลุ่มใดเขียนได้มากที่สุดเป็นผู้ชนะ

3.4 ครูกล่าวถึงจริยธรรม เรื่องความมีวินัยในกิจกรรมที่นักเรียนเล่นว่าในสังคมมนุษย์เรามีกฎระเบียบมากมายที่ต้องปฏิบัติ เพื่อความสงบสุขของสังคม

3.5 ให้นักเรียนทำใบงานวิเคราะห์ผลที่เกิดจากการปฏิบัติ และไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียน และสังคม ดังตัวอย่างที่นักเรียนเล่นเกมคนดีมีวินัย

3.6 ครูให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติในเรื่องของความมีวินัย เกี่ยวกับสถานการณ์ที่ครูกำหนดให้ สั้นๆนักเรียนจะทำอย่างไรเมื่อเจอสถานการณ์ต่อไปนี้

3.6.1 เมื่อเพื่อนแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบโรงเรียน

3.6.2 เมื่อเพื่อนไม่เคารพกฎจราจร ไม่ข้ามทางม้าลาย หรือสะพานลอย

3.6.3 เมื่อน้องไม่เคารพกฎในบ้านที่ตั้งไว้ เช่น ห้ามใส่รองเท้าเข้ามาในบ้าน

3.6.4 เมื่อเพื่อนไม่เคารพระเบียบในการใช้ห้องสมุด

- 3.7 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปจากกิจกรรม
- 3.8 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม
- 3.9 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่ครูต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดหลังเรียน
- 4.2 ใบงานวินัยดี ตนเองดี สังคมดี
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่อง ความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมวินัยดี ตนเองดี สังคมดี ใช้เวลา 50 นาทีครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. สาระสำคัญ

ความมีวินัย เป็นคุณลักษณะทางจริยธรรมที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ กฎหมาย มารยาท และระเบียบปฏิบัติ ที่มีต่อตนเอง ครอบครัว เพื่อน โรงเรียน หรือสังคม ตามบทบาท และความรับผิดชอบของตน ด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวั่นไหวต่อสิ่งยั่วยุภายนอกหรือความต้องการอื่นใดที่จะส่งผลให้ตนขาดความยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ กฎหมาย มารยาท หรือระเบียบปฏิบัตินั้นๆ

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนระบุความสำคัญของข้อตกลง กฎเกณฑ์ กฎหมาย มารยาท และระเบียบปฏิบัติในสังคมได้
2. เพื่อให้นักเรียนบอกวิธีการสร้างนิสัยการมีวินัยในตนเอง และสังคมได้

3. เนื้อหา

ความมีระเบียบวินัย จะต้องประพฤติ ปฏิบัติตนให้อยู่ในกฎระเบียบของโรงเรียน และสังคม จะส่งผลทำให้สังคมส่วนรวมอยู่ด้วยกันอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย และมีความสุข

4. วิธีดำเนินการ

4.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักเรียนว่าในการดำเนินกิจวัตรประจำวันของตนเอง มีเรื่องใดที่ต้องเกี่ยวข้องกับความมีวินัย

4.2 ขั้นกิจกรรม

4.2.1 ครูให้นักเรียนเล่นเกมคนดีมีวินัย โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 4กลุ่ม ทำการแข่งขันกันเขียนข้อตกลง กฎ ระเบียบของโรงเรียน และกฎระเบียบของสังคมส่วนรวมให้ได้มากที่สุดในเวลาที่กำหนด

4.2.2 กติกาในการเล่น สมาชิกในกลุ่มเขียนได้ครั้งละ 1 ข้อ หมุนเวียนกันในจำนวนสมาชิกจนครบจึงจะเขียนรอบต่อไปได้ จนหมดเวลาที่กำหนด

4.2.3 ครูกล่าวถึงจริยธรรม เรื่องความมีวินัยในกิจกรรมที่นักเรียนเล่นว่าในสังคมมนุษย์เรามีกฎระเบียบมากมายที่ต้องปฏิบัติ เพื่อความสงบสุขของสังคม

4.2.4 ให้นักเรียนทำใบงานวิเคราะห์ผลที่เกิดจากการปฏิบัติ และไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน และสังคม ดังตัวอย่างที่นักเรียนเล่นเกมคนดีมีวินัย

4.2.5 ครูให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติในเรื่องของความมีวินัย เกี่ยวกับสถานการณ์ที่ครูกำหนดให้สั้นๆนักเรียนจะทำอย่างไรเมื่อเจอสถานการณ์ต่อไปนี้

- 1) เมื่อเพื่อนแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบโรงเรียน
- 2) เมื่อเพื่อนไม่เคารพกฎจราจร ไม่ข้ามทางม้าลาย หรือสะพานลอย
- 3) เมื่อน้องไม่เคารพกฎในบ้านที่ตั้งไว้ เช่น ห้ามใส่รองเท้าเข้ามาในบ้าน
- 4) เมื่อเพื่อนไม่เคารพระเบียบในการใช้ห้องสมุด

4.3 ชั้นสรุป

4.3.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นและผลที่ได้จากกิจกรรม

4.3.2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมวินัยดี ตนเองดี สังคมดี

4.4 ชั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 แบบฝึกหัดหลังเรียน

5.2 ใบงานวินัยดี ตนเองดี สังคมดี

5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากการตอบคำถามในแบบทดสอบหลังเรียน เรื่องความมีวินัย กิจกรรม วินัยดี ตนเองดี สังคมดี

6.2 ตรวจผลจากใบงาน

6.3 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

6.4 สังเกตจากการอภิปรายร่วมกับการซักถาม และตอบคำถาม

ใบงานประกอบการจัดกิจกรรม

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความมีวินัย

กิจกรรม วินัยดี ตนเองดี สังคมดี

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ผลที่เกิดจากการปฏิบัติ และไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียนและสังคม

ที่	กฎของโรงเรียน	การปฏิบัติ	ผลที่เกิดกับตนเอง	ผลที่เกิดขึ้นกับสังคม
1		ปฏิบัติตาม		
		ไม่ปฏิบัติตาม		
1		ปฏิบัติตาม		
		ไม่ปฏิบัติตาม		
3		ปฏิบัติตาม		
		ไม่ปฏิบัติตาม		
4		ปฏิบัติตาม		
		ไม่ปฏิบัติตาม		
5		ปฏิบัติตาม		
		ไม่ปฏิบัติตาม		
ที่	กฎของสังคม	การปฏิบัติ	ผลที่เกิดกับตนเอง	ผลที่เกิดขึ้นกับสังคม
1		ปฏิบัติตาม		
		ไม่ปฏิบัติตาม		
2		ปฏิบัติตาม		
		ไม่ปฏิบัติตาม		
3		ปฏิบัติตาม		
		ไม่ปฏิบัติตาม		
4		ปฏิบัติตาม		
		ไม่ปฏิบัติตาม		
5		ปฏิบัติตาม		
		ไม่ปฏิบัติตาม		

ใบความรู้ประกอบการจัดกิจกรรม กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความมีวินัย

กิจกรรม วินัยดี ตนเองดี สังคมดี

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

พระธรรมปิฎกได้กล่าวไว้ว่าหลักสำคัญของวินัยมีไว้เพื่อควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมนั้นๆ ให้อยู่ในกรอบปฏิบัติเดียวกันด้วยเหตุที่แต่ละคนต่างมีภูมิหลังที่แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นสภาวะแวดล้อม ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูตลอดจนความเชื่อค่านิยมต่างๆจึงเป็นสาเหตุหลักที่ส่งผลให้สมาชิก ในสังคมแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันดังนั้นการมาอยู่รวมกันจึงอาจจะทำให้เกิดการกระทำตามความพึงพอใจของตนเอง ฉะนั้นการมีแนวทางปฏิบัติเดียวกันจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยภายในสังคม จึงได้มีการแบ่งประเภทของวินัยเป็น 4 ประเภทคือวินัยในตนเองวินัยในห้องเรียนวินัยในโรงเรียนและวินัย ทางสังคมแต่โดยส่วนใหญ่แล้วการแบ่งประเภทของวินัยโดยใช้เกณฑ์แหล่งที่มาของอำนาจที่ใช้ในการ ควบคุมพฤติกรรมสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทดังนี้

1. วินัยภายนอกหรือส่วนรวมหรือวินัยสำหรับหมู่คณะ (External Authority Discipline) วินัยที่ ออกมาจากอำนาจภายนอกเพื่อบังคับให้บุคคลทุกคนในสังคมปฏิบัติตามเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย ดังนั้นการที่บุคคลใดประพฤติปฏิบัติตามก็ด้วยความเกรงกลัวอำนาจหรือการลงโทษจึงเป็นการปฏิบัติตามที่ บุคคลอยู่ในภาวะจำยอมจากการถูกควบคุมเพื่อป้องกันมิให้เกิดการไม่ปฏิบัติตามวินัยซึ่งถูกกำหนดแต่ทั้งนี้ โดยส่วนใหญ่แล้ววินัยประเภทนี้จะตั้งกฎเกณฑ์แนวทางปฏิบัติไว้เป็นกลางๆดังนั้นทุกคนจึงสามารถ ประพฤติปฏิบัติตามได้

2. วินัยในตนเอง (Self-Discipline) หมายถึงแนวทางที่บุคคลเลือกปฏิบัติเพื่อบังคับตนเองให้ ปฏิบัติตามทั้งนี้เกิดจากความสมัครใจโดยมิได้ถูกบังคับควบคุมจากอำนาจภายนอกแต่อย่างใดและข้อปฏิบัติ ดังกล่าวจะต้องไม่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคมทั้งนี้เพื่อเป้าหมายหลักคือการเกิดความสงบสุขภายในสังคม พฤติกรรมด้านวินัยในตนเองจึงเป็นความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมให้เป็นไป ตามความต้องการของตนโดยมิได้เกิดจากการถูกบังคับจากอำนาจภายนอกหากแต่เกิดจากแรงกระตุ้น ภายในของตัวบุคคลนั้นอันเป็นผลสืบเนื่องจากการเกิดการเรียนรู้ว่าเป็นค่านิยมที่ดีซึ่งสอดคล้องตาม กฎเกณฑ์ระเบียบแบบแผนของสังคมและไม่ก่อให้เกิดความยุ่งยากเดือดร้อนแก่ตนเองและไม่ละเมิดสิทธิของ ผู้อื่นทั้งนี้แม้ว่าจะมีสิ่งเร้าจากปัจจัยภายนอกและภายในก็ไม่เป็นอุปสรรคในการที่จะแสดงพฤติกรรมอย่าง ที่ตนหวังไว้

แบบฝึกหัดหลังเรียน

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความมีวินัย

กิจกรรม วินัยดี ตนเองดี สังคมดี

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความและเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

1. นักเรียนปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียน และสังคมในชีวิตประจำวันเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

2. จงอธิบายลักษณะการแต่งกายของนักเรียนเมื่อมาโรงเรียน

.....

.....

.....

3. ในการการปฏิบัติตนในการใช้บริการห้องสมุดในโรงเรียน นักเรียนควรปฏิบัติตามกฎ ระเบียบอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

4. การจอตกรณที่ห้ามจอตเกิดผลเสียอย่างไร ตามความคิดของนักเรียน

.....

.....

.....

5. นักเรียนปฏิบัติอย่างไรเมื่อต้องการข้ามถนน

.....

.....

.....

เฉลยแบบฝึกหัดหลังเรียน

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความมีวินัย

กิจกรรม วินัยดี ตนเองดี สังคมดี

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

1. นักเรียนปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียน และสังคมในชีวิตประจำวันเรื่องใดบ้าง

การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียน และสังคม เป็นสิ่งที่ทุกคนควรปฏิบัติ และการอยู่ร่วมกันในสังคมหมู่่มาก จำเป็นที่จะต้องมีการระเบียบ เพื่อจัดการความเรียบร้อย ความเป็นระเบียบ อย่างเช่น การแต่งกายถูกต้องตามกฎของโรงเรียน การไม่ฝ่าฝืนกฎจราจร การเคารพกฎหมายของประเทศ เป็นต้น

2. จงอธิบายลักษณะการแต่งกายของนักเรียนเมื่อมาโรงเรียน

นักเรียนชาย

- เสื้อ ผ้าสีขาว แบบคอเชิ้ต หรือคอปกกลม แขนสั้น
- เครื่องหมาย ใช้ชื่ออักษรย่อของสถานศึกษาปักที่อกเสื้อเบื้องขวาบนเนื้อผ้าด้วยด้ายหรือไหม โดยสถานศึกษารัฐใช้สีน้ำเงิน สถานศึกษาเอกชนใช้สีแดง
- กางเกง ผ้าสีดำ สีน้ำเงิน สีกรมท่า หรือแบบสุภาพ ขาสั้น
- เข็มขัด หนัง หรือผ้า สีดำ หัวเข็มขัดโลหะรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าชนิดหัวกลัดรองเท้า หนังหรือผ้าใบสีดำ แบบหุ้มส้นปลายเท้า ชนิดผูกหรือมีสายรัดหลังเท้า
- ถุงเท้าสั้น สีขาว

นักเรียนหญิง

- เสื้อ ผ้าสีขาว แบบคอเชิ้ต คอบัว หรือคอปกกลาสีผูกด้วยฟ้ายูกคอสายสามเหลี่ยมเงือกกลาสี สีดำหรือสีกรมท่า แขนสั้น
- เครื่องหมาย ชื่ออักษรย่อของสถานศึกษาปักที่อกเสื้อเบื้องขวา บนเนื้อผ้าด้วยด้ายหรือไหม โดยสถานศึกษารัฐบาลใช้สีน้ำเงิน สถานศึกษาเอกชนใช้สีแดง
- กระโปรง ผ้ามืด สีน้ำเงิน สีกรมท่าหรือสีแดง แบบจีบรูปตัว หรือยาวเพียงใต้เข่า แบบจีบทบรอบเอว หรือพับเป็นจีบ ข้างละสามจีบทั้งด้านหน้าและด้านหลัง เมื่อสวมแล้วชายกระโปรงคลุมเข่า
- เข็มขัด หนังหรือผ้า สีดำ หัวเข็มขัดรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ชนิดหัวกลัดหุ้มด้วยหนังหรือผ้าสีเดียวกับเข็มขัด
- รองเท้า หนังหรือผ้าใบสีดำแบบหุ้มส้นหุ้มหลายเท้า ชนิดผูกหรือมีสายรัดหลังเท้า
- ถุงเท้าสั้น สีขาว

3. ในการการปฏิบัติตนในการใช้บริการห้องสมุดในโรงเรียน นักเรียนควรปฏิบัติตามกฎ ระเบียบอย่างไรบ้าง

1. แต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย
2. สำรวมและไม่ส่งเสียงดังในห้องสมุดเนื่องจากอาจรบกวนสมาชิกท่านอื่นได้
3. ห้ามนำอาหาร และเครื่องดื่มทุกชนิดเข้ามาในห้องสมุด
4. วางกระเป๋าหนังสือหรือสัมภาระต่างๆ ไว้ที่ล็อกเกอร์ที่ทางห้องสมุดจัดเตรียมไว้
5. เมื่อลุกจากเก้าอี้ควรเลื่อนเก้าอี้เก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย
6. เมื่ออ่านหนังสือเสร็จแล้วให้นักเรียนวางหนังสือเหล่านั้น ไว้ในที่พักหนังสือที่ทางห้องสมุด

จัดเตรียม

7. รักษา มารยาทการมาก่อน-หลังในการให้บริการยืมคืนหนังสือ
8. ไม่ฉีก ขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในหนังสือห้องสมุด
9. ไม่นำหนังสือ วารสารหรือหนังสือพิมพ์ออกจากห้องสมุดโดยไม่ได้รับอนุญาต
10. ไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการทำลายทรัพย์สินของห้องสมุด
11. เมื่อมีปัญหาในการใช้ห้องสมุด สามารถสอบถามได้ที่คุณครูบรรณารักษ์

4. การจราจรในที่ห้ามจอดเกิดผลเสียอย่างไร ตามความคิดของนักเรียน

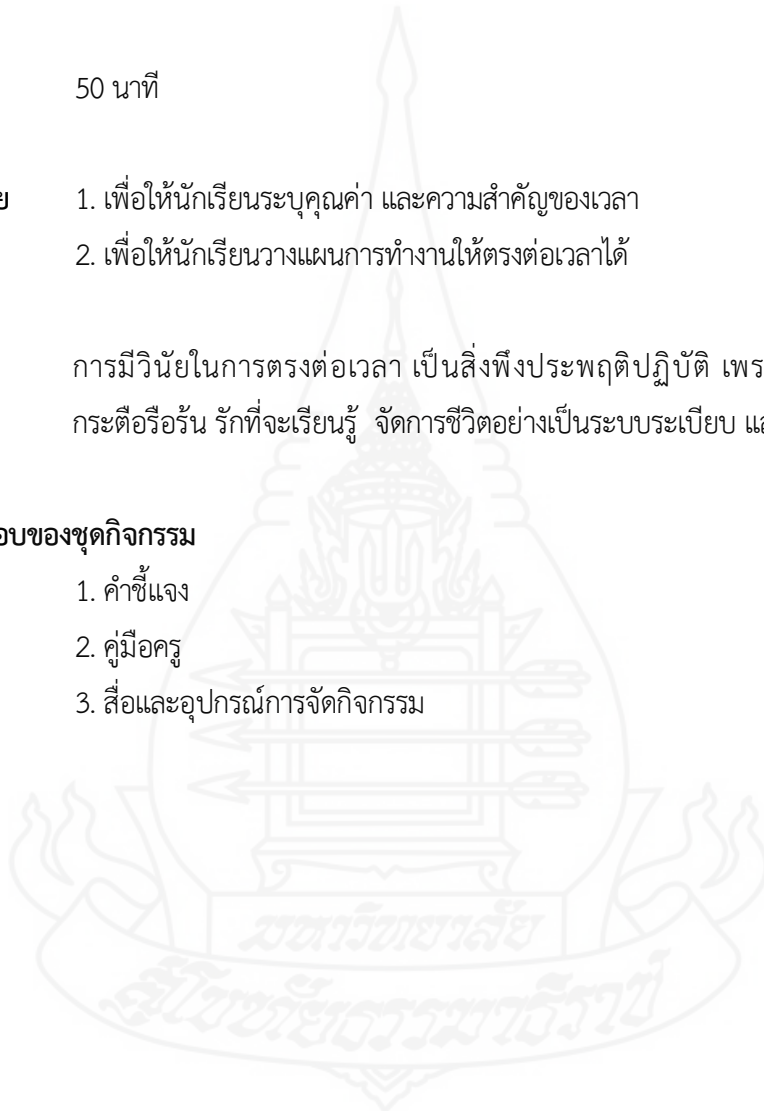
การจราจรในที่ห้ามจอดทำให้จราจรติดขัด และอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุในการจราจรบนท้องถนน ทำให้เกิดผลเสียต่อตนเองส่วนรวม และถือว่าผิดกฎหมายจราจรทางบก เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถล็อคล้อ หรือยกรถไปสถานีตำรวจเพื่อดำเนินคดีต่อไปได้

5. นักเรียนปฏิบัติอย่างไรเมื่อต้องการข้ามถนน

1. ก่อนข้ามถนนทุกครั้ง ต้องหยุดเดินที่ขอบถนน มองขวาซ้าย แล้วมองขวาให้แน่ใจว่าไม่มีรถกำลังแล่นมา จึงข้ามได้ แล้วให้รีบข้าม ถนนไปเป็นเส้นตรง และให้เดินอย่างรวดเร็ว อย่าวิ่งข้ามถนน
2. ถ้าบริเวณที่จะข้ามถนนมีช่องข้ามมาทางต้องข้ามตรงช่องทางข้ามปลอดภัยที่สุด
3. อย่าข้ามถนนโดยออกจากที่กำบังตัว เช่น ออกจากซอຍรถที่จอดอยู่ หรือท้ายรถประจำทาง เพราะจะเกิดอันตรายขึ้นได้
4. การข้ามถนนที่รถเดินทางเดียว ต้องหยุดให้แน่ใจเสียก่อนว่ารถ แล่นมาจากไหนและมีความปลอดภัยพอหรือยังจึงข้ามได้
5. ถนนที่มีเกาะกลางถนนต้องข้ามทีละครึ่งถนน โดยข้ามครั้งแรก ไปพักที่เกาะกลางถนนเสียก่อน จึงข้ามในครึ่งหลังต่อไป
6. ในเวลากลางคืนควรไปหาที่ข้ามที่มีแสงสว่าง

ครั้งที่ 7

ชื่อเรื่อง	ความมีวินัย
ชื่อกิจกรรม	วินัย ในเวลา
เวลา	50 นาที
จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้ให้นักเรียนระบุคุณค่า และความสำคัญของเวลา 2. เพื่อให้นักเรียนวางแผนการทำงานให้ตรงต่อเวลาได้
แนวคิด	การมีวินัยในการตรงต่อเวลา เป็นสิ่งพึงประพฤติปฏิบัติ เพราะจะช่วยให้มีความกระตือรือร้น รักที่จะเรียนรู้ จัดการชีวิตอย่างเป็นระบบระเบียบ และมีความสุขตามมา
ส่วนประกอบของชุดกิจกรรม	1. คำชี้แจง 2. คู่มือครู 3. สื่อและอุปกรณ์การจัดกิจกรรม

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนจัดกิจกรรมครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรมแนวคู่มือครูเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.2 ครูเตรียมสื่อการจัดกิจกรรมให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือโดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรม

2. การจัดกิจกรรม

2.1 ชุดกิจกรรมแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่องความขยันหมั่นเพียร โดยใช้กิจกรรมวินัยในเวลา

2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มโดยการใช้เกมและการอภิปราย

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการจัดกิจกรรมแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่องความขยันหมั่นเพียร โดยใช้กิจกรรมวินัยในเวลา

3.2 สนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักเรียนว่าในการดำเนินกิจวัตรประจำวันของตนเองมีเรื่องใดที่ต้องเกี่ยวข้องกับควมมีวินัย ในเรื่องช่วงเวลาบ้าง

3.3 ครูให้นักเรียนร่วมกิจกรรมเล่นเกม วินัยในเวลา โดยการให้แบ่งกลุ่ม ต่อชิ้นส่วนของ จิ๊กซอว์ให้แล้วเสร็จในเวลาที่กำหนด

3.4 ครูกล่าวถึงจริยธรรม เรื่องควมมีวินัย ในเวลา ว่าเวลาทุกวินาทีมีค่า ใช้และวางแผนให้ดีและรอบคอบ

3.5 ครูให้นักเรียนดูคลิปภาพยนตร์เรื่อง In time เพื่อให้เห็นความสำคัญของเวลา

3.6 ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอภิปรายเกี่ยวกับความสำคัญของเวลา วางแผนจัดการเวลาอย่างไร

3.7 ครูแจกใบงาน วินัย ในเวลา ให้นักเรียนปฏิบัติ

3.8 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นและผลที่ได้จากกิจกรรมนี้

3.9 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

3.10 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดหลังเรียน
- 4.2 ใบงานวินัย ในเวลา
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่อง ความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมวินัย ในเวลา ใช้เวลา 50 นาทีครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. สาระสำคัญ

ความมีวินัย เป็นคุณลักษณะทางจริยธรรมที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ กฎหมาย มารยาท และระเบียบปฏิบัติ ที่มีต่อตนเอง ครอบครัว เพื่อน โรงเรียน หรือสังคม ตามบทบาทและความรับผิดชอบของตน ด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวั่นไหวต่อสิ่งยั่วยุภายนอกหรือความต้องการอื่นใดที่จะส่งผลให้ตนขาดความยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ กฎหมาย มารยาท หรือระเบียบปฏิบัติต่างๆ และการมีวินัยในการตรงต่อเวลา เป็นสิ่งพึงประพฤติปฏิบัติ เพราะจะช่วยให้มีความกระตือรือร้น รักที่จะเรียนรู้ จัดการชีวิตอย่างเป็นระบบระเบียบ และมีความสุขตามมา

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนระบุคุณค่า และความสำคัญของเวลา
2. เพื่อให้นักเรียนวางแผนการทำงานให้ตรงต่อเวลาได้

3. เนื้อหา

การมีวินัยในเรื่องของเวลาเป็นสิ่งสำคัญ การบริหารและจัดการในการใช้เวลาที่ดี ย่อมส่งผลทำให้ใช้ชีวิตอย่างเป็นระบบ สมบูรณ์แบบ และมีประสิทธิภาพ

4. วิธีดำเนินการ

4.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักเรียนว่าในการดำเนินกิจวัตรประจำวันของตนเอง มีเรื่องใดที่ต้องเกี่ยวข้องกับความมีวินัย ในเวลาที่ใช้ไป

4.2 ขั้นกิจกรรม

4.2.1 ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกมวินัย ในเวลา โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 5กลุ่ม ให้และกลุ่มวางแผนการต่อจิ๊กซอว์

4.2.2 กติกา ให้ภาพจิ๊กซอว์ทั้งหมด 3 ภาพ โดยมีชิ้นส่วนของภาพที่ 2 อยู่ปนอยู่กับชิ้นส่วนของภาพที่ 1 จำนวน 3 ชิ้น และชิ้นส่วนของภาพที่ 3 อยู่ปนกับชิ้นส่วนของภาพที่ 2 จำนวน 3 ชิ้น

เช่นเดียวกัน ให้นักเรียนวางแผนการต่อภาพจิ๊กซอว์ ทั้ง 3 ภาพ ให้เสร็จในเวลาที่กำหนด โดยเริ่มจากการต่อภาพที่ 1 ถึงภาพที่ 3 ตามลำดับ

4.2.3 เมื่อเล่นเกมเสร็จให้นักเรียนประเมินผลตนเองจากกิจกรรมที่ร่วมกันเล่น

4.2.4 ครูให้นักเรียนดูคลิปฉากภาพยนตร์เรื่อง In time เพื่อให้เห็นความสำคัญของเวลา

4.2.5 ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอภิปรายเกี่ยวกับความสำคัญของเวลา วางแผนจัดการเวลาอย่างไร

4.2.6 ให้นักเรียนทำใบงานวิเคราะห์ผลเสียในการไม่มีวินัยในเวลาที่กำหนด และวิเคราะห์ประโยชน์ในการมีวินัยในเวลาที่กำหนด

4.3 ชั้นสรุป

4.3.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นและผลที่ได้จากกิจกรรมนี้

4.3.2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมวินัยดี ตนเองดี สังคมดี

4.4 ชั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 แบบฝึกหัดหลังเรียน

5.2 ใบงานวินัย ในเวลา

5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

5.4 คลิปฉากภาพยนตร์เรื่อง In time

5.5 ภาพจิ๊กซอว์

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากการตอบคำถามในแบบทดสอบหลังเรียน เรื่องความมีวินัย กิจกรรม วินัย ในเวลา

6.2 ตรวจผลจากใบงาน

6.3 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

6.4 สังเกตจากการอภิปรายร่วมกับการซักถาม และตอบคำถาม

ใบงานประกอบการจัดกิจกรรม
กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความมีวินัย

กิจกรรม วินัย ในเวลา

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

ลำดับที่	ประโยชน์ของการตรงต่อเวลา/ทำงานแล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนด
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

ลำดับที่	ผลเสียของการไม่ตรงต่อเวลา/ไม่ทำงานให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

ใบความรู้ประกอบการจัดกิจกรรม กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความมีวินัย

กิจกรรม วินัย ในเวลา

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

บริหารเวลาทำงาน : ใช้ทุกวินาทีให้อยู่หมัด ความสำเร็จไม่ไกลเกินเอื้อม

การบริหารเวลาที่ดูเหมือนว่าจะเป็นเรื่องง่ายและใครๆ ก็ทำได้ จริงๆ แล้วไม่ใช่เรื่องง่ายอย่างที่คิด บางคนอาจจะวางแผนมาดีว่าจะทำอะไรบ้าง พอถึงเวลากลับมีบางสิ่งบางอย่างที่คอยขัดขวางหรือรบกวนจิตใจ สุดท้ายพวกเขาก็ไม่สามารถบริหารเวลาได้ตามแผนการที่พวกเขาได้วางเป้าหมายเอาไว้หลักในการบริหารเวลาเพื่อไขว่คว้าความสำเร็จมาให้ได้นั้น ถือได้ว่าเป็นสิ่งที่ทุกคนสามารถค้นหาได้ด้วยตนเอง แต่สำหรับผู้ที่มีประสบการณ์หรือผู้ที่ประสบความสำเร็จแล้ว พวกเขาจะมีหลักในการบริหารเวลาให้คนอื่น ๆ ได้ศึกษาและทดลองทำตาม เราก็ยังคงมีเทคนิคในการบริหารเวลา เพื่อที่คุณจะค้นพบความสำเร็จที่อยู่ไม่ไกลเกินเอื้อม

1. เริ่มต้นจากการสร้างวินัยในช่วงเช้า

การสร้างวินัยในช่วงเช้าที่ว่านี้ เป็นการกำหนดกิจกรรมที่คุณจะต้องทำในยามเช้าอย่างมีระเบียบวินัย ไม่ว่าจะเป็นการออกกำลังกาย การนั่งสมาธิ หรือแม้กระทั่งการอ่านหนังสือ ตลอดจนกระทำการวางแผนในชีวิตประจำวัน เพื่อที่คุณจะสามารถเริ่มต้นวันใหม่ได้อย่างทรงพลังมากยิ่งขึ้น

2. สร้างระเบียบวินัยในช่วงก่อนเข้านอน

อีกหนึ่งช่วงที่คุณไม่ควรทิ้งขว้าง นั่นก็คือ ช่วงเวลาก่อนเข้านอน สำหรับผู้ที่ประสบความสำเร็จได้จริงนั้น พวกเขาจะไม่รอให้ถึงเช้าแล้วจึงค่อยเตรียมตัว แต่พวกเขาจะเตรียมพร้อมเพื่อวันถัดไปในทันทีในช่วงก่อนเข้านอน ในช่วงเวลานี้ยังคงเป็นช่วงเวลาที่คุณสามารถบริหารเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวคุณได้ ไม่ว่าจะเป็นการอ่านหนังสือ ทำจิตใจให้ดูสงบ หรือแม้กระทั่งการวางแผนในวันถัดไปว่าต้องทำอะไรบ้าง เมื่อถึงช่วงเวลาเช้าทุกอย่างจะเรียบร้อย ส่งผลทำให้คุณรู้สึกผ่อนคลายไร้ความกังวล เพราะคุณได้เตรียมตัวและเตรียมพร้อมไว้ก่อนล่วงหน้าแล้ว

3. ต้องเป็นคนคิดไกล และมองการณ์ไกลเป็นสำคัญ

พยายามนึกและคิดที่จะวางแผนแบบละเอียดที่สุด และทุกอย่างจะต้องมีความรอบคอบร่วมด้วย เวลาช่วงหนึ่งที่ความรู้สึกว่าว่าง ขอให้คุณเริ่มต้นมองการณ์ไกลไปข้างหน้า ค้นหาความเป็นไปได้และผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น หลังจากนั้นให้คุณวางแผนลงมือทำ ซึ่งในกรณีนี้คุณจะต้องมีการจัดแจงเวลาเอาไว้อย่างชัดเจนแล้วนั่นเอง

แบบฝึกหัดหลังเรียน

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความมีวินัย

กิจกรรม วินัย ในเวลา

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความและเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

1. “การตรงต่อเวลาเป็นสิ่งสำคัญ” นักเรียนจงอธิบายประโยคนี้อย่างละเอียด

.....

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนมีการวางแผนการใช้เวลาในการเรียน หรือการทำงาน ในแต่ละวันอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ความคุ้มค่าของการใช้เวลาในการทำงานเป็นสิ่งจำเป็นหรือไม่ จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยแบบฝึกหัดหลังเรียน

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความมีวินัย

กิจกรรม วินัย ในเวลา

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

1. “การตรงต่อเวลาเป็นสิ่งสำคัญ” นักเรียนจงอธิบายประโยคนี้

การพัฒนาตนเองให้เป็นคนตรงต่อเวลานั้นเราสามารถทำได้โดยการที่เรารู้จักแบ่งเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรมต่างๆ เป็นการจัดระเบียบให้กับชีวิต สำหรับในการทำงานหรือการเรียนก็คือการพยายามทำงานหรือส่งงานให้เสร็จก่อนเวลาเพื่อมีเวลาตรวจทานและส่งงานให้ตรงตามกำหนด

การที่เราเป็นคนตรงต่อเวลานั้น จะช่วยให้เราเป็นคนที่ยืนชนแข็ง เอาการเอางาน มีความกระตือรือร้น รักที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ ช่วยให้เราไม่เฉื่อยชา ทันทสมัย มีชีวิตชีวา เป็นคนมีวินัย สามารถจัดการกับงานหรือสิ่งที่ผ่านเข้ามาได้อย่างเป็นระเบียบ จึงทำให้เป็นคนที่มีประสบความสำเร็จ มีความก้าวหน้าในชีวิต รวมถึงเป็นคนน่าเชื่อถือ และผู้อื่นให้ความไว้วางใจแก่เรา

สิ่งเหล่านี้เป็นประโยชน์ส่วนหนึ่งของการตรงต่อเวลา ที่สำคัญเหนืออื่นใดคือจะช่วยให้เราสามารถจัดการกับชีวิตของเราได้อย่างราบรื่นและมีความสุข

ที่มา : หนังสือพิมพ์ข่าวสด

2. นักเรียนมีการวางแผนการใช้เวลาในการเรียน หรือการทำงาน ในแต่ละวันอย่างไร

เรียงลำดับความสำคัญก่อนหลัง เราต้องจัดเรียงลำดับความสำคัญของกิจกรรมต่างๆ อย่างเหมาะสมว่า กิจกรรมใดเป็นสิ่งที่จำเป็น มีความสำคัญเป็นอันดับต้น และต้องการคุณภาพของเวลาระดับใด กิจกรรมใดที่มีความสำคัญน้อยมากสามารถตัดทิ้งได้หรือลดทอนเวลาลงได้ เพื่อให้เราสามารถบริหารแผนและบริหารเวลาได้ทั้งปริมาณและคุณภาพโดยสามารถแบ่งลำดับความสำคัญเป็น 3 ระดับ ได้แก่ สูง กลาง ต่ำ ซึ่งดูจากปัจจัย 4 ประการอันได้แก่

1. คุณค่าของงาน โดยพิจารณาจากเป้าหมายชีวิตและงานที่เรารับผิดชอบประกอบกันไป
2. ความเร่งด่วน โดยพิจารณาให้ดูว่างานใดเป็นงานที่เร่งด่วน หรือเป็นงานที่ไม่เร่งด่วน
3. มีขั้นตอนในการปฏิบัติภารกิจกรรมมาก หรือขั้นตอนใดที่ใช้เวลาน้อยกว่า
4. การมอบหมายความรับผิดชอบ เราต้องรับผิดชอบลงมือทำเองหรือให้คนอื่นทำแทนได้

3. การกำหนดเวลาในการทำงานมีความจำเป็นหรือไม่ จงอธิบาย

การกำหนดเวลาในการเดินทางหรือการทำกิจกรรมต่างๆ จะช่วยทำให้เราเป็นคนตรงต่อเวลาเวลาได้ดี รู้เวลาที่เหมาะสม หรือเผื่อเวลาล่วงหน้า ในการทำกิจกรรม แต่ถ้าเราไม่กำหนดเวลาไม่ว่าจะทำอะไรก็จะดูรีบหรือรนไปหมด

ครั้งที่ 8

ชื่อเรื่อง	ความมีน้ำใจ
ชื่อกิจกรรม	สถานการณ์สร้างวีรบุรุษ
เวลา	50 นาที
จุดมุ่งหมาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนระบุความสำคัญของการเป็นผู้ให้ ช่วยเหลือบุคคลอื่นหรือสังคมด้วยความเต็มใจ 2. เพื่อให้นักเรียนบอกแนวทางช่วยเหลือบุคคลอื่น อาสา ทำงานให้กับผู้อื่นด้วยกำลังกาย
แนวคิด	<p>ความมีน้ำใจ แสดงออกถึงการเป็นผู้ให้ ช่วยเหลือบุคคลอื่นหรือสังคมด้วยความกระตือรือร้น มีเมตตากรุณา ช่วยเหลือบุคคลอื่น อาสา ทำงานให้กับผู้อื่นด้วยกำลังกาย แบ่งปันหรือเสียสละเงินทอง สิ่งของ หรือความรู้ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สังคมส่วนรวมด้วยความเต็มใจ</p>
ส่วนประกอบของชุดกิจกรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. คำชี้แจง 2. คู่มือครู 3. สื่อและอุปกรณ์การจัดกิจกรรม

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนจัดกิจกรรมครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรมแนวคู่มือครูเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.2 ครูเตรียมสื่อการจัดกิจกรรมให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือโดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรม

2. การจัดกิจกรรม

2.1 ชุดกิจกรรมแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่องความมีน้ำใจ โดยใช้กิจกรรมสถานการณ์สร้างวีระบุรุษ

2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมจากสถานการณ์ตัวอย่างและการอภิปราย

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการจัดกิจกรรมแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่องความมีน้ำใจ โดยใช้กิจกรรมสถานการณ์สร้างวีระบุรุษ

3.2 สนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักเรียนว่าในการดำเนินกิจวัตรประจำวันของตนเองมีเรื่องใดที่ต้องเกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจในการช่วยเหลือผู้อื่น

3.3 ครูให้นักเรียนร่วมวิเคราะห์สถานการณ์สร้างวีระบุรุษ โดยให้นักเรียนวิเคราะห์เกี่ยวกับความมีน้ำใจในสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้

3.4 ครูกล่าวถึงสถานการณ์ที่นักเรียนวิเคราะห์ในจริยธรรมเรื่องความมีน้ำใจที่กำหนดให้ว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร

3.5 ครูแจกใบงาน สถานการณ์สร้างวีระบุรุษ ให้นักเรียนปฏิบัติ

3.6 นักเรียนตัวแทนออกมาอภิปรายและสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นและผลที่ได้จากกิจกรรมนี้

3.7 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

3.8 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดหลังเรียน

4.2 ใบงานสถานการณ์สร้างวีระบุรุษ

4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่อง ความมีน้ำใจ โดยใช้กิจกรรมสถานการณ์สร้างวีระบุรุษ ใช้เวลา 50 นาทีครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. สาระสำคัญ

ความมีน้ำใจ แสดงออกถึงการเป็นผู้ให้ ช่วยเหลือบุคคลอื่นหรือสังคมด้วยความกระตือรือร้น มีเมตตากรุณา ช่วยเหลือบุคคลอื่น อาสา ทำงานให้กับผู้อื่นด้วยกำลังกาย แบ่งปันหรือเสียสละเงินทอง สิ่งของ หรือความรู้ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สังคมส่วนรวมด้วยความเต็มใจ

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนระบุความสำคัญของการเป็นผู้ให้ ช่วยเหลือบุคคลอื่นหรือสังคมด้วยความเต็มใจ
2. เพื่อให้นักเรียนบอกแนวทางการช่วยเหลือบุคคลอื่น อาสา ทำงานให้กับผู้อื่นด้วยกำลังกาย

3. เนื้อหา

ความมีน้ำใจ เป็นการช่วยเหลือผู้อื่นตามความสามารถด้วยความเต็มใจ และไม่หวังผลตอบแทนในสิ่งที่ช่วยเหลือ หวังให้สังคมเป็นสังคมที่น่าอยู่ และมีความสุข

4. วิธีดำเนินการ

4.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักเรียนว่าในการดำเนินกิจวัตรประจำวันของตนเอง มีเรื่องใดที่ต้องเกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจในการช่วยเหลือผู้อื่น

4.2 ขั้นกิจกรรม

4.2.1 ครูให้นักเรียนร่วมกิจกรรม วิเคราะห์สถานการณ์สร้างวีระบุรุษ โดยให้นักเรียนวิเคราะห์เกี่ยวกับความมีน้ำใจในสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้

4.2.2 นักเรียนทำใบงานวิเคราะห์สถานการณ์สร้างวีระบุรุษ

4.2.3 นักเรียนตัวแทนออกมาอภิปรายสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นและผลที่ได้จากกิจกรรมนี้

4.2.4 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมสถานการณ์สร้างวีระบุรุษ

4.3 ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของความมีน้ำใจ และแนวทางการช่วยเหลือผู้อื่น

4.4 ชั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 แบบฝึกหัดหลังเรียน

5.2 ใบงานสถานการณ์สร้างวีระบุรุษ

5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

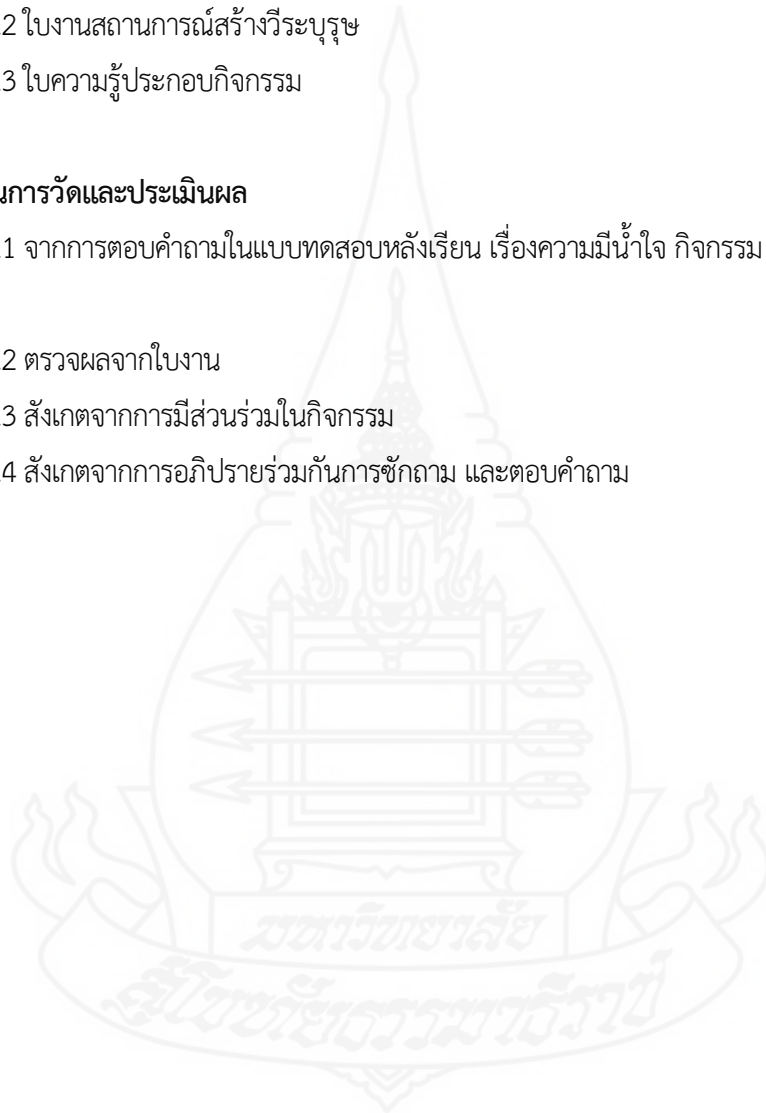
6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากการตอบคำถามในแบบทดสอบหลังเรียน เรื่องความมีน้ำใจ กิจกรรม สถานการณ์สร้างวีระบุรุษ

6.2 ตรวจผลจากใบงาน

6.3 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

6.4 สังเกตจากการอภิปรายร่วมกับการซักถาม และตอบคำถาม

ใบงานประกอบการจัดกิจกรรม

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความมีน้ำใจ

กิจกรรม สถานการณ์สร้างวีรบุรุษ

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์สถานการณ์สร้างวีรบุรุษที่กำหนดให้ต่อไปนี้

พี่ซซ ฮีโร่ของคนกระบี่ ช่วยนักท่องเที่ยวดัดโคลน

ชาวกระบี่ชื่นชม พี่ซซ หรือ นายซซ อุบลจินดา อายุ 44 ปี ฮีโร่ช่วยนักท่องเที่ยวติดโคลนดูบริเวณริมแม่น้ำกระบี่ พี่ซซช่วยเหลือด้วยการนอนคว่ำลงบนโคลนเพื่อให้นักท่องเที่ยวทั้ง 2 ได้ปีนหลังขึ้นจากโคลนอย่างปลอดภัย ซึ่งในโลกออนไลน์ได้เผยแพร่คลิปดังกล่าว จนกระทั่งสืบทราบว่าบุคคลในคลิปคือ พี่ซซ และสื่อต่างประเทศได้เผยแพร่ข่าวจนโด่งดังไปทั่ว พี่ซซ ได้โล่เชิดชูเกียรติคุณงามความดี นายกรัฐมนตรีได้แสดงความชื่นชมในความมีน้ำใจของ พี่ซซ และยกให้เป็นตัวอย่างคนไทยควรประพฤติปฏิบัติตาม

พยาบาลสาว ลงมือช่วยทำแผลคนเจ็บกลางถนน

พยาบาลสาวคนหนึ่งกำลังทำแผลที่ศีรษะให้คนเจ็บกลางถนน รายงานระบุว่า เป็นอุบัติเหตุรถชนหน้าตึกทรู 2 ถ.พัฒนาการ ซึ่งในคลิปได้ระบุว่า พยาบาลท่านนี้ได้ผ่านมาเจอเหตุการณ์พอดี จึงได้เข้ามาช่วยเหลือพร้อมกับหน่วยกู้ภัย คลองตัน 006 จากนั้นนำคนเจ็บส่ง รพ.วิภาวดี เป็นที่เรียบร้อย

1. นักเรียนจะอย่างไรเมื่อเจอสถานการณ์เช่นเดียวกับตัวอย่าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนคิดว่า นายชัช อุบลจินดา เป็นคนที่น่าใจในลักษณะใดอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่า พยาบาลสาว ได้ปฏิบัติถูกหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ถ้านักเรียนเป็นผู้ที่ถูกช่วยเหลือดังตัวอย่างจะมีความรู้สึกอย่างไร

.....

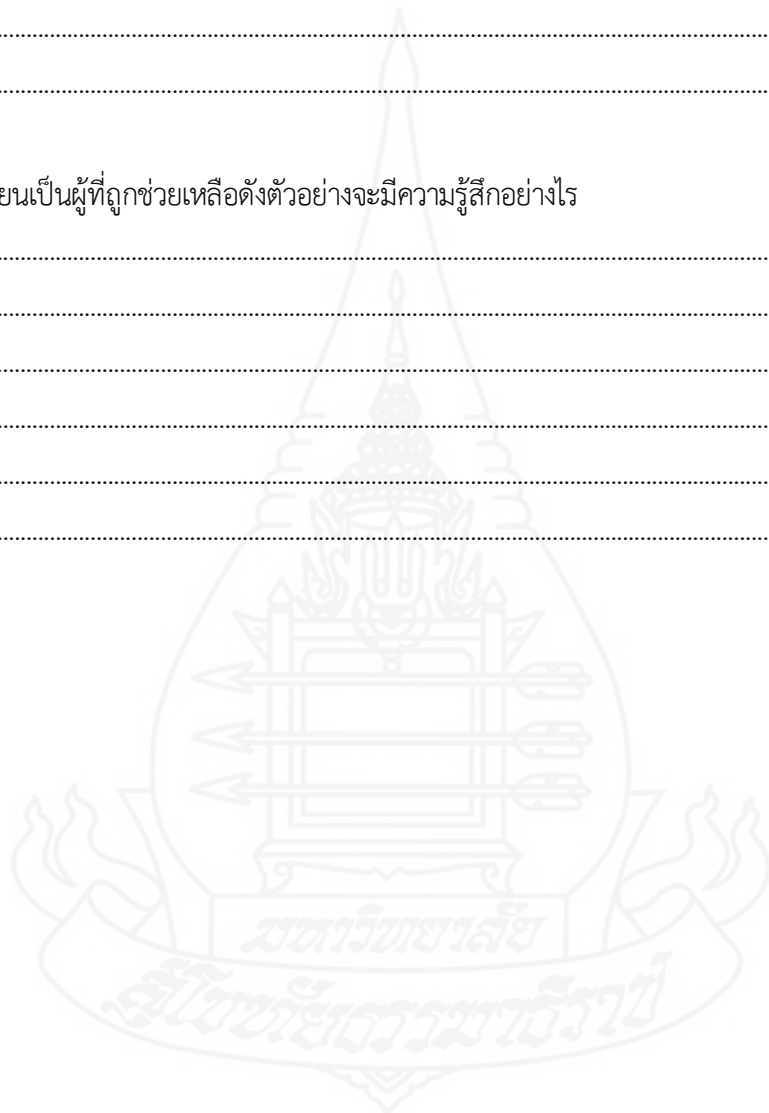
.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ประกอบการจัดกิจกรรม
กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความมีน้ำใจ

กิจกรรม สถานการณ์สร้างวีระบุรุษ

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

ความมีน้ำใจ

การอยู่ร่วมกันในสังคม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความมีน้ำใจไมตรีที่ดีต่อกัน จึงจะอยู่กันอย่างสันติสุข ความมีน้ำใจเป็นเรื่องที่ทุกคนทำได้ โดยไม่ต้องใช้เงินทองมากมายเพียงแต่แสดงความเมตตา กรุณาต่อเพื่อนมนุษย์ โดยการช่วยเหลือเล็กๆ น้อยๆ ก็เป็นการแสดงน้ำใจได้ เช่นการพาเด็กหรือผู้สูงอายุข้ามถนน หรือการสละที่นั่งบนรถโดยสารให้หญิงมีครรภ์ เป็นต้น ทั้งนี้เป็นการแสดงน้ำใจการแสดงความมีน้ำใจจึงไม่ใช่วัดกันด้วยเงิน บางคนมีเงินมากอาจเลี้ยงน้ำใจก็ได้

ความมีน้ำใจนั้น ตรงกันข้ามกับความเห็นแก่ตัวมักจะคิดแต่ประโยชน์ส่วนตัวมาก่อน และความมีน้ำใจตรงกันข้ามกับความอิจฉาริษยา คนที่อิจฉาริษยาคนอื่นย่อมปรารถนาที่จะเห็นความวิบัติของผู้ที่ได้ดีกว่า แต่คนมีน้ำใจนั้นเมื่อเห็นคนอื่นดีกว่า จะมีมุทิตาจิต แสดงความยินดีด้วยอย่างจริงใจผู้มีน้ำใจนั้นเมื่อเห็นคนอื่นได้ดีกว่า จะมีมุทิตาจิตแสดงความยินดีด้วยความจริงใจ ผู้มีน้ำใจจะนึกถึงผู้อื่น และจะพยายามช่วยผู้อื่นที่ด้อยโอกาสกว่า ผู้มีน้ำใจจึงเป็นที่รักและต้องการของคนเราอาจฝึกฝนตนเองให้เป็นคนมีน้ำใจได้ ดังนี้

1. จงเอาใจเขามาใส่ใจเรา คิดถึงห้วงอกของคนอื่น และแสดงต่อผู้อื่นเหมือนที่เราต้องการให้คนอื่นแสดงต่อเรา จงทำดีต่อคนอื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน
2. จงเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ
3. จงแสดงน้ำใจกับคนรอบข้าง เช่น เมื่อเวลาไปเที่ยวในที่ไกลหรือใกล้ก็ตามควรมีค่าของฝากมาถึงคนที่เรารักและญาติมิตรของเรา อันเป็นการแสดงความมีน้ำใจต่อกัน ไม่จำเป็นต้องใช้เงิน
4. จงเสียสละกำลังทรัพย์ สติปัญญา กำลังกาย และเวลาให้แก่ผู้เดือดร้อนที่ต้องการพึ่งพาอาศัยเรา โดยเป็นการกระทำที่ไม่หวังผลตอบแทน
5. จงมีนิสัยเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อเพื่อนบ้าน เช่นไปร่วมงานพิธีต่างๆ
6. จงให้ความรักแก่คนอื่นๆ และให้ความร่วมมือเมื่อเขาขอร้องหรือเขากำลังลำบาก

การฝึกฝนตนเองให้เป็นคนมีน้ำใจ นอกจากจะทำให้เราจิตใจที่ตีงามเบิกบานแจ่มใส ผิวพรรณผ่องใสใบหน้าอิ้มเอิบแล้ว ยังทำให้มิตรสหายมาก ใครก็อยากคบหาสมาคมด้วย เพราะความมีน้ำใจแสดงถึงความมีเมตตา กรุณา ต่อเพื่อนมนุษย์ และความเมตตาตนเองจะเป็นกำแพงป้องกันภัยให้เราได้ ลองนำไปปฏิบัติคุณะคะ แล้วชีวิตจะพบแต่ความสุขนิรันดร์

ศิริจันทร์ สุขใจ: พยาบาลวิชาชีพ

แบบฝึกหัดหลังเรียน

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความมีน้ำใจ

กิจกรรม สถานการณ์สร้างวีระบุรุษ

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อคำถามและเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

1. ความมีน้ำใจตามความคิดของนักเรียนหมายความว่าอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. ในชีวิตประจำวันนักเรียนแสดงความเป็นน้ำใจอย่างไรกับผู้อื่นบ้าง

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนจะฝึกฝนตนเองให้เป็นคนมีน้ำใจได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. การให้สิ่งของกับผู้ยากไร้เป็นการแสดงน้ำใจลักษณะใด

.....

.....

.....

.....

5. ถ้านักเรียนเป็นผู้ได้รับการช่วยเหลือจากผู้ที่มีน้ำใจ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร

.....

.....

.....

.....

เฉลยแบบฝึกหัดหลังเรียน

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความมีน้ำใจ

กิจกรรม สถานการณ์สร้างวีระบุรุษ

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

1. ความมีน้ำใจตามความคิดของนักเรียนหมายความว่าอย่างไร

การให้และอาสาช่วยเหลือผู้อื่นเป็นการรู้จักแบ่งปันเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ผู้อื่นเห็นอกเห็นใจและเห็นคุณค่าของเพื่อนมนุษย์ด้วยกันและผู้ที่เดือดร้อนการเอื้ออาทรเอาใจใส่ช่วยเหลือสังคมด้วยร่างกายและสติปัญญาลงมือปฏิบัติการเพื่อบรรเทาปัญหาและสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดขึ้น

2. ในชีวิตประจำวันนักเรียนแสดงความมีน้ำใจอย่างไรกับผู้อื่นบ้าง

ตอบตามประสบการณ์ที่เกิดขึ้นของนักเรียนแต่ละคน

3. นักเรียนจะฝึกฝนตนเองให้เป็นคนมีน้ำใจได้อย่างไร

1. จงเอาใจเขามาใส่ใจเรา คิดถึงหัวอกของคนอื่น และแสดงต่อผู้อื่นเหมือนที่เราต้องการให้คนอื่นแสดงต่อเรา จงทำดีต่อคนอื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน ไม่ว่าจะความดีนั้นจะเป็นสิ่งเล็กน้อยหรือสิ่งยิ่งใหญ่ก็ตาม

2. จงเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ

3. จงแสดงน้ำใจกับคนรอบข้าง เช่น เมื่อเวลาไปเที่ยวในที่ไกลหรือใกล้ก็ตามควรมีค่าของฝากมาถึงคนที่เรารู้จักและญาติมิตรของเรา อันเป็นการแสดงความมีน้ำใจต่อกัน ไม่จำเป็นจะต้องใช้เงิน

4. จงเสียสละกำลังทรัพย์ สติปัญญา กำลังกาย และเวลาให้แก่ผู้เดือดร้อนที่ต้องการพึ่งพาอาศัยเรา โดยเป็นการกระทำที่ไม่หวังผลตอบแทน

5. จงมีนิสัยเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อเพื่อนบ้าน เช่น ไปร่วมงานพิธีต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน งานศพ หรืองานอื่นๆ

6. จงให้ความรักแก่คนอื่นๆ และให้ความร่วมมือเมื่อเขาขอร้องหรือเขากำลังลำบาก

4. การให้สิ่งของกับผู้อื่นเป็นการแสดงน้ำใจลักษณะใด

การเสียสละกำลังทรัพย์ สิ่งของ ที่เห็นว่ามีประโยชน์ต่อผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นที่ได้รับสามารถใช้สิ่งของนั้นเกิดประโยชน์ได้มากที่สุด

5. ถ้านักเรียนเป็นผู้ได้รับการช่วยเหลือจากผู้ที่มีน้ำใจ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร

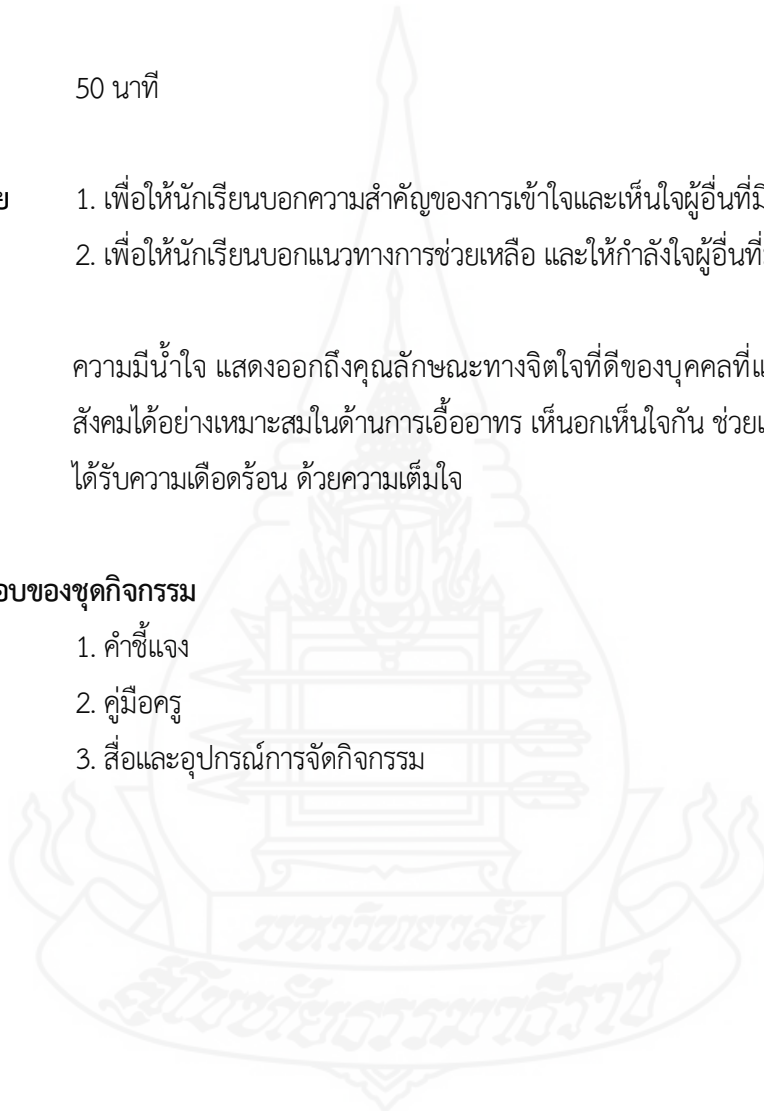
ตอบตามความรู้สึกของนักเรียนแต่ละคน

ครั้งที่ 9

ชื่อเรื่อง	ความมีน้ำใจ
ชื่อกิจกรรม	กำลังใจคือสิ่งสำคัญ
เวลา	50 นาที
จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้นักเรียนบอกความสำคัญของการเข้าใจและเห็นใจผู้อื่นที่มีความเดือดร้อน 2. เพื่อให้นักเรียนบอกแนวทางการช่วยเหลือ และให้กำลังใจผู้อื่นที่มีความเดือดร้อน
แนวคิด	ความมีน้ำใจ แสดงออกถึงคุณลักษณะทางจิตใจที่ดีของบุคคลที่แสดงออกต่อผู้อื่นและสังคมได้อย่างเหมาะสมในด้านการเอื้ออาทร เห็นอกเห็นใจกัน ช่วยเหลือ แบ่งปันเมื่อผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน ด้วยความเต็มใจ

ส่วนประกอบของชุดกิจกรรม

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. สื่อและอุปกรณ์การจัดกิจกรรม

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนจัดกิจกรรมครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรมแนวคู่มือครูเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.2 ครูเตรียมสื่อการจัดกิจกรรมให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือโดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรม

2. การจัดกิจกรรม

2.1 ชุดกิจกรรมแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่องความมีน้ำใจ โดยใช้กิจกรรมกำลังใจคือสิ่งสำคัญ

2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มและการอภิปราย

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการจัดกิจกรรมแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่องความมีน้ำใจ โดยใช้กิจกรรมกำลังใจคือสิ่งสำคัญ

3.2 สนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักเรียนว่าในการดำเนินกิจวัตรประจำวันของตนเอง มีเรื่องใดที่ต้องเกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจในการช่วยเหลือผู้อื่นด้วยการให้กำลังใจ

3.3 ครูให้นักเรียนร่วมกิจกรรม กำลังใจคือสิ่งสำคัญ โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม แจกกระดาษสมาชิกคนละ 1 แผ่น เขียนชื่อตัวเองไว้ที่มุมบน หลังจากนั้น ให้นักเรียนเขียนความทุกข์ใจ หรือความไม่สบายใจที่เคยพบเจอในอดีต หรือปัจจุบัน 1 ข้อ ลงบนกระดาษ และส่งต่อหมุนเวียนให้ทุกคนร่วมกันเขียนให้กำลังใจเกี่ยวกับความรู้สึกดีๆ สิ่งดีๆที่มีต่อเพื่อนคนนั้น เมื่อเวียนกันครบแล้วก็ส่งให้เจ้าตัวลองอ่านดู

3.4 ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาอภิปรายถึงแสดงความรู้สึกถึงกำลังใจที่กับตนเอง และบอกแนวทางการให้กำลังใจผู้อื่นด้วย

3.5 ครูแจกใบงาน กำลังใจคือสิ่งสำคัญ ให้นักเรียนปฏิบัติ

3.6 ครูกล่าวถึงกิจกรรม กำลังใจคือสิ่งสำคัญ ทำให้สร้างกำลังใจให้แก่เจ้าของกระดาษแผ่นนั้น และยังช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนคิดถึงเพื่อนในด้านบวกอีกด้วย

3.7 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

3.8 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่ครูต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดหลังเรียน
- 4.2 ใบงานกำลังใจคือสิ่งสำคัญ
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่อง ความมีน้ำใจ โดยใช้กิจกรรมกำลังใจคือสิ่งสำคัญ ใช้เวลา 50 นาทีครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. สาระสำคัญ

ความมีน้ำใจ แสดงออกถึงคุณลักษณะทางจิตใจที่ดีของบุคคลที่แสดงออกต่อผู้อื่นและสังคมได้อย่างเหมาะสมในด้านการเอื้ออาทร เห็นอกเห็นใจกัน ช่วยเหลือ แบ่งปันเมื่อผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน ด้วยความเต็มใจ

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนบอกความสำคัญของการเข้าใจและเห็นใจผู้อื่นที่มีความเดือดร้อน
2. เพื่อให้นักเรียนบอกแนวทางการช่วยเหลือ และให้กำลังใจผู้อื่นที่มีความเดือดร้อน

3. เนื้อหา

ความมีน้ำใจ นอกจากเป็นการช่วยเหลือผู้อื่นตามความสามารถด้วยความเต็มใจทางด้านร่างกายแล้วนั้น ยังสามารถช่วยเหลือผู้อื่นในด้านจิตใจ ให้การปรึกษาที่ดี ให้กำลังใจเพื่อให้ผู้อื่นรู้สึกดีขึ้นได้

4. วิธีดำเนินการ

4.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักเรียนว่าในการดำเนินกิจวัตรประจำวันของตนเอง มีเรื่องใดที่ต้องเกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจในการช่วยเหลือผู้อื่นด้วยการให้กำลังใจ

4.2 ขั้นกิจกรรม

4.2.1 ครูให้นักเรียนร่วมกิจกรรม กำลังใจคือสิ่งสำคัญ โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม แจกกระดาษสมาชิกคนละ 1 แผ่น เขียนชื่อตัวเองไว้ที่มุมบน หลังจากนั้น ให้นักเรียนเขียนความทุกข์ใจ หรือความไม่สบายใจที่เคยพบเจอในอดีต หรือปัจจุบัน 1 ข้อ ลงบนกระดาษ และส่งต่อหมุนเวียนให้ทุกคนร่วมกันเขียนให้กำลังใจเกี่ยวกับความรู้สึกดีๆ สิ่งดีๆ ที่มีต่อเพื่อนคนนั้น เมื่อเวียนกันครบแล้วก็ส่งให้เจ้าตัวลองอ่านดู

4.2.2 ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาอภิปรายถึงแสดงความรู้สึกถึงกำลังใจที่กับตนเอง และบอกแนวทางการให้กำลังใจผู้อื่นด้วย

4.2.3 นักเรียนทำใบงานกำลังใจคือสิ่งสำคัญ

4.2.4 ครูกล่าวถึงกิจกรรม กำลังใจคือสิ่งสำคัญ ทำให้สร้างกำลังใจให้แก่เจ้าของกระดาษแผ่นนั้น และยังช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนคิดถึงเพื่อนในด้านบวกอีกด้วย

4.2.5 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมกำลังใจคือสิ่งสำคัญ

4.3 ชั้นสรุป

4.3.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของการเข้าใจและเห็นใจผู้อื่นและแนวทางการช่วยเหลือให้กำลังใจผู้อื่น

4.4 ชั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 แบบฝึกหัดหลังเรียน

5.2 ใบงานกำลังใจคือสิ่งสำคัญ

5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

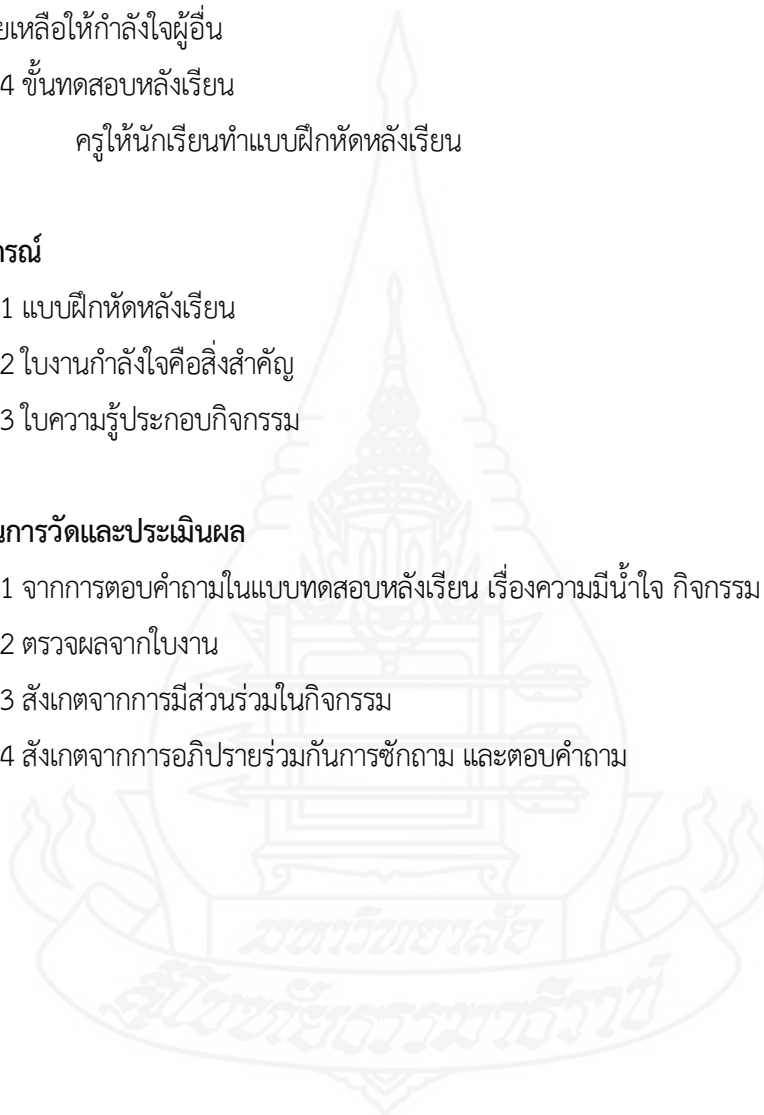
6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากการตอบคำถามในแบบทดสอบหลังเรียน เรื่องความมีน้ำใจ กิจกรรม กำลังใจคือสิ่งสำคัญ

6.2 ตรวจผลจากใบงาน

6.3 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

6.4 สังเกตจากการอภิปรายร่วมกับการซักถาม และตอบคำถาม

ใบงานประกอบการจัดกิจกรรม

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความมีน้ำใจ

กิจกรรม กำลังใจคือสิ่งสำคัญ

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

คำชี้แจง จากกิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรเมื่ออ่านข้อความที่เพื่อนในกลุ่มเขียนให้กำลังใจตนเอง

.....

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนรู้สึกอย่างไร เมื่อรู้ถึงความทุกข์ใจ หรือความไม่สบายใจของเพื่อน

.....

.....

.....

.....

.....

3. ถ้านักเรียนมีโอกาสได้ให้ความช่วยเหลือกับเพื่อนนักเรียนจะให้ความช่วยเหลืออย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ประกอบการจัดกิจกรรม

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความมีน้ำใจ

กิจกรรม กำลังใจคือสิ่งสำคัญ

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

เทคนิคการเสริมกำลังใจ

ความหมายการให้กำลังใจ หมายถึง การใช้คำพูดและการกระทำ เพื่อลดและผ่อนคลายความทุกข์ใจ ความเดือดร้อนใจ ความรู้สึกเจ็บปวด ซอกซำ เพื่อให้ผู้รับการปรึกษา มีกำลังใจในการดำเนินชีวิต สามารถเผชิญปัญหาได้ในระดับหนึ่ง การให้กำลังใจด้วยวาจาหรือแววตา สีหน้า ท่าทาง ตามจังหวะอันควร จะช่วยให้ผู้ที่ไม่สบายใจมีกำลังใจมองเห็นทางออกในการแก้ปัญหา การให้กำลังใจ เป็นทักษะที่ควรนำมาใช้ในกรณีที่ผู้ไม่สบายใจมีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความรู้สึก เช่น เสียใจ เศร้าใจ สิ้นหวัง หมดกำลังใจ

จำเป็นต้องมีการฝึกทักษะ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการให้กำลังใจ โดยการสำรวจอารมณ์ ความคิด ความรู้สึกด้วยการใช้คำถาม เพื่อให้ผู้ไม่สบายใจพูดถึงอารมณ์ ความรู้สึกของตน

ทักษะการเสริมกำลังใจ หมายถึง ความสามารถในการใช้ท่าทางและคำพูดเพื่อกระตุ้นให้ผู้ไม่สบายใจมีกำลังใจขึ้น เห็นคุณค่าของตัวเอง เกิดความภาคภูมิใจในตนเองมากขึ้น

ประเภทของการเสริมกำลังใจ

1. การเสริมกำลังใจด้วยวาจา เช่น เก่ง ดีมาก ใช้ได้ เป็นความคิดที่ดี น่าสนใจ เป็นต้น
2. การเสริมกำลังใจด้วยท่าทาง เช่น ตั้งใจฟัง การพยักหน้า แสดงการตอบรับในการระหว่างที่ผู้ไม่สบายใจพูด การยิ้ม การเขียนคำตอบของผู้ไม่สบายใจลงบนกระดาษ เป็นต้น
3. การเสริมกำลังใจด้วยการให้รางวัลและสัญลักษณ์ต่างๆ เช่นการให้สิ่งของ การให้เครื่องหมายดีเด่น การตีตราผลงาน การตีตรารายชื่อ เป็นต้น
4. การเสริมกำลังใจด้วยการให้ผู้ไม่สบายใจเห็นความก้าวหน้าของตน เช่น การทำเครื่องหมายลงในตารางความก้าวหน้าทุกครั้งที่ไม่สบายใจทำบางอย่างสำเร็จ

แบบฝึกหัดหลังเรียน

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความมีน้ำใจ

กิจกรรม กำลังใจคือสิ่งสำคัญ

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความและเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

1. การให้กำลังใจในความคิดของนักเรียนคืออะไร

.....

.....

.....

.....

2. ในชีวิตประจำวันนักเรียนแสดงความมีน้ำใจในการให้คำปรึกษา หรือให้กำลังใจอย่างไรกับผู้อื่นบ้าง

.....

.....

.....

.....

3. เมื่อนักเรียนพบเจอเพื่อนกำลังมีความวิตกกังวล ไม่เข้าใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ นักเรียนจะทำอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. นักเรียนจะแสดงความมีน้ำใจโดยการให้กำลังใจเพื่อนอย่างไรเมื่อเพื่อนทำกระเป๋าเงินหาย

.....

.....

.....

.....

เฉลยแบบฝึกหัดหลังเรียน

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความมีน้ำใจ

กิจกรรม กำลังใจคือสิ่งสำคัญ

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

1. การให้กำลังใจในความคิดของนักเรียนคืออะไร

การใช้คำพูดและการกระทำ เพื่อลดและผ่อนคลายความทุกข์ใจ ความเดือดร้อนใจ ความรู้สึกเจ็บปวด ซอกซำเพื่อให้ผู้รับการปรึกษา มีกำลังใจในการดำเนินชีวิต สามารถเผชิญปัญหาได้ในระดับหนึ่ง การให้กำลังใจด้วยวาจาหรือแวตาสีหน้า ท่าทาง ตามจังหวะอันควรจะช่วยให้ผู้ที่ไม่สบายใจมีกำลังใจมองเห็นทางออกในการแก้ปัญหา

2. ในชีวิตประจำวันนักเรียนแสดงความเป็นน้ำใจในการให้คำปรึกษา หรือให้กำลังใจอย่างไรกับผู้อื่นบ้าง

ตอบตามประสบการณ์ของนักเรียนแต่ละคนที่เคยประสบมา

3. เมื่อนักเรียนพบเจอเพื่อนกำลังมีความวิตกกังวล ไม่เข้าใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ นักเรียนจะทำอย่างไร

เข้าไปพูดคุยด้วยความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจ สอบถามรายละเอียดถึงปัญหา ความไม่สบายใจ และความรู้สึกที่เป็นอยู่จากนั้นร่วมคิดหาทางออกด้วยกัน อาจจะทำเวลาว่างร่วมกันทบทวนความรู้ในรายวิชาคณิตศาสตร์ในส่วนที่เพื่อนไม่เข้าใจ

4. นักเรียนจะแสดงความเป็นน้ำใจโดยการให้กำลังใจเพื่อนอย่างไรเมื่อเพื่อนทำกระเป๋าเงินหาย

เข้าไปพูดคุยถามถึงที่มาที่ไปด้วยความวาท่าทางที่เป็นมิตร เห็นอกเห็นใจ ละเข้าใจ พร้อมรับฟังปัญหา ความรู้สึกของเพื่อน ช่วยกันคิดหาทางออก อาจจะช่วยกันหากระเป๋าเงิน หรือแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องช่วยหา หรือปลอบใจ ให้กำลังใจกับเพื่อนต่อไป ให้เพื่อรู้สึกสบายใจขึ้น

ครั้งที่ 10

ชื่อเรื่อง	ความใฝ่เรียนรู้
ชื่อกิจกรรม	หนังสือดีมีความรู้
เวลา	50 นาที
จุดมุ่งหมาย	<ol style="list-style-type: none">1. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกความสำคัญของการมีนิสัยใฝ่เรียนรู้ อ่านหนังสือที่อยู่รอบตัว2. เพื่อให้นักเรียนระบุแนวทางการใช้ความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือมาพัฒนาตนเอง สร้างประโยชน์ให้กับตนเองและสังคม
แนวคิด	ความใฝ่เรียนรู้ คือคุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงถึงความกระตือรือร้นสนใจเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ๆจากหนังสือ นิตยสาร สื่อการเรียนรู้ต่างๆ มาเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนและนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม
ส่วนประกอบของชุดกิจกรรม	<ol style="list-style-type: none">1. คำชี้แจง2. คู่มือครู3. สื่อและอุปกรณ์การจัดกิจกรรม

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนจัดกิจกรรมครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรมแนวคู่มือครูเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.2 ครูเตรียมสื่อการจัดกิจกรรมให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือโดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรม

2. การจัดกิจกรรม

2.1 ชุดกิจกรรมแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่องความใฝ่เรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมหนังสือตีมีความรู้

2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มโดยการใช้เกมและการอภิปราย

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการจัดกิจกรรมแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่องความใฝ่เรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมหนังสือตีมีความรู้

3.2 สนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักเรียนว่าในการดำเนินกิจกรรมประจำวันของตนเองมีเรื่องใดที่ต้องเกี่ยวข้องกับความใฝ่เรียนรู้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน เกี่ยวกับการอ่านหนังสือ

3.3 ครูให้นักเรียนร่วมกิจกรรมหนังสือตีมีความรู้โดยการให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน และให้สมาชิกในกลุ่มระดมสมองช่วยกันจับคู่ปกหนังสือกับคำสำคัญที่กำหนดให้ และมีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับหนังสือแต่ละเล่ม เช่น หนังสือชื่อ The Da Vinci Code เชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับคำสำคัญคือ พิพิธภัณฑสถานลูฟร์ เป็นต้น

3.4 ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาอภิปรายแนวทางการนำความรู้จากการอ่านหนังสือที่ยกตัวอย่างหรือหนังสือที่เคยอ่าน มาสร้างประโยชน์และพัฒนาตนเอง และสังคมอย่างไร

3.5 ครูกล่าวถึงจริยธรรม เรื่องความใฝ่เรียนรู้ว่าความรู้รอบตัว ต้องขยัน และหมั่นอ่านหนังสือแต่ละประเภท เราก็จะมีความรู้รอบตัวเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

3.6 ครูแจกใบงาน หนังสือตีมีความรู้ให้นักเรียนปฏิบัติ

3.7 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นและผลที่ได้จากกิจกรรมนี้

3.8 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

3.9 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดหลังเรียน
- 4.2 ใบงานหนังสือดีมีความรู้
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่อง ความใฝ่เรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมหนังสือดีมีความรู้ใช้เวลา 50 นาทีครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. สาระสำคัญ

ความใฝ่เรียนรู้ คือคุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงถึงความกระตือรือร้นสนใจเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ๆจากหนังสือ นิตยสาร สื่อการเรียนรู้ต่างๆ มาเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียน และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนบอกความสำคัญของการมีนิสัยใฝ่เรียนรู้ อ่านหนังสือที่อยู่รอบตัว
2. เพื่อให้นักเรียนระบุแนวทางการใช้ความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือมาพัฒนาตนเอง สร้างประโยชน์ให้กับตนเองและสังคม

3. เนื้อหา

ความรู้นั้นอยู่รอบตัวของเรา เราต้องขยันใฝ่เรียนรู้ และหมั่นอ่านหนังสือแต่ละประเภท เราก็จะมีความรู้รอบตัวเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. วิธีดำเนินการ

4.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักเรียนว่าในการดำเนินกิจวัตรประจำวันของตนเอง มีเรื่องใดที่ต้องเกี่ยวข้องกับความใฝ่เรียนรู้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน เกี่ยวกับการอ่านหนังสือ

4.2 ขั้นกิจกรรม

4.2.1 ครูให้นักเรียนร่วมกิจกรรมหนังสือดีมีความรู้โดยการให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5 คน และให้สมาชิกในกลุ่มระดมสมองช่วยกันจับคู่กับหนังสือกับคำสำคัญที่กำหนดให้ และมีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับหนังสือแต่ละเล่ม เช่น หนังสือชื่อ The Da Vinci Code เกี่ยวข้องกับคำสำคัญคือ พิพิธภัณฑ์ ลูฟวร์ เป็นต้น

4.2.2 ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาอภิปรายแนวทางการนำความรู้จากการอ่านหนังสือที่ ยกตัวอย่าง หรือหนังสือที่เคยอ่าน มาสร้างประโยชน์และพัฒนาตนเอง และสังคมอย่างไร

4.2.3 ครูกล่าวถึงจริยธรรม เรื่องความใฝ่เรียนรู้ว่าความรู้ที่อยู่รอบตัว ต้องขยัน และหมั่นอ่านหนังสือ แต่ละประเภท เราก็จะมีความรู้รอบตัวเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

4.2.4 ให้นักเรียนทำใบงานหนังสือดีมีความรู้

4.3 ชั้นสรุป

4.3.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นและผลที่ได้จากกิจกรรมนี้

4.3.2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมหนังสือดีมีความรู้

4.4 ชั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 แบบฝึกหัดหลังเรียน

5.2 ใบงานหนังสือดีมีความรู้

5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

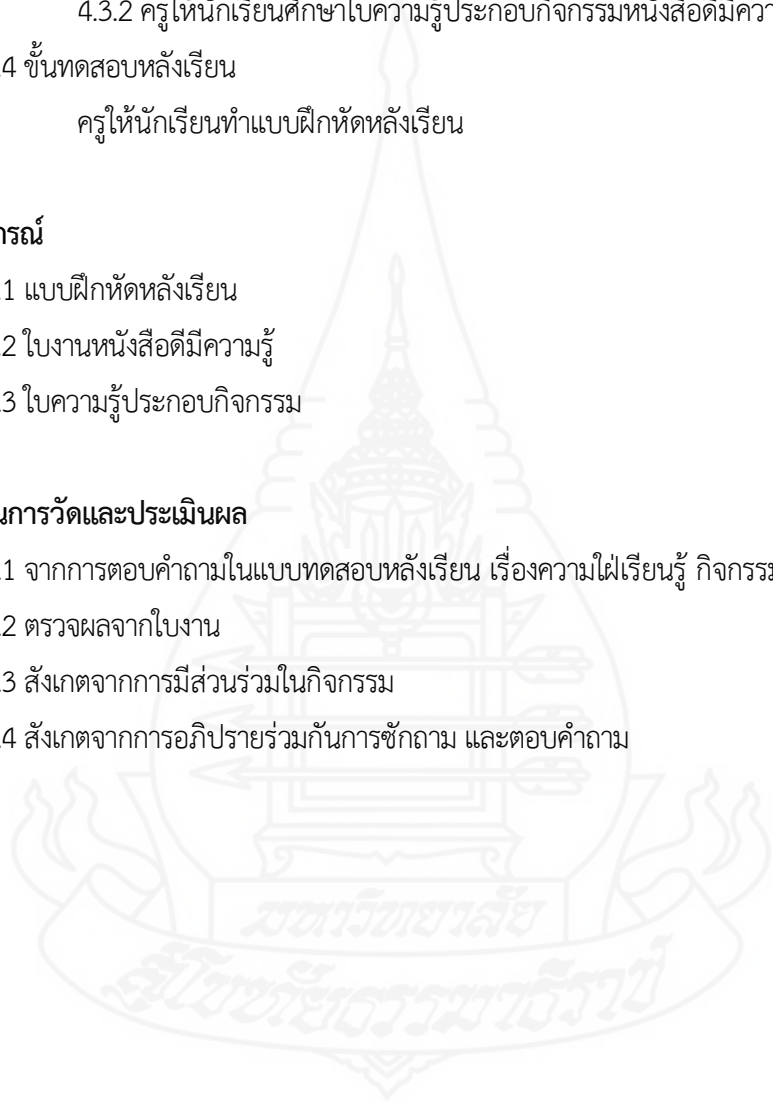
6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากการตอบคำถามในแบบทดสอบหลังเรียน เรื่องความใฝ่เรียนรู้ กิจกรรม หนังสือดีมีความรู้

6.2 ตรวจผลจากใบงาน

6.3 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

6.4 สังเกตจากการอภิปรายร่วมกับการซักถาม และตอบคำถาม

ใบงานประกอบการจัดกิจกรรม

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

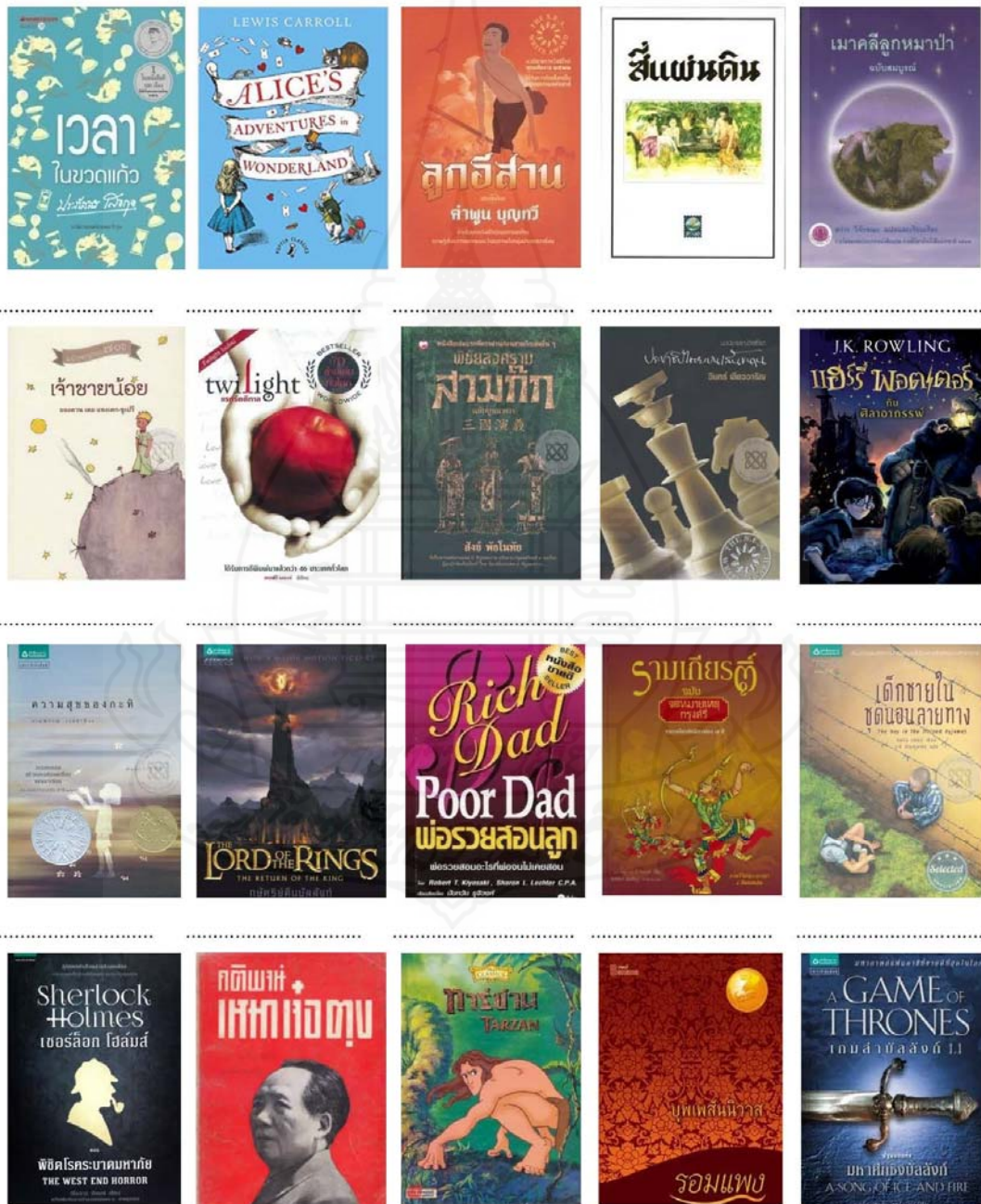
เรื่อง ความไม่เรียนรู้

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

กิจกรรม หนังสือดีมีความรู้

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่ปกหนังสือที่มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับคำสำคัญที่กำหนดให้

คำสำคัญ

เด็กชายคุณ	เพื่อน	แม่พลอย	จินตนาการ
การเมือง	เซียร์ ช่าน	เครื่องรางยมทูต	คอมมิวนิสต์
ฮอบบิท	ย้อนอดีต	อาณาจักร	ตาและยาย
คนรวยใช้เงินทำงาน	สงคราม	เจ้าป่า	นักสืบ
แวมไพร์	สำนวนไทย	การผจญภัย	เล่าปี่

ใบความรู้ประกอบการจัดกิจกรรม

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความไม่เรียนรู้

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

กิจกรรม หนังสือดีมีความรู้

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

อ่านหนังสือทำคนให้เป็นคน

อ่านหนังสือดีๆ สักเล่มอาจได้บางอย่างและหลายอย่างรวมกัน อย่างแรก อ่านเพื่อรู้ (read to know) ได้ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ทำให้รู้อะไรต่ออะไรมากขึ้น อาจเป็นเรื่องธรรมชาติ สารคดีท่องเที่ยว อาหารการกิน สุขภาพ เรื่องราวทางวิทยาศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม อะไรก็ได้ที่อยากรู้ ควรรู้ และต้องรู้

ประการที่สอง อ่านเพื่อทำ (read to do) หนังสือวันนี้เต็มไปด้วยประเภท how to คู่มือการปฏิบัติในสารพัดเรื่อง ตั้งแต่การเกษตรไปถึงการค้าขาย การบริหารจัดการ การเป็นผู้นำ การผูกมิตรและจูงใจคน การดูแลสุขภาพจิต มีคู่มือที่ให้ทั้งวิธีการและแรงบันดาลใจ การปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ สร้างบ้าน ซ่อมบ้าน ทำอะไรด้วยตนเอง การทำอาหารกินเอง หรือตั้งร้านก็มีคนบอกวิธีการให้ทุกขั้นตอน ถ้านำความรู้เหล่านี้ไปใช้ ไปปรับประยุกต์ ไปเรียนรู้ด้วยตนเองอีกต่อหนึ่ง ก็เกิดทักษะ เกิดความชำนาญ

ประการที่สาม อ่านเพื่อเป็นคนให้มากขึ้น (read to be) อ่านหนังสือดีๆ อาจได้เรียนรู้เรื่องชีวิต หลักในการดำเนินชีวิต วิธีคิดวิธีปฏิบัติที่จะนำความสุขมาให้ตน โดยเฉพาะหนังสือเกี่ยวกับธรรมะ ศาสนา ปรัชญา ที่อ่านแล้วทำให้เข้าใจโลก เข้าใจชีวิต เข้าใจตนเองมากขึ้น อาจนำไปสู่การปลง การปล่อยวางอย่างใช้ปัญญา ไม่ยึดมั่นถือมั่น อาจทำให้มีความกระตือรือร้น มีชีวิตชีวามากขึ้น ปรับปรุงตัวเองให้เป็นผู้เป็นคนมากยิ่งขึ้น

ประการที่สี่ อ่านเพื่อให้อยู่ร่วมกับคนอื่นได้ดียิ่งขึ้น (read to live with others) การอ่านทำให้ได้รับรู้เรื่องราวและเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับโลก เกี่ยวกับชีวิต เกี่ยวกับผู้คนและสังคม อ่านหนังสือดีๆ ทำให้มีจิตใจที่อ่อนลง ไม่แข็งกระด้าง เย็นลง ไม่ร้อนรุ่ม มีจิตอาสา มีเมตตามากขึ้น มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมากขึ้น ทำให้ไม่เอาเปรียบคนอื่น ไม่โกง และทำให้มองโลกในแง่ดีขึ้น ไม่มองเห็นแต่ปัญหา แต่เห็นทางออกด้วย มองเห็นวิกฤติเป็นโอกาส ไม่ทำตัวเป็นคนนั่งดูละคร แต่อยากกระโดดขึ้นไปร่วมแสดงด้วย คนอ่านหนังสืออยู่ร่วมกับคนอื่นได้ดี มีส่วนร่วมกับสังคม ไม่เห็นแก่ตัว

การอ่านหนังสือทำให้ได้เรียนรู้ประสบการณ์ของคนทั่วโลก ของมนุษยชาติ ว่าได้ต่อสู้มาอย่างไรบรรเทาพินกันมาบางเผ่าพันธุ์สู้กันมาหลายพันปี และยังขัดแย้งกันอยู่ถึงปัจจุบัน เรียนรู้จากประวัติศาสตร์ว่าสังคมมีวิวัฒนาการมาอย่างไร รากเหง้าเราเป็นใคร เกิดอะไรขึ้นในประเทศต่างๆ เกิดอะไรขึ้นในโลกที่ส่งผลกระทบต่อถึงกันหมดในยุคโลกาภิวัตน์ ตัวเราเองก็เป็นส่วนหนึ่งของโลกใบนี้ที่เล็กลงเหลือคนเดียว

อ่านหนังสืออัตชีวประวัติ หรือเรื่องเกี่ยวกับมหาดมคะคานธี เนลสัน แมนเดลา และคนกล้าคนเก่ง คนดีวีรบุรุษวีรสตรีที่ได้ต่อสู้เพื่อความยุติธรรมในสังคมแล้วได้แรงบันดาลใจ ได้พลังที่ทำให้กล้าที่จะยืนหยัด ต่อสู้กับความไม่เป็นธรรม และมองเห็นความหวังว่า ไม่ว่าสังคมวันนี้จะเลวร้ายเพียงใด จะต่อสู้ห้าห้าเป็นเอาตายกันเพียงใด ถ้าอดทนมุ่งมั่น วันหนึ่งก็จะถึงทางออกได้ ตามวิถีวิธีแห่งประวัติศาสตร์

การอ่านหนังสือทำให้รู้เท่าทันโลก รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รู้เท่าทันรอยเล่ห์พันเหลี่ยมของคนที่ยังจะหลอกลวง เอาเปรียบผู้อื่น ซึ่งมีอยู่มากมายเต็มบ้านเต็มเมือง เต็มหูเต็มตา

อ่านหนังสือดีๆ ทำให้เกิดภูมิคุ้มกันชีวิต ได้ความคิด ได้วิธีคิด วิธีเข้าใจโลก เข้าใจคน ไม่ได้ความรู้ อย่างเดียวแต่ได้จินตนาการ ซึ่งไม่ได้มาจากการอ่านนิทานหรือนวนิยายเท่านั้น แต่การอ่านไม่ว่าเรื่องอะไรก็มีส่วนสร้างจินตนาการได้ ทำให้เราก้าวข้ามขอบเขตและขอบฟ้าของโลกที่จำกัดนี้ ให้พลังสร้างสรรค์ที่ทำให้ ออกนอกรูปได้ คิดต่างคิดใหม่ได้ ไม่เป็นไม้ในกระถาง แต่ลงดิน เติบโตเป็นตัวของตัวเอง

อ่านหนังสือทำให้ได้สุนทรียะทางอารมณ์ ได้ความสุขสนุกสนาน อย่างการอ่านเรื่องสั้น นวนิยาย วรรณกรรมชั้นเยี่ยมของโลก หนังสือที่มีภาพดีๆ ให้ดู เรื่องราวดีๆ ให้คิดคำนึง ทำให้เกิดความละเอียดอ่อน ทางอารมณ์ มีความรู้สึกที่ดีต่อตัวเอง ต่อผู้อื่น ไม่เป็นคนถือด้าน มองเห็นความดีและความงามในธรรมชาติ ในสังคม ในผู้คน อ่านหนังสือทำให้รู้ว่า "ความจริง ความดี ความงาม" คืออะไรและสัมพันธ์กันอย่างไร

การอ่านหนังสือเป็นวิธีที่ดีที่สุดวิธีหนึ่งในการ "สอนลูกให้คิดเป็น" พ่อแม่อ่าน ขวนลูกไปซื้อหนังสือ ขวนลูกอ่านหนังสือ โดยอ่านให้ลูกฟังตั้งแต่ยังแบเบาะ เขาจะเห็นคุณค่าของหนังสือและอยากอ่านเองเมื่อโตขึ้น เขาจะเป็นคนที่มีความรู้สึกที่ดี มีสุนทรียะ และจินตนาการที่ก้าวข้ามความทุกข์ร้อนทั้งหลาย อย่างน้อย ได้ฟังนิทาน ได้อ่านเรื่องดีๆ ทุกคืน เขาจะเข้านอนอย่างสงบ ไม่ฝันร้าย ตื่นขึ้นมากล้าเผชิญกับชีวิตความเป็นจริงได้อีกวันหนึ่งอย่างแข็งแกร่ง

อ่านหนังสือทำให้เราคิดเป็น ตัดสินใจเป็น เลือกรับเป็น เพราะหนังสือสอนให้เรารู้จักเชื่อมโยงข้อมูล และเรื่องราวต่างๆ ที่เราได้รับรู้ ได้ยิน ได้ฟัง ทำให้จัดระบบข้อมูล จัดระบบความคิด และสื่อสารกับคนอื่น ได้ดีขึ้น ไม่ว่าจะโดยการพูด การเขียน เนื้อหาที่อยากสื่อออกมาได้ดีขึ้น

การอ่านหนังสือเป็นตัวชี้วัดสำคัญของความเป็นคน เป็นตัวชี้วัดความเจริญของสังคม เพราะสังคมอ่านหนังสือ คือสังคมเรียนรู้ และสังคมเรียนรู้เท่านั้นที่เข้มแข็งและเจริญพัฒนา

แบบฝึกหัดหลังเรียน

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความใฝ่เรียนรู้

กิจกรรม หนังสือตีมีความรู้

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความและเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

1. หนังสือเล่มโปรดของนักเรียนคือเรื่องเล่มใด เกี่ยวกับอะไร และทำไมถึงชอบเล่มนี้

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนมีเทคนิคการอ่านหนังสืออย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

3. การอ่านหนังสือมีประโยชน์อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

4. นักเรียนจะแนะนำเพื่อนให้หันมาอ่านหนังสืออย่างไร

.....

.....

.....

.....

5. นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

เฉลยแบบฝึกหัดหลังเรียน

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความไม่เรียนรู้

กิจกรรม หนังสือตีมีความรู้

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

1. หนังสือเล่มโปรดของนักเรียนคือเรื่องเล่มใด เกี่ยวกับอะไร และทำไมถึงชอบเล่มนี้
ขึ้นอยู่กับหนังสือที่นักเรียนชอบแต่ละคน

2. นักเรียนมีเทคนิคการอ่านหนังสืออย่างไรบ้าง

1. อ่านหน้าสรุปก่อน
2. ใช้ปากกาไฮไลต์เพื่อนเน้นใจความสำคัญ
3. ดูสารบรรณและหัวข้อย่อย
4. ขวนขวายกันสัปดาห์อ่านเพิ่มเติม
5. พยายามอย่าอ่านทุกคำ
6. เขียนสรุปมุมมองของผู้อ่าน
7. อภิปรายกับผู้อื่น
8. จัดคำถามข้อสงสัยที่เกิดขึ้นระหว่างการอ่าน

3. การอ่านหนังสือมีประโยชน์อย่างไรบ้าง

การอ่านหนังสือทำให้ได้เรียนรู้ประสบการณ์ของคนทั่วโลกทำให้รู้เท่าทันโลก รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รู้เท่าทันร้อยเล่ห์พันเหลี่ยมของคนที่จะหลอกลวง เอาเปรียบผู้อื่นและการอ่านหนังสือทำให้เราคิดเป็น ตัดสินใจเป็น เลือกรับ เพราะหนังสือสอนให้เรารู้จักเชื่อมโยงข้อมูลและเรื่องราวต่างๆ ที่เราได้รับรู้ ได้ยิน ได้ฟัง ทำให้จัดระบบข้อมูล จัดระบบความคิด และสื่อสารกับคนอื่นได้ดีขึ้น ไม่ว่าจะโดยการพูด การเขียน เราจะเรียบเรียงความคิด เนื้อหาที่อยากสื่อออกมาได้ดีขึ้น

4. นักเรียนจะแนะนำเพื่อนให้หันมาอ่านหนังสืออย่างไร

นักเรียนควรกล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านหนังสือ และเทคนิคการอ่านหนังสือให้เพื่อนฟัง เพื่อให้เกิดความน่าสนใจในการที่จะทำให้เพื่อนอยากอ่านหนังสือขึ้น

5. นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไรบ้าง

ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ และประสบการณ์ความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือแต่ละเล่มของนักเรียน

เฉลย ใบงานประกอบการจัดกิจกรรม
กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความไม่เรียนรู้

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

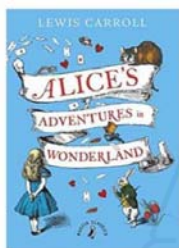
กิจกรรม หนังสือดีมีความรู้

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่กับหนังสือที่มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับคำสำคัญที่กำหนดให้

เพื่อน

การผจญภัย

เด็กชายคุณ

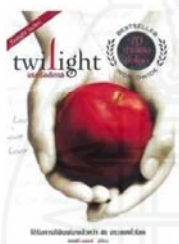
แม่พลอย

เซียร์ข่าน

จินตนาการ

แวมไพร์

เล่าปี

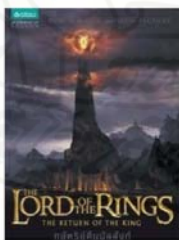
การเมือง

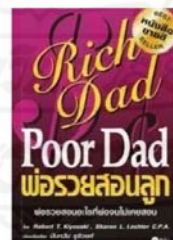
เครื่องรางยมทูต

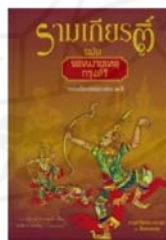
ตาและยาย

ฮอบบิท

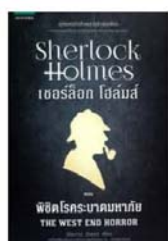
คนรวยใช้เงินทำงาน

สำนวนไทย

สงคราม

นักสืบ

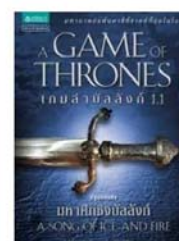
คอมมิวนิสต์

เจ้าป่า

ย้อนอดีต

อาณาจักร

ครั้งที่ 11

ชื่อเรื่อง	ความใฝ่เรียนรู้
ชื่อกิจกรรม	แหล่งเรียนรู้ อยู่รอบตัว
เวลา	50 นาที
จุดมุ่งหมาย	<ol style="list-style-type: none">1. เพื่อให้ให้นักเรียนระบุความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ต่างๆ2. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกแนวทางแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
แนวคิด	ผู้ที่มีความใฝ่เรียนรู้ ต้องเป็นบุคคลที่มีลักษณะรักเรียนชอบการศึกษาอยู่เสมอต้นตัวกับสิ่งแปลกใหม่รอบตัวอยากรู้อยากเห็นสนใจติดตามและแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มีความรับผิดชอบต่อชีวิตตนเอง และมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อปรับตนเองให้ทันสมัยทันยุคทันเหตุการณ์ทันโลกทันต่อการเปลี่ยนแปลงสามารถอยู่ในสังคมแห่งการเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข
ส่วนประกอบของชุดกิจกรรม	<ol style="list-style-type: none">1. คำชี้แจง2. คู่มือครู3. สื่อและอุปกรณ์การจัดกิจกรรม

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนจัดกิจกรรมครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรมแนวนวคู่มือครูเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.2 ครูเตรียมสื่อการจัดกิจกรรมให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือโดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรม

2. การจัดกิจกรรม

2.1 ชุดกิจกรรมแนวนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่องความใฝ่เรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมแหล่งเรียนรู้ อยู่รอบตัว

2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมและการอภิปราย

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการจัดกิจกรรมแนวนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่องความใฝ่เรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมแหล่งเรียนรู้ อยู่รอบตัว

3.2 สนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักเรียนว่าในการดำเนินกิจกรรมประจำวันของตนเอง ที่ต้องเกี่ยวข้องกับการไปศึกษาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่ใดบ้าง

3.3 ครูให้นักเรียนดูคลิปวิดีโอแหล่งเรียนรู้ เช่น พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนพฤกษศาสตร์ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ พร้อมอธิบายถึงความสำคัญ และประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้

3.4 ครูให้นักเรียนร่วมกิจกรรมแหล่งเรียนรู้ อยู่รอบตัว โดยการให้นักเรียนค้นหาแหล่งเรียนรู้ทั้งในประเทศและต่างประเทศจากสมทบทโฟนของตนเอง ว่าถ้านักเรียนได้ไปศึกษาจะได้ความรู้เรื่องใดบ้าง

3.5 ครูให้นักเรียนทำใบงานแหล่งเรียนรู้ อยู่รอบตัวและเลือกแหล่งเรียนรู้มา 1 แหล่ง ออกมานำเสนอ ว่าเลือกสถานที่ใด เพราะอะไร มีความสำคัญ และประโยชน์อย่างไร

3.6 ครูกล่าวถึงจริยธรรม เรื่องความใฝ่เรียนรู้ว่าแหล่งเรียนรู้ อยู่รอบตัว แหล่งเรียนรู้แต่ละแห่งมีเรื่องราวความเป็นมา ทำให้เราทราบเรื่องราวต่างๆ ในแต่ละด้าน แต่ละเรื่อง สามารถเป็นองค์ความรู้ ในการพัฒนาตนเองต่อไป

3.7 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

3.8 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และบอกแนวทางแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

3.9 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน
- 4.2 ใบงานแหล่งเรียนรู้ อยู่รอบตัว
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่อง ความใฝ่เรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมแหล่งเรียนรู้ อยู่รอบตัว ใช้เวลา 50 นาทีครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. สาระสำคัญ

ผู้ที่มีความใฝ่เรียนรู้ ต้องเป็นบุคคลที่มีลักษณะรักเรียนชอบการศึกษาอยู่เสมอตื่นตัวกับสิ่งแปลกใหม่รอบตัวอยากรู้อยากเห็นสนใจติดตามและแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มีความรับผิดชอบต่อชีวิตตนเอง และมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อปรับตนเองให้ทันสมัยทันยุคทันเหตุการณ์ทันโลกทันต่อการเปลี่ยนแปลงสามารถอยู่ในสังคมแห่งการเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนรู้จัก และเห็นความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ต่างๆ
2. เพื่อให้นักเรียนแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

3. เนื้อหา

แหล่งเรียนรู้ต่างๆ สามารถเป็นองค์ความรู้ให้นักเรียนศึกษาความเป็นมา เนื้อหา เรื่องราวต่างๆ เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. วิธีดำเนินการ

4.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักเรียนว่าในการดำเนินกิจกรรมประจำวันของตนเอง ที่ต้องเกี่ยวข้องกับการไปศึกษาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่ใดบ้าง

4.2 ขั้นกิจกรรม

4.2.1 ครูให้นักเรียนดูคลิปวิดีโอแหล่งเรียนรู้ เช่น พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนพฤกษศาสตร์ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ พร้อมอธิบายถึงความสำคัญ และประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้

4.2.2 ครูให้นักเรียนร่วมกิจกรรมแหล่งเรียนรู้ อยู่รอบตัว โดยการให้นักเรียนค้นหาแหล่งเรียนรู้ทั้งใน และต่างประเทศจากสมทบทโฟนของตนเอง ว่าถ้านักเรียนได้ไปศึกษาจะได้ความรู้เรื่องใดบ้าง ค้นหาให้ได้มากที่สุด

4.2.3 ครูให้นักเรียนทำใบงานแหล่งเรียนรู้ อยู่รอบตัวและเลือกแหล่งเรียนรู้มา 1 แห่ง ออกมานำเสนอ ว่าเลือกสถานที่ใด เพราะอะไร มีความสำคัญ และประโยชน์อย่างไร

4.2.4 ครูกล่าวถึงจริยธรรม เรื่องความใฝ่เรียนรู้ว่าแหล่งเรียนรู้ อยู่รอบตัว แหล่งเรียนรู้ แต่ละแห่งมีเรื่องราวความเป็นมา ทำให้เราทราบเรื่องราวต่างๆ ในแต่ละด้าน แต่ละเรื่อง สามารถเป็นองค์ความรู้ในการพัฒนาตนเองต่อไป

4.2.5 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมแหล่งเรียนรู้ อยู่รอบตัว

4.3 ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และบอกแนวทางแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

4.4 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 แบบฝึกหัดหลังเรียน

5.2 ใบงานแหล่งเรียนรู้ อยู่รอบตัว

5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากการตอบคำถามในแบบทดสอบหลังเรียน เรื่องความใฝ่เรียนรู้ กิจกรรม แหล่งเรียนรู้ อยู่รอบตัว

6.2 ตรวจผลจากใบงาน

6.3 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

6.4 สังเกตจากการอภิปรายร่วมกับการซักถาม และตอบคำถาม

ใบงานประกอบการจัดกิจกรรม

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความไม่เรียนรู้

กิจกรรม แหล่งเรียนรู้ อยู่รอบตัว

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

คำชี้แจง ให้นักเรียนค้นหาแหล่งเรียนรู้ในประเทศและต่างประเทศ พร้อมอธิบายแหล่งเรียนรู้ที่นักเรียน
ค้นหา

แหล่งเรียนรู้ในประเทศ

1.....

ความรู้ที่คิดว่าจะได้จากแหล่งเรียนรู้

.....

.....

2.....

ความรู้ที่คิดว่าจะได้จากแหล่งเรียนรู้

.....

.....

3.....

ความรู้ที่คิดว่าจะได้จากแหล่งเรียนรู้

.....

.....

4.....

ความรู้ที่คิดว่าจะได้จากแหล่งเรียนรู้

.....

.....

5.....

ความรู้ที่คิดว่าจะได้จากแหล่งเรียนรู้

.....

.....

แหล่งเรียนรู้ต่างประเทศ

1.....

ความรู้ที่คิดว่าจะได้จากแหล่งเรียนรู้

.....

.....

2.....

ความรู้ที่คิดว่าจะได้จากแหล่งเรียนรู้

.....

.....

3.....

ความรู้ที่คิดว่าจะได้จากแหล่งเรียนรู้

.....

.....

4.....

ความรู้ที่คิดว่าจะได้จากแหล่งเรียนรู้

.....

.....

5.....

ความรู้ที่คิดว่าจะได้จากแหล่งเรียนรู้

.....

.....

ใบความรู้ประกอบการจัดกิจกรรม
กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความใฝ่เรียนรู้

กิจกรรม แหล่งเรียนรู้ อยู่รอบตัว

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

แหล่งการเรียนรู้และเครือข่าย เพื่อการเรียนรู้

แหล่งการเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์ ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้

ความสำคัญของแหล่งการเรียนรู้ มีดังนี้

1) เป็นแหล่งที่รวบรวมขององค์ความรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล และเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2) ช่วยกระตุ้นและเสริมสร้างการเรียนรู้ให้ลึกซึ้งขึ้น โดยใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลสะท้อนความคิดเห็นจากแหล่งการเรียนรู้ เพราะมีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน

3) เพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านวิชาการ เสริมสร้างการเรียนรู้ พัฒนาการคิด การแก้ปัญหา การให้เหตุผล และการประเมินอย่างมีวิจารณญาณ จนเกิดทักษะการแสวงหาข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการที่ได้คิดเอง ปฏิบัติเอง และสร้างความรู้ ด้วยตนเอง ขณะเดียวกันก็สามารถเข้าร่วมกิจกรรมและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

4) ทำให้ผู้เรียนได้รับการปลูกฝังให้รู้และรักท้องถิ่นของตน มองเห็นคุณค่าและตระหนักถึงปัญหาในท้องถิ่น พร้อมทั้งจะเป็นสมาชิกที่ดีของท้องถิ่นทั้งปัจจุบันและอนาคต

5) มีสื่อประเภทต่างๆ ประกอบด้วย สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาอาชีพ

แหล่งการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา (โรงเรียน) และแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น ประกอบด้วย แหล่งการเรียนรู้ประเภทสถานที่และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งสถานศึกษาควรจำแนกประเภทของแหล่งการเรียนรู้โดย คำนึงถึงลักษณะที่ตั้ง ลักษณะการใช้งาน ทรัพยากรที่มีอยู่และบริบทของท้องถิ่น

แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬา สถานประกอบการ วัด ครอบครัว ชุมชน องค์กรภาครัฐและภาคเอกชน แหล่งข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งการเรียนรู้อื่นๆ เป็นต้น

แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง แหล่งหรือที่รวมสาระความรู้ซึ่งอาจเป็นสถานที่ศูนย์รวม
ข้อมูล ข่าวสาร หรือบุคคลที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความสำคัญ ดังนี้

1. เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร เปิดโลกทัศน์ของผู้ศึกษาให้กว้างไกล
2. พัฒนาคุณภาพชีวิต และพัฒนาอาชีพให้ผู้ศึกษา
3. สามารถนำมาถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ให้ผู้อื่นได้อย่างเป็นระบบ
4. ช่วยเปลี่ยนทัศนคติและค่านิยม เพื่อให้เกิดการยอมรับสิ่งใหม่ แนวความคิดมุมมอง

ใหม่ๆ

องค์ประกอบของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีดังนี้

1. สถานที่ที่จัดเป็นแหล่งการเรียนรู้
2. กิจกรรมที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้
3. ผู้ดำเนินการให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้
4. การบริหารจัดการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้เกิดบรรยากาศของการเรียนรู้

ตัวอย่างแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต

กรุงเทพมหานคร : พิพิธภัณฑ์อัญมณีและเครื่องประดับ

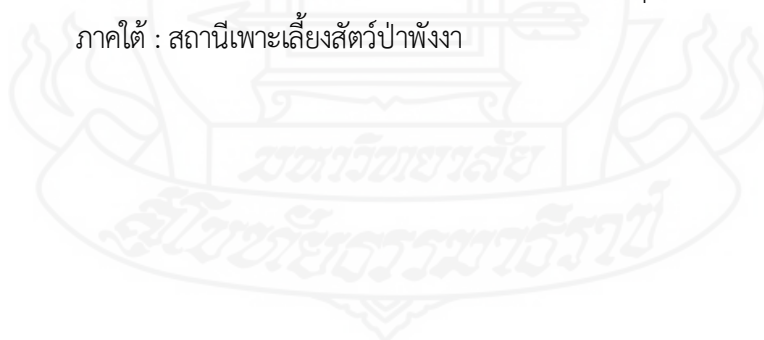
ภาคตะวันออก : เมืองโบราณ จ.สมุทรปราการ

ภาคกลาง : ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.เพชรบุรี

ภาคเหนือ : ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงปางค่า จ.พะเยา

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : สถานีทดลองหม่อนไหม จ.อุบลราชธานี

ภาคใต้ : สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าพังงา

แบบฝึกหัดหลังเรียน

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความใฝ่เรียนรู้

กิจกรรม แหล่งเรียนรู้ อยู่รอบตัว

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความและเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

1. แหล่งเรียนรู้หมายถึงอะไร

.....

.....

.....

2. แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตหมายถึงอะไร

.....

.....

.....

3. แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ใกล้นักเรียนมากที่สุดคือแหล่งเรียนรู้ใด เกี่ยวกับอะไร

.....

.....

.....

4. นักเรียนเคยไปศึกษาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ใดบ้าง แล้วได้ความรู้อะไรจากแหล่งเรียนรู้ที่ได้ไปศึกษา

.....

.....

.....

5. หากนักเรียนต้องการไปศึกษาความรู้แหล่งเรียนรู้ที่ยังไม่เคยไป นักเรียนต้องการไปแหล่งเรียนรู้ใด

.....

.....

.....

เฉลยแบบฝึกหัดหลังเรียน

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ความใฝ่เรียนรู้

กิจกรรม แหล่งเรียนรู้ อยู่รอบตัว

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

1. แหล่งเรียนรู้หมายถึงอะไร

แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์ ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้

2. แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตหมายถึงอะไร

เป็นแหล่งที่บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามความต้องการ ตามความสนใจ ตามความถนัด ตามความสามารถ และตามศักยภาพของบุคคล โดยสามารถจำแนกประเภทแหล่งการเรียนรู้ได้ 2 ประเภท คือ

1) แหล่งการเรียนรู้ที่จัดไว้เพื่อวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุดพิพิธภัณฑ์ สวนพฤกษศาสตร์ เป็นต้น

2) แหล่งการเรียนรู้ที่จัดไว้เพื่อวัตถุประสงค์อื่นเป็นหลักโดยอาจจะมีหรือไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนรู้ เช่น นันทนาการ สนสัต์ว์ สวนสาธารณะ เป็นต้น

3. แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ใกล้นักเรียนมากที่สุดคือแหล่งเรียนรู้ใด เกี่ยวกับอะไร

ตอบตามความเป็นจริงในแหล่งเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน

4. นักเรียนเคยไปศึกษาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ใดบ้าง แล้วได้ความรู้อะไรจากแหล่งเรียนรู้ที่ได้ไปศึกษา

ตอบตามความเป็นจริงจากที่นักเรียนเคยได้ไปศึกษาความรู้จากแหล่งเรียนรู้

5. หากนักเรียนต้องการเข้าไปศึกษาความรู้แหล่งเรียนรู้ที่ยังไม่เคยไป นักเรียนต้องการไปแหล่งเรียนรู้ใด

ตอบตามความเป็นจริงในแหล่งเรียนรู้ที่นักเรียนต้องการไปศึกษา

ครั้งที่ 12

ชื่อเรื่อง	ปัจฉิมนิเทศ
ชื่อกิจกรรม	ประเมินผลตนเอง
เวลา	50 นาที
จุดมุ่งหมาย	<ol style="list-style-type: none">1. เพื่อให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปการเรียนรู้ที่ได้จากชุดกิจกรรมแนะแนว2. เพื่อให้นักเรียนบอกความสำคัญ และประโยชน์ของจิตจริยธรรมในการใช้ชีวิตประจำวัน
แนวคิด	คุณธรรมจริยธรรม เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่ใช้สำหรับการควบคุมแบบแผนพฤติกรรมของบุคคลในสังคม ให้มีการดำรงชีวิต โดยใช้ความรู้และทักษะ อย่างถูกต้องตามธรรมนองคลองธรรมส่งผลต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้คนในสังคม
ส่วนประกอบของชุดกิจกรรม	<ol style="list-style-type: none">1. คำชี้แจง2. คู่มือครู3. สื่อและอุปกรณ์การจัดกิจกรรม

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนจัดกิจกรรมครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรมแนวนวคู่มือครู เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.2 ครูเตรียมสื่อการจัดกิจกรรมให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือโดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรม

2. การจัดกิจกรรม

2.1 ชุดกิจกรรมแนวนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม ปัจฉิมนิเทศโดยใช้กิจกรรมประเมินผลตนเอง

2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มโดยการใช้กิจกรรมและการอภิปราย

3. บทบาทของครู

3.1 ครูพูดคุยกับนักเรียนถึงประสบการณ์ในการร่วมกิจกรรมแนวนวเพื่อส่งเสริมจิตจริยธรรมแต่ละเรื่องที่ผ่านมา

3.2 ครูให้นักเรียนร่วมกิจกรรมโดยการแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม เพื่อแสดงบทบาทสมมุติ หรือจำลองสถานการณ์ขององค์ประกอบจิตจริยธรรมแต่ละเรื่อง ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความมีน้ำใจ และความใฝ่เรียนรู้ว่าในชีวิตประจำวันเราได้พบเจอ หรือพบเห็นเหตุการณ์ต่างๆ มาเป็นแบบอย่างในการแสดง ให้เพื่อนร่วมกัอภิปราย และเสนอความคิดเห็นถึงประโยชน์ และความสำคัญ

3.5 ครูแจกใบงาน ประเมินผลตนเอง เกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการร่วมกิจกรรมฯ

3.6 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องจิตจริยธรรมประกอบกิจกรรม

3.7 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปเรื่องจิตจริยธรรมในภาพรวม

3.8 ครูให้นักเรียนทำแบบวัดพฤติกรรมจิตจริยธรรมหลังจัดกิจกรรม

4. สิ่งที่ครูต้องเตรียม

4.1 แบบวัดพฤติกรรมจิตจริยธรรมหลังจัดกิจกรรม

4.2 ใบงานประเมินผลตนเอง

4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรมแนะแนวในชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม เรื่อง ปัจฉิมนิเทศโดยใช้กิจกรรมประเมินผลตนเองใช้เวลา 50 นาที ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. สาระสำคัญ

คุณธรรมจริยธรรม เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่ใช้สำหรับการควบคุมแบบแผนพฤติกรรมของบุคคลในสังคม ให้มีการดำรงชีวิต โดยใช้ความรู้และทักษะ อย่างถูกต้องตามธรรมเนียมของคลองธรรมส่งผลต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้คนในสังคม

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปการเรียนรู้ที่ได้จากชุดกิจกรรมแนะแนว
2. เพื่อให้นักเรียนบอกความสำคัญ และประโยชน์ของจิตจริยธรรมในการใช้ชีวิตประจำวัน

3. เนื้อหา

องค์ประกอบจิตจริยธรรม ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความมีน้ำใจ และความใฝ่เรียนรู้สามารถพบเจอได้ในชีวิตประจำวัน ล้วนแต่เป็นแบบอย่างแก่ผู้พบเห็น และสามารถนำไปปฏิบัติตาม จึงมีความสำคัญต่อสังคมอย่างมาก

4. วิธีดำเนินการ

4.1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

ครูพูดคุยกับนักเรียนถึงประสบการณ์ในการร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมจิตจริยธรรมแต่ละเรื่องที่ผ่านมา

4.2 ชั้นกิจกรรม

4.2.1 ครูให้นักเรียนร่วมกิจกรรมโดยการแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม เพื่อแสดงบทบาทสมมุติ หรือจำลองสถานการณ์ขององค์ประกอบจิตจริยธรรมแต่ละเรื่อง ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความมีน้ำใจ และความใฝ่เรียนรู้ ว่าในชีวิตประจำวันเราได้พบเจอ หรือพบเห็นเหตุการณ์ต่างๆ มาเป็นแบบอย่างในการแสดง ให้เพื่อนร่วมกับอภิปราย และเสนอความคิดเห็นถึงประโยชน์ และความสำคัญ

4.2.2 ครูแจกใบงาน ประเมินผลตนเอง เกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการร่วมกิจกรรมฯ

4.2.3 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องจิตจริยธรรมประกอบกิจกรรม

4.3 ชั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปเรื่องจิตจริยธรรมในภาพรวม

4.4 ชั้นทดสอบหลังเรียน

-

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 ใบงานประเมินผลตนเอง

5.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

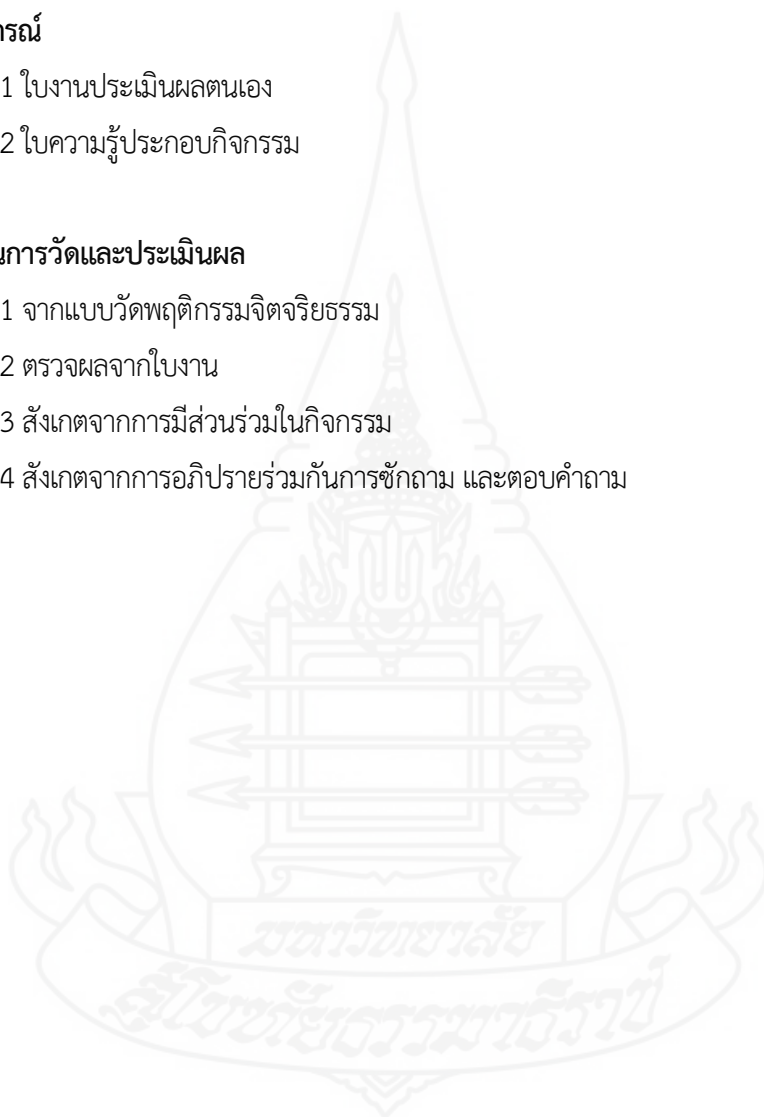
6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากแบบวัดพฤติกรรมจิตจริยธรรม

6.2 ตรวจผลจากใบงาน

6.3 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

6.4 สังเกตจากการอภิปรายร่วมกับการซักถาม และตอบคำถาม

ใบงานประกอบการจัดกิจกรรม
กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ปัจฉิมนิเทศ

กิจกรรม ประเมินผลตนเอง

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนอธิบายสิ่งที่ได้จากการร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมจิตจริยธรรม

1. ความขยันหมั่นเพียร

หมายถึง.....

สิ่งที่ได้จากการร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียร.....

2. ความซื่อสัตย์

หมายถึง.....

สิ่งที่ได้จากการร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์.....

3. ความมีวินัย

หมายถึง.....

สิ่งที่ได้จากการร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับความมีวินัย.....

4. ความมีน้ำใจ

หมายถึง.....

สิ่งที่ได้จากการร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับความมีน้ำใจ.....

5. ความใฝ่เรียนรู้

หมายถึง.....

สิ่งที่ได้จากการร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับความใฝ่เรียนรู้.....

ใบความประกอบการจัดกิจกรรม
กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

เรื่อง ปัจฉิมนิเทศ

กิจกรรม ประเมินผลตนเอง

กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

ข้อดีหรือประโยชน์ของจริยธรรม

1. ทำให้เป็นคนที่ดี ดูน่าเชื่อถือ
2. ทำให้เป็นคนที่เป็นที่ไว้วางใจของบุคคลอื่น ๆ ได้เป็นอย่างมาก
3. ทำให้เป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณที่ดี
4. มีความยุติธรรมถูกต้อง
5. ทำให้เป็นผู้ที่มีความประพฤติชอบเหมาะสม
6. เป็นที่รักของคนรอบข้าง
7. เป็นผู้ที่น่าเคารพ
8. เพื่อให้มีเมตตาธรรม ไม่เบียดเบียน
9. เพื่อให้ชีวิตมีความปลอดภัย ไม่ต้องหวาดระแวงกันและกัน
10. เพื่อให้ประกอบกิจการงานและประพฤติธรรมได้โดยสะดวก
11. เพื่อเป็นพื้นฐานให้สามารถช่วยเหลือเกื้อกูลกันได้ต่อไป
12. เพื่อให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข
13. เพื่อกำจัดเวรภัยทั้งปัจจุบันและอนาคต
14. เพื่อให้ประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริต
15. เพื่อให้รักและเคารพเกียรติของตนเอง
16. เพื่อให้เคารพกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของผู้อื่น
17. เพื่อให้เกิดความมั่นใจในทรัพย์สินของตนเองไม่ต้องวิตกกังวล
18. เพื่อให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข
19. เพื่อกำจัดเวรภัยทั้งปัจจุบันและอนาคต

กล่าวโดยสรุป จริยธรรมก็คือ สิ่งที่มีอยู่แล้วในตัวมนุษย์ โดยธรรมชาติ ซึ่งจะต้องพัฒนาขึ้นโดยอาศัยกฎเกณฑ์ความประพฤติที่มนุษย์ควรประพฤติที่ได้ จากหลักการทางศีลธรรม หลักปรัชญา วัฒนธรรม กฎหมายหรือจารีตประเพณี เพื่อประโยชน์สุขแก่ตนเองและสังคม นอกจากนี้ จริยธรรมยังใช้เป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจเลือกความประพฤติการกระทำที่ถูกต้องในแต่ละสถานการณ์ด้วย

เขียนโดย Sirinthip http://sirinthip181818.blogspot.com/2012/05/blog-post_22.html

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายดุสิต วันวัย
วัน เดือน ปีเกิด	7 กรกฎาคม 2527
สถานที่เกิด	อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	เทคโนโลยีบัณฑิต วิชาเอก เทคโนโลยีการพิมพ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ วิทยาเขตภาคพายัพ พ.ศ. 2550 ศึกษาศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาการแนะแนว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2555 ศิลปศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2561

